forum studențesc

• Ediție specială realizată la 50 de ani de la apariția primului număr al revistei • octombrie 2023 • Neprețuită

AMINTIRI DIN(TR-O) COPILĂRIE

Nu știu alți cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele ca gazetar, la camera 7 sau la sediul studențesc din Complex, la bucata de hârtie unde scria Legitimație de presă *(și unde semna șeful de la asociație) de crăpau colegii de invidie uitându-se la ea, la revista cea frumos colorată, de care nu mă despărțeam când începusem a merge făloșel, la bodega unde ne-ascundeam, când ne-adunam noi, băieții, de-a vorba, și la alte pozne și întâmplări pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie!*

Iar eu eram atunci vesel ca vremea cea mai bună și șturlubatic și copilăros ca vântul în tulburea sa.

În fond, ce-i pasă studentului când mama și tata se gândesc la neajunsurile vieții, la ce poate să le aducă ziua de mâine, sau că-i frământă alte gânduri pline de îngrijire.

Studentul, încălecat pe bățul său, gândește că se află călare pe-un cal dintre cei mai strașnici, pe care aleargă cu voie-bună, și-l bate cu biciul, și-l strunește cu tot dinadinsu, și răcnește la el din toată inima, de-ți ia auzul; și de cade jos, crede că l-a trântit calul, și pe băț își descarcă mânia în toată puterea cuvântului…

Așa eram eu la vârsta cea fericită și așa cred că au fost toți studenții, de când îi lumea și pământul, măcar să zică cine ce-a zice.

De-aia, hai mai bine despre studenție să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și la drept vorbind, acesta-i adevărul...

*

Cu vorbele bădiței Ion în minte, urnitu-m-am la drum, împovărat de greutatea anilor unui centenar, încercând, cu nostalgie, cu speranță, dar și cu multă dragoste, să adun laolaltă, în paginile unui ultim (și cu totul special) *Forum Studențesc*, gândurile și aducerile-aminte din tinerețea celor pentru care studenția a însemnat mai mult decât truda de a deprinde o meserie, fiind o stare de spirit pe care numai libertatea de expresie și farmecul și bogățiile nebănuite ale cuvintelor ți le pot da...

Căci, la săvârșirea a 5 decenii de la prima urnire a rotativei, pentru a lăsa slobode în lume gândurile studenților timișoreni, mi-am asumat aventura de a mai da viață unei ediții speciale, pe care am integrat-o și altor manifestări care să ne reunească și să ne readucă în atmosfera nostalgică a trecutului.

Un *Forum Studențesc... la persoană întâi*, adică un forum scris de noi, despre noi, cu noi, pentru noi...

Și, poate, pentru o istorie...

O istoria a tinereții noastre și a presei studențești, o istorie a trăirilor, o istorie a devenirii, o istorie a drumului spre libertate...

De aceea, vrând să marcăm acest moment al scurgerii implacabile a timpului, am invitat să semneze - în paginile ce vor urma - o parte din cei care au mai făcut-o și care nu s-au depărtat prea mult de noi, de Timișoara sau de scris, și care au simțit nevoia și plăcerea să mai facă un arc peste timp, ancorându-l în vremurile în care, cu entuziasm și dăruire, s-au lăsat atrași de vraja cuvântului scris și tipărit.

Pe ei - dar și pe cei care, din varii motive (obiective sau mai puțin) nu au răspuns solicitărilor - i-am rugat nu să ne trimită creații mai vechi sau actuale (unii au făcut-o, la solicitarea noastră, pe generosul spațiu acordat de fostul nostru coleg, Radu Matei Todoran, în revista *Zenit22*, pe care o patronează la Alba-Iulia), ci gândurile lor despre vremurile trăite la *Forum Studențesc* și despre tot ce i-a legat, în timp, de TOTUL sau de ALTCEVA pe care l-a reprezentat această publicație.

Mărturisesc, cu sinceritate, că invitația a fost, oarecum, discreționară, vizând mai mult cele 6 generații ale *Forumului Studențesc* de dinainte de Revoluție, cât și grupul care a editat, în 1990, prima ediție post-revoluționară (după care, revista însăși a devenit preponderent culturală, fiind tipărită, sporadic, în diverse formate și cu un număr variabil de pagini).

O decizie justificată prin simplul fapt că atunci revista a funcționat ca o adevărată redacție, cu o ierarhie bine stabilită, cu sumare și tematici diverse, cu rubrici și redactori responsabili etc.

Implicit cu o viață internă de redacție, în care s-au plămădit prietenii și în care a dominat plăcerea de a fi mereu împreună...

Desigur, rândurile celor care ne-au onorat cu semnătura, sunt sentimentale și poate, uneori, chiar repetitive...

Poate și cu unele inexactități sau contradicții, căci, în fapt, fiecare semnatar are viziunea sa asupra unor evenimente sau oameni...

Viziunea sau opinia sa, plus filtrul propriu al amintirilor...

De accea, chiar sesizându-le (și, în majoritatea cazurilor, cunoscând personal cele relatate), nu am intervenit...

Trăind-o pe propria piele, nu am vrut, evident, să reinventez eu cenzura...

Și în plus, am o vorbă - *toată lumea spune adevărul!*

Problema este doar în ce procent...

Gândurilor de aducere aminte au încercat astfel să recompună o perioadă interesantă, agitată, plină de entuziasm, în care s-a zămislit o revistă ce a reușit să fie o prezență vie în peisajul presei timișorene (și chiar naționale), care a promovat un mod ALTFEL de a face presă, de a-i face cunoscuți pe tineri și pe problemele lor, de a trăi și a crea, de a se implica în viața comunității, de a oferi o perspectivă aparte asupra unor timpuri zbuciumate, cu bunele și relele lor specifice.

Direct sau indirect - prin inserțiile unor pagini, ale unor materiale apărute sau ale unor afirmații susținute de autori - această ediție specială s-a vrut și un fel de jurnal de colecție, ca o oglindă la zi a celor aproape 150 de numere de revistă pe care, de altfel, încercăm să le redăm posterității sub formă digitală.

Motiv pentru care am inserat, din loc în loc, și mici texte care reflectă, anecdotic sau sobru, tot atâtea aspecte din ceea ce a însemnat, în cei peste 25 de ani de privațiuni, viața unui colectiv, ce și-a schimbat, periodic, componența, în scurgerea de neoprit a timpului...

Și chiar dacă, mai ales după Revoluție, mulți au avut obiceiul de a încerca să scoată în evidență actele lor de bravură față de sistemul de-atunci, noi am încercat să evităm acest lucru (nu că am fi dus lipsă de așa ceva), căci ne-am fi nedreptățit astfel editorii, respectiv o parte din conducerile asociațiilor studențești de-atunci, cu care am făcut front comun și care ne-au sprijinit asigurându-ne nu doar resursele necesare existenței revistei, ci chiar ținându-ne spatele în momentele delicate...

În fond, au asigurat tot era necesar ca revista, prin tot ce a făcut și a promovat, să fie, așa cum inspirat i-a fost ales numele, un adevărat *Forum Studențesc*...

Cu lumea diversă, complexă și interesantă pe care o reprezenta...

Dar și cu copilăriile ei, de care, din când în când, e bine să ne mai aducem aminte...

Ca să nu uităm de unde am pornit în viață...

ALTFEL... despre FORUM STUDENȚESC

Încercam - într-o recentă comunicare prezentată la Congresul din acest an al Asociației Române de Istoria Presei (ARIP), ținut la Timișoara - să descifrez resorturile intime ale deciziei organelor de partid ale vremii de a da drumul oficial, în 1956, presei studențești, prin apariția publicației naționale *Viața Studențească*, moment declanșator (mai întâi timid, apoi tot mai pronunțat) pentru editarea primelor reviste ale institutelor de învățământ superior. Căci ulterior, în 1968, la Timișoara, apărea, se pare, prima revistă de acest gen, *Scalpelu*, scoasă de studenții medicinești, gest urmat, imediat, de colegii de la celelalte institute timișorene (ce-au adus pe tarabe revistele *Micron*, *Forum* și *Agraria)*, dar și de alte comunități universitare din țară.

Pe cale de consecință, piața presei acelor vremi, s-a îmbogățit, relativ în scurt timp, cu un eșantion consistent de voci tinere și cu o tematică (abordată anterior doar tangențial) care părea nu doar a fi interesantă, ci chiar importantă, și care aducea în atenția generală problemele unei generații pe care urma să se bazeze viitorul României. Curând, însă, din niște posibile instrumente de propagandă și de promovare a ideologiei comuniste, revistele studențești, mai ales cele din afara Bucureștiului - multe conduse de studenți - au început să promoveze și să cultive ceea ce mulți s-au grăbit să numească *rezistența prin cultură*. O astfel de poziționare, aparent împotriva sistemului, a promovat și ideea funcționării presei studențești ca un mediu alternativ, ca instrument și spațiu de comunicare ce încerca să evite, în limitele posibile ale regimului, ideologia oficială. Mai mult, au fost voci care au susținut că micile derapaje ideologice (cred că e prea mult spus așa ceva) tolerate de cenzură în presa studențească erau explicabile prin faptul că regimul le accepta ca pe un fel de mijloc *de a mai* evacua puțin din presiunea acumulată printre studenți.

Opinia mea - susținută din interiorul presei studențești și din experiența anilor de activitate, inclusiv în calitate de redactor șef - este că revistele studențești nu reprezentau neapărat niște centre de rezistență față de sistem sau față de ideologia oficială (nici n-ar fi putut așa ceva), ci doar încercări temerare de a promova idei, concepte sau lucruri care nu erau obligatorii în linia și atenția partidului (fără, însă, a o încălca). De altfel, despre acest caracter alternativ al presei studențești și despre acel timbru aparte față de restul presei se poate vorbi doar în condițiile unei îngăduințe tacite, relativ limitată, pe care partidul o manifesta față de studențime, considerată a reprezenta un univers aparte, cu preocupări și acțiuni distincte, diferențiat de restul categoriilor sociale și, într-un fel, cu resurse materiale precare. Astfel încât, în acest context, așa cum afirmam și-n lucrarea respectivă, timbrul distinct, chiar dacă uneori distonant, nu avea cum să reverbereze pregnant, disipându-se în universul major al societății românești, dominat de influența și controlul autoritar al partidului comunist. În plus, numărul relativ redus al publicațiilor de acest tip, distribuția limitată (nu ca tiraj, ci ca areal de difuzare, în speță mediul universitar) și chiar periodicitatea incontrolabilă (mai rar în cazul *Forumului Studențesc*) puteau constitui astfel motive pentru ca sistemul să nu le considere o amenințare, mai ales că și aceste reviste erau supuse mecanismelor de cenzură și existau posibile sancțiuni pentru abateri de la linia partidului (lucru valabil chiar și după dispariția, în 1977, a instituției cenzurii).

- continuare în pagina 2 -

50 de ani de presă studențească la Timișoara

Din programul aniversării a 50 de ani de la apariția primului număr al revistei *Forum studențesc*: Expoziția *Forum studentesc - 50 de ani* și participarea cu comunicarea 50 DE ANI DE PRESĂ STUDENȚEASCĂ - REVISTA "FORUM STUDENȚESC" la secțiunea Presa studențească a Congresului Internațional de Istorie a Presei (Timișoara, 26 septembrie 2023), întâlnire cu studenții de la Facultatea de Științe Politice a Universității de Vest, Dezbatere despre starea actuală a presei românești, Lansarea unei antologii a cenaclului *Pavel Dan*, reuniunea generațiilor 1975-1981 ale redacțiilor *Forum studențesc* (26 octombrie 2023), întâlnire cu reprezentanții revistelor *Scalpelu* (IMF), *Micron* (IPT), *Agraria* (IAT) și *Forum (Universitate)*, reuniunea festivă dedicată împlinirii a 50 de ani de existență, lansarea unei ediții speciale a revistei *Forum studențesc*, organizarea unei expoziții reprezentative, lansări de carte ale foștilor forumiști (27 octombrie 2023), inaugurarea portalului cuprinzând colecția digitalizată a revistelor studențești timișorene.

BUPT

ALTFEL... despre FORUM STUDENȚESC

- urmare din pagina 1 -

Ba, **m-aş hazarda să spun că** - fiind limitate ca areal de distribuire şi ca tiraj - **cenzura comunistă nu intervenea prea mult în configuraţia revistelor**, limitându-se a **îndepărta doar textele care intrau în coliziune cu politica generală** promovată de partid.

Paradoxal şi fără a acuza ceva anume, **riscurile blocării unor texte a crescut chiar după dispariţia cenzurii oficiale**, care a fost **translatată spre secţia de propagandă** (şi presă, cum spuneau unii) a comitetelor judeţene, când **intervenţiile (şi interesele) unor activişti generau dificultăţi** nu doar în publicarea unor creaţii literare, **ci chiar a unor materiale aparent neutre** şi inofensive despre complexul studenţesc, despre modul de organizare a unor activităţi universitare, despre comportamentul unor cadre didactice etc.

Care a fost, în aceste condiţii, **reacţia studenţimii** faţă de această stare de lucruri?

Cred, cu convingere, că **decizia unificării celor 4 reviste timişorene** (ce funcţionau din resursele institutelor de învăţământ, fiind astfel dependente de deciziile conducerilor) **într-una singură** - ***Forum studenţesc***, condusă de un student şi având în titulatură cuvântul ***Studenţesc***, **a fost foarte inspirată**.

Practic, **revista a devenit o revistă pur studenţească**, a tuturor celor care învăţau în facultăţile timişorene, **şi** - ca atare - **trebuia şi putea să reflecte tot ce ţinea de viaţa lor de zi cu zi**.

Şi a făcut-o adesea **foarte bine**, revista **fiind apreciată** şi premiată **la nivel naţional**, în repetate rânduri, **pentru cea mai bună reflectare a problematicii studenţeşti.**

Cum?

ALTFEL decât o făcea presa vremurilor!

Adică, **studenţeşte**, inventiv, cu ilustraţii deosebite, cu scriitură îndrăzneaţă, **cu abordări interesante**, altfel spus, **cu ALTCEVA**!

Idee care - coroborată cu ceilalţi factori enunţaţi anterior - **poate susţine**, într-un fel, **tot ce a încercat *Forumul studenţesc*** (şi presa universitară ante-revoluţionară, în general) şi **pe care vom pleda**, cu insistenţă, **în continuare**.

Emblematic pentru mine, bunăoară, este, în acest sens, **modul ALTFEL de transpunere în practică a unei *indicaţii*** - trasată, de altfel, întregii prese timişorene - **privind reflectarea**, pe prima pagină, a **unui Congres al partidului**, din care **să rezulte adeziunea la politica acestuia** şi care **să aibă, *în prim-plan*, poza conducătorului**.

Puşi în faţa acestei încercări, **conducerea revistei a ales să pozeze o studentă drăguţă**, care ţinea în mâini, **dând impresia că citeşte**, un Forum Studenţesc (pe care s-a lipit un text despre Congres şi poza liderului comunist).

Evident, **o astfel de nesocotire a indicaţiei, nu putea fi, teoretic, acceptată...**

Dar, **după explicaţia redactorului-şef cum că prima pagină reflectă interesul tinerilor** (cică **reflectat prin privirea fetei îndreptată spre revista** din *planul doi*) **faţă de un asemenea moment** politic de referinţă, **nesocotinţa a devenit...exemplu, bulversând ulterior paginile întâi de la toată presa timişoreană** (ce au trebuit să fie modificate pentru a reflecta, şi ele, aşa-zisa adeziune demonstrată de studenţi)...

Sau **bătălia dusă de redacţie pentru editarea unui număr dublu** dedicat **împlinirii a 20 de ani de existenţă a cenaclului literar *Pavel Dan***, unde, paradoxal, **confruntarea cu cenzura nu s-a dus pe marginea unor texte, ci a graficii** care a ilustrat paginile revistei (semnată de nonconformistul Adrian Chelemen), ce cuprindea **elemente sau semne imposibile de acceptat** la acea vreme - de la cele cu tentă sexuală, până la sârma ghimpată...

După două luni de zile de şedinţe, controverse, ameninţări - timp în care a şi fost editat numărul următor - şi **fără ca redacţia să mai prezinte la vizat** efectuarea modificărilor cerute, **revista a apărut păstrând mare parte din structura iniţială** (dar cu grafici tăiate în două sau mutate în alte pagini), **generând un scandal care s-a lăsat cu impunerea unei sancţiuni**.

Şi, chipurile, **a fost sancţionat redactorul şef-adjunct**, student din **anul terminal** (care, oricum, urma să părăsească redacţia) şi **care**, cică, **ar fi răspuns de numărul dublu...**

Şi exemplele ar putea continua...

Ori, faptul că **redacţia studenţească şi-a asumat** deliberat, şi chiar a promovat ostentativ **intenţia de a face o revistă eminamente studenţească** - lucru acceptat şi chiar sprijinit şi de conducerea asociaţiei, editorul publicaţiei - **a scutit-o de multe neplăceri**, o anumită **îngăduinţă din partea cenzorilor de partid** fiind **justificată chiar de cutezanţa tinerilor de a face şi a încerca altceva** decât cotidianul acelor zile...

Multe şi diverse sunt, bunăoară, **şi încercările, pe linie grafică, de a face revista mai interesantă**, mai atrăgătoare sau nonconformistă, **chiar subversivă uneori - o succesiune**, pe prima pagină **de 3 fotografii** cu o macara, intitulată ***Construim***, şi prezentată **în alb, negru şi roşu** (sugerând efortul, până la înroşirea ochilor, de a zidi mereu), **o grafică cu o mulţime de oameni fără capete, deasupra cărora mergea cineva cu mâna ridicată** arătând o direcţie de urmat, **pagina întoarsă** (marcată la colţ cu un semn de sens giratoriu), suprapuneri de **texte pe fotografii**, **culori apărute suplimentar la o rotativă** cu posibilităţi limitate de imprimare etc.

Nu întâmplător, **revista a fost prezentată** (cu exemplificări de pagini) **în revista *Interpressgrafic a* Organizaţiei Internaţionale a Jurnaliştilor**, fiind **singura publicaţie din România acelor ani care a beneficiat de o asemenea apreciere** şi recunoaştere internaţională.

ALTFEL au fost concepute şi asigurarea tirajului şi difuzarea revistei, care au beneficiat de **abonamentele făcute** la sediul facultăţilor sau la cămine, **cu ocazia înscrierii într-un nou an universitar sau a cazării.**

Am putut vorbi, în acest fel, de **o medie de câte 10 numere de revistă** pe an universitar, apărute fiecare **în 16 pagini şi în peste 10.500 de exemplare**, tiraj ce ar face invidioşi, mai ales acum, pe mulţi editori de presă.

Drept urmare, **problema resurselor**, înainte de 1989, **nu a fosta o ... problemă...**

Ca urmare, **redactorii puteau fi recompensaţi cu sume de bani** pe care redactorul şef le convertea, de cele mai multe ori, în **cote-parţi din costul unor excursii prin împrejurimi** (hotelul Diana din Herculane, staţiunea Moneasa sau 3 Ape fiind printre locaţiile agreate, ultima chiar pentru un aşa-zis Revelion Forum...în plină vară).

Astfel **s-au închegat colective** legate prin prietenii trainice, **care au durat şi durează** prin decenii...

Problema - la vremea ceea - pentru redactorii studenţi (majoritatea şi fruntaşi la şcoală) erau **absenţele de la cursuri**, ce puteau fi însă **motivate prin adeverinţele semnate chiar de redactorul şef**...

Dar, doar după predarea materialelor...

Cel care, de altfel, **semna şi ordinele de deplasare prin ţară, la orice tip de evenimente de interes** (incitante fiind, în primul rând, tururile prin taberele studenţeşti, festivalurile artistice sau competiţiile sportive)...

Remarcabilă şi **ALTFEL a fost şi colaborarea redacţiei cu cercurile şi cenaclurile studenţeşti,** care şi-au găsit în **paginile revistei locul ideal de manifestare** - de la cenaclurile Pavel Dan şi HG Wells (care au beneficiat chiar şi de suplimente ale revistei), **la pagina Universitas a creatorilor de alte expresii** (aici şi-au găsit cadrul de afirmare şi membrii Grupului de acţiune al tinerilor creatori germani, inclusiv Hertha Muller, laureată a premiul Nobel) **sau la fotografiile cercului *Iris***.

La fel, **în paginile revistei au fost găzduiţi şi membrii unor grupări** care erau **la limita acceptării** de către mai marii vremii - **cercul de antropologie sau de sinergie**, cel de **literatură şi artă sf**, **grupul esperantiştilor**, grafica şi desenul satiric, **rebusul, şi**, evident, **jazz-ul** (promovat într-o rubrică de succes, aşteptată cu maxim interes de lumea muzicală, în care s-au strecurat, subtil, şi primele mesaje, anterioare fugii în exil, a celor de la Phoenix sau ale lui Paul Weiner).

Ceea ce a **făcut ca *Forumul Studenţesc* să fie ALTFEL** - mai mult ca oricare redacţie studenţească - a fost şi **deschiderea faţă de celelalte categorii de tineri** - elevi, muncitori, absolvenţi de toate felurile, etc., care au fost **integraţi fără rezerve în activitatea revistei şi a Cercului de presă** (ca, de altfel şi în toate structurile Casei Studenţilor), uneori, dacă situaţia o impunea (bunăoară la deplasările studenţeşti finanţate), **chiar sub acoperirea unor nume de studenţi...**

***Forumul studenţesc* şi-a depăşit astfel statutul de publicaţie de nişă**, devenind o **voce reprezentativă a tineretului**, prin care **problemele studenţilor** căpătau alte conotaţii, devenind **problemele unei generaţii**...

Ceea ce i-a dat **alt statut revistei,** cât şi **mai multă greutate cuvântului tipărit**...

În plus, lărgindu-şi sfera de acţiune, **în jurul revistei s-au grupat cei mai reprezentativi creatori din toate genurile** (aşa s-a născut şi un cenaclu al revistei), redacţia devenind un **veritabil animator şi organizator al vieţii cultural-artistice şi sportive** din centrul universitar (şi nu numai).

Desigur, **sunt multe exemplele care pot să susţină această preocupare** - într-un fel caracteristică vârstei tinere - **de a face lucrurile ALTFEL decât în banalul cotidian, chiar înfruntând**, aşa cum a fost cazul până în 1989, **opreliştile vremii.**

Dar chiar tocmai **această stare continuă de nelinişte, de căutare a noului**, a ineditului, în fapt a progresului **a dus la formarea** - dincolo de calităţile profesionale dobândite în şcoală - **a unor caractere şi personalităţi puternice**, interesante şi marcante.

Astfel încât, **după Revoluţie, majoritatea şi-au dat drumul, cu aripile deschise, spre nişte cariere şi biografii semnificative**, multe din ele **în rândul presei şi al universităţilor...**

Nu întâmplător, încă din zilele agitate ale Revoluţiei, **foştii redactori ai revistei Forum studenţesc s-au aflat în primele rânduri** ale bătăliei pentru nou şi schimbare, **fiind protagoniştii** - într-un fel cei mai îndreptăţiţi - **ai eforturilor şi bătăliei pentru apariţia unei prese cu adevărat libere,** cât şi pentru **democratizarea societăţii.**

Stau mărturie **primele numere ale noilor publicaţii** timişorene post-revoluţionare, unde **în fruntea colectivelor**, dar şi **printre autorii unor articole** s-au regăsit, preponderent, **foştii gazetari studenţi.**

Emblematic este şi faptul că **eroul Revoluţiei timişorene** - *cel care a oprit circulaţia tramvaielor în Piaţa Maria, declanşând* mişcările stradale - **a fost sprijinit şi promovat constant de revista *Forum studenţesc*,** că **ideea Proclamaţiei de la Timişoara îi aparţine unui fost redactor şef adjunct al revistei** (la redactarea şi susţinerea documentului participând mai mulţi forumişti) sau că **în fruntea Societăţii Timişoara**, remarcabilă pentru consecvenţa susţinerii idealurilor Revoluţiei, **s-au aflat şi se află alţi redactori ai revistei.**

Nu mai vorbim de faptul că **mulţi au ajuns cadre universitare** - chiar şi la Facultăţile de jurnalistică - sau **lideri de redacţii, transmiţând celor mai tineri câte ceva din valorile** în care s-au format şi crescut, **dar şi toate cunoştinţele acumulate** în anii studenţiei.

Lucru **valabil în cazul tuturor revistelor studenţeşti** de altădată...

Poate că **aceste exemple justifică**, într-o mare măsură, **o parte din evoluţia post-revoluţionară a Forumului Studenţesc**, care - deşi **a pierdut ceva din destinul jurnalistic propriu,** pe care putea să îl aibă - **a dat**, în schimb, **presei şi comunităţii timişorene**, în ansamblul lor, **câte ceva din spiritul lui** şi, mai ales, **oamenii de certă valoare şi probitate, membri ai elitelor intelectuale** ale României.

Care au văzut şi acţionat ALTFEL decât majoritatea, asumându-şi riscuri şi eforturi, fără a aştepta nimic în schimb.

Astăzi, **la 50 de ani de la apariţia *Forumului Studenţesc*, situaţia presei universitare se prezintă,** asemenea întregii societăţi, **ALTFEL, cu mult diferit** de vremurile consacrării lui (şi situaţia este identică în întreg mediul universitar).

Ceea ce este şi firesc!

Online-ul domină totul, **libertatea** de mişcare şi cea de expresie **sunt bunuri câştigate**, posibilităţile de **exprimare sunt infinite**, devenirea socială are **nelimitate căi**, tentaţiile sunt după toate colţurile, **inteligenţa artificială ne înlocuieşte gândurile**...

Totul e ALTFEL!

Atunci ce mai poate fi ALTFEL, când totul e ALTFEL?

Poate **reîntoarcerea la trecut**, la începuturile presei studenţeşti, **la revistele de institut!...**

Asta **poate fi**, de altfel, şi **una din provocările viitorului!**

JURNAL DE COLECȚIE

La 50 de ani de la apariţia primului număr al revistei* Forum studenţesc, *timpul şterge multe din lucrările mărunte ce compun viaţa unui colectiv, dar care, analizate în timp, cu detaşare, dar şi cu o bună cunoaştere şi înţelegere, relevă lucruri nebănuite sau neintuite, care deabia mai târziu îşi arată importanţa şi dimensiunea lor reală.

De aceea, am încercat să aducem la lumină - ca în filele unui jurnal care acoperă aproape întreaga colecţie a* Forumului studenţesc *- câteva asemenea elemente, cu conotaţiile lor de rigoare (privite ca opinii personale ale autorului), dar şi cu rolul şi importanţa lor în evoluţia şi existenţa acestei publicaţii de referinţă.

Este şi acest demers un răspuns la solicitarea pe care am adresat-o - atunci când am decis apariţia unei ediţii speciale a revistei - tuturor pe care i-am putut contacta şi care au avut bunăvoinţa de a-şi lua condeiul din cui şi de a-l pune alături de tastele sensibile ale calculatorului sau laptopului, dând frâu liber amintirilor şi sentimentelor.

Cerinţă căreia, la rându-mi, i-am [illegible] cu mare plăcere, realizând un JURNAL DE COLECŢIE, ale cărui episoade [illegible], aspecte definitorii privind evoluţia [illegible].

***Poate chiar şi în scop [illegible] a acoperi tematic şi temporal, [illegible] puse despre perioada de referinţă şi despre* Forum Studenţesc...**

Paginile 1 [illegible]
de Gheorghe [illegible]
(Redactor şef *Forum studenţesc*, 1977-1981)

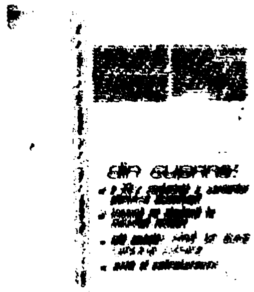

Coperta numărului 1/1973

BUPT

Câteva repere privind presa studențească

(...) Într-un studiu detaliat, coordonat de către Maria Todu et.al. (coautori, Ioan Scurtu Ioan şi Doina Smârcea) , intitulat *„Din istoria studențimii române. Presa studențească (1851-1978)*", se propune , o definiție a presei studențești, după cum urmează: *„Prin presă studențească am înțeles acele periodice scrise şi editate de studenți, prin care aceştia îşi exprimau atitudinea față de principalele probleme economice, sociale, politice şi culturale cu care se confruntă poporul român, precum şi față de condițiile de muncă şi de viață studențească".*

De asemenea, în studiul ***„Presa studențească românească, între instrument pedagogic şi mediu alternativ"***, doi profesori de la Univesitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, Marius-Adrian Hazaparu şi Ionuț Teoderaşcu (SÆCULUM Vol. 47, nr. 1, 2019, pp. 185-201 DOI : 10.2478), inspirați de lucrarea precedentă, dar şi de volumul " ***De la presa studențească în communism la presa postcomunistă***" (publicat la Institutul European, 2014, Iaşi), cuprizând contribuțiile unei adevărate pleiade de redactori şefi şi directori ai principalelelor reviste studențeşi din perioada 1968-1989, apreciază că *„ Putem vorbi de presa studențească românească chiar înainte de înființarea primei universități moderne de la noi, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi: studenții români aflați la studiu în Paris editau, în anul 1851, publicația Junimea română. Tinerii scriau atât despre condițiile din cămine, cantine şi universități, cât şi despre starea socială, politică şi economică de pe teritoriul românesc. În perioada 1851-1945, s-au tipărit peste 40 de reviste studențeşti românești (…). Multe dintre publicații, însă, apăreau pentru scurte perioade de timp, de câteva luni sau cel mult un an. Ca orientare, acestea pot fi grupate în (a) publicații dedicate preponderent comunităților studențeşti şi intereselor acestora, (b) publicații dedicate preponderent activității politice şi (c) publicații preponderent cultural-ştiințifice. (...)".*

Aceeaşi cercetători apreciază că *„În România comunistă, cele mai importante publicații studențeşti erau concentrate în jurul centrelor universitare importante: Opinia Studențească, Viața Politehnicii şi Alma Mater / Dialog la Iaşi, Viața Studențească, Amfiteatru, Convingeri comuniste, Tribuna Studentului Economist la Bucureşti, Echinox şi Napoca universitară în Cluj sau Micron şi Forum studențesc în Timişoara (n.a.), aceasta din urmă apărută în urma fuzionării revistelor universităților timişorene."*

Citând pe Maria Totu (1979), Hazaparu şi Toderaşcu afirmă: *„În total, din 1851 şi până în 1978, se editaseră peste 260 de ziare şi gazete studențeşti"* - cifră care uimeşte, chiar dar nu toate cele 260 de *„periodice"* vor fi de cursă lungă.

Cu toate acestea ele arată o dinamică şi evoluție care, fără doar şi poate, nu poate fi neglijată şi, care a justificat *atenția* pe are a arătat-o *organele* în perioada comunistă presei studențesti (exemplificăm, https://www.rador.ro/2018/03/13/presa-sub-presa-marturii-despre-cenzura-din-anii-comunismului-vi şi https://www.rri.ro/ro_ro/istoria_presei_din_romania_presa_studenteasca_in_anii_1970_1980).

La nivel central existau două reviste - prima fiind **Viața Studențească,** apărută ca săptămânal, în 1956, considerată un organ de presă al Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România - UASCR, şi care a funcționat până în 1989 (este bine de ştiut că un ziar Viața Studentescă a apărut la 25 februarie 1914, sub egida «Centrului Studențesc Bucureşti», coordonator de Gheorghe Banu, reputat medic şi, mai târziu, ministru al Sănătății).

A doua publicație a fost revista **Amfiteatru,** înființată în ianuarie 1966, ca revistă literară şi artistică, ce a apărut lunar, editată tot de UASCR, inițial fiind practic un organ de presă al cenaclului „Junimea", condus de George Ivaşcu, şi care a avut o perioadă de vârf între anii 1966-1868, când la conducere se afla Ion Băieşu, secondat de Adrian Păunescu şi Fănuş Neagu.

Revistele studențeşti ale celor celor patru universități Timişorene s-au înființat în anul universitar 1968/1969.

Evident că nu a fost acțiune spotană, inițiată de către studenți, ci una dirijată politic, cu tentă ideologică, generată şi coordonată de la centru, de către partid, respectiv de către UASCR, prin Consiliul UASC al Centrului Universitar.

Se pare că mişcările studențeşti din Europa democrată din anul 1968 au dat de gândit *conducătorilor* care, prin inițierea revistelor studențeşti, dădeau o tentă de libertate în exprimarea opiniilor, a unor cerințe sociale, dar şi academice, pe de o parte, promovînd însă aplicarea unor instrumente, mai subtile, pentru influențarea, evaluarea şi controlul tendințelor şi tensiunilor din mediul studențesc, pe de altă parte.

Fără doar şi poate că, într-o primă fază, studenții au primit bine aceste „ daruri"- *„timeo danaos et dona frentes"!*

Acestă temă a fost însă discutată, dezbătută, judecată şi chiar condamnată timp de mai bine de 30 de ani (...).

Revenind la revistele studenților din universitățile Timişoarei, acestea au fost SCALPELU, foaie volantă, editată de Comisia Culturală a ASC a Facultății de Medicina Generală şi Pediatrie a Institutului de Medicină din Timişoara (prima apariție în aprilie 1968), AGRARIA, revistă a Comitetului UTC si UASC a Institutului Agronomic din Timisoara (1969), FORUM, revista Consiliului UASC a Universității din Timşoara (1968) şi MICRON, revistă a Consiliului UASC a Institutului Politehnic din Timişoara (din 1970, numit „ TraianVuia") , prima apariție fiind în 1968 (cu 16 pagini, cu 10 numere pe an).

Personal am fost numit ca redactor şef al Micronului la începutul anului III, în toamna lui 1971, deținând acesta responsabilitate până la terminarea anului IV, în iunie 1973, când cele 4 reviste universitare au fuzionat generând revista FORUM STUDENȚESC, sub coordonarea Consiliului UASC al Centrului Universitar Timişoara.

După cunoştința mea, *contopirea* a 4 reviste, din 4 universități mari, distincte, într-o unică revistă, a *centrului universitar*, nu a avut precedente şi nici repetări în alte centre universitare.

Desigur, calitatea Forumului Studențesc s-a ridicat substațial față revistele *universitare*, pierzându-se însă specificitatea, dar au fost şi opinii cum că, prin comasarea revistelor, controlul redacțiilor, dar şi al conținutului revistelor, puteau fi asigurate mai *eficient* pentru una singură.

Voi încheia spunând că Forumul Studențesc, născut, în parte, din cele patru reviste studențesti, să le spunem *universitare*, a funcționat până 1989, prezentând viața studențescă, ca şi predecesoarele sale, dar s-a remarcat constant şi prin paginile de cultură/literatură şi, în mod deosebit, prin consistența valorică şi tematică a suplimentelor sale literare (...).

Acad. Dan Dubină, Preşedintele Filialei Timişoara a Academiei Române

(din volumul *Catedra şi publicațiile sale,* al Congresului Internațional de Istoria Presei, secțiunea *Presa studențească,* desăşurat la Timişoara, în 26-28 septembrie 2023)

Ioan (Ion) Iovan

Membru al Uniunii Artiştilor Plastici din România, Filiala Timişoara, născut la 24 ianuarie 1948, în comuna Boldur, judeţul Timiş.

A urmat cursuri la Liceul Teoretic "Coriolan Brediceanu" din Lugoj, Facultatea de Arte Plastice a Universităţii din Timişoara şi Institutul "Nicolae Grigorescu" din Bucureşti, specialitatea Muzeologie.

Doctor, din 1994, în Istoria Artei la Universitatea "Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca, cu teza *Structuri alegorice în pictura românească modernă şi contemporană*, coordonator prof. univ. dr. Mircea Ţoca.

Profesor la Şcoala de Artă din Slatina, 1974-1983, director la Muzeul de istorie, etnografie şi artă din Lugoj, 1983-1990, profesor la Liceul teoretic "Coriolan Brediceanu" din Lugoj, 1990-1993, profesor la Liceul "Ion Mincu" din Timişoara, 1993-1995 şi inspector de specialitate la Inspectoratul Şcolar Judeţean Timiş, 1996-2000

Ulterior, lector, conferenţiar, profesor titular de Istoria artei la Universitatea "Tibiscus" din Timişoara, 1995-2003 şi profesor titular de Istoria artei la Facultatea de arte şi design a Universităţii de Vest din Timişoara, 2003-2017.

Coordonator de doctorat din 2005 şi director la Instituţia Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD), Facultatea de arte şi design a Universităţii de Vest din Timişoara, 2008-2014.

Este preşedinte al Societăţii Culturale "Arcade" din Lugoj, din 1990, redactor şef la revista culturală "Arcade" din Lugoj, 1990-1995, dar şi la revistele de artă "Arte vizuale. Jurnal" şi "Caiete de Artă şi Design" din Timişoara.

A fost preşedinte al Filialei U.A.P. din Slatina, 1975-1983 şi vicepreşedinte al Filialei U.A.P. din Timişoara, 2000-2004 şi 2010-2018.

Deţinător al Premiului U.A.P. din România pentru critică de artă, 2006 şi a Diplomei de excelenţă a Primăriei Timişoara, 2017.

Autor al numeroase cărţi publicate, precum *Stil şi expresivitate*, 1997, *Grădinile interioare*, 2000, *Jecza. Ieşirea din cub*, 2000, *Romul Nuţiu, Cromatică şi semnificare*, 2002, *Tradiţie şi post-modernitate* (colectiv), 2003, *Simion Lucaciu* (album), 2003, *Dicţionar al artiştilor contemporani din Banat*, 2003, *Grafica Timişoreană*, 2003, *Arta ca existenţă*. Galeria Pro Arte din Lugoj, 2004, *Doina Pocioianu* (album), 2006, *Concordii cu artişti şi expoziţii*, 2006 - Premiul U.A.P. din România pentru critică de artă, *Semantica artelor vizuale*, vol. I şi II, 2009, *Semantica artelor vizuale*, vol. I-II, 2010 - ediţia a II-a revăzută şi adăugită, 2001, 2007, *Emil Florin Grama. Peregrin prin artă* (album), 2010, *Nicolae Truţă. Pictura ca simţire şi reprezentare*, Timişoara, 2011, *Timp şi loc. Studii de artă universală şi comentarii de artă românească*, 2012, *Periplu expoziţional*, 2014, *Nicolae Truţă* (album), 2014, *Evocări*, 2016, *Corneliu Baba* (teme şi arhetipuri), 2017, *Ion Sulea Gorj* (album), coautor, 2015.

Studii şi articole publicate în Arta, Orizont, România literară, Contemporanul, Amfiteatru, Forum, Forum studenţesc, Arcade, Paralela 45 - Renaşterea bănăţeană, Orient latin, Redeşteptarea, Banatul, Literatorul, Focus vest, Drapelul roşu, Forma, Arca, Aradul cultural, Atelier, Patrimonium Banaticum, Oltul, Flamura, Ramuri, Tomis, Arte vizuale - Jurnal, Caiete de arte şi design, Oraşul, Confluenţe etc.

Nenumărate referinţe în diverse publicaţii.

Autor al unor texte de specialitate despre artişti platici români şi din arta universală, cât şi al unor evocări de personalităţi ale genului.

Participant în cadrul unor grupuri ("Prolog", "Axa", " Szöng Art", "Dor"), dar şi în cadrul unor saloane oficiale sau expoziţii tematice sau tabere de creaţie.

A susţinut cursuri universitare de Istoria artei universale, Istoria artei româneşti, Teoria simbolurilor, Estetica artelor vizuale, Istoria religiei şi culturii, Fenomenologia şi semantica artelor vizuale, Metodologii de analiză şi elaborare textuală, De la funcţionalitate la semnificaţie.

De la "Forum" la "Forum studențesc" – interval de schimbare identitară

Deşi în textul de față nu există intenția unei eseistici lărgite şi aprofundate, consider, totuşi, că fenomenul cultural şi artistic studențesc merită o cercetare specială.

El există şi, cu toate schimbările specifice şi fluctuațiile datorate episodului de studii, în permanență studenții venind după admitere şi plecând după absolvire.

Cu toate acestea, şi poate tocmai de aceea, forțele erau mereu împrospătate, fapt aparte care a contribuit la o importantă particularizare, poate una dintre cele esențiale.

Şi, totuşi, nu putem subscrie la ideea unei creații colective de gen folcloric, întrucât în cadrul studențesc, deşi limitat ca timp, fiecare student şi-a manifestat personalitatea şi şi-a adus contribuția, n-a fost anonimat, ci responsabilitate sub semnătură.

Fenomenul cultural şi artistic studențesc este o însumare, contribuție lângă contribuție, generație după generație.

Am indicat aici câteva idei directoare, dar mă voi referi la concretul unei factologii la care am fost nevoit să fiu, nu doar martor, ci şi actor.

Actor, bine spus, căci nu eu eram autor, ci ideologia în care noi toți ne aflam: intervalul dramatic de trecere de la "Forum", "Agraria", "Cadran / Micron" şi "Scalpelu", cele patru reviste studențeşti, pe institute de învățământ superior, la o singură revistă studențească pe centrul universitar, împrejurare care a avut loc, în urma unei dispoziții prin rectorate, în toate centrele universitare din țară.

Era o evidentă măsură de restrângere şi de control al libertății.

Dar s-a şi întâmplat un revers - "Forum", revista Universității a avut o apariție timp de 5 de ani, dar, iată, "Forum studențesc" a apărut timp de 50 de ani.

Dar nimeni nu poate spune că şi celelalte reviste studențeşti din Timişoara, dacă nu ar fi fost suprimate, nu ar fi împlinit, şi ele, o asemenea vârstă remarcabilă.

Intervalul respectiv, la care aici mă refer, l-am simțit la modul dramatic din mai multe cauze şi au şi avut efecte imediate care, probabil, au dispărut în timp, după o anume perioadă, atât de lăudabil, lungă.

Între ultimul număr al "Forumului" şi primul număr al "Forumului studențesc" a avut loc o schimbare fracturantă - de la o revistă atunci de cultură, s-a trecut la o revistă preponderent de articole sociale.

În toamna anului 1974 m-am prezentat la post, în Slatina Olt şi nu am mai avut posibilitatea să urmăresc "Forumul studențesc".

Oricum, bucuria mea este că a apărut în continuare, înregistrând vârsta, rară pentru o revistă, de a împlini 50 de ani.

Referitor la acest interval, fiind în mijlocul împrejurărilor, dețin mult mai multe date, mult mai multe amintiri şi idei, decât cele consemnate în textul de față, care, din start, avea presupuse limite pe care am considerat că trebuie respectate.

Se cere scris şi vorbit despre creația studențească şi despre revistele studențeşti, pentru că au constituit modul nostru de libertate şi care, atunci, a constituit un fapt deosebit al tinereții noastre.

Şi acum, privind în urmă, constat că a fost chiar o treaptă necesară a formării noastre.

Am învățat cum să fim noi înşine, cum să rezistăm cu mijloace subtile, pe care capacitatea vârstei le-a identificat şi le-a practicat.

Eram tineri şi aveam nevoie de libertate, libertate pe care noi ne-am creat-o.

Am oarecare rezervă, acum, când scriu cuvântul libertate.

Dar, oricum, libertatea noastră de atunci chiar era libertate dorită necesar şi manifestată sincer.

Era cu mult mai sus şi mai adevărată decât "libertate" a lozincilor din 1989 şi de după aceea.

Mai cred, de asemenea, în cunoştință de cauză şi cu dovezi clare, că manifestările artistice studențeşti nu sunt doar specifice, au produs forme culturale de reală valoare.

Astfel încât nu doar caracterul nostalgic al amintirilor este mai mult decât relevant, ci chiar valoarea artistică a celor ce au avut loc atunci, avându-şi o anume actualitate şi acum.

Dacă nu am fi fost cei de atunci, cu siguranță nu am fi, nici noi, cei de astăzi.

Precum întreaga studenție, şi manifestările culturale studențeşti şi, deodată cu ele, şi revistele studențeşti.

Au fost o treaptă necesară de pregătire, un exercițiu pentru mai târziu.

Viața noastră le-a dat dreptate şi trebuie să le aşezăm între distincțiile care ne onorează mereu, oricând şi oriunde, în fața oricui.

Ioan (Ion) IOVAN

BUPT

Ioan Viorel – Boldureanu

Născut în 1950 în Topolovățu-Mare, județul Timiș, face școala elementară în comuna natală, între anii 1957-1965, fiind prima promoție cu 8 clase.

Apoi urmează cursurile Liceului *Coriolan Brediceanu* din Lugoj (1965-1969), secția umanistă, iar prima facultate, respectiv de Filologie (secția română-franceză, curs de zi) o parcurge, între anii 1969-1973, la Universitatea din Timișoara.

Ulterior, urmează a doua facultate, la curs fără frecvență, terminând Filosofia, ca șef de promoție, la Universitatea *Babeș – Bolyai* din Cluj Napoca.

Devine asistent universitar la Universitatea din Timișoara, iar ulterior, după Revoluție este cadru didactic asociat, la disciplina Filosofie, predând la o instituție privată de învățământ – Universitatea Ioan Slavici din Timișoara.

Obține, prin concurs, toate gradele universitare la Facultatea de Filologie a Universității de Vest din Timișoara, iar în 2021 se pensionează la cerere.

Este numit redactor șef la revista studențească *Forum* a Universității din Timișoara, iar după unificarea celor 4 reviste ale institutelor de învățământ superior este desemnat secretar responsabil al noii (și unicei) reviste a Centrului Universitar, revista *Forum Studențesc*.

*

Adagiu comemorativ

Ca elev la Liceul *Coriolan Brediceanu* am încercat să reînviu memoria revistei interbelice a liceului, denumită *Primăvara Banatului*, dar inițiativa a fost respinsă brutal de *șefa cu propaganda* de la Comitetul Județean de partid Timiș, personalitate ce avea să (re) devină cadru didactic al Universității (dacă-mi amintesc chiar la Facultatea de Filologie ori, poate, la disciplina de psihologie)...

Trebuie însă neapărat să subliniez faptul că la sărbătoarea de jumătate de veac a *Forumului Studențesc* se cuvine a fi jubilate relația și raporturile de înțelegere și exemplara frățietate din revistă și Cenaclul literar (tot) studențesc *Pavel Dan*, numit inițial *Excelsior – Pavel Dan*, cărora le urez mulți ani și plăcute și nemuritoare aduceri-aminte...

ADAGIO FINALE

Ca bănățean, iar zic: *nu că m-aș lăuda, dar fălos tot mi-s!*

Că intrând în toamna lui 1969 pe locul I la cea mai mare secție a Facultății de Filologie (Română-Franceză) am fost desemnat (conform cutumei) șef de grupă, o grupă ce se-ntindea de la A la C.

Numirea dura , tot prin cutumă, toți cei 4 ani de facultate, așa încât săptămânal trebuia să mă prezint, într-o pauză mare, la Decanat, la biroul decanului sau prodecanului, care nu erau de găsit.

Mare lucru – o adevărată bucurie – că în primi doi ani din șefia mea decan era N. D. Pârvu, iar prodecan Ioan Mușiu, ambii mari bănățeni în spirit, vioșenie ce nu-i părăsea (zice-se) niciodată.

După cum nu-i părăsea dărnicia spiritualicească...

Cel pe care l-am auzit de câteva ori, chiar când eram chemat pentru mustruluială, prodecanul Ioan Mușiu – și încă și mai vârtos la curs – cu glas baritonal sumbru, rostea: *Uite, ca la copiii mei vă spun- pe toți vă pic la examen!*

Iar decanul, mai discret, când aveam și noi vreo propunere ori vreo revendicare, ne primea în birou și simulând că închide precaut ușa șoptea pe bănățenește: *Vedz, vegeț cu ceacea, io n-aș dzișe că nu s-a puce...Numa Șăfa iaca parică o și aud cum spune că nu să poace...Așa că...să fiu iertat !...*

Și arăta cu degetul mare peste umăr, înspre înapoi, către ușa vigilentei secretare-șefe, domnișoara Paraschiva, trecută de o bună vreme spre culmile vârstei de pensionare.

Iar sobrului nostru prodecan, domnul Ioan Mușiu, un coleg de an, student–actor (întâmplător dintre cei peste 50 *sedentari neclintiți* ai promoției 1968) - pe numele lui, preschimbat în nume de scenă, Giuseppe El Kamla - ne recita, din când în când, în *Amfiteatrul filologiei*, spre îmbărbătare (cu dedicația *și vouă colegelor!)* următoarea *Sextină* (propriu și întradins creată chiar de El Kamla și recitată, de fiecare dată, cu o voce ușor umplută de un râraît dramatic).

Și zicea, de parcă-l aud și-acuma:

" - Mușiu, Rău Prevestitoru,
Ne vestește Viitoru...
Iară rându cel de sus
Oare ce-o avea de spus ?!?

Baza Universității
O formează REPETENȚII!

A fost odată Forum studențesc...

Era în toamna anului 1973 și undeva, sus, s-a hotărât ca revistele institutelor de învățământ superior și ale universităților din toate centrele universitare din țară să-și înceteze activitatea și în locul lor să apară o singură publicație/ revistă a centrului universitar.

La Timișoara și-au încetat activitatea revista „Forum", organ al C.U.A.S.C. de la Universitatea din Timișoara, condusă de Ion Iovan, redactor șef, cu Lucian Blaga-Alexiu și Carmen Biroasiu

ca redactori șefi-adjuncți, din colegiu de redacție mai făcând parte Ion Căliman, Ion Viorel Boldureanu, Marcel Pop-Corniș și alții, ca redactori.

Revista „Agraria" a studenților din Institutul agronomic din Timișoara (condusă de Nicolae Bădilescu) - în care am publicat și eu, alături de Ilie Marcel, Iulian Frangulea, Trăian Costi, Eleonora Gavrilă, Criste Pasc, Petru Sim, Dorin Țărău și Andy Zaharia, și-a încetat, și ea, activitatea.

La ședința de constituire a noii reviste a centrului universitar din partea Institutului Agronomic am fost trimiși să participăm Ilie Marcel și cu mine.

Discuțiile au fost multe, cu multe orgolii...

au făcut și alianțe, s-a ales numele de *Forum Studențesc*, iar conducerea urma să fie a celor de la Politehnică.

Cei de la Universitate s-au supărat, iar în primii ani nici nu au prea participat la noua revistă, deși aceasta i-a folosit păstrat numele.

După 2-3 ani au venit lângă revistă Marian Odangiu și Mircea Bârsilă, câștigător al uni concurs de poezie pe centrul universitar, alături de Marius Boceranu.

Au fost multe variante, unii voiau să se mențină vechile redacții, dar după o pauză s-a stabilit că fiecare institut să-și desemneze un reprezentat care să facă parte din noul grup redacțional, condus de cei de la Politehnică.

Marcel Ilie - care era un lider al grupării din Agronomie - mi-a spus că el a transmis numele reprezentantului studenților agronomi și că acela sunt eu (el fiind în an terminal avea de terminat lucrarea de diplomă).

Și așa am ajuns eu în redacția revistei *Forum studențesc*.

După doi ani de activitate, timp în care revista a devenit din ce în ce mai bună, a câștigat ritmicitate, a venit gruparea de tineri studenți din jurul lui Gheorghe Crișan, care a dat revistei un pronunțat caracter studențesc oglindând viața și activitățile studenților din cămine, cantine, din cluburi, din sesiunile de examene, din activitățile culturale și sportive etc.

În această perioadă prezentarea grafică a revistei a fost făcută cu mult talent de Ștefan Popa-Popas.

Erau așteptate cu mult interes și benzile sale desenate.

Urmare a muncii depuse au venit și premile naționale și, în mod normal, și recompensele.

O astfel de recompensă a fost și o primă excursie, de trei zile, la Moneasa, excursie în care fiecare membru al redacției își putea aduce prietena sau prietenul (eu am mers cu Maria Lazăr, viitoarea mea soție).

Era un sfârșit de iarnă, iar Moneasa era în straie de zăpadă albă.

Am fost cazați la Hotel Parc, proaspăt deschis, iar cel mai mult de lucru la cazare în camere l-a avut Liviu Crișan, redactorul șef, care a făcut repartițiile pe camere în așa fel încât perechile să se poată reface tacit, căci regulile erau foarte stricte la acea vreme.

A fost timp la Moneasa și pentru a ne bate cu bulgări de zăpadă, pentru a lega prietenii, pentru a merge pe jos până la cariera de marmură, la grota de lângă Centrul de recuperare al copiilor cu dizabilități care funcționa la întreaga capacitate...

Am căutat ore bune o peșteră a liliecilor pe un versant împădurit, am făcut poze prin toate locurile prin care am trecut, iar pe unele le depun și mărturie (cei care se recunosc îmi vor zâmbi, cu siguranță).

În fond, sunt atâtea motive ca să îți mulțumim, Forum studențesc!

Liviu Nadiș

Inscripție pentru fântânile câmpiei

În locurile copilăriei mele se coc frăgușele.

Liviuța, fetița mea, mi-a scris, în prima ei epistolă, trimisă la sfârșitul clasei întâi, că-s multe...

Când am apucat și eu să pricep bine cele mai bune locuri cu frăguțe a trebuit să cunosc disciplina de internat în frumosul oraș de pe Criș.

Începusem să iubesc umbra castanilor și cântecul Crișului, să-i cunosc străzile și mi-am mutat visele pe maurile Begăi.

Miros de flori, locul minunatelor flori începeam să-l cunosc, Timișoara are iz de primăvară.

Vise și flori, logodna frumosului.

Iubeam bibliotecile și săptămânile cu întâlniri pentru revista tinereții noastre – Forum studențesc.

Fiecare număr era o bucurie și Liviu, Anitte, Rodica, Tudor, Ovidiu, Gavril, Ghiță, Delia, Popas, Marcel o trăiam sperând la mai mult, la mai bine.

Vise și flori, o revistă tânără într-un oraș cu permanent iz de primăvară.

În locurile copilăriei mele, frăguțele se coc, iar aici, în câmpia pecicană grâul a dat în spic.

Se ridică o mare de spice...

Tânjesc după macii de ieri.

Se risipeau petalele.

Aici sunt doar lanuri de spice și poveștile fostelor sălașe.

E patria grâului aici și dava noastră Ziridava sprijină holdele de grâu, Mureșul cântă în luncă pentru rod și ploaie curată.

Neliniștile secerișului am început să le simt în această câmpie.

Doar Blaga ar putea să prindă misterul și puterea lor în rânduri, eu o amân, trăindu-le în fiecare vară alături de cei care lucrează-n câmpie, visând un bob curat și grâu pentru o pâine bună.

Fântânile câmpiei sunt oamenii, pe fața lor curge sudoarea din ochii lor curg bucuriile rodului, din sufletul lor crește frumosul, din mâinile lor bătute crește pâinea!

Câmpia în vară suspină și boabele-lacrimile ei curg spre fântâni!

au copt în Copăcelul copilăriei mele frăguțele, iar în Câmpia de vest grâul a dat în spic.

Frumosul e aproape...

Cu dragoste am scris stângacele mele rânduri pentru revista tinereții-Forum Studențesc.

Liviu Nadiș

P.S. Articol scris în primii ani de producție, care, cred eu, nu a mai ajuns la redacție.

FORUM. STUDENȚESC.

Fără îndoială, mulți se întrebă cum s-a ajuns la denumirea publicației.

Căci în Timișoara, la acea vreme, funcționau 4 reviste (microreviste cum afirmă unii), ale căror denumiri purtau. Într-un fel, amprenta specificului editorului - MICRON (Institutul Politehnic), SCALPELU (Institutul de medicină), AGRARIA (Institutul agronomic) și FORUM (Universitatea).

Decizia unificării fiind deja luată și fiind nenegociabilă, o problemă a rămas noua denumire a revistei.

Din relatările martorilor oculari, discuțiile au fost lungi și numeroase.

Cum 3 dintre vechile denumiri erau prea legate de specificul institutelor, șansele cele mai mari - în fața noilor propuneri - le-a avut revista FORUM, atât datorită susținerii celor de la Universitate, cât și de la semnificația în sine a cuvântului, ce însemna o reunire de voci și opinii, ceea ce, în fapt, urma să se întâmple la noua revistă.

Adăugarea, extrem de inspirată zicem noi, a sintagmei *studențesc* a făcut să se evite alte denumiri, mai ales cea de *comunist* și a imprimat revistei un caracter anume, cu efecte asupra formei, conținutului, modului de manifestare, structurii redacționale, luptei cu cenzura...

Cu atât mai mult cu cât primul pas a fost numirea în fruntea publicației a unui student, provenind de la cel mai mare institut de învățământ, în speță de la cel politehnic.

Decizie ce nu a fost pe placul filologilor, care s-au simțit oarecum lezați, dar care, în timp, s-a dovedit a fi bună, revista - cu misiunea de a fi oglinda tuturor problemelor studențești - fiind mai bine organizată, pregătită și structurată de cei de la Politehnică, care, de altfel, formau, în bună parte, redacția.

Ancorată, în acest fel, mai bine în realitatea unoiversitară, revista a primit, în repetate rânduri, la nivel de țară, distincția de revista cu cea mai bună reflectare a problematicii studențești.

a evitat astfel, poate, și o mult dorită literalizare (firească din partea filologilor) a publicației, realizându-se un echilibru mai firesc, acoperitor pentru toate institutele, promovat și susținut și de editor - uniunea pe centru universitar a asociațiilor a studenților.

Cuvântul *Studențesc* s-a dovedit a fi salvator în multe situații, de la trăznăile organizatorice și prostioarele redactorilor, la cenzura unor texte, la apariția unor grafici sau a unor pagini neconvenționale și până la blocajele din tipografia Banatul, la apariția numerelor de revistă...

I s-a aplecat de-atâta plumb!

BUPT

VIOREL MARINEASA

Prozator, eseist, jurnalist, editor.

A absolvit Facultatea de Filologie a Universității din Timișoara.

Doctor în Filologie.

În perioada 1973-1990 a fost metodist/instructor/referent la Casa de Cultură a Studenților din Timișoara.

Lector, apoi conferențiar la Departamentul de Jurnalistică al Universității de Vest din Timișoara (1997-2011).

Redactor al revistei *Orizont* (din 1990 până în prezent).

Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Membru PEN România.

Membru fondator al Societății Timișoara.

Cărți publicate (selectiv): *Litera albă*, roman (1988); *În pasaj*, roman (1990); *Unelte, arme, instrumente*, proză scurtă (1992); *Rusalii 51. Fragmente din deportarea în Bărăgan* (1994) – în colaborare cu Daniel Vighi; *Dicasterial*, proză scurtă (1995); *Tradiție supralicitată, modernitate diortosită. Publicistica lui Nichifor Crainic și a lui Nae Ionescu la o nouă citire* (2004); *Vederi din Timișoara* (2011); *Înainte și după (războiul rece)*, proză scurtă (2013); *Lecturi parțiale. Librăria de nișă* (2014); *Prozator din silă. Viorel Marineasa în dialog cu Robert Șerban* (2017); *Continentul gri. Timișoara culturală în dosarele Securității* (2022) – în colaborare cu Daniel Vighi; *Pas de deux*, proză scurtă – cu Daniel Vighi (2023).

Optzecism și insurgență în doze homeopatice

În 1973 mă întorceam la Timișoara după șase luni de armată și patru ani de apostolat în învățământul rural.

Fusesem uns metodist la Casa de Cultură a Studenților după un concurs cu destui candidați.

Despre instituția în cauză aveam câteva amintiri agreabile din vremea studenției, când am activat, vorba vine, în cenaclul literar „Pavel Dan", căci mai degrabă m-am complăcut în ipostaza caracudei expectative.

Încă umblam năuc pe coridoare atunci când sosi vestea comasării celor patru reviste de institut (*Forum* la Universitate, *Micron* la Politehnică, *Scalpelu* la Medicină, *Agraria* la Agronomie, ca astfel să apară un singur periodic pe centru universitar, *Forum studențesc* (*FS*), sub auspiciile Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști (UASC).

Un semnal clar, după Tezele ceaușiste din iulie 1971, că va spori (și) controlul asupra publicațiilor, iar a ține una sub observație era mai lesne decât să ai patru în vedere.

Dar, cum s-a putut constata ulterior, tot răul a fost spre bine, dincolo de ambițiile parcelate ale unora, s-a creat o revistă care a grupat favorabil toate forțele semnificative din mediul universitar timișorean.

Numai că, într-o primă fază, aici, la Timișoara, fusese înscăunat în dregătoria supremă a revistei un student infatuat cu aere de dictator, care intenționa să pună monopol pe întreaga Casă a Studenților, fie că era vorba de manifestări, fie de spațiile aferente acestora.

Omul amenința grozav, bazându-se pe poziția fratelui său, șef la „centru", în Capitală, la „Scânteia mare" sau la „Scânteia mică".

Acest „elan revoluționar" poate fi explicat și prin faptul că UASC preluase de curând așezămintele culturale din custodia Ministerului Învățământului.

Tactul și experiența directorului „Casei", Valeriu Panasiu, au mai potolit situația încordată, dar rezoluția avea să vină peste câteva luni, atunci când, în urma unor gafe repetate, micul zbir a fost înlăturat de la comandă.

În ce mă privește, după ce primisem în grijă cenaclurile literare, am avut câtva timp senzația unei măcinat în gol din pricină că nu se arătase vreun debușeu pentru ce se întâmpla acolo; înăsprindu-se regimul publicistic, era ca și exclus să speri la o plachetă, la o filadă care să conțină creațiile cenaculare.

Oportunitatea de a lucra cu revista *Forum studențesc* a survenit atunci când la conducerea ei a ajuns, în calitate de redactor-șef, Gheorghe Crișan.

Împreună cu el am găsit formula de a continua fanzinul[i] *Paradox*, a cărui editare se împotmolise.

Pentru cititorul de astăzi e greu să priceapă driblingurile prelungite prin care *s-a* trecut de instanțele cenzurante ale sistemului.[ii]

Denominația „fanzin" nu dădea bine, apoi titlul nu fusese aprobat la nivel central, iar de periodicitate nici vorbă.

Așa că *Paradox* se convertește în „supliment al revistei *Forum studențesc*, editat în colaborare cu cenaclul *H.G. Wells* al Casei de Cultură a Studenților din Centrul Universitar Timișoara".

FS avea dreptul la 10 apariții anuale, iar una dintre ele o punea la dispoziția cenaclului.

Deoarece numerotarea era interzisă, am marcat noile „numere" prin inserarea anului cu apostrof (de pildă, '78) și prin schimbarea culorii de pe frontispiciu, păstrând însă caracteristicile grafice.

În felul acesta, în perioada 1978-1989 am coordonat apariția a 12 „numere" ale fanzinului.

De fiecare dată se constituia o redacție ad-hoc, iar munca în echipă dădea coerență prezenței notabile a cenaclului *H.G. Wells* în mișcarea science-fiction de la noi, tratată aici ca literatură și artă de anvergură, nu ca simplu divertisment.

Ca să fiu drept, trebuie să spun că slăbiciunea lui Petru Andea, pe atunci președinte al Consiliului UASC din C.U. Timișoara, deci apetitul lui pentru science-fiction ne-a fost de folos, îmi sună și-acum în urechi interpelarea lui ce mă scotea din hibernare: *„Marineasa, când mai scoți un Paradox?"*

Cele două antologii (una de proză, alcătuită de Dorin Davidcanu și Antuza Genescu, alta de critică și eseu, îngrijită de Lucian Ionică și de subsemnatul) apărute în 2019 la Editura Universității de Vest din Timișoara pentru a marca 50 de ani de la înființarea cenaclului *H.G. Wells* dau seama și de perioada fertilă pe care acesta a desfășurat-o sub oblăduirea revistei *Forum studențesc*.

Extrem de importantă pentru coagularea variantei timișorene a optzecismului a fost apariția, în 1979, a unui număr dublu *Forum studențesc*, consacrat împlinirii a 20 de ani de la înființarea cenaclului *Pavel Dan* de la Casa Studenților.

Revista în cauză fotografiază exact stadiul cenaclului și demersurile sale de a găsi alternativa pentru a-l scoate dintr-un traseu rutinier.

Cele câteva materiale teoretice vor să acrediteze ideea că avem de-a face cu un grup, grupul de la Timișoara.

Mircea Bârsilă vorbește de *„insurgența gestului poetic"* la *paveldaniști, care s-ar traduce printr-o maliție rimbaldiană față de temele, simbolurile sau tehnicile impuse ca poetice pe piața literară*", prin *„legături noi cu marea poezie a cotidianului, a lucrurilor și întâmplărilor obișnuite*", iar aceasta reclamă *„discursul cu o sintaxă liberă, energică [...], accentul [fiind] deplasat de la metaforă la cuvânt"*.

Daniel Vighi cerea și el poeziei tinere *„să depășească inerția dulceagă și să plonjeze curajos în plenitudinea vieții"*.

Un an mai târziu, într-un *Forum studențesc* obișnuit din mai 1980, mesajul este întărit de alte luări de poziție la o „masă rotundă" despre „poezia tânără timișoreană în context național".

Eugen Bunaru observă că *„e vorba de o nouă poezie în măsura în care ea e contestatară față de poezia de până în acest moment"*, ea fiind receptată abia recent *„cu mai multă seriozitate"*.

La rândul lui, Petru Ilieșu pomenește despre o nouă stare de conștiință a celor ce scriu astăzi, chiar dacă reiau unele *„metode poetice" cu alte resurse și pe un nou fundal. Nu poți scrie poezie actuală, spune el, fără să ții seama de zestrea lăsată de Voronca și Tonegaru, de T.S. Eliot și de Ezra Pound. Nu poți ignora „ipostaza dinamică și de frondă a poeziei beat, poezia story-ului, a autobiografiei, dezlănțuită de un Allen Ginsberg, de un Jack Kerouac, de un W.S. Burroughs"*.

În același număr al revistei, câteva pagini mai în față, pe locul cuvenit editorialului, într-un limbaj paralel cu cel dinainte, prim-secretarul Comitetului Județean al Uniunii Tineretului Comunist distinge un alt model pentru tineret, și anume magistrala cuvântare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, *„un mobilizator și pasionant program de activitate"*.[i]

Pentru că suplimentele anterioare *FS* accentuaseră asupra poeziei, sub aceeași umbrelă a apărut, în anul următor (1981), *Biblioteca de proză*, îngrijită de Daniel Vighi și de mine, care mărturisea și orientarea în spirit optzecist a textelor selectate.[iii]

Tentativele revistelor studențești de a păcăli cenzura nu puteau trece neobservate.

au sesizat și *organele*.

Mircea Cărtărescu fusese în vara lui 1983 în tabăra de literatură și publicistică de la Crivaia, lângă Reșița, unde s-a întâlnit cu *generația* (Bârsilă, Bunaru, Mihăieș, Monoran, Konstantinovici, Pruncuț, Șușară, Tolcea, Vighi).

Va pomeni episodul în volumul *De ce iubim femeile*.

am trezit cu o scrisoare de la el.

„Forum, Echinox, Opinia... *Câte asemenea reviste cu adevărat de cultură există în țară? În București – niciuna. Câte vor mai fi peste 2-3-4 ani? Niciuna. Nu sunt un ins prăpăstios, dar este ceva rău, nefast, mizerabil în viața culturală de azi. În curând totul, bănuiesc, se va închide, niciunde nu se va mai putea respira. Noi, aici, simțim mult mai acut pulsul evenimentelor*."

Epistola purta data de 13.10.1983.

1983 (după 1982, anul Orwell!) a fost anul percheziițiilor și al interogatoriilor care-i vizau pe cei ce publicaseră în revistele studențești de la Iași.[ii]

Dintre cei ce semnaseră în *Forum studențesc*, „se întâlniseră" cu Securitatea Petru Ilieșu, William Totok, Cătălin Isman, Nicolae Stoia, Gheorghe Pruncuț.

În dosarul de urmărire informativă consacrat lui Andrei Bodiu (președinte al Cenaclului *Pavel Dan* la sfârșitul anilor 80) apar în facsimil poezii ale acestuia, pesemne socotite subversive, publicate în *Forum studențesc*.

Studiindu-și propriul dosar de la CNSAS, ilustrul om de cultură Livius Ciocârlie reproduce în volumul *Cu dinții de lână* (Humanitas, 2008) o notă a sursei „Șerbu", preluată de securistul care o dirija, unde se analizează butucănos un interviu din *Forum studențesc* luat profesorului de Dan Rațiu în 1989, exprimându-se îngrijorarea că acesta (L.C.) devine tot mai popular la cenaclul *Pavel Dan* și printre studenții publiciști.

Una peste alta, poate că reportajele din *Forum studențesc* nu au avut percutanța sau combustia insurgentă a celor din *Opinia studențească* (Iași), iar partea culturală, atinsă când și când, din lipsă de spațiu, nu de talent, arareori se putea compara cu cea din *Echinox*-ul clujean.

Mai important este că s-a format o școală de gazetărie în jurul revistei și al cercului de presă de la Casa Studenților, iar acest lucru va căpăta un plus de valoare în timpul Revoluției și în primele clipe de după.

Viorel Marineasa

i Fanzin = revistă, magazin science-fiction. *Paradox* a fost primul fanzin *tipărit* din România, apărut în noiembrie 1972 și îngrijit de Marcel Luca și Cornel Secu. Cu câteva luni înainte, în mai același an, apăruse, în formă *șapirografiată*, *Solaris*, fanzin al cenaclului omonim din București.

ii Vezi și Liliana Corobca, *Instituția cenzurii comuniste în România*, Ratio et Revelatio, Oradea, 2014.

iii Pentru clarificare, vezi, de pildă, Virgil Podoabă, *Optzecismul pentru uzul străinilor*, „Vatra", nr.3-4, 2016.

iv Vezi Luca Pițu, *Documentele antume ale „Grupului de la Iași"*, ediția a III-a, Opera Magna, Iași, 2012. Cu șarmul lui inconfundabil, amestec de spirit ludic și de registru doct, autorul reface istoria grupului și o comentează în funcție de scriptele provenite de la CNSAS.

IONESCU ANITTE-MICHAELLA

A urmat Liceul "Zincă Golescu" din Pitești (1970-1974), Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic "Traian Vuia" din Timișoara (1974-1979), Facultatea de Drept – Universitatea Titu Maiorescu (2005-2009), dar și un curs de Master în Drept Penal, în anul 2007.

Apoi urmează, în 2010-2011, Open University (CODECS) și obține un certificat în Management.

De-a lungul carierei, a fost Adjunct șef Sectie reparații echipamente energetice la Intreprinderea Electrocentrale Pitesti, între 1979 – 1992, inspector tehnic – energetic pentru județele Argeș, Olt, Vâlcea al RENEL la Inspecția Generală București (1992–1995), Șef Serviciu aprovizionare, transport auto și depozite la Electrocentrale Pitești (1995-1998), inginer Specialist – Marketing și Relații cu clienții și Director de Marketing și Operatiuni Comerciale și inginer Specialist – Marketing și Relații cu clienții (1998-1999 și 1999-2000), cât și Director General Sucursala Argeș și Vâlcea la RENEL – Sucursala de Distribuție a Energiei Electrice Pitești (2000-2001).

Ulterior a lucrat la Electrica Serv București – Agenția Pitești (2001- 2007), Manager Flotă la CEZ România SA București (2007- 2010) și Manager Departament utilități, patrimoniu și servicii, la CEZ România SA București, între 2010-2015.

Gânduri răzlețe peste ani...

Amintiri!

Peste aproape o jumatate de secol de când mirosul de toamnă, frunze căzute, trenul care făcea aproape 8 ore până la orașul studenției mele, toate mă învăluie și acum !

Septembrie !

Abia așteptam să mă întore la cel mai minunat loc în care mi-am petrecut anii studenției !

Timișoara !

Orașul vibrant, plin de tinerețe, de entuziasm, de obligații, de prietenii, care au rămas în mintea mea vii, ca și la început !

Facultatea de Mecanică, cu amfiteatrele ei vechi, cu urme de palme pe băncile erodate, cu mirosul ei specific, cu profesorii ei minunați, eleganți, inteligenți, severi...

Căminul 15, căminul 8, aleile pline de viață ale Complexului Studențesc, melodiile trupei Phoenix care răsunau din Sala Olimpia, patinoarul, stadionul lui Poli Timișoara....

Fiecare are dreptul să viseze să-și îndeplinească menirea, să se transforme într-un personaj care să conteze pentru el, pentru familia lui, pentru societate!

În Timișoara mea am devenit un om care a contat de-a lungul vieții!

Când am absolvit facultatea, în amfiteatrul plin de studenți de anul V, un profesor ne-a spus niște cuvinte pe care nu le-am uitat niciodată: *"Noi nu v-am făcut ingineri, noi v-am învățat să gândiți inginerește"*.

Asa am pornit în viață și aceste cuvinte au fost, pentru mine, baza dezvoltării mele ca om.

În anii 75 – 76, m-am alăturat revistei "Forum Studențesc".

Aveam o experiență, fusesem redactor al revistei *Sânziana* a Liceului Teoretic "Zincă Golescu" din Pitești.

L-am întâlnit pe Liviu Crișan, am intrat în cercul cătorva redactori ai Forumului și acolo am rămas activă până la absolvirea facultății.

Serile de dezbateri, de discuții de la sediul din Complex al redacției, Căminul 15 parter, era pentru mine locul unde am învățat o mulțime de lucruri interesante, pe care le-am iubit și le-am aplicat !

Scriam articole despre viața de zi cu zi din Centrul Universitar, luam interviuri studenților și profesorilor, colaboram cu ziarul local al Timișoarei.

Îmi amintesc cu drag de nopțile petrecute în tipografie, pentru corecturi, și simt și acum, cu nostalgie, mirosul ziarelor proaspăt tiparite...

Eram acolo și eu, între paginile acestora, cu gândurile și simțirile mele...

Într-o dimineață, când mă întorceam din tipografie, pe la ora 4, am fost oprită de miliție și legitimată (pe vremea aceea nu se umbla hai-hui noaptea pe străzile orașelor).

După teama de rigoare, ne-am lămurit de unde veneam (doar aveam degetele negre de cerneala tipografică!), iar milițienii m-au condus până la ușa căminului, ca sa fie siguri că ajung cu bine...

Cel mai stresant moment din cariera mea jurnalistică de-atunci a fost când mi s-a cerut de la ziarul local să iau un interviu unuia dintre cei mai eleganți, dar și mai severi șefi de catedră din Mecanică!

am perpelit câteva zile la gândul că voi ajunge în fața profesorului meu și va trebui sa pun reportofonul pe masă și să încep să-l întreb despre munca și cariera sa...

Am rezolvat-o, mi-am pus perucă și ochelari, am strâns din dinți și am început interviul!

Spre norocul meu, nu m-a recunoscut...

Am scris articolul sub pseudonimul pe care-l foloseam în "vremuri de răstrițe" – Ana Matei Robescu...

Și am scăpat...

Cei doi redactori șefi ai revistei - Liviu, apoi Gheorghe Crișan - au fost minunați !

Ne-au dirijat începuturile carierei jurnalistice, ne-au sfătuit când aveam nevoie și ne-au sprijinit când greșeam, pe toți redactorii revistei.

Îmi amintesc cu drag de colegii de redacție - Lia, Diana, Radu, Mirel, Marcel, Mircea...

Unii dintre ei au îmbrățișat arta scrisului și s-au dedicat ei, profesând și azi.

Eu, după încercări repetate de ai fi acceptată (aveam la absolvire recomandarea redacției revistei la ziarul local de atunci, Argeșul, nu am reușit să-mi continui pasiunea de jurnalist și am rămas doar cu pasiunea de inginer!

Și da, sunt 50 de ani de muncă asiduă a unor grupuri de studenți inimoși, plini de har și de pasiune care au făcut din aceasta revistă un loc minunat, unde gândurile lor vor rămâne mereu, creionând atmosfera studențească vibrantă, viețile unora dintre ei împletindu-se cu istoria vieții studențești din Timișoara...

La mulți ani dragii mei, oriunde vă aflați, La mulți ani Forum Studențesc!

Anitte Michaelle Mateescu (Ionescu)
alias Ana Matei Robescu

BUPT

Anghel Daniela (Dana Gheorghiu)

Prozatoare, nscut la: 25 iulie 1949, la Timişoara.

A terminat Facultatea de Filologie din Timişoara, secţia română–franceză, promoţia 1972.

A fost zaristă la cotidianul „Viitorul" din Drobeta Turnu–Severin (1972–1975) şi referent la Casa de Cultură a Studenţilor din Timişoara (1975–2008).

A debutat publicistic în 1984, în revista „Orizont", cu proza *Emma-tante*, iar editorial în volumul colectiv *Gustul livezii*, Editura „Facla", 1985.

A colaborat la revistele Orizont", „Orient latin", „Forum studenţesc", „Luceafărul", „Astra", „Arhipelag", „Semenicul", „Banat", „Algoritm literar", „Gând românesc", „Sintagme literare" ş.a. şi a fost realizatoarea emisiunii „Interferenţe culturale" (1995–1997), în cadrul Studioului de Radio „Europa Nova", Timişoara.

A publicat volumele *Gustul livezii* (volum colectiv de debut), 1985, *Întoarsă, clepsidra* (proză scurtă), 1988, *Timişoara 16–22 decembrie 1989* (volum colectiv de reportaje), 1990, *Maja desnuda* (roman), 1997, *Die Fabrukler (Povestiri din Fabric)*, 2007, *Pesta* (roman), 2009, *Toamna, când se bat nucii* (roman), 2013, *Die Fabrukler,Gyárvárosi történetek*, 2020,traducere István Sarány şi *Colonada* (roman), 2021.

A fost prezentă în volumele colective *„Crinul", cofetărie pentru doamne, Prozatoare timişorene contemporane*, 1997, Ovidiu Pecican, *Antologia prozei scurte transilvane actuale*, vol. III, 2011, pag. 105–118, *Pagini despre Banat*, 2011, pag. 213–218, *Despre iubire... Clubul de la Timişoara*, 2016, *Dosarul Brâncoveanu — între real şi imaginar, Clubul de la Timişoara*, 2017, pg. 219–236, *Utopia. Despre iubire şi prostie, Clubul de la Timişoara*, pg. 209–245, 2018, *Insula fiecăruia, Clubul de la Timişoara*, pg. 155–171, 2019, *„O sută de ani de literatură feminină în România"*, vol. II, 2020, pg. 40.

Traduceri - Michel Foucault, *Boala mentală şi psihologia*, Didier Nordon (sub direcţia), *Plictiseala — melancolie fecundă* (împreună cu Lizuca Ciobanu), 2001.

A cîştigat Premiu pentru proză al Asociaţiei Scriitorilor din Timişoara şi al revistei „Orizont", 1988m şi Premiu pentru proză, pe anul 2009, acordat de Filiala Timişoara a Uniunii Scriitorilor.

Din 2008 este membră a Uniunii Scriitorilor din România; iar din 2016 a Uniunii Autorilor şi Realizatorilor de Film din România („Clubul de la Timişoara").

„Foiştii"

A scrie despre „Forum studenţesc", revista care ne-a marcat atât de mult studenţia sau anii de colaborare din cadrul Casei de Cultură a Studenţior, unde am avut prilejul să mă aflu, în calitate de referent, este o şansă.

Căci îmi place să cred că am trăit, laolaltă cu foarte tinerii redactori de pe atunci, o bună parte dintre momentele semnificative, care le-au marcat existenţa, aflându-se în această redacţie.

A fi un tânăr jurnalist, într-o perioadă în care o facultate de profil era inexistentă, cu alte cuvinte, a fi un „forumist" cum le plăcea să se numească, pe drept şi cu un oarecare sentiment de orgoliu, nu era la îndemâna oricui.

Căci, pentru asta, se cerea să ai har, în primul rând, să iubeşti scrisul şi să-ţi placă, în egală măsură, respectarea adevărului.

Talent şi onestitate, s-ar putea spune, la fel cum se spunea şi se cere, în continuare, a se rosti: *„cinste şi gramatică"!*

Ele trebuie să meargă mână în mână.

Dar cine, oare, să decidă sau să-şi dea girul?

În ultimă instanţă, tot ei.

Ştiindu-se, de-o bună vreme, aveau aceeaşi respiraţie.

Problema, însă, se punea cu cei noi veniţi, cu vreo doi–trei ani mai tineri, aspiranţi, la rândul lor, de-a se încadra în redacţia studenţească.

Un pas, aparent simplu, însă, dimpotrivă, foarte însemnat, în a începe a-şi croi încă un drum, spre o profesie nouă, mai puternică şi mai atractivă decât cea pentru care se pregăteau.

Acest lucru s-a şi dovedit, ulterior, a fi real, însă, la vremea concursului de admitere la facultate, nu aveau ştiinţă de propria vocaţie, cumva latentă, şi nici de posibilitatea împlinirii ei.

Aci, îşi are Casa Studenţilor rolul ei.

Mai exact, ***Cercul de presă***, care începuse să funcţioneze alături de alte cercuri de creaţie existente deja, şi unde şi-au putut afla locul împlinirii talentul, şi cel de-a se familiariza, totodată, şi problemele stricte pe care profesia, în sine, le impunea.

Desigur, una dintre ele, şi probabil cea mai importantă, a fost aceea a cunoaşterii genurilor publicistice.

Dacă e joi seara, e cerc de presă!

Aşa s-a afirmat regula, la care, în scurt timp, s-au alipit şi alţii.

Mai versaţi, mai profesionişti, în acceţiunea lor.

Şi, totuşi...

A avea prilejul de-a asculta scurte, însă eficiente prelegeri, făcute de jurnaliştii profesionişti, de la cele patru cotidiene câte număra, la vremea aceea, viaţa publicistică a oraşului nostru, era un lucru foarte bine venit.

Apoi, redacţia, a oferit lunar, odată cu fiecare apariţie a revistei, şi câte o pagină membrilor Cercului de presă, scrisă şi concepută de ei.

Dar ca liantul să fie şi mai trainic şi să-şi aibă şi partea sa relaxantă, atractivă, se cuvine să amintesc despre foile volante anuale, prilejuite de existenţa concursurilor locale şi naţionale ale creaţiei şi artei studenţeşti, realizate de aceeaşi tineri condeieri, cărora, din plăcere şi amuzament, li se alăturau şi colegii forumişti.

Deci, nopţi albe, însoţite de ţăcănitul maşinilor de scris!

Seri începute odată cu sfârşitul acelui episod, aproape noptatic, al unui festival de orice natură, însă nedefinite pe deplin fără apariţia, matinală, a „foii", cred fără nume, dar cunoscută şi aşteptată.

Căci mulţi dintre cei care evoluaseră pe scenă, în ziua precedentă, dăduseră ulterior scurte interviuri, şi ştim cum este – e plăcut să-ţi vezi cuvintele şi gândurile consemnate într-o foaie a festivalului!

Dusă, apoi, acasă, dată la citit şi păstrată, poate, o vreme.

Iată şi ambianţa, după cum o arată şi fotografia.

Astfel, câţiva dintre „foiştii" nelipsiţi ai acelor nopţi sunt nevăzuţi în imagine, căci scriau la alte mese.

Poate că e bine de amintit, dintr-un bun început, pe Costi, respectiv Conştantin Duma.

Încep cu el, căci tocmai el ne dădea impulsul şi graba în alcătuirea foii:

Cu farmecul lui hazos şi cu aparatu-i foto, vrăjise doamnele de la brutăria de peste drum.

Nu trecea bine miezul nopţii şi primele cornuri fierbinţi şi sărate ne erau aduse de el!

Câţi oare vă amintiţi?!

O primă bucurie a nopţii, urmată de altele...

Să-l urmăreşti pe Nick Lengher (din păcate, plecat prematur dintre noi!) cum, cu agerimea mâinii sale, umplea toate golurile rămase în paginile cu texte, înviorându-le cu caricaturi irezistibil de amuzante; să-l auzi pe Gogu Lână, ce-i şade alături, sprijinit de-un colţ al mesei, zicând câte una dintre poeziile sale, mai deochiate, cu voce înaltă şi urmărindu-l pe Nick; să-l asculţi pe Băcă (Ioan Băcălete), desigur, amuzant la rându-i, înşirând de toate cele, căci oamenii fără haz nu aveau ce căuta la nopţile „foiştilor"!

Şi, mai ales, de la un timp, să-l aşteptăm, cu toţii, pe Popa's.

Pe Ştefan Popa, studentul, dar deja consacratul la Paris, care nu lăsa să se încheie nici o seară fără a imortaliza chipurile „foiştilor"!

Ce păcat că nu mai am nicio foaie, lucrurile frumoase şi interesante se pierd atât de uşor, se uită, te miri pe unde, ţi se substituie, dispar, tot astfel cum, pe la aceeaşi vreme, şi colecţia revistei expuse pe hol s-a cam subţiat.

Dar zelul şi tenacitatea lui Ghiţă, cel de-atunci, în prezent, pentru studenţi, Gheorghe Crişan, profesorul lor, a contribuit la realcătuirea ei, toate aceste lucruri nu le-am putut da uitării!

Am constatat, treptat, cum au venit nechemate, în măsura în care m-am străduit să mi le reamintesc, ca să pot spune la urmă: ei, da, aşa cum au tânjit şi au sperat „presarii" noştri, mulţi şi-au găsit vocaţia reală în jurnalistică, arătând cum talentul, voinţa şi prietenia leagă lucrurile, cu trăinicie. Unii mai sunt şi astăzi în această branşă, care le-a cucerit inima, cândva, cu ani în urmă, când erau doar „foişti" şi acum sunt ziarişti, pe deplin afirmaţi.

„Ce bine că ne revedem!" - le voi spun cu inima uşoară şi mai ales cu această desăvârşită mulţumire a regăsirii noastre, de astăzi, la propriu, dar şi în paginile unei publicaţii aniversare.

La cincizeci de ani, de când despre apariţia ***Revista „Forum studenţesc"*** s-a auzit întâia oară!

Dana Gheorghiu
(Metodist, îndrumător cerc de presă)

Liviu Crişan

Absolvent al Facultăţii de Construcţii, 1977
Director Direcţia Judeţeană de Drumuri şi Poduri Arad
Inspector şef Inspectoratul Teriotrial de Muncă Arad
Director general SC PROMUN SRL
Redactor şef Forum studenţesc, 1975-1977

La o aniversară

La aniversarea a 10 ani de apariţie a revistei *Forum Studenţesc* promiteam că voi scrie cu plăcere despre amintirile mele din această interesantă experienţă din viaţa de student abia la a 50-a aniversare.

Cum anii au trecut, iar Ghiţă Crişan mi-a amintit de promisiunea făcută, om de cuvânt fiind, iată-mă în faţa calculatorului aşternând aceste gânduri despre cum a început, cum a fost şi cum îmi amintesc azi trecerea prin viaţa revistei.

Prima amintire despre Forum Studenţesc este din toamna anului 1973.

Eram în practica agricolă la recoltat, când la un moment dat l-am văzut pe colegul meu de grupă Ionel Matală (+) cu un microfon în mâini discutând cu mai mulţi colegi (poza lui apare în nr.1 al revistei).

Întrebându-l ce face, mi-a spus că lucrează pentru o nouă revistă a studenţilor timişoreni, revistă la care el era redactor şef, provocându-mă şi pe mine să vin să lucrez cu el.

Privindu-l cu suspiciune şi cum nici talent în ale scrisului nu prea aveam şi nici nu simţeam vreo atracţie pentru o astfel de activitate extraprofesională, l-am refuzat, dându-i de înţeles că nu îl cred.

A venit însă luna decembrie şi, odată cu ea, şi primul număr al revistei, pe care l-am primit de la Ionel împreună cu un *"ţi-am zis eu"* aruncat cu satisfacţie.

Am citit revista foarte curios să văd ce a realizat colegul meu, student la Construcţii ca şi mine.

La final am stat pe gânduri şi am concluzionat că, într-adevăr, revista ar fi un mod interesant de a petrece timpul liber.

Şi uite aşa, mereu ajutându-mi colegul în munca la revistă, am ajuns să mă alătur colectivului redacţional şi să mă implic din ce în ce mai mult în tot ce presupunea editarea unei astfel de publicaţii.

Desigur, perioada de peste 20 de numere în care revista a făcut parte din viaţa mea mi-a adus multe satisfacţii şi mulţumiri.

Iar cea mai mare dintre acestea este faptul că am reuşit ca, la terminarea facultăţii, să las în urmă o adevărată echipă de prieteni, acţionând ca un colectiv redacţional închegat, **o redacţie în deplinul sens al cuvântului.**

Singura deosebire faţă de una profesionistă era aceea că totul se făcea benevol, din pasiune şi prietenie.

Cât despre amintiri, cu siguranţă nu sunt puţine!

Unele chiar îmi fac mare plăcere şi după aproape jumătate de secol…

Îmi vin în minte excursiile pe care le organizam cu redacţia după unele apariţii ale revistei, ca apreciere şi recompensă din partea preşedintele CUASC, Petrică Andea, de atmosfera minunată care se crea indiferent de locul în care ajungeam.

Spre exemplu, îmi aduc aminte de noaptea de groază trăită în timpul furtunii care ne-a prins cu corturile pe barajul de la Firiza.

Parcă îl văd pe Cătălin Isman cu radiocasetofonul dat la maxim lipit de ureche, dansând îngrozit de tunetele şi fulgerele care umpleau pădurea din jur.

Sau pe soldaţii de la paza barajului care ni s-au alăturat la chef, îngroziţi şi ei de stihiile naturii, şi care la terminarea vreascurilor au distrus pontonul şi l-au adus pe bucăţi şi l-au pus pe foc pentru a nu se stinge.

Şi alte amintiri de la Trei Ape, Moneasa, Stâna de Vale, Valea lui Liman (unde ne-a prins cutremurul din 1977)…

Cum să nu-mi amintesc de serile petrecute la sediul redacţiei, din camera 7 de la Casa de Cultură a studenţilor, în care ne-am petrecut multe seri, de cele mai multe ori până pierdeam ultimul tramvai spre Complexul studenţesc şi de oferta fetelor (Diana Cazan(+), Rodica Stoie, Anitte Mateescu…) de a-mi plăti taxiul numai să nu le duc pe jos până la cămin…

Cu siguranţă nu voi uita emoţia primului contact cu activitatea din tipografie, când pentru paginarea numărului 4, şeful de secţie mi-a repartizat un zeţar...mut.

Vă daţi seama cum ne-am înţeles: eu nu prea ştiam ce să-i cer, el nu putea să mă facă să înţeleg opţiunile.

Au fost minunate şi momentele de exuberanţă ale echipei redacţionale participante la Iaşi la Festivalul Naţional "Cântarea României – secţiunea reviste studenţeşti", unde noi ne-am prezentat cu cele nouă numere realizate în anul 1976, mult mai multe decât ale celorlalalte centre universitare.

Parcă mă văd şi acum în hol la prima pauză, înconjurat de colegi şi o aud pe Lia Lucia Petric (Epure) exclamând entuziasmată: *"Liviule, de ce nu iei şi tu cuvântul să te lauzi, nu vezi că toţi vorbesc numai despre noi ?!"*, în timp ce Ioan Băcălete, foarte zgomos, împrăştia pe hol reviste *Forum studenţesc* scoase din proverbiala lui taşcă…

Nu pot să nu inserez aici şi satisfacţia pe care o aveam atunci când intram într-un cămin studenţesc şi vedeam studenţii citind revista şi comentând materialele sau fotografiile lui Costică Duma sau Gheorghe Tărţan …

Dar la câte alte întâmplări, fapte şi momente plăcute, de neuitat nu am fost părtaş ?!...

Dar hopuri, momente mai puţin plăcute în activitatea de editare?

Nesemnificative, cu o excepţie: cenzura exercitată de comitetul judeţean de partid prin "tovarăşul" Mihail Glăja.

Oare de ce i-am mai amintit numele ?!

Omul era groaznic, vigilenţa în persoană.

Nu-i scăpa nimic, nici o şopârliţă, cât de nevinovată.

Şi era "priceput" în toate: proză, poezie, sport, muzică, artă etc.

Iar dacă tot se pricepea, nu dădea sfaturi ci lucra, el însuşi, direct pe text…

Îmi amintesc că a mers până acolo încât, la un moment dat, m-a silit să merg în tipografie şi să decupez la ghilotină o porţiune din placa unei lucrări de grafică zicând că doar aşa aceasta spune ceva!

Desigur, având în vedere fake news-urile din media de azi, unii s-ar putea întreba dacă nu cumva un mic control în zilele de azi ne-ar putea face mai uşoară orientarea în vâltoarea vieţii.

Şi dacă tot am vorbit de partid, ne-am putea întreba înşine: *oare ceea ce am făcut noi acolo, ce a fost - presă comunistă, presă studenţească sau pur şi simplu presă.*

Nu sunt teoretician şi nici practician în domeniu dar ştiu că - pentru marea majoritate a celor care au fost redactori sau doar colaboratori - revista a fost o adevărată şcoală de educaţie organizaţională, cu valenţe formatoare de caractere asumatoare de responsabilităţi.

Indiferent că au continuat activitatea în media sau au devenit buni specialişti sau manageri, cu siguranţă nu vor uita de *Forum studenţesc*.

În ce mă priveşte, experienţa dobândită la revistă mi-a fost foarte utilă atât la înfiinţarea unei tipografii, cât şi în aceea de conducere a unor instituţii publice sau societăţi comerciale.

Şi cel mai important, m-am ales cu mulţi prieteni dintre care cel mai apropiat, din generaţia mea, a rămas Liviu Nadiş.

Motiv pentru care, *La mulţi ani Forum studenţesc !*

Liviu Crişan,
Redactor şef *Forum Studenţesc 1975-1977*

UNA PENTRU TOŢI, TOŢI PENTRU UNA

Apărute pentru a acoperi problemele unei categorii sociale distincte - studenţimea română, revistele studenţeşti erau văzute, inclusiv de organele de partid ale vremii, ca nişte publicaţii de nişă, care - mai ales în condiţiile unor tiraje reduse, a unei distribuţii precare şi a ritmicităţii aleatorii- nu ar fi trebuit să genereze probleme politice.

Şi, totuşi, în timp, mai ales în cazul publicaţiilor studenţeşti preponderent literare, a început să se vorbească de o aşa-numită rezistenţă prin cultură.

Iar mulţi au început să considere revistele studenţeşti ca un mediu alternativ la presa vremii, capabil să absoarbă potenţiala eventuală tensiune din mediile universitare, dar şi să lase loc manifestării mai facile şi neîngrădite a spiritului creator liber, sub toate formele lui de manifestare.

Mai aproape de realitatea de fiecare zi, mai ales în cazul *Forumului studenţesc* este, credem noi, ideea că presa studenţească a putut să publice - dat fiind zona ei limitată de acţiune - tot ce nu intra în sfera de preocupări majore, nemijlocite, ale factorului politic.

Altfel spus, putea să fie ALTCEVA, să apară ALTFEL, dar să nu influenţeze pe ALŢII.

Ori, tocmai de asta s-a profitat de către redacţiile studenţeşti, cu sprijinul tacit al editorului...

Bunăoară, tirajul revistei era de peste 10.500 de exemplare şi era antamat, în bună parte, prin abonamentele făcute cu prilejul cazării în căminele studenţeşti sau al înscrierilor la facultate..

Ideea acestor abonamente nu avea, însă, doar un fundament economic, generator - prin asigurarea resurselor necesare - de siguranţă pentru funcţionarea revistei şi apariţia ei regulată.

Căci, cum mare parte a studenilor erau căminişti (provenind din alte localităţi), arealul practic de difuzare se lărgea considerabil, revista ajungând astfel în diverse colţuri ale ţării.

Apoi, asemenea Casei de Cultură, revista era deschisă pentru toate categoriile de tineri ai oraşului, care se regăseau publicaţi alături de studenţi, publicaţia devenind astfel un purtător de cuvânt al unei întregi generaţii (au existat chiar şi suplimente dedicate tinerilor).

Abordând subiecte din alte centre universitare, realizând schimburi de experienţă sau reflectând activitatea studenţilor străini veniţi la studii în Timişoara, revista şi-a lărgit, implicit, aria de interes şi influenţa, depăşindu-şi cu mult doritul (de către factorul politic) statut de publicaţie de nişă, situaţie favorizată şi de faptul că era singura publicaţie periodică a tinerilor ce trăiau în Timişoara.

Aşadar, o revistă pentru toţi, ce integra studenţimea timişoreană- în amonte şi în aval - în viaţa comunităţii...

BUPT

RADU MATEI TODORAN

Născut 11 octombrie 1954, comuna Pianu, Judeţul Alba.

A făcut şcoala primară la Pianu de Sus, apoi gimnaziul şi liceul în oraşul Cugir.

Absolvent al Universităţii Traian Vuia din Timişoara, specialitatea Chimie Industrială, promoţia 1980.

Doctor în management, din anul 2009, cu teza *„Management Cercetării si Dezvoltării Produselor Ceramice".*

A fost, pe rând, inginer la REFRACTARA, inginer în cercetare la APULUM SA, redactor şef al săptămânalului ACUM, director Tehnic şi director General la APULUM SA, lector universitar doctor, titular al catedrei de Management-Marketing a Universităţii 1 Decembrie 1918 - Alba Iulia.

În prezent este preşedinte al grupului de firme MART.

A publicat 9 cărţi de specialitate în management-marketing şi peste 100 de articole în reviste.

Este membru în diverse structuri profesionale: MARKETING RESEARCH ASSOCIATION - Organizatie de marketing din Washington, SUA, la EMAC EUROPEAN MARKETING ACADEMY- membru, Academia Europeana de Marketing, Bruxelles, Belgia, AFM MARKETING - Asociaţia Franceză de Marketing, Paris, Franţa, EIASM – Institutul European pentru Studii Avansate în Management, Bruxelles, Belgia.

În perioada studiilor, între 1976-1980 a fost redactor al revistei *Forum studenţesc*, editată de Centrul Universitar Timisoara, iar între 1977-1980 a fost preeşedinte al Cenaclului ALMA MATER TIMISENSIS din Centrul Universitar Timişoara.

Între 1990-1998 a fost Director al Centrului Internaţional de Preşă organizat cu prilejul sărbătoririi Zilei Naţionale a României:

Între 1990-1993 a fost co-proprietar şi redactor şef al săptămânalului „ACUM".

A publicat, de-a lungul timpului, mai multe cărţi: *"Lumină din propria-mi umbră"* (poezie) - 1998, *„Aş vrea să fiu iarăşi mesteacăn"* (poezie) - 2019, *„Clopote de lemn"* (proză) - 2020, *"Pergamentele Uitării"* (poezie) - 2021, Publică volumul de poezie *"Conspiraţia clepsidrei"* (poezie)- 2022.

A primit, în 2021, Premiul "Călătorul", pentru proză, al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Alba-Hunedoara, iar în 2022 Titlul de CAVALER AL ORDINULUI CULTURAL „Eminescu-1868-Oraviţa" - OPERA OMNIA la Festivalul *„Eminescu la Oraviţa".*

Din 2022 este preşedintele Asociaţiei culturale *„MIRABILA SĂMÂNŢĂ"* - Alba Iulia, care editează revista ZENIT22 (unde este director-fondator)

Membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Sibiu şi al Societăţii Poeţilor Francezi, Paris, Franţa.

Bijou, Remeteul şi barele de silită

Era un noiembrie zăpăcit, o lună care voia să se termine în amintiri lichide cu tulburel, vodcă, bere Timişoreana şi ploaie, desigur.

Aşa voia el să intrăm uşor "parfumaţi" în luna cadourilor!

NOI voiam acelaşi lucru (pe parcursul naraţiunii veţi afla cine suntem NOI)!

* * *

Eram în Complex la şedinţă de redacţie Forum Studenţesc.

Tocmai ne sfătuiam cum să sărbătorim un eveniment important, chiar unic în frageda istorie a revistei noastre şi anume acela de a fi fost prima publicaţie românească care a primit un premiu al Organizaţiei Internaţionale a Jurnaliştilor- INTERPRESSGRAFIC.

Redactorul şef, Ghiţă Crişan, care de obicei nu se aşeza în capul mesei, acum trona acolo cu un aer de planetă apropiată de soare şi ne propunea să organizăm o excursie, un fel de circuit prin ţară pe cheltuiala Centrului Universitar Timişoara, drept recompensă!

Vorbesc eu cu Andea (preşedintele Asociaţiei Studenţilor), trebuie să ne aprobe, zise boss-ul cel ferice, umflându-şi pectoralii care, de felul lor, nu prea i se vedeau de sub cămaşă.

Bun, dar acum haideţi la o bere, adăugă Ioan T. Morar, poreclit Bijou, aşa ca măsură imediată!

Nu ne-am dus, era târziu şi birturile se cam închideau, aşa că am amânat pentru seara următoare.

Doar că Morar nu prea avea chef de scutece...

Văzându-l aşa pornit, i-am făcut o propunere unică:

- Hai cu mine la facultate, la Chimie, căci în noaptea asta voi obţine un material piezoelectric nou, pentru un prieten de la Electrotehnică, care îşi face lucrarea de diplomă pe tema asta!

- Remeteule, lasă-mă naibii, eu vreau să beau şi tu mă duci la şcoală?

- Bijoule, am în dulap o sticlă de vodcă poloneză, Wyborowa! Punem proba în cuptor şi aşteptăm. Cam patru ore ţine un ciclu de ardere, noi bem vodca şi ne pregătim de excursie!

- Cum ne pregătim de excursie? Ce vrei să spui?

- Ce naiba, n-ai auzit că Ghiţă ne duce în excursie? Aşa, până se arde proba în cuptor, noi ne pregătim pentru Gazeta de perete!

- Merge, doar că în patru ore se termină vodca!

- Nu-i problemă, mai avem şi ceva ţuică! Rezerve federale, boierule!

Ne-am cărăbănit într-un suflet, am trecut podul Michelangelo şi am cotit la stânga prin Parcul Rozelor.

Povesteam, iar cu Bijou nu te plictiseai niciodată.

Era mereu pus pe şotii şi avea un umor inegalabil.

Se bucura la gândul că plecăm în excursie!

Acolo distracţia noastră cea mai mare era, de regulă, Gazeta de Perete!

Asta însemna că ne împărţeam în două echipe (ultima împărţire era pe criterii de vârstă) şi scriam noaptea articole, catrene, poante denigratoare pentru echipa adversă!

Într-un cuvânt ne făceam cu "ou şi oţet" unii pe alţii.

Apoi dimineaţa le afişam pe câte o uşă sau dacă gaseam, pe câte un panou de afişaj.

Noi, cei mai în vârstă, aveam două "spade"grele, pe Morar şi pe Ştefan Popa Popas!

Dacă erai în echipă cu ei cam câştigai duelurile!

Dar şi echipa adversă avea tactica ei!

Şeful era Marius Epure, proaspăt venit în redacţie, dar cu multă dorinţă de afirmare şi-l mai aveau şi pe regretatul Cătălin Isman, cu simţul umorului înnăscut.

Ăştia micii ne pândeau să ne vadă ba sărutând o fată, ba adormind cu paharul la scăfârlie, iar a doua zi începeau bombardamentul!

Aşa că prietenul meu Morar, era mereu pregătit să-l atace pe Marius Epure.

Traversând parcul mi-a propus ca " tema a serii" să fie IEPURELE!

Am mai glumit, am trecut de cinema Capitol şi am luat-o spre Electro Vechi, unde în subsolul clădirii avea Chimia Industrială câteva laboratoare.

Eu vorbisem cu minunatul meu profesor de ceramică Mihai Enache să mă lase să ard în cuptorul electric un material "piezo" pentru un prieten de la Electrotehnică.

Boss-ul de la ceramică mi-a aprobat imediat.

Îi plăceau provocarile, dar şi studenţii care încercau să vină cu noutăţi.

Eu eram tare motivat fiindcă întrezăream posibilitatea că dacă totul iese bine să pot şi eu aborda în anul următor o temă asemănătoare, dar din punct de vedere ceramic.

Apoi motivaţia cea mai mare venea de la faptul că prietenul de la Electro tocmai îmi dăruise un televizor second-hand, dar care mergea şi numai cu şurubelniţa introdusă în loc de antenă.

Prindeam şi sârbii, fraţilor!

Am intrat în subsol, am dibuit cheile pe întuneric sub o cărămidă refractară, am deschis laboratorul şi m-am îndreptat spre dulapul cu probe.

Am căutat întâi vodca şi am pus-o pe masa placată cu faianţă!

- Prima victorie! - zise Bijou...

- Urmează a doua - am adăugat eu, scoţând creuzetul de platină din etuvă!

Încă de dimineaţă dozasem componentele şi le pusesem la uscat.

Am dat drumul la cuptorul electric cu bare de silită, o bijuterie a laboratorului, complet automatizată! am explicat şi colegului de "suferinţă" ce experiment important, gen NASA, urma să facem!

Ne simţeam solidari cu evenimentul dar şi cu "tovarăşa" Wyborowa pe care tocmai o turnam în pahare…

Aşa că am continuat cu Epure, căzând de acord că între Iepure şi Epure nu există nicio deosebire!

- Atunci să vedem câte labe are iepurele şi ce face cu ele! zise Bijou ridicând paharul.

- Patru labe prietene! M-am prins! Să vedem cum le distribuie pe parcursul unei zile! Noroc!

Ei şi cum râdem şi ciocneam noi acolo vodcile poloneze, cuptorul cel deştept se apropia de 800 de grade.

Numai că Bijou, privind creuzetul de platină de pe masa, se scotoci el în capul lui de filolog şi zise:

- Auzi mă Remeteule, dar chestia asta când o bagi în cuptor?

- Mamă, am uitat creuzetul afară cu material cu tot! Uite cum facem, iei tu mănuşa aia de azbest, prinzi de mâner şi deschizi cuptorul, iar eu cu cleştele ăsta de oţel refractar introduc rapid creuzetul, scot cleştele şi tu închizi urgent uşa! Repetăm?

- Da, repetăm să nu greşim şi să stricăm ceva, adăugă Bijou!

Am repetat de trei ori, am mai tras câte o duşcă şi cu mult curaj am executat procedurile anterior repetate.

Totul a mers conform diagramei, numai că după câteva secunde s-a auzit o bufnitură şi cuptorul cel nou cu bare de silită s-a oprit!

Am părăsit de urgenţă locul faptei, am închis luminile şi am luat-o spre complexul studenţesc, aşa ca doi sergenţi identici din poezia lui Alecsandri.

Despre daune, a vorbit profesorul de ceramică cu tata!

Iar tata nu a mai vorbit cu mine o bună bucată de timp!

ReMeTe - adică Radu Matei Todoran

CENACLUL VESTULUI

Într-o după masă mofturoasă de octombrie, mă cheamă studentul de serviciu de la cămin, la telefon.

M-a cam deranjat pentru că tocmai eram pe cale să câştig un joc de iambs împotriva eternului meu rival Grasu, colegul de cameră.

Spune-i să stea, mai am trei zaruri şi vin, i-am zis mesagerului.

Hai acum, că mi s-a spus că e important!

Cine ţi s-a spus? - l-am întrebat eu aşa, în limbajul de lemn al unui colonel din armată.

De-ai tăi de la ziar, cred...

am ridicat cu greu din faţa sertarului de la noptieră în care jucam zarurile şi am coborât la poartă (stăteam la etajul întâi).

Eram norocos că prinsesem cameră la un etaj inferior pentru că dacă stăteai mai sus, studentul de serviciu nu urca de cele mai multe ori.

Promitea că urcă, dar rămânea pe scaun, fuma jumătate de ţigară şi apoi anunţa că nu eşti în cameră.

Am apucat telefonul şi am auzit vocea uşor triumfalistă a redactorului şef de la Forum Studenţesc, Ghiţă Crişan, colegul meu de redacţie:

Salut Radule, te aşteptăm într-o oră să vii la Casa Studenţilor.

Salut Ghiţă, vin, dar despre ce e vorba? Să nu mă chemaţi degeaba, tocmai câştig un meci de iambs cu Grasu! Jucăm pe o sticlă de vodcă Zubrowka, din aia cu pai!

Nu, nu vii degeaba, e ceva important, adu şi sticla dacă câştigi!

Am câştigat premiul cel mare, am desfăcut sticla cu dop de metal înşurubat, i-am pus o sută de grame învinsului, mi-am luat geanta pe umăr şi am plecat spre staţia de tramvai de la Olimpia.

Tramvaiul "8" venea destul de rar aşa că m-am aşezat pe bancă, am luat o duşcă în aşteptarea vehicului vechi şi zgomotos care te zguduia din toate balamalele.

La intrarea în imobilul destinat activităţilor studenţeşti m-am întâlnit cu profesorul Viorel Boldureanu, cel care supravegheaa şi îndruma activitatea redacţiei şi care a arborat un surâs binevoitor.

Bună seara, tovarăşe profesor! - m-am adresat eu cu respect nedisimulat.

Bună seara, tovarăşe preşedinte, mi-a răspuns el îndemnându-mă cu un gest de agent de circulaţie să mă grăbesc spre redacţie.

Când am intrat în birou, la masă stăteau Ghiţă Crişan, redactorul şef, Vali Vişan, redactorul şef-adjunct şi Costică Duma, cel mai tare fotoreporter al tuturor timpurilor.

Cum era de aşteptat, Ghiţă a şi început speech-ul:

Radule, aşa cum ştii, s-a aprobat înfiinţarea unui cenaclului literar-artistic sub patronajul revistei noastre şi desigur al Casei de Cultură a Studenţilor.

Foarte fain , am adăugat eu. *Era nevoie. Să vedeţi voi seara, pe bănci în faţa căminelor cum se adună fraţii şi cântă la chitară. La noi în cămin stă unul Gil de la Mecanică Agricolă care zici că-i Bob Dylan. Se adună acolo şi fetele de la căminul 8 şi se face bal. Bună treabă!*

Ai adus vodca? - se băgă în discuţie Vali Vişan.

Adus, dar nu văd legătura! Asta-i vodcă muncită, nu se bea aşa fără motive importante.

Atunci ia de aici! - continua Ghiţă. *Eşti numit preşedintele cenaclului nou înfiinţat care va purta numele de ALMA MATER TIMISENSIS.*

* * *

Am acceptat, am băut vodca şi ne-am dus la cămin unde mai aveam ceva rezerve de natură bahică.

Eram bucuros pe jumătate, dar surprins sau chiar debusolat pe cealaltă parte.

Trebuia să fac ceva ce nu mai făcusem şi aveam doar un singur model, CENACLUL FLACĂRA, iar ca exemplu de preşedinte pe regretatul Adrian Păunescu.

Mi se părea o muncă de Sisif să te apuci să construieşti ceva măreţ, nişte megaspectacole, să umpli case de cultură, săli de sport, stadioane cu oameni pe care trebuia să-i atragi, să-i distrezi sau chiar să-i încânţi.

Norocul meu a fost că eram tânăr şi entuziast (ca să nu zic fără minte)…

Atunci mi-a venit o idee, aceea de antrenor de fotbal şi anume să încep de jos, din ligile inferioare şi să duc echipa spre divizia întâia.

Trebuia aşadar să găsesc un prim "11" şi apoi să începem să jucăm.

Pentru a selecta viitorii protagonişti am numit un juriu format dintr-o singură persoană, adică persoana mea.

Pentru muzică aveam un "asistent" care făcuse parte dintr-o formaţie rock, pe Ionuţ Lăzărescu, iar pentru interpretare pe un prieten de la filologie, Nicu Rădoane, care activase prin brigăzi artistice şi trupe de teatru de amatori.

Asistenţii nu stăteau la masa juriului ci în sală printre candidaţi.

Atunci când nu eram suficient de edificat asupra talentelor unora, priveam spre asistenţi care îmi făceau un semn din ochi sau din cap spre confirmare sau invers, infirmare.

Cu o zi înainte de prima selecţie, care se făcea în sala de lectură a Căminului 9, am lipit afişe pe avizierele tuturor căminelor studenţeşti din Complex.

După ce ne-am terminat treaba am luat-o spre Căţeaua Leşinată (cafeneaua studenţilor cea de lângă patinoar) să dezbatem.

Am dezbătut cu câte un rom Jamaica, un "cognac" Ovidiu, vermut Mamaia şi Frucola.

Cafeaua era încă bună, la ibric, fără năut şi cu caimac.

În alte cârciumi lângă cafea îţi mai punea şi o ţigară KENT şi o miniciocolată PUIŞOR!

Ce vremuri!!!

În cele din urmă ne-am retras în camera de cămin unde am trecut pe bere.

Aveam un frigider Fram, vechi, primit cadou de la nişte colegi mai mari care terminaseră cu un an înainte.

Fram şi mai apoi Arctic erau mărcile uzuale de frigidere, mari consumatoare de energie dar încăpătoare.

Ne-am tolănit pe paturi şi am scos scaunele pe hol.

Mircea Grozav, un coleg de an, a adus chitara şi a început distracţia.

Uite domnule, zic eu, *Mircea ar putea fi unul dintre viitorii membri ai cenaclului, cântă bine, frumos!*

Ar putea, zise Ionuţ poreclit Berilă, *dar să vină mâine la selecţie, ca toată lumea!*

Să vină, i-am răspuns eu.

Auzi, mă întreabă Nic Rădoane, *de ce aţi scos scaunele din cameră? Ne înghesuim aici pe paturi...*

Nu avem ce face că Grasu dacă se afumă, bate toba pe ele şi le face praf. Avem deja lipsă la inventar două scaune mai vechi. Să vedem poate completăm din sala de lectură!

Petre Topor, zis Bilă, a propus să facem un experiment, deoarece ar fi fost pentru prima dată când încercam o şmecherie pe care am experimentat-o doar eu cu el.

a ridicat pe toţi care şedeau pe patul meu, a aranjat pătura m-a aşezat numai pe mine acolo şi a propus să fiu legat la ochi. M-au legat cu fulare, m-au verificat şi au declarat că nu văd nimic.

Apoi au adus un pachet de cărţi noi, eu am tras o carte apoi le-am dato s-o amestece cu celelalte.

Grasu a luat cărţile si le arăta publicului una câte una.

Când a ajuns la cartea trasă, eu am strigat *"Asta e!"*

Şi am câştigat pariul!

Am repetat procedura, Bilă a pus alte pariuri şi am câştigat din nou!

Nimeni nu ştia că sub pătură se afla o sforicică cu noduri pe ea şi când se ajungea la cartea trasă, trăgea şi Bilă de sfoara care ieşea un pic de sub pătură la celălalt capăt al patului unde sedea el, pe noptieră!

A doua zi, la ora 18.00, sala de lectură de la căminul 9 era plină.

Candidaţi, observatori, curioşi, toţi au supravegheat desfăşurarea audierilor şi totul a mers bine.

Am selectat pe toată lumea care s-a prezentat la concurs, până a venit rândul lui Mircea Grozav, cel care ne cântase toată noaptea.

Era complet răguşit aşa că a încercat o piesă de chitară clasică pe care n-a recunoscut-o nimeni. Am respins desigur, iar reacţia acestuia a fost magistrală.

Pe un ton piţigăiat, puternic, ne-a strigat în faţă:

Fire-aţi ai dracului de nesimţiţi! A trântit uşa de s-a crăpat geamul şi-a fugit la Hercules să-şi înece amarul.

* * *

Desigur că Mircea a devenit unul dintre membrii de bază ai cenaclului nostru alături de Victor Georoceanu, Marcel Berbecaru, Mircea Parasca, Gil, Raphael Paneyagua, Viorel Morovan, Marius Mihalca şi formaţia TEST, Emil Catalina Zsolt Papp şi mulţi alţii.

Am colaborat cu Doru Stănculescu, Mircea Baniciu, Progresiv TM, membri ai corului de la Opera din Timişoara, dar şi cu poeţi şi scriitori precum Constantin Mărăscu, Mircea Bârsilă, Marcel Sămânţă, Ioan Monoran, cu Lia Lucia Petric (Epure), Ioan T. Morar, Diana Cazan, Mirel Lazăr, Daniela Rakoczi etc.

Foarte instructiv şi interesant a fost faptul că am pornit cu un nucleu redus de membri, dar am intrat în fiecare cămin studenţesc şi am ţinut spectacole la parter, pe casa scărilor, în sălile de lectură.

Nimeni nu era refuzat dacă dorea să prezinte ceva, nu se rădea de nimeni, atmosfera era excepţională iar studenţii ne iubeau.

Aşa am ajuns să construim pas cu pas, probabil unul din cele mai mari cenacluri studenţeşti din ţară.

Am dat spectacole în Timişoara, Arad, Lugoj, Reşiţa şi am bucurat zeci, poate sute de mii de oameni cu talentul, inspiraţia şi optimismul nostru.

Acesta a fost CENACLUL VESTULUI - *Alma Mater Timisiensis!*

Radu Matei Todoran

BUPT

Doina Pașca Harșanyi

Profesor de istorie la CENTRAL MICHIGAN UNIVERSITY SUA.

Este absolventă, promoția 1979, a Universității Timisoara, secția Filologie, limba și literatură franceză.

A absolvit, în 1996, Universitatea North Carolina at Chapel Hill, specialitatea Istorie, iar din 2001 este Doctor (Ph.D) al aceleiași instituții de învățământ superior.

Din 1992 până în prezent a avut mai multe grade didactice la Central Michigan University SUA, unde, în prezent, este profesor.

Între anii 1979 - 1986 a fost profesor de franceză la Școala de artă și muzică de la Târgu-Mureș

Între anii 1975 - 1979 a fost redavtor la revista *Forum studențesc.*

A publicat numeroase cărți de istorie în SUA și Franța.

Are articole și lucrări științifice apărute în reviste de specialutate din Europa și SUA.

A susținut cicluri de conferințe sustinute în Europa și SUA, inclusiv în România.

Este membru al Societății Timișoara.

O portiță de scăpare

Am aflat cu un amestec de bucurie și tristețe că *Forum Studențesc* împlinește 50 de ani! Ce bucurie că revista tinereții noastre dăinuie, dar ce tristețe că vârsta rotundă pe care o împlinește acum ne aduce aminte - nouă celor care am cunoscut revista în anii săi de copilărie - că am pășit demult peste pragul de 50 de ani. Mă refer, deci, la studențimea dinainte de revoluție.

Eu am absolvit Facultatea de Filologie, sectia Franceză în 1978. În cei patru ani petrecuti intre prin sălile de clasa din universitate, *Forum Studențesc* ne-a însoțit mereu, o sursă permanentă de încredere și curaj. In ciuda presiunii și a cenzurii care nu închidea ochii niciodată, editorii *Forumului* nu s-au lăsat până când nu au găsit portița de scăpare într-o lume alternativă, unde ideile zburdau în libertate.

De fiecare dată, înainte de a mă așeza la citit temeinic, parcurgeam rapid paginile *Forumului* cu un sentiment de anticipare: *Ce-o fi astăzi? Cum au reușit să se strecoare printre capcanele cenzurii?*

Am să aduc și un exemplu care, cred eu, ilustrează perfect curajul și dorința de dialog a fiecărei echipe editoriale. Astfel, în 1977 am trimis la redacție o colectie de traduceri din poeți germani nu foarte cunoscuți de marele public, dar foarte cunoscuți serviciilor de securitate din Republica Federală Germania pentru atitudinea lor de rezistență radicală. Desigur, atitudinea de răzvrătire din versurile lor se adresa societății germane (pe care noi, de fapt, ne-o doream din suflet), dar – și ăsta este secretul literaturii – îndemnul general de a spune NU puterilor de stat; refuzul de a se lăsa amăgiți sau înfricoșați sau cooptați; în general, sarcasmul juvenil îndreptat îndemnurilor la înțeleapta pasivitate (sau înțelepciune pasivă, după plac) erau extrem de tonice și păreau că ni se adresează nouă, celor închiși între zidurile tot mai groase și tot mai înalte ale regimului comunist, varianta Ceaușescu. Nu știu cum au reușit editorii să treacă de cenzură, dar le voi fi etern recunoscătoare. Cu atât mai mult cu cât traducerea nu era doar a mea (cu germana mea scheletică nu m-aș fi încumetat). Traducerile erau în colaborare cu William Totok. Ori, la vremea respectivă, Willi abia ieșise din închisoare (unde a petrecut aproape un an fără să fi fost oficial condamnat – dar ăste este un al fir narativ), Nu obținuse încă dreptul de a se reînscrie la facultate și nu avea dreptul să semneze în nici un fel de publicații. Prin urmare, am semnat traducerea cu numele meu + o anagramă - Otto Willik, în loc de Willi Totok.

Desigur, editorii au înteles pe loc, așa cum au înteles și toți colegii care au citit numărul respectiv - zâmbetele de complicitate ne serveau drept cod de comunicare. Echipa editorială și-a asumat, însă, riscul și a oferit cititorilor un moment de gândire liberă. Acesta este un episod minor. Dar un șir de astfel de episoade au contribuit la menținerea sentimentului că nu eram singuri, fiecare în cutiuța sa, cu gândurile sale. Complicitatea aceasta a dus, cu timpul, la curajul și solidaritatea care s-au manifestat peste toate asteptările în decembrie 1989. La această stare de spirit, înțeleasă (chiar dacă nu și formulată) explicit, s-au referit Bazil Popovici și mult regretatul Daniel Vighi (care au contribuit amândoi, din belșug, la *Forum Studențesc*) când, dând nas în nas cu ei pe podul de la Maria, pe 16 decembrie 1989, m-au întâmpinat strigând în cor: *În sfârșit! Se întâmplă!»* Nu e de mirare, așadar, că foști editori și contribuitori de seamă ai *Forumului* s-au aflat în primele rânduri la revoluție, iar mulți s-au numărat printre membrii fondatori ai *Societății Timișoara*: Bazil Popovici, Daniel Vighi, Viorel Marineasa, Daniel Kenst, George Lână, Florian Mihalcea, regretatul George Șerban, Marcel Sămânță, Dan Popovici, regretatul Harry Zimmermann (e o durere de neșters că suntem obligați să adăugam adjectivul *'regretat'* când ne referim la prieteni și colegi care, individual și colectiv, au făcut tot ce le-a stat în putere să împingă orașul pe pârtia libertății și a decenței umane).

Forumul Studențesc a fost o pepinieră pentru astfel de oameni excepționali și inimoși, iar pentru asta merită recunoștința noastră a tuturor, fără limite și fără umbre...

Doina Pașca Harșanyi,
Professor of History, Central Michigan University

RODICA STOIE COSTIN

M-am născut în 1956 la Oradea, urmând toate școlile în urbea natală.

Dragostea pentru studiu și competiția școlară m-au determinat să particip la concursurile și olimpiadele școlare, atât la materii realiste cât și umaniste, câștigând numeroase premii județene și pe țară, în afara premiilor din anii de studii.

Pasiunea pentru literatură m-a îndemnat să mă înscriu în cenacluri și să scriu la revistele școlare.

Parcursul firesc a fost spre continuarea aprofundării chimiei , urmând o clasă specială de chimie la liceul nr.2 Oradea.

Am ales, urmând tradiția familiei, Politehnica din Timișoara, Facultatea de chimie industrială, secția de tehnologie chimică organică, pe care am absolvit-o în 1980.

Prin repartiție guvernamentală, cum se derulau atunci lucrurile la terminarea facultății, am ales un post de inginer chimist la întreprinderea de prelucrare mase plastice "Viitorul" Orad

Înainte de 1989 am dezvoltat serviciul tehnic, la vremea respectivă întreprinderea era cunoscută ca fiind cea mai mare producătoare de jucării simple din materiale plastice, câteva perii, mături și ca articole industriale (bidoane și butoaie), fermoare din plastic, abțibilduri etc.

După 1989 am avut curajul să înființez și să dezvolt activități din zona comercială de marketing și comerț exterior.

Primul catalog de produse - era prin 1990/1991 când întreprinderea s-a transformat în societatea comercială „Plastor" - l-am făcut la Timișoara, la tipografia în care corectam șpalturile din revista „FORUM STUDENȚESC" .

Am fost un grup de tineri ingineri care ne-am luat soarta în mâini în 1994 privatizând firma, ale cărei tradiții începeau în 1914.

Din firma de bază începând cu 1999 prin separarea domeniilor de activitate s-au creat încă 9 firme.

Ocupându-mă de zona comercială internațională am adus în țară unele dintre cele mai mari firme de articole din plastice, am colaborat cu toate marile companii din industria petrochimică, iar firma de bază s-a transformat în grup, livrând componente și produse din materiale plastice.

Avem, la pensionare, peste 1400 de angajați și cifra de afaceri de peste 40 milioan euro.

Soțul meu este tot absolvent de Politehnică timisoreană, avem un fiu avocat în București, oraș în care am locuit 3 ani pentru a ne ocupa de creșterea nepoatei noastre.

CEI MAI FRUMOȘI ANI

Un telefon neașteptat de la fostul meu redactor șef Gheorghe Crișan m-a trezit la realitate – vom sărbători 50 de ani de la prima ediție a FORUMUL-ui STUDENȚESC. Când au trecut anii aceștia? *"Ne scrii ceva pentru numărul aniversar?"* Știu că de multe ori amintirile ne joacă feste și evenimentele importante din viața noastră se pierd în cotloanele minții, se estompează și uneori iau turnuri neașteptate și poate neverosimile cu petrecerile lor în realitate. Dar anumite emoții se păstrează și revin ușor la suprafață. Pentru noi, cei care suntem la a doua tinerețe, au fost vremuri interesante și parafrazând titlul unui celebru film al adolescenței noastre, au fost *"cei mai frumoși ani"*. Cochetasem cu scrisul încă din adolescență, în revistele școlilor prin care am trecut. Era o modă ca o școala de renume să-și creeze propria revistă. Într-o astfel de redacție am fost atrasă de profesorul meu de limba română, care-mi stârnise atât de mult orgoliul, încât m-a impulsionat să particip la olimpiada de profil. Acceptând provocarea, am reușit să parcurg toate etapele concursului de limba și literatura româna, luând chiar premiul întâi pe țară la concursul de creație care purta numele ultimului excepțional romantic al literaturii universale - Mihai Eminescu. În jurul dascălului Titus Costin s-a format o echipă de condeie, care au creat revista *"Pași"* a Liceului teoretic nr. 2 din Oradea. Printre ei erau și viitori forumiști din generatia mea - Tudor Pețan și frații Crișan, Liviu și Gheorghe. Căci, se pare, uneori lumea e ipocrit de mică... Noi ne-am reîntâlnit în primele zile ale studenției mele timisorene, la cantina din complex. Ei erau redactori cu experiență la FORUM-ul STUDENȚESC și m-au îndemnat să mă alătur lor la ședințele de zbatere a FORUMUL-ului STUDENTESC. Așa a început aventura forumistă. Era în octombrie 1975. Iar peste câțiva ani aveam să devin nora profesorului meu de limba și literatura română... Imi amintesc de presiunea care plana în redacție ca să ne predăm la termen lucrările, să ni le dactilografiem la mașina de scris. Uneori eram responsabili de formarea și editarea unui număr, stăteam în tipografie si corectam șpalturile, ajutam la tehnoredactare. Erau apoi, excursiile cu colegii de la radio studențesc, zilele pline ale festivalurilor artei studențești din Timișoara sau din alte centre universitare. Și toate se petreceau la sfârșit de săptămână și lipseam de la cursuri sau seminarii. În anul întâi am avut probleme ca să fiu admisă să-mi susțin examenul de matematică deoarece aveam prea multe absențe. Îi spusesem profesorului că aveam motivare că lucrasem la revistă. Examenul cu profesorul Klepp era scris și oral. După multe negocieri, căutând printre acte mi-am găsit o motivare din partea redactorului șef, și am fost admisă la cele două examene. Scrisul îl tresecusem cu brio iar la oral, deși rezolvasem perfect subiectul, profesorul mă purtase cu diverse întrebări prin toată materia, ca să mă verifice dacă nu avusesem noroc să extrag un subiect prea ușor. La sfârșit pe un ton amenințător mi-a cerut carnetul. Îmi reproșa că mi-a făcut o favoare că m-a primit la examen, pentru că aveam prea multe absențe la seminar, chiar dacă erau motivate. În continuare, pe un tonceva mai blând, îmi spunea că nu-mi poate da nota maximă din cauza absențelor, și dându-mi carnetul, de data aceasta cu un zâmbet, îmi mărturisea că-mi urmărea articolele din presa studențească și că se pare că politehnica nu se face cu prea mare efort. Luasem un victorios 9. A fost pentru mine ca un duș rece. De vremea aceea dacă-ți placea matematica - noi forumiștii orădeni fuseserăm formați de aceeași dascăli în liceu și toti urmaserăm clase cu predare intensivă de matematică, așa că nu aveam decât două opțiuni - Politehnica sau Științele economice. O carieră inginerească era însă mai promițătoare și mai ferită de compromisuri ideologice. Aveam un coleg de secție care îmi mărturisise, cu năduf și admiratie totodată, că tatăl său, profesor la filologie, venise acasă și-i pusese pe masă un număr din FORUM, pentru a se documenta despre ce scrie o colega de-a lui, de la chimie industrială... Veneam de la facultate, într-o seară târzie de toamnă, cu un coleg chimist dintr-un an mai mare. Era întuneric pe bulevard, nici lumină de la puținele mașini care circulau nu era, ca să ne lumineze drumul. Eram pe una din aleele cu copaci ce duceau spre complex. Îi zic să fim atenți să nu ne lovim de vreun copac. Replica prietenoasă pe care mi-a dat-o îmi amintea că era un cititor de-al meu - *"oricum îți place ție lemnul"*... Scrisesem într-unul din numere despre fascinația lemnului în arta românească.

Trebuie să fac o mărturisire că am făcut și un abuz, cu am folosit legitimația de presă într-o împrejurare mai puțin gazetărească. Evadasem în București de la practica industrială pe care o făceam, în 1977, la Combinatele chimice Victoria și Făgăraș. Doream mult să văd Hamletul de la Nottara. În perioada respectivă era o adevărată aventură să faci rost de bilete. Spectacolele se jucau cu casa închisă Obținusem un bilet și aveam să aflu ulterior că era ultimul spectacol cu piesa Hamlet, trupa urmând să facă un turneu în America Latină. Regizorul Dinu Cernescu își urmărea curios publicul care venea la spectacol, ascuns în foaier. În pauză am avut surpriza de a mă întâlni cu talentatul nostru coleg de liceu și de redacție orădeană Adrian Pintea care, student fiind la IATC, venise să studieze jocul magistral al lui Ștefan Iordache în Hamlet. Unde ne puteam regăsi într-un București devastat de cutremur, sâmbătă seara, decât la teatru.

Îmi amintesc ca forumiștii au realizat un număr la" VIAȚA STUDENȚEASCĂ", despre centrul universitar timisorean și S. R. Stănescu, care răspundea de noi, ne pândea pe teren cum ne documentăm reportajele. Serile festivalurilor studențești se terminau în zori când ne predam articolele pentru editarea foii evenimentului. Ne adunam la casa studențească, lucram târziu în noapte, flămânzi și obosiți, și vreun coleg fugea în complex și aduna de mâncare, ce găsea prin camere, de obicei untură și slănină. Uneori pândeam luminile aprinse în apartamentele de la clădirile de lângă casa studențească și vreun coleg bătea la ușa locatarilor, inventând o poveste impresionantă pentru a a cere, ca împrumut, o pâine. Sunt câteva amintiri răzlețe care mi-au fost provocate de solicitarea redactorului nostru șef Ghiță Crișan de a ne întâlni după aproape jumătate de veac. Am avut șansa de a urmări ce au realizat generațiile ulterioare, netrăind în Timișoara. Din păcate, am doar câteva numere disparate din publicațiile studențesti din vremea noastră, astfel că o refacere a evenimentelor trăite e destul de confuză. Îmi amintesc vag de o întâlnire a forumiștilor , la aniversarea a 20 de ani, când am văzut cu uimire și durere instantaneele de la revoluție surprinse de fotoreporterul nostru Costi Duma. Oare nu s-a greșit numărătoarea? Au trecut 50 de ani de la apariția primului număr din " F O R U M STUDENȚESC"? Din păcate, socoteala se adevereşte. De la terminarea facultății au trecut 48 de ani... Deci să nu mă mai îmbăt cu vorbele...

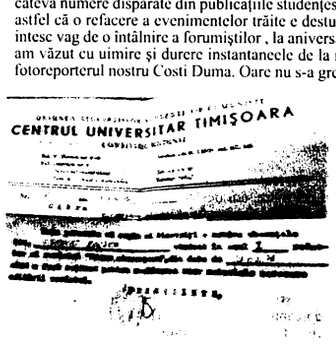

Rodica Costin (Stoie)

SOCIALIZARE. FĂRĂ REȚELE...

Forumul studențesc era o revistă ce aprecia munca.

Iar cei mai harnici era răsplătiți.

Teoretic cu bani, pe care îi gestiona, trimestrial, redactorul șef.

De regulă, însă, nimeni nu vedea nici un ban...

Ci doar...frumusețile patriei, adică stațiunile turistice din împrejurimi.

Căci după un algoritm de toți știut, banii erau puși la bătaie pentru organizarea unor excursii de sfârșit de săptămână, la care participau membrii redacției și colaboratorii, fiecare contribuind financiar (suplimentar) invers proporțional cu volumul de muncă depus la editarea revistei.

Moneasa, Herculane, Crivaia, Trei Ape, chiar un turneu prin Ardeal, cu predarea ștafetei de redactor șef în Bihor, la familia Crișan acasă...

Din fericire, deplasări care reprezentau tot atâtea prilejuri de a fi împreună, dincolo de sarcinile redacționale, inclusiv cu prietenii prietenele personale și de a face tot felul de isprăvi studențești, după imaginația bogată a unora din protagoniști - organizarea unui Revelion în luna mai, simularea unei evadări din penitenciar, o incursiune solitară matinală, pe lacul de la Trei Ape, a unui rătăcit fără vâsle, improvizarea unei așa-zise filmări într-o stațiune balneară etc.

Toate dublate de ședințele prelungite, din diverse locații (pardon, localuri) de după punerea la cale a viitoarelor numere sau după apariția lor...

Ca să nu mai spunem de nopțile de festival, cu apariția foilor volante, sau de cele de tipografie...

Sau de nunțile unor redactori (Nadiș, Szekely etc.) la care redacția le-a fost alături...

Poate de aceea, socializând în fel și chip, redacțiile au fost nu doar simple colective, ci, înainte de toate, grupuri de prieteni...

Care au născut apoi alte grupuri de prieteni, ca într-o rețea de cercuri concentrice, adunate în jurul revistei...

BUPT

Ioan Albert (Băcălete)

Pensionar, grădinar amator (F)
Data naşterii: 06 ianuarie 1956,
Naţionalitate: germana
CINE SUNT?
In era LED - urilor, "sunt filamentul roşu intre nimic si eternitate"
EDUCAŢIE SI FORMARE
Facultatea de Mecanica - Timişoara (RO)
Titlu: Inginer 1982
Şcoala vieţii (EU) – in desfăşurare
EXPERIENŢĂ PROFESIONALĂ
Perioada 1983 – 1992
ELECTROMOTOR – Timişoara (RO)
Inginer mecanic
Prese si stanţe
Perioada 1997 - 1998
ANGIOMED – Karlsruhe (D)
Proiectant tehnic
Certificare CE
Perioada 2000 – 2022
KABA, DORMA-KABA – Bühl (D)
Inginer in proiectare
Inovare de produse
REŢELE DE SOCIALIZARE
liber cugetător,
neînrolat

Uimitoarele provocări ale cenzurii

(sau... Nimic despre operaţiunea specială)

"Sînt vechi, domnule!" (I.L. Caragiale), mi-a venit în minte la ştirea prin care cuvântul **război** este proscris într-o mare ţară şi probabil pentru multă vreme.

Am surâs la noua găseniţă **specială,** pe care o aud de zeci de ani şi în Cuba ca **„Periodo Especial"** (în timp de pace!), ca o motivaţie a ceva „ce scârţâie".

Şi la noi *„construcţia societăţi multilateral dezvoltate"* sau viitorul luminos era ceva anevoios şi îndepărtat.

Se pare ca *„luminiţa de la capătul tunelului"* suna mai bine, atâta timp cât nimeni nu se întreabă cât de lung este tunelul?

Totuşi despre *opţiunea mea specială* vizavi de cenzură vroiam să vă rememorez câte ceva.

Prima experienţă a fost în 1977, când mi-au cenzurat în articolul despre Colegium, cuvintele pace - război din textul lui Ştefan Dandu.

Prin 1869, pentru Lev Tolstoi, asocierea război şi pace „a scăpat" necenzurată.

Dar vremurile sunt schimbătoare...

Şpaltul original, ciuntit şi textul aprobat, tipărit în revistă).

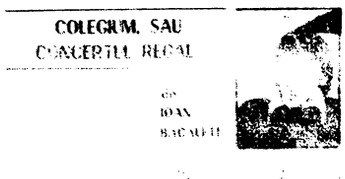
COLEGIUM, SAU
CONCERTUL REGAL

Tot în 1977, fascinat de picanteriile cotidianului din căminele studenţeşti, iniţiasem o noua rubrică, STUDENT SERVICE.

După succesul primului articol, cu mercurialul cursurilor „la negru" şi serviciilor colegiale, recompensate prin beri şi pachete de Kent, am abordat naiv, subiectul stilourilor chineşti.

Articolul „a căzut" rapid, încât nici şpalt nu am reuşit să-mi procur.

Căci, conform cenzurii, „căzăturile" trebuiau distruse imediat, pentru a se şterge urmele.

În manuscris, articolul iniţial, rebotezat STUDENT - DE (SERVICE), cu speranţa că „va trece" mai uşor... După acest atentat la morala timpurilor, am renunţat la rubrică).

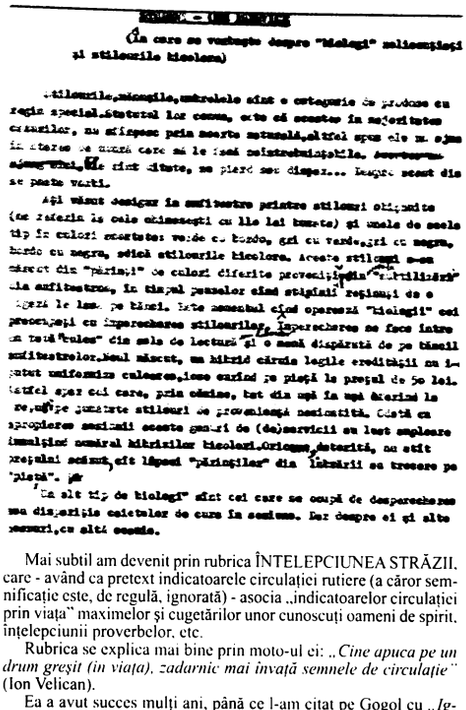
(La care se vorbeşte despre "bielogi" [illegible] şi stilourile bicolore)

Mai subtil am devenit prin rubrica ÎNTELEPCIUNEA STRĂZII, care - având ca pretext indicatoarele circulaţiei rutiere (a căror semnificaţie este, de regulă, ignorată) - asocia „indicatoarelor circulaţiei prin viaţa" maximelor şi cugetărilor unor cunoscuţi oameni de spirit, înţelepciunii proverbelor, etc.

Rubrica se explica mai bine prin moto-ul ei: *„Cine apuca pe un drum greşit (în viaţa), zadarnic mai învaţă semnele de circulaţie"* (Ion Velican).

Ea a avut succes mulţi ani, până ce l-am citat pe Gogol cu *„Ignoranţa care se prinde de tine la ţară nu o poţi răcăi nici cu cuţitul"*, zicere pusă sub semnul de circulaţie „Maşini şi utilaje agricole", respectiv un tractor încadrat de un triunghi roşu.

Mi-au retezat-o, scurt pe doi.

Căci venea după un discurs al tovarăşului privind obligativitatea stabilirii specialiştilor din agricultura la ţară.

Interviul de o pagină cu Adrian Păunescu (în mare vogă pe atunci), l-au înjumătăţit , devenind lipsit de sens, astfel încât l-am retras de la publicare.

Şpaltul multiplicat la valţ a avut mare trecere printre tipografi, înainte ca rândurile de plumb să fie topite.

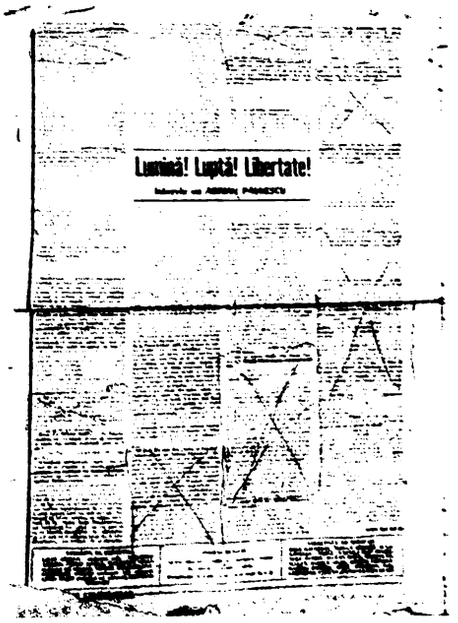

Pe alte interviuri de pomină le-am pieptănat singur (autocenzura!) pentru a „prinde" tiparul.

Paul Weiner era des citat pentru vorbele sale de duh, precum *„am să-mi cer scuze maşinii că am băgat-o pe asemenea drumuri"*, spusă când îl vizita pa Gondi pe strada Letea, plină de gropi.

Iar faptul că tînărul gazetăraş Ioan Băcălete scria voluntar, deci neplătit, pentru o revistă studenţească i-a smuls lui Paul Weiner următorul diagnostic: *„Nu are nici o valoare ce faci. Dacă ar folosi cuiva, te-ar plăti"...*

Hmmm, mare vorbă!

Şocat pe moment, am învăţat ceva din „morala capitalistă", începând să public şi prin revistele care plăteau.

De pildă, cu banii primiţi pentru articolele din Flacăra, despre polimetronomul electronic al dirijorului Mihai Brediceanu, mi-am cumpărat o bicicletă nouă, marca Tohan, furată după câteva luni, precum altele vreo 16.

Mai incisiv a fost Paul Weiner într-un interviu preluat din „Forum Studenţesc" de „Tribuna Sibiului" în „foaia festivalului, Jazz '77", drept care trebuia bine pieptănat pentru a se publica.

Comentariile lui Weiner referitoare la programul „Muzica sferelor", cu care se prezenta formaţia Gramophon la festivalul sibian au fost: *„Este cea mai mare greşeală să-i punem muzicii o etichetă de jazz-rock, pop sau altceva. Există muzică, nu există compartimente. Toate compartimentele din muzică sînt puse arbitrar de către* un public neculturalizat (cenzurat) *şi de către critici de* c...t (cenzurat). *Vreau să accentuez: criticii sînt nişte indivizi inutili, dar complet inutili, care* f...t (cenzurat) *adesea fenomenul muzical* – înlocuit de redacţie cu: *produc doar perturbaţii fenomenului muzical. Ideea mea de bază este: muzica nu înseamnă absolut nimic în afară de muzică. Toate comentariile şi imaginile asociate muzicii sînt simple speculaţii făcute de muzicanţi, de un public neavizat şi necultivat sau de critici netalentaţi care nu ştiu să descrie un fenomen muzical decît în imagini: păduri, ceaţă, nori, soare , întunecări, văi de nepătruns, piscuri de neatins ş.a.m.d. Acestea sînt* lă ...reli (cenzurat), înlocuit cu: *nimicuri. Eu nu sînt omul care să explice: alţii dau explicaţii în mod cu totul şi cu totul inutil. N-ai ce să explici. Se explică în general muzica proastă: muzica bună nu trebuie explicată. Şi vom vedea dacă trebuie explicat ceea ce am cîntat. Dacă nu va fi necesară explicaţia, înseamnă că e bună."* (Pag . 68 - 69, din cartea *Nostimade muzicale* / Johnny Bota - Timisoara, Eurostampa, 2019)

Meciul jurnalistico - fotbalistic (driblatul cenzurii) pierdut de mine, m-a călit pentru meciurile (de rugbi ?) ce au urmat în activitatea mea de organizator de concerte la Clubul de Jazz al Casei de cultură studentilor din Timisoara.

Fiind actiuni de unul singur, riscurile dar şi victorile au fost pe măsură, omagiate în lumea jazzului precum în extractele următoare:

(Din ISTORIA JAZULUI BREVIAR - Johnny Bota, pag. 227, 228 Editura Valea Verde, 2011)

(Din cartea *Bluesul si Jazzul in Banat* - Johnny Botta , decupaj din paginile 43 si, 44, Editura Eurostampa, 2012)

BUPT

Mircea Bârsilă

În anii studenției (1974-1978), am fost redactor la revista „Forum studențesc", condusă, în vremea aceea, de fratele lui Gheorghe Crișan.

Îl admiram pe „șeful" nostru, în primul rând, pentru deosebitul său talent de organizator și pentru capacitatea de a lua cu promptitudine deciziile necesare.

Îmi aduc aminte că, din când în când, eram răsplătiți cu suma de 300 de lei pentru activitatea desfășurată ca redactori.

Spre a se vedea ce însemna respectiva sumă, voi preciza că, pe atunci, cartela lunară pentru cantina studențească era de circa 450 de lei.

Rămân de neuitat excursiile la care am participat: una prin tot Ardealul, de la Stâna din Valela cimitirul din Săpânța, și alta în nordul Moldovei (inclusiv la Mânăstirea Voroneț), cu întoarcere prin Băile Herculane.

Ce vremuri!

La revistă, eu (fiind student la Filologie și membru al Cenaclului literar „ Pavel Dan" al Centrului Universitar timișorean) mă ocupam de secțiunea „Creație literară".

Cu ajutorul lui Viorel Marineasa , care era metodist (referent) la Casa de Cultură a Studenților (unde erau ținute ședințele acelui cenaclu literar) și cu acceptul șefului nostru de la revistă, i- am promovat în paginile „Forumului studențesc" pe cei mai talentați „paveldaniști". Acolo au debutat valoroșii scriitori: Ion Monoran, Adrian Derlea, Gheorghe Pruncuț, Eugen Bunaru, Viorel Marineasa, Daniel Vighi, George Lână, reșițeanul Ion Chichere (cu pseudonimul Sorin Roianu) și alții.

Și tot acolo a apărut primul eseu despre poetica noii poezii (poezia optzecistă), semnat de mine și pe care l-am scris la îndemnul lui Viorel Marineasa, care sesizase apariția unei alte generații literare și a unei inedite paradigme lirice.

Păstrez și acum revistele în care am realizat interviul cu eminentul om de cultură Vasile Tudor Crețu, care mi-a spus, între altele, că *„a aduce folclorul pe scenă înseamnă a-l înălța și nu a-l artificializa"*, observație valabilă întru totul și astăzi (sau, mai ales, astăzi !), și, respectiv, cel cu Șerban Foarță și Andrei Ujică, la apariția celebrelor *Texte pentru Phoenix*, pe care le „născociseră" împreună.

După absolvirea Facultății, relația mea cu „Forum studențesc" s-a stins puțin câte puțin, ca un opaiț.

Alte drumuri, alte contexte, ale preocupări au marcat coloritul modestului meu destin.

Am lucrat ca profesor în localitatea Independența din Județul Ialomița/Călărași, ca Inspector-șef în cadrul Inspectoratului Pitești al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și, apoi, ca director al Casei de Cultură din Curtea de Argeș.

Din 1991, am fost redactor la revista „Calende", alături de Călin Vlasie, Nicolae Oprea, Miron Cordun, Al. Th. Ionescu și, respectiv, secretar literar (din 1994) al Teatrului „Al. Davila" din Pitești.

În ultimii doi ani ai revistei „Calende" (2005 – 2007), am fost redactor-șef la această revistă literară.

În anul 2000, am obținut titlul de doctor în literatură cu teza *Dimensiunea ludică a poeziei lui Nichita Stănescu.*

In 1999, am fost încadrat ca lector la Facultatea de Litere a Universității din Pitești, iar în 2006 am obținut titlul de Profesor universitar doctor.

Din 2010 sunt redactor la revista „Argeș".

Zestrea literară:

Volume de poezie: *Obrazul celălalt al Lunii*, 1982, *Argint galben*, 1988, *Scutul lui Perseu*, Pitești, 1993, *O linie aproape neagră*, 2000, *Anotimpurile unui cătun*, 2003, *Monede cu portretul meu*, 2009, *Viața din viața mea*, 2014, *Souterraines*, 2017, traducere de Linda Maria Baros (volum apărut prin Institutul Cultural Român), *Vise, reverii, vedenii*, 2022.

Volumele *O linie aproape neagră*, *Monede cu portretul meu* și *Vise,reverii, vedenii* au fost nominalizate la Premiile Uniunii Scriitorilor din România.

Volume de eseuri: *Dimensiunea ludică a poeziei lui Nichita Stănescu*, 2001, *„Vârsta de fier" în lirica lui Al. Philippide*, 2014, *Evaziuni critice*, 2014, *Poezia optzecistă*, 2021 (și altele).

Premii literare (semnificative): 2016 - Premiul *„Cununa de lauri de la Tomis"*, Turnirul de poezie de la Neptun (acordat de Uniunea Scriitorilor din România), 2015 - Premiul *„Opera Omnia"* (secțiunea poezie) la „Festivalul Internațional de Literatură Tudor Arghezi", Târgu-Jiu, Premiul pentru poezie acordat de revista „Luceafărul de dimineață", Premiul pentru poezie acordat de revista „ Convorbiri literare", 2010 - Pemiul revistei „Viața Românească" pentru poezie (M*onede cu portretul meu*), 2001 - Pentru volumul *O linie aproape neagră* a fost distins cu Premiul Asociației București a Uniunii Scriitorilor din România și Premiul „Cea mai bună carte de poezie a anului" la Festivalul „Zilele Culturale Poesis" (același volum a fost nominalizat și la Premiile ASPRO), 1989 - Premiul revistei „Argeș" pentru *Argint galben.*

BUMB DANIEL BRUTUS OCTAVIAN

Născut la 6 februarie 1955 în Moldova Nouă, județul Caraș-Severin.

Stabilit în Comuna Oprișor, județul Mehedinți, str. Principală nr. 156.

Este medic primar medicină de familie, la CMI Danisan, din Oprișor.

A fost medic specialist medicinăde familie și medic medicină generală.

A absolvit Liceul nr. 1 din Timișoara, clasa specială de fizică.

Este căsătorit și are un băiat student la psihologie, la Universitatea din Timișoara.

Ca pasiuni menționăm vânătoarea, pescuitul și turismul.

Vorbește engleza și franceza la nivel conversațional.

Este președinte /vicepresedinte (actual) la Asociația MG/MF din județul Mehedinți și vicepreședinte la Colegiul medicilor din județ (două mandate).

Președinte al Organizației Locale a PNL, este Consilier local în Oprișor.

De asemenea, este membru fondator la Asociația "Pentru copiii Oprișorului" și a fost vicepreședinte la Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din județ (timp de două mandate)

În prezent este medic primar, de familie, titular la CMI Danisan din comuna Oprișor, Mehedinți.

REMEMBER FORUM

Ghiță Crișan a zguduit cula boierescă a existenței mele actuale.

Mi-a cerut un mic articol despre Forum Studențesc.

Pentru asta a trebuit să cobor de pe metereze pe scara timpului, cu șaizeci și opt de trepte, până în vremea studenției și să retrăiesc, puțin, emoțiile de atunci.

O astfel de emoție era Forum Studențesc.

Revista noastra de suflet se naștea din inimile noastre, din tinerețea noastră responsabilă, din pasiune și talent, chiar din puțin alcool și multă voință.

Am pierdut nopți, am pierdut ceva timp și poate erecții, ca să ne exprimăm cum voiam și cum simțeam noi, atunci, să rezonăm cu așteptările cititorilor noștri. Uneori sintagma *«cum voiam noi»* era jugulată de cenzura comunistă, totuși blândă cu revista noastră.Și mai era și întâlnirea cu cei care scriau sau doar se perindau gingaș pe acolo, întâlnire întotdeauna minunată.

Exista mirajul casetei redacționale unde nu intrai din prima.

Eu am consumat râuri de cerneală pe la foile volante, pe la Foaia Medicinei, pe la radiourile studențești, pe la Radio Timișoara etc., dar când am apărut în casetă am avut trăiri ...smice și mi-am simțit împlinit EU-l ziaristic.

Minunată inițiativa lui Ghiță care ne cheamă la "portița" amintirilor și, dacă ne recunoaștem în spatele ridurilor, ale ochelarilor, ale zbârciturilor de orice fel, cu siguranță vom vibra la emoțiile și trăirile de atunci și, poate, vom scoate din borsetă, de lângă *pastila* albastră, un servețel ca să ștergem o lacrimă.

Traian Ianeş

Născut la 11 martie 1956 la Ianova, Timiș.

Absolvent al Liceului de Arte Plastice Timisoara, în 1975 și al Facultății de Zootehnie din Timisoar, în 1981.

Șef de fermă la Complexul de vaci al I. A.S Recaș între 1981-1986, inginer șef la Complexul Sericicol Timișoara, între 1987-1988 și inginer cercetare (1988-1990) la disciplina de Nutriție Animală a Facultății de Medicină Veterinară Timișoara.

Ulterior, este asistent universitar la disciplina de Zootehnie Generală a Facultății de Medicină Veterinară, între anii 1991-1993.

Trece în mediul privat fiind, între anii 1993-1997, patron al unei rețele de farmacii și cabinete veterinare în 4 județe din vestul țării.

Devine director de vânzări si consultant nutriție animală la compania multinațională austriacă Noach România (1997-2002), iar apoi director tehnic la compania multinatională austriacă Biomin România (2002-2009).

Devibe patron la Avi Group Ianes srl , pentru perioada 2009-2020. În prezent este pensionar și bunic.

O amintire vie

La mulți ani Forum Studențesc!

La semi-centenarul tău ai ramas doar o amintire vie!..

Ai fost ca un vis al tinereții și studentici noastre, în acei ani triști și cenușii ai țării.

Ai fost tărâmul în care am îndrăznit să sperăm, să ne descoperim ca oameni și să începem să scriem.

Să ne descoperim abilități și talente, să ne credem importanți.

La Forum am învățat să comunicăm unii cu alții, să schimbăm idei, experiențe și să legăm prietenii.

De la fetele frumoase ale Forumului am învățat eleganță în comportament și în felul de a ne îmbrăca.

Îmi amintesc cu plăcere de Lia Lucia Petric (Epure), de Anitte Mateescu , dar au fost și altele aș căror nume, din păcate, acum le-am uitat.

Îmi vin în minte și nume de băieți cu experiență și funcții la revistă, ca Emerik Székely, Ovidiu Corduneanu, George Boieru sau Valentin Vișan.

Nu am uitat nici simplii redactori ori colaboratori - ironicul și hâtrul Ion Băcălete, Daniel Bumb, Ghiță Tarțan pozarul, Costi Duma, ominiprezent cu ochiul lui fotografic, și nu în ultimul rând, colegul meu de la Agronomie, Ioan Bontău.

Nu i-am uitat nici pe doamna Dana Dinu, de la Casa de Cultură a Studenților, o prezență discretă și caldă, pe Viorel Marineasa, pe Gigi Secheșan sau pe regretatul Daniel Vighi, pe care îi citeam întotdeauna cu mare plăcere.

Îl amintesc la urmă, desi poate trebuia să îl menționez cel dintâi, pe Ghiță Crișan, redactorul șef (dar el a stat întotdeauna, discret, mai în urmă!), ce mi-a făcut "botezul" în gazetărie, care m-a încurajat să scriu și care îmi mai "peria" materialele.

El e cel ce m-a făcut un fel de "vedetă" la Institutul Agronomic și la facultatea mea de Zootehnie și Medicină Veterinară.

Acum, la ceas aniversar, îmi revin în memorie câteva deplasări / excursii făcute împreună - la Cluj, la Hunedoara și Alba Iulia sau o tabără la Izvorul Mureșului, unde am fost alături de cei de la *Echinoxul* clujean, cu celebrul Emil Hurezeanu, cu Marta Petreu, de echipa de la Cluj, sau de cei de la București.

Amintiri, multe amintiri frumoase, cu vise, speranțe...

Acum, din păcate, Forumul Studențesc mai dăinuie doar în mintea și în inimile noastre.

Dragi colegi forumisti din generații diferite, vă îmbrațișez pe toți și astept să ne revedem în curând!

Traian Ianeș

"STRÂNS UNIȚI" ÎN JURUL REVISTEI

Fiind singura revistă studențească, având o largă deschidere spre reflectarea a tot ce este interesant și valoros în mediul universitar timișorean și beneficiind de un tiraj - peste 10 mii de exemplare (care l-ar face invidios pe orice editor actual) - *Forumul Studențesc* reprezenta o atracție pentru orice tânăr creator, indiferent de domeniul în care-și manifesta talentul.

În plus, faptul că toți redactorii erau studenți (majoritatea binecunoscuți în colectivele de la facultățile de unde proveneau) a ajutat mult la desființarea oricăror bariere de comunicare.

De altfel, majoritatea redactorilor fiind și căminiști, aceștia conveețuiau zilnic în aceleași cămine, se întâlneau pe coridoare sau la cantină, astfel încât ajungeau ușor să se cunoască reciproc, să-și afle pasiunile și să și le stimuleze.

Pe lângă toate acestea, aveau și un cadru adecvat, Casa de Cultură a Studenților fiind o adevărată *casă* pentru mulți creatori tineri, indiferent dacă erau studenți sau nu.

Nu e de mirare, așadar, că în jurul redacției s-a creat o adevărată comunitate, plină de emulație, iar cei mai buni au fost promovați constant de *Forum Studențesc*, prin publicare sau prin informații periodice.

Mai mult decât atât, unii dintre ei au participat și la nașterea unui cenaclu literar-artistic al revistei, *Alma-Mater* sau la cel al Casei Studenților - *Almatim*, beneficiind astfel de noi oportunități de afirmare.

Ori, publicând constant materiale despre viața lor culturală, promovând valorile afirmate în concursurile și festivalurile naționale studențești, revista a reușit să coaguleze în jurul ei o adevărată pleiadă de tineri talentați, care, ulterior, au confirmat pe deplin devenind scriitori, artiști plastici, fotografi, interpreți, dansatori, actori etc. remarcabili.

Practic, revista a reprezentat un adevărat motor și un imbold spre creația autentică, atât de necesară într-o perioadă în care libertatea de expresie și de afirmare nu erau depline...

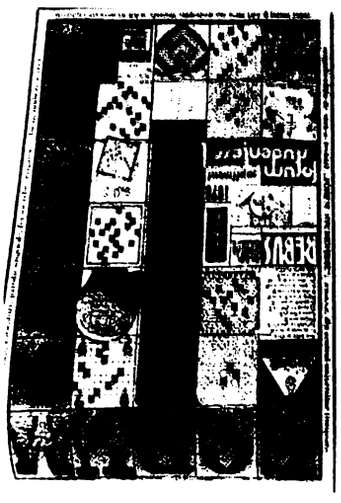

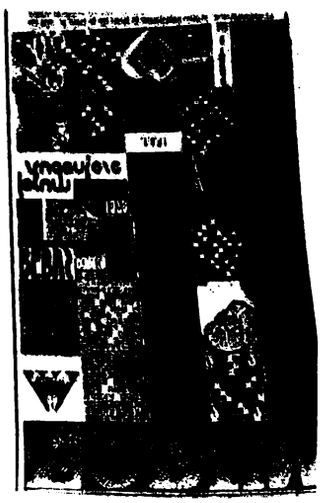

BUPT

Lia Lucia Epure (n. Petric)

Director "Ziua de Vest", din 2001.

În prezent, jurnalist şi editorialist.

A fost redactor la TVR, publicist comentator, cu activitate la Timişoara.

Redactor la "Renaşterea bănăţeană" (1990 - 1991) şi cotidianul "Timişoara" (1991 - 1996).

Colaborări la Expres Magazin, România Liberă, Adevărul, Antena 1, ca jurnalist de investigaţie.

Fondator al săptămânalului " Focus Vest" (1999 - 2007).

Autor al mai multor volume de cărţi, între care *"Regele Mihai, un surâs care nu se vede"*, editura Brumar - 2005 (prima apariţie), *"Timişoara, între Europa şi Orient"*, *"Politic şi apolitic"*, *"Libertatea culturii, cultura libertăţii* (volum cu mai mulţi autori, UVT)

Doctor în Managementul Comunicării Organizaţionale (2011), la Universitatea de Vest.

Conferenţiar universitar în cadrul Universităţii de Vest Vasile Goldiş din Arad şi la Facultatea de Comunicare, Universitatea Politehnica, Timişoara.

Membru în mai multe ONG - uri de servciii sociale şi culturale şi în Departamentul de Imagine al Districtului Rotary 2241 România - Republica Moldova.

Moda "Forum Studenţesc"

Am fost ...forumistă!

Şi mi-a fost drag.

Sună prea simplist?

Mi-a fost drag să învăţ arta de a fi "tânăr jurnalist" la doar 19 ani.

Eram studentă la Institutul Politehnic Traian Vuia, aparent fără legătură cu practica scrisului, dar scriam din pasiune.

Aveam deja "o mică istorie" din liceu, cu premii la olimpiade, dar România nu avea facultăţi de jurnalism în comunism.

Ceea ce era, la un fel de "şcoală de partid" era exclus pentru mine, fiica unui fost deţinut politic, fără nicio dorinţă de "şcoli de partid", Doamne fereşte!

Am ajuns la Forum Studenţesc când redactor şef era Liviu Crişan, un om calm şi înţelept.

A urmat Ghiţă Crişan, fratele său.

Să fi fost redactor la Forum Studenţesc era o onoare.

Scriam reportaje despre complexul studenţesc, despre cantina studenţească, despre discotecile noastre (ce se închideau la ora 22), despre noi, încă adolescenţi (am fost la Forum Studenţesc între 1976 – 1980), în căutare permanentă de ceva nou.

Într-o seară, la o şedinţă de redacţie, Valentin Vişan îmi spune nonşalant: *tu ai putea să scrii despre lucruri frumoase, de la modă la atitudini, despre dorinţa de a fi excentric, despre cum percepem lumea.*

Ce spui: mode? Moduri? - mi-am zis.

Aşa s-a născut rubrica (mea) *Moduri şi Mode*, pe care am reluat-o după Revoluţia de la Timişoara, în cotidianul *"Timişoara"*, apoi, în *"Focus Vest"*, ca într-un final să devină o carte cu eseuri despre modul de a vedea...moda, modele, comportamente, simboluri.

Întâlnirile noastre erau creative, discutam despre ediţiile în curs de apariţie, alegeam fotografii, dar mai făceam ceva - planificam excursii şi tabere

Doamne, ce frumoase erau!

Ieşirile noastre la munte, pe Valea Prahovei, la Păltiniş (Sibiu) erau şi sunt irepetabile.

Inimitabile.

"Şcoala noastră de jurnalism" mai primea culoare atunci când primeam vizite din partea unor redactori care erau deja consacraţi la Bucureşti, la *"Viaţa Studenţească"*, sau aveau deja apariţii editoriale.

"Moduri şi Mode", rubrica pe care o scriam cu mare dragoste, era o mare preocupare pentru mine.

Un profesor îmi spunea mereu: *"Domnişoara Petric, eu citesc revista studenţească, citesc şi rubrica dumneavoastră, dumneavoastră citiţi la Rezistenţă?"*.

Da, citeam, învăţam, dar ziua şedinţelor de redacţie era sfântă!

Îmi căutam subiectele oriunde: pe stradă, la facultate, în tren, atunci când călătoream de la Timişoara la Reşiţa (acasă), în bibliotecă, la orele de instrucţie militară (da, au fost şi acelea),.

De fiecare dată îmi doream să descopăr legătura între o anumită apartenenţă şi motorul interior uman care o dirija: vestimentaţie, comportament, atitudine, relaxare, sinceritate, capacitatea de a fi el (ea) însuşi (însăşi).

Citeam Revista Secolul 20 şi eram impresionată de tipul nou al limbajului în literatura contemporană a vremii, încercam să asum şi să învăţ tehnicile moderne de scris.

Forum Studenţesc a fost şi o şcoală de viaţă.

Ne- a făcut prieteni, ne-a învăţat să îndrăznim, să ne armonizăm, chiar şi atunci când ne contraziceam ("certam") nu ne uram, nu rămăneam ancoraţi în ceea ce putea degenera, stricând relaţiile interumane.

Peste ani, apropre toţi ne-am regăsit în presa post – decembristă, ne-am reluat prieteniile suspendate o vreme, unii am redevenit "forumişti" în diferite organizaţii media.

A fost o şcoală pe cinste!

Lia Lucia Petric Epure

CONSTANTIN MĂRĂSCU

Născut în Pădina Mare, de ziua tuturor sfinţilor sau a tuturor morţilor, 1 noiembrie 1952.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Uniunii Jurnaliştilor Europeni, membru al Uniunii autorilor şi realizatorilor de film din România.

Am 17 volume de poezii, proză şi istorie orală, câteva sute de filme pentru Televiziunea Română (unele dintre ele premiate la festivaluri naţionale şi internaţionale).

Copilăria, căminul, grădiniţa, şcoala generală şi liceul s-au petrecut la Reşiţa.

După stagiul militar am fost un an tehnician la Direcţia *Cinematografică a judeţului Caraş-Severin.*

Am absolvit Facultatea de Ştiinţe Economice la Universitatea din Timişoara, apoi diverse cursuri de perfecţionare în legătură cu activităţile din TVR şi Radio Timişoara.

Între 1980-1982 am fost economist la IUGTC Timişoara, apoi, până în 1989, metodist la Casa Studenţilor din Timişoara.

În 22 decembrie 1989 am fost printre cei care au redeschis Radio Timişoara (nu am fost chiar primul, dar am fost al şaselea), apoi redactor la Radio Timişoara până în 1995, când am participat la deschiderea TVR Timişoara.

La TVR am fost realizator de emisiuni, secretar general de redacţie şi director.

Din 2017 sunt pensionar.

Nu am de gând să mă las până la 99 de ani, deşi soţiei i-am promis că până la 100.

Am doi băieţi jurnalişti şi o fată, studentă la actorie în Bucureşti.

Nimic mai uşor, nimic mai greu

Forum studenţesc...

Nimic mai uşor, nimic mai greu.

Filtrăm acum, prin ochii de acum, cu mintea de acum, în realitatea de acum şi încercăm să înţelegem realitatea de atunci, de dinaintea anului 1989.

Este destul de greu pentru noile generaţii să-şi explice ce a fost „Forumul".

În vremea liceului, la Reşiţa, înfiinţasem două reviste, una a liceului, *„Flux"*, şi una a clasei, *„Desprinderi"*, eram în colectivul de redacţie al revistei literare *„Semenicul"*, publicasem câteva articole în ziarul *„Flamura"*, în cadrul rubricii „Colţul elevului", îmi apăruse un volum de poezii, eram prezent în mai multe plachete colective şi mi s-a părut normal ca, din primul an de studenţie, să caut sediul „Forumului".

Am ajuns în redacţia revistei Centrului Universitar Timişoara la momentul schimbării redactorului şef.

Liviu Crişan preda ştafeta fratelui său, Gheorghe Crişan, redactor şef-adjunct.

Tuturor ni s-a părut normal şi normal a rămas.

Şi a fost bună continuitatea...

Aşa cum ciudat de „normală" mi s-a părut componenţa colectivului de radacţie, majoritatea formată atunci din studenţi politehnişti.

Institutul Politehnic trimisese cei mai talentaţi creatori ai săi, în plină formare, pe Gheorghe Crişan, Lia Lucia Petric (Lia Lucia Epure), Ştefan Popa (Popa`S), Constantin Duma, Radu Matei Tudoran, Marcel Sămânţă, Iosif Berwanger, Ion Băcălete şi mulţi alţii, ficecare cu pasiuni şi talente declarate sau ascunse.

Filologi puţini -Valentin Vişan printre ei, medicinişti puţini, agronomi puţini - Gheorghe Tărţan, economişti şi mai puţini.

Importante nu erau apartenenţele la cele patru institute de învăţământ superior din Timişoara, ci dorinţa lor de a performa (aşa cum se spune acum), pentru că era o adevărată competiţie cu presa studenţească din celelalte centre universitare.

Atmosfera din redacţia găzduită de Casa de Cultură a Studenţilor era şi ea normală pentru vremurile acelea, adică: fum de ţigare cât să-l tai cu cuţitul, pahare şi ceşti cu „nechezol", acea cafea cu năut care se găsea „la liber", vacarm, vorbeau mulţi şi ascultau puţini, fiecare considerând că propunerea sa de subiect este cea mai bună.

Constantin Duma, fotoreporter, dădea o fugă peste drum şi undeva, după miezul noţii (încă nu se impusese oprirea activităţilor la ora 22.00, dar şi după ce s-au impus, Valeriu Panasiu, directorul Casei Studenţilor, era înţelegător şi ne lăsa în continuare, bazându-se că ferestrele sălii de redacţie erau spre curte şi nu se vedea lumina dinspre stradă) s-a întors cu o plasă mare, plină cu cornuri fierbinţi.

Avea Costică un lipici fantastic la brutărese, bucătărese, cofetărese.

Într-o deplasare cu autocarul, aproape 40 de studenţi, de la cantina Combinatului Siderurgic din Oţelu Roşu (unde realizam, împreună cu cercul de presă, două pagini pentru revista „Flacăra") s-a întors din bucătărie cu o tavă imensă, vârfuită cu grătare din carne de porc.

„Să avem de drum", a adăugat el.

Acelaşi om cu iniţiativă este şi acum pentru că organizează pentru lumea jurnaliştilor de azi tot felul de mese rotunde şi deplasări de documentare, în ţară sau la vecinii din Serbia şi Ungaria.

Cineva în redacţia aceea, responsabilul acelui număr ce urma să apară, Valentin Vişan, nota propunerile de subiecte şi a subliniat că autorii acestora trebuie să le trateze până săptămâna următoare.

Când discuţiile o luau razna, intervenea Gheorghe Crişan cu un ton când mai tăios, când mai rugător, în funcţie de urgenţa apariţiei revistei sau de necesitatea scrierii unui articol impus.

Şi nu se înghesuiau prea mulţi să scrie editoriale despre contribuţia tovarăşului la... *„Hai, mă, vă rog, altfel nu putem apărea..."*

La finalul întâlnirii am fost chestionat la ce facultate sunt şi ce pot să fac pentru revistă.

Aşa am intrat în redacţie şi am fost activ pe toată durata studenţiei...

Mai întâi am publicat reportaje pe teme mai puţin atractive pentru ceilalţi (participarea studenţilor „pe şantierele patriei", la Canalul

Dunăre-Marea Neagră, la muncile agricole, cules de struguri, sfeclă de zahăr, porumb ş.a., de unde băieţii se întorceau mai bărbaţi şi fetele mai...femei... În redacţie se mai şi glumea...),

Apoi, după ce am devenit şef pe la cenaclul literar „Pavel Dan", am contribuit, alături de Viorel Marineasa, metodist la Casa Studenţilor, la realizarea unor suplimente literare ale *„Forumului studenţesc"*.

Era o adevărată luptă pentru aceste suplimente literare întrucât ochii ageri ai cenzurii erau focalizaţi pe presa studenţească pentru a nu scăpa cine mai ştie ce şopârle.

În suplimente erau publicaţi nu numai studenţi, ci şi membrii cenaclului Pavel Dan care „erau încadraţi în producţie", cum erau Monoran, Adrian Derlea, Pruncuţ şi alţii.

„Spatele" ne era asigurat de Petru Andea şi mai apoi de Liviu Eugen Anton, care trebuiau să dea explicaţii la propaganda de partid.

Important era că prin aceste suplimente literare revista noastră a devenit şi mai vizibilă la nivel naţional.

După „colectarea" articolelor şi fotografiilor, urma machetarea, unde Băcălete era maestru, iar apoi tipografia.

Încă se lucra cu litere de plumb şi, în noaptea în care apărea revista (peste rând şi după ce tipograful de serviciu era garnisit cu o sticlă de tărie), urma corectura.

Se mai tăia, se mai adăuga câte ceva, iar Băcălete avea tehnica lui: dacă un articol nu încăpea într-o pagină, efectiv arunca ultimele rânduri cu argumentul că *„dacă n-a reuşit în 200 de rânduri să spună tot ce voia, n-o să reuşească în rândurile astea"*.

Aşa că, de cele mai multe ori, se tăia concluzia sau finalul unei povestiri sau al unei cronici literare.

Nu puteai să te superi pe Băcă, avea un metru şi 90 de centimetri, era filiform şi îţi trăgea un zâmbet complice *„lasă că e bine şi aşa"*..., apoi se îndrepta spre pasiunea lui, jazz-ul.

La plecarea din Poligrafie - care acum nu mai există, - Băcă lua un braţ de reviste proaspăt apărute şi punea câte un exemplar în căsuţele poştale ale vecinilor...

Suflet generos.

Ar fi foarte multe de povestit din acea perioadă - despre deplasările împreună cu cercul de presă condus de Dana Gheorghiu (pe atunci Dana Dinu) sau împreună cu cenaclul literar-artistic Alma Mater Timisiensis (ALMATIM), coordonat de Cornel Secu (chiar aşa se numeşte şi nu are nicio legătură cu vestita instituţie de forţă a statului), despre invitarea unor ziarişti de marcă, despre competiţiile în cadrul acelui hulit, dar necesar Festival „Cântarea României", despre taberele literare şi de presă unde ne cunoşteam cu jurnaliştii din celelalte centre universitare...

Forum studenţesc a fost o adevărată şcoală unde au ucenicit şi s-au format foarte mulţi dintre jurnaliştii de azi, de presă scrisă, radio şi televiziune.

O parte dintre ei încă scriu, o altă parte s-au mulţumit cu statutul de pensionari, alţii, din nefericire, au plecat definitiv dintre noi.

Mircea Pora

Născut la 4 iunie 1944 în Topolovăţul-Mare, judeşul Timiş.

Studii la Facultatea de Istorie-Filozofie, Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca, 1970

Îşi începe activitatea literară la Timişoara în cadrul cenaclului revistei "Orizont" şi în cadrul cenaclului "Casei Universitarilor", condus de prozatorul Livius Ciocarlie.

Debuteaza publicistic, cu o proză scurtă, în revista "Orizont", în 1983, iar debutul rditorial este în volumul colectiv *"Drumul cel Mare"*, secţiunea "Biblioteca Antiqua", în 1985.

Colaborează cu proze scurte şi cu articole de opinie la revistele "Orizont", "Vatra", "Helion", "Forum studenţesc", "Aradul literar" s.a.

Volume publicate individual: *Indiile Galante* (1993), *Celălalt Tărâm* (1995), *Glasuri lângă leagănul meu* (1996), *Nicăieri* (1998), *Imperiul de Praf* (2000), *Băi Profesore* (2001), *Ieşind din vis puţin îngândurat* (2001), *Republica Melcu* (2004), *Opere, vol. I şi II*, 2006, *Iertaţi-mi acest Strigăt*, 2008, *Tour Eiffel, turiştii toamnei*, 2012, *Franţa Mea*, 2013.

De asemenea, a mai publicat *Ce mai faceţi, Maestre?*, *Am trăit în Comunism*, *Bidonul*, *Eu, profesor Ion Apostolescu*, *De la Ohaba la Paris*, în lucru fiind volumul *Cineva demult a scris.*

Membru plin al U.S. din 1998.

Obţine premiile ale Filialei Timişoara a Uniunii Scriitorilor în anii 1993, 2002, 2007, având şi alte numeroase nominalizări.

Este prezent cu proză scurtă în antologiile *Zona. Prozatori şi poeţi timişoreni din anii '80 şi '90* (1997) şi *Generaţia '80 în proza scurtă*, alcătuită de Gheorghe Crăciun şi Viorel Marineasa (1998).

Figurează cu povestiri traduse într-o antologie de proza scurtă în limba sârbă.

Colaborator al revistelor de cultură: *Vatra*, *Tribuna*, *Orizont*, *Familia*, *Banat*.

În anul 2013 a apărut *Monografia PORA*, sub semnătura lui Dorin Murariu.

A călătorit în Franţa unde, ca bursier, obţine o diplomă de studii aprofundate la Institutul INALCO - Paris.

A luxrat ca şi profesor de istorie la Liceul de arte plastice din Timişoara şi profesor asociat la Facultatea de Jurnalistică "Banatul" şi la Universitatea "Tibiscus".

NU SE POATE UITA

În rândurile ce urmează e vorba de o "amintire". De una puternică, solidă, care nu mă va părăsi până la sfârşitul vieţii. Aducerea aminte se numeşte revista "Forum Studenţesc". La "ţărmurile" ei m-a adus o fericită întâmplare. Faptul de-a fi fost coleg, în cel de al doilea meu an de profesorat timişorean, la şcoala generală de cartier numărul 15, cu două "cadre didactice", talentate literar, şi i-aş numi aici pe Daniel Vighi şi Vasile Popovici. Ei au devenit repede pentru mine, care aveam vise literare ţinute "la secret", adevărate piste de salvare din climatul tern, şablonard care domina învăţământul. Planuri de lecţie după nu ştiu ce model, şedinţe, angajamente, caiet de "opt orc", muncă patriotică, enorm de mult Ceauşescu.

Vighi, ca să revin la dreapta linie, era inventiv, plin de umor, pus mereu pe fapte culturale, cu lecturi serioase la active, Popovici, Bazil, la fel, doar că ceva mai sobru, mai puţin efervescent. Prin ei, cu diferite ocazii, i-am cunoscut pe colegii lor şi pe câţiva dintre mentorii lor filologi din facultate. Mi s-a înfăţişat astfel înainte o mică armată de tineri, oameni cu condeiul ascuţit pentru a scrie proză, poezie, eseu, felurite observaţii. Numele lor ar fi Monoran, Bunaru, Popovici, Ilieşu, Marineasa, Boldureanu, Derlea, nemuritorul Pruncuţ, Mihăieş, Secheşan şi, bineînţeles, Vighi. Revista în care toţi aceştia ne-am produs s-a numit "Forum Studenţesc". Acolo ne-am format mâna, acolo s-a tremurat în faţa obiecţiilor "cenzurii", căci din accasta se găsea din plin, acolo am avut senzaţia că am fi ceva ce începe să semene a scriitor. Eram şi prieteni, mergeam şi la "Oltul" la o bere băută pe furiş, ne vedeam şi în tipografie când "Forumul" grafic se năştea. Eram o mână de prieteni fără "fumuri" şi mari premii în cap. "Epoca romantică" aş putea zice, în paralel cu "Epoca de Aur" de pe străzi.

Mulţumesc forumistului aflat mereu lângă revistă, Gheorghe Crişan, care m-a invitat să scriu aceste câteva rânduri.

Mircea Pora

BUPT

Lucian P. Petrescu

Născut la Caransebeş – judetul Caraş-Severin, la 2 aprilie 1956.

Căsătorit, 2 copii.

Profesor Universitar – UMF "Victor Babeş", Timişoara, în prezent pensionat.

Medic primar interne şi cardiologie, doctor în ştiinţe medicale,

Ex Şef Secţie Cardiologie la Institutul de Boli Cardiovasculare Timişoara

5 cărţi medicale publicate, capitole în alte 6 volume, 41 de lucrări publicate în reviste internaţionale cotate cu factor de impact ISI, 42 în reviste cotate BDI, SCOPUS, PubMed etc.

Conducător de doctorate.

Membru al Societăţii Europene de Cardiologie şi Visiting Profesor al Universidad National de Nord-Este - Argentina.

Scriitor – Beletristică, membru al Uniunii Scriitorilor din România din 1991, autor a 6 volume de proză/roman şi un volum de versuri, 2 premii pentru proză ale Uniunii Scriitorilor – filiala AS din Timişoara (1999, 2000).

NOSTALGII

Suntem nostalgici după o vîrstă, doar că pentru fiecare - o altă vîrstă?

Trăim cu un singur cert beneficiu, în timp, doar amintirile care excedă capacitatea sistemului limbic din hipocamp *"să se stocheze dar să nu se deschidă"* decît *"nechemate"*?

Foarte posibil.

În sertarul deschis, cine ştie cît de condiţionat, stau şi anii de încercări de pe lîngă şpalturile ***Suplimentului literar al Forumului Studenţesc*** timişorean.

Vremea studenţiei, pe la sfîrşitul anilor '70.

Au fost ani buni?

E ca în gluma nesărată a părinţilor noştri: *"Ce bine era pe vremea lui Stalin. Eram tineri!"*

Nu, n-au fost ani buni.

Au fost doar ani motivaţi de dorinţa reală de a citi, asculta, înţelege şi transimte.

O motivare stimită mereu, inclusiv de interdicţia de a face oricare din cele numite mai înainte.

De un inamic comun, uşor de recunoscut.

Oricum, mai uşor de recunoscut decît acum.

De lupte cu Comitetul Judeţean de Partid, secţia Culturală, mai precis cenzura inechivocă, pentru fiecare şpalt, pentru orice muncă de redactare, pînă la *zeţar*: nimic mai bun nici după *tiparul în offset*.

Cîteva scandaluri tematice, cel mai uşor de amintit - palpitaţiile de după un fragment "scăpat de sub control" tradus din *Sein und Zeit*, mda, traducere după un "autor nazist", după cîteva păreri autorizate.

Dar ce să spunem noi, o mînă de oameni *"cu caşul la gură"*(sintagmă de multe ori adresată subsemnaţilor), cînd Martin Heidegger a suportat pînă la sfîrşit, chiar din partea pupilei şi asistentei sale de la catedră, "adjectivul" ăsta.

Scuze, e încă foarte la modă Hannah Arendt şi *"Banalitatea răului"*, iar ultimul filozof propriu zis al *Lumii Clasice* nu tocmai…

Aşadar, scuzată să-mi fie incorectitudinea politică.

Sau nu.

Destul cu gîndurile negre (da, continui să scriu în grafia veche, cu î din i).

Am cunoscut oameni excepţionali, din cei de la *Supliment*, cei de la *"Forumul"* prorpiu zis, dar şi tipografii care **munceau pentru noi**, mai ales în orele suplimentare; oficial eram, în cel mai bun caz, doar umplutura zilei, clar, nu se intra oricum în Tipografie, un tabu indubitabil!

Dar oamenii aceia aveau inimi mari şi conturi mici, ceea ce acum se cheamă pură nerozie.

Sau cum doriţi s-o interpretaţi.

Eram fraţi de cruce cu cei de la *Amfiteatru* (însemnînd cei de la *Cenaclul de luni* şi de la *Junimea* bucureştenilor), de la *Echinoxul* clujean, de la *Opinia* ieşeană, şi prietenii de la Sibiu, Reşiţa, Braşov, Craiova – dar de ce să-i nedreptăţesc pe ceilalţi, de asta nici nu pomenesc de nici un nume!

Ce lume nemaipomenită, ce diversitate, ce dorinţă de a spune ceva, şi ceva bun şi folositor lumii în veşnică aşteptare, cîte voci nepublicate, aspirînd doar la critica de întîmpinare a cenaclelor şi a *samizdatelor* care circulau pe sub mînă, nici o altă recunoaştere şi împlinire!

Da, erau, cel mai des, tinerii de la ***Pavel Dan***, Cenaclul Casei Studenţilor din Timişoara, amestecaţi cu tinerii scriitori şi filologi de pe lîngă (nu în interpretare peiorativă) Cenaclul revistei *Orizont*, al Asociaţiei Scriitorilor din Timişoara, unii studenţi, alţii absolvenţi şi nu puţini muncitori de pe la fabricile din Timişoara, oameni plini de talent şi de frenezie, majoritatea nişte *fraieri*, în lectură contemporană, aşa cum celebrul personaj Dr. House stipulează: *"Speranţa e pentru fraieri"!*

A rămas valabil şi azi?

De ce nu vă puneţi singuri întrebarea, cei congeneri cu cele povestite?

Eu mi-am pus-o, şi am şi răspunsul. ***À bon entendeur, salut!***

Cu multă preţuire...

Lucian P. Petrescu

Lucian IONICĂ

Născut în 1952 la Timişoara.

Absolvent al Facultăţii de Filozofie, Universitatea din Bucureşti.

Studii postuniversitare de montaj film şi televiziune la IATC - Bucureşti

Doctorat în Filozofie la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca.

Realizator de filme documentare, apoi cadru didactic la Universitatea de Vest din Timişoara, redactor şef, apoi director la TVR Timişoara.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Mai multe volume de proză şi lucrări de specialitate, studii în volume colective şi reviste.

Autor de filme documentare şi expoziţii de fotografie.

Director al Festivalului Internaţional de Film Documentar *Documfest*, Timişoara, 2008 şi 2009.

Membru în juriul Festivalului Internaţional de Film şi Televiziune Simfest, Tg. Mureş.

Prezenţa profesorilor

În noiembrie 1969, la iniţiativa lui Adrian Rogoz, coordonatorul *Colecţiei de Povestiri ştiinţifico-fantastice*, din Bucureşti, se înfiinţează la Casa de Cultură a Studenţilor din Timişoara cenaclul *H. G. Wells*, care avea aceeaşi tematică.

După trei ani, în noiembrie 1972, membrii cenaclului editează primul număr al revistei *Paradox*, care este primul *fanzin SF* tipărit din România.

Îi spuneam *fanzin* – adică revistă editată de fani.

Din 1973, de acest cenaclu, alcătuit din studenţi, absolvenţi şi elevi, se va îngriji Viorel Marineasa, în calitatea sa de metodist (instructor) al Casei Studenţilor.

Spre sfîrşitul anilor 70, *Paradox* devine un supliment al revistei *Forum studenţesc*, editată de Asociaţia Studenţilor din Centrul Universitar Timişoara, ceea ce a uşurat foarte mult lucrurile.

Până atunci, trebuia obţinută aprobarea autorităţilor pentru apariţia fiecărui număr.

Noi, membrii cenaclului, eram un grup de tineri entuziaşti, pasionaţi de acest gen literar şi ne bucuram de stropul de libertate găsit aici.

Credeam că *fanzinul* va aduce un plus literaturii SF din România.

Asta ne ambiţiona şi speram discret că strădania noastră va avea succes, ceea ce s-a şi întâmplat în timp.

Astfel, în 1980 *Paradox* obţine *Premiul pentru cel mai bun fanzin*, la *Consfătuirea Naţională* a cenaclurilor de profil, iar în 1987 este distins cu un premiu identic, de către *Societatea Europeană de Science Fiction*, în cadrul conferinţei Eurocon, desfăşurată în Franţa, la Montpellier.

Pentru a evita riscul unei evocări marcate de o anumită subiectivitate privind rolul şi aprecierea de care s-a bucurat *fanzinul*, dincolo de premiile menţionate, voi aminti doar un fapt, pe care îl consider semnificativ şi pe care l-aş numi *prezenţa profesorilor*.

Membrii cenaclului, semnatari ai articolelor şi creaţiilor în proză, erau la început de drum.

Chiar dacă, ulterior, mulţi dintre ei au confirmat, la momentul respectiv nu aveau încă un *nume*, fiind cunoscuţi, într-o anumită măsură, doar în lumea restrânsă a *SF-iştilor* din ţară.

Mi se pare remarcabil că în acel climat trist, la *Paradox*, o revistă studenţească ce căuta să se impună, dedicată unui gen literar considerat de unii ca aflându-se la marginea literaturii, au colaborat cu articole şi cadre didactice din mediul academic timişorean, fără să fi avut vreo obligaţie profesională în acest sens sau vreun interes material.

Iată doar câteva nume, adaug şi titlul unui articol, pentru a ilustra diversitatea abordărilor - Ilie Gyurcsik (*Constelaţia Tarkoski*), Deliu Petroiu (*Imagistica ştiinţifico-fantastică*), Marcel Pop-Corniş (*Leviatanul modern: o temă a literaturii americane SF*), Flavius Dan Şurianu (*Pattern*), Tiberiu Toro (*Este oare destul de fantastică literatura ştiinţifico-fantastică?*), Cornel Ungureanu (*Laurenţiu Cerneţ sau uluitoarele metamorfoze ale haiducului în literatura SF*).

Lor li se adaugă numele altor autori consacraţi.

Dintre aceştia amintesc pe timişorenii Sergiu Levin şi Mandics György, iar din ţară pe Vladimir Colin, Ion Hobana, Adrian Rogoz, Mircea Opriţă, Horia Aramă ş.a.

Aceşti profesori universitari, deşi publicau în mod curent în reviste cu tradiţie, au acceptat, cu generozitate, să colaboreze şi la o publicaţie realizată de cei ce se aflau la început de drum.

Probabil că au simţit pasiunea lor pentru literatură şi artă, precum şi dorinţa de a-şi căuta propria lor viziune.

Dacă vorbeşti astăzi despre *entuziasm* sau *artă de dragul artei*, rişti să fii privit cu scepticism sau chiar să fii bănuit de un anumit interes.

Pe atunci, era o formă, poate inconştientă, de a rezista într-un sistem rigid.

Prezenţa profesorilor universitari în paginile *Paradox*-ului a făcut să crească exigenţa faţă de ceilalţi colaboratori, iar rezultatele s-au văzut în timp, revista propunând spre dezbatere teme şi idei interesante în articole de critică literară sau cele de factură teoretică, precum şi publicând proze valoroase, aşa cum o probează, o dată în plus, cele două volume ale antologiei apărută în 2019, la Editura Universităţii de Vest, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la înfiinţarea cenaclului *H. G. Wells*.

Viorel Marineasa scria atunci: *„Sumarul Paradox-ului trebuia gândit cu minuţiozitate. Pe de o parte, dădea bine să atragi afirmaţi în sumar, pe de alta – şi aceştia veneau spre tineri cu deschidere, pentru că publicaţia îşi găsise un făgaş şi dobândise prestigiu"*.

Lucian IONICĂ

SUPLIMENTELE UNEI REDACŢII LĂRGITE

Obligată de statutul şi tematica impusă publicaţiilor studenţeşti în acea perioadă, redacţia *Forumului studenţesc* a trebuit să suplinească şi absenţa unei publicaţii studenţeşti culturale.

Astfel că, în restrânsul spaţiu al celor 16 pagini de revistă trebuiau adunate, număr de număr, nu doar toate grijile şi problemele studenţeşti, din orice domeniu, dar şi paginile destinate divertismentului şi creaţiei.

Mai ales că rodnica activitate a cercurilor şi cenaclurilor studenţeşti avea nevoie să îşi găsească şi o reflectare pe măsură.

La fel ca şi efervescenţa creatoare din perioadele concursurilor şi festivalurilor studenţeşti.

Ori, din fericire, chiar dacă o mai bună perioadă de timp revista a avut în frunte studenţi de la Politehnică şi mai puţin de la Medicină (comparativ cu perioada în care ea a fost condusă de filologii Radu Ciobotea şi Pompiliu Crăciunescu), ea a fost o oglindă fidelă şi amplă a activităţii de creaţie, prin menţinerea şi susţinerea unor rubrici şi pagini permanente, oblăduite de membrii cenaclurilor Pavel Dan şi HG Wells, de metodiştii Casei de cultură, dar şi de mentorii din lumea literară timişoreană.

Printre ele, remarcabile pentru valoare şi constanţă, erau şi paginile Universitas (cu creaţii în limba germană, maghiară şi sârbă) şi rubricile de literatură şi artă s.f. sau de cronică şi informaţie muzicală (*Fonograme sau Sinteze)*.

Uneori, însă, spaţiul acordat (cu destulă generozitate) nu era, totuşi, suficient...

Cum decizia editorială aparţinea redacţiei - niciodată editorii nu au impus apariţia a ceva anume - şi, mai ales, că exista "marfă", disponibilizarea unui spaţiu mai larg era posibilă, aşa justificându-se şi apariţia suplimentelor dedicate Cenaclului Pavel Dan sau Facultăţii de Filologie, a numeroaselor *Paradox-uri*, a Suplimentului de proză scurtă sau chiar şi a 3 ediţii de *Forum Rebus Magazin*.

Evident, toate scoase cu ajutorul pasionaţilor genului, sub îndrumarea unui redactor sau a unui colaborator de specialitate...

Practic, vorbim de o "redacţie" lărgită, care şi-a legat numele de *Forum Studenţesc*, nume ce apare, cu mândrie, în biografiile multora dintre ei...

În fond, suplimentele reprezentau atât o cale de a lărgi spectrul problematicii abordate de revistă, dar şi o posibilitate concretă de a aduce-n lumină creaţiile valoroase - şi din alte domenii - ale studenţilor timişoreni...

Chiar dacă asta presupunea eforturi - dar şi cheltuieli suplimentare - din partea redacţiei...

Sau chiar probleme cu cenzura, mai puţin obişnuită cu astfel de tematici sau apariţii (ca de exemplu, deja celebra grafică noncoformistă ce a ilustrat numărul dublu dedicat celor 2 decenii de existenţă a Cenaclului *Pavel Dan)*.

BUPT

Mirel Nicolae Lazăr

1980 vara: Facultatea de Mecanică Agricolă Timişoara – end of game.

1980 toamna – 1990 iarnă/primăvară: inginer mecanic > şef Serviciu Exploatare ICAPPA Dâmboviţa, Târgovişte.

1990 iarnă/primăvară – 1995 iarna: „Dâmboviţa Liberă" – redactor > şef compartiment (sau cum i-o fi zis) pentru eveniment, partide, sindicate (!)

1995 iarna – până prin mai: Radio „Minisat" Târgovişte – director programe; de fapt am pregătit licenţierea postului (grilă, selecţie personal, caseta demo etc).

Patronul n-a vrut perioada de antrenament „cu faţa la perete" şi ne-am despărţit (nici nu plătea bine, parol!).

1995 primăvara: revenire la „prima iubire" care se chema acum capitalist R.A.ROMCEREAL; 1996 splitare şi privatizare (stil Văcăroiu): Comcereal S.A. şi eu director tehnic.

2000 iarna: trecut la ... Cerealcom SRL (stil Văcăroiu, v-am zis) – şef de unitate (mare!).

2005 iarna – 2006 vara: on my own – vânzări publicitate, asigurări, chestii.

2006 vara – 2008 primăvara: APIA Dâmboviţa – Control pe teren.

2008 primăvara – 2009 primăvara: ce să spun ... prefect! De Dâmboviţa.

2009 primăvara – 2018 vara: inspector guvernamental pe lângă Secretariatul General al Guvernului – încă nu ştiu la ce foloseam, dar nu vreau să plictisesc.

2018 vara şi până la data prezentului – pensie (normală, pe vechime şi contribuţii).

LITERAR?

Am scris poezie de prin liceu iar în revistă debutul a fost chiar la *Forum Studenţesc*.

Au mai fost *Amfiteatru* şi câteva publicaţii dâmboviţene.

Debut volum colectiv la Editura Albatros, *Caietul debutanţilor*, 1984.

Apoi volumul individual: *„Antimemorii şi fotografii trucate"* Ed. Vinea, 2008 – de fapt o selecţie din câteva volume scrise până prin 1991.

Chestia ciudată şi de neînţeles până azi este că după vreun an de la portarea la ziarul local NU am mai putut scrie pentru mine!

Ca o supapă care s-a blocat.

Şi a fost o pauză luuungă până la începutul lui „douăzeci-douăzeci" (apud Veorica) când am reînceput să scriu.

Acum, a ieşit de sub tipar *„Altminteri, sunt un om obişnuit"*, la Editura Neuma din Cluj.

19 septembrie 2023
Doiceşti – lângă Târgovişte
(vreo 7 km până-n centru)

Scrisoare din depărtarea timpului

Dragă Ghiţă

La ce caznă m-ai pus tu cu aniversarea asta!

Ori, poate, ne-ai pus pe unii dintre noi.

Mă gândeam eu că ai s-o faci, dar trăgeam nădejde că nu.

Ceva pentru numărul special, aniversar!

După toţi anii ăştia care s-au rostogolit peste noi cu slujbe care, cel mai ades, n-au avut vreo treabă cu avântul de presar forumist, cu izbânzi şi eşecuri, cu satisfacţii feliate cu stres cu, poate, pierderi şi cumpene care ne-au pus la-ncercare.

În sfârşit, o viaţă dacă stai şi socoteşti, care şi-a îndesat nesmintită, tenace propriile clipe între pletele fâlfâite imberb prin Complex şi şedinţele balneo de acu

Chestia tare, dragă prietene, este că nu-mi amintesc nici să mămpuşti cum am ajuns la Forum – dacă îţi trece asta prin cap, ia unul cu aer comprimat ca să-mi rămână şi mie o şansă.

Poate mi s-a tras de la „revista" pe care am ... fondat-o (cred că pot să-mi permit) pe un panou mare şi scorojit pe care l-am găsit pe holul de la etajul întâi al facultăţii.

Era şi gol şi nu era ... „de perete" aşa că l-am curăţat cu un coleg şi l-am umplut: scurte reportaje din practică (aia de toamnă), ceva aforisme, nişte desene şi, ce să vezi, poezii!

Chiar a fost un succes pentru că vedeam cum se adunau şi cei mari – eu eram doar anul I – şi citeau.

Şi de la alte faculte care făceau laboratoare şi seminarii la noi.

Ori, poate a fost o ... sarcină ASC, că mă făcusem „vice cultural" după treaba cu panoul.

Cum-ne-cum am aterizat în redacţia revistei UASC Timişoara Forum Studenţesc.

Ştiri şi reportaje, atâtea pagini, coloane, casetă, paginare.

În sfârşit ... la cules, şpalt, corectură, cap limpede, responsabil de număr.

Mi-au prins bine lucrurile astea, din februarie 90 când m-am portat în redacţia cotidianului judeţean care se făcuse ... liber, iar noi cei câţiva prieteni care frecventam cenaclul târgovieştean şi am intrat acolo, ne chiar închipuiam că vom schimba lumea – of!

Iar „veteranii" locului – made în Ştefi Gheorghiu – s-au mirat de unde ştiu bucătăria asta.

În fine, prietene, mă gândesc să-ţi fac şi hatârul c-o întâmplare din vremurile alea, o întâmplare de, cum să-i spun ... efect colateral, al cărei protagonist am fost şi mi-o amintesc pentru că „fenomenul" nu s-a repetat de atunci.

Şi a fost, dacă nu greşesc, în iarna anului 1977.

Timişoara găzduia finala Festivalului culturii şi artei studenţeşti şi noi, forumiştii, trăgeam foaia festivalului – alergături, forfotă şi entuziasm studenţesc.

Se lucra febril, seara până în noapte şi pe atunci nici nu simţeam.

La final am tras o ediţie specială cu o pagină dublă la mijloc superbă, mai ales grafic, un adevărat poster de păstrat şi pus pe perete.

Parcă se vedea bucuria cu care fusese făcut şi un mare merit, cred, a avut Fane – care pe vremea aia era „subţirel tras prin inel" – Popa's-ul de mai târziu.

Drept recompensă, în seara cu pricina ni s-a oferit o masă festivă.

Era un local pe lângă Casa Studenţilor, dar să nu mă întrebi cum se numea.

Un loc mai retras, curăţel şi, aş zice, în notă rustică pentru că în amintirea mea e mult lemn de jur împrejur.

Aveam o masă lungă, poate mai multe mese obişnuite unite, şi amfitrion pe sobrul şi laconicul Liviu Crişan la costum, cu cravată – atât de ... diferitul tău frate – şi un meniu fines pentru nişte abonaţi la cantină cum eram cei mai mulţi dintre noi.

Ah, şi băutură!

Se mânca şi se împărtăşeau impresii şi experienţe peste masă, se goleau pahare şi se umpleau.

Şi, la un moment dat, dar nu la începutul mesei, Doina, o fată de la Desen a scos o sticlă de 1 litru de palincă la care m-am dedat că nu se putea!

Am mai stins-o cu vin în toată exuberanţa aia, ba vorbind, ba răzând.

Până la urmă a venit şi vremea plecării şi m-am ridicat, mi-am tras jacheta de velur îmblănită şi ... am rămas pe loc.

O parte ieşiseră deja la aer dar eu m-am aşezat la loc şi-am zis tare: eu de-aici nu mă pot mişca.

Nu simţisem nimic în timpul mesei, eram perfect conştient de ce fac, nu mi se învârtea capul, dar picioarele nu mai erau ale mele!

A venit Radu „Obositul" Todoran, colocatarul şi prietenul cu care împărţeam convieţuirea în Căminul 4 Complex cu încă un tip cu plete ondulate (nu-mi vine în minte un nume), m-am agăţat de umerii lor şi-am ieşit.

Am mers aşa preţ de vreo două staţii spre Maria şi mi-am revenit, drept care ne-am despărţit de tipul cârlionţat şi din Maria am luat un 6 către „casă".

Nu m-am răstit la papuci, nu m-a durut capul, nici seara nici a doua zi, dar picioarele ... nu erau ale mele.

Ha, nu mi s-a mai întâmplat de atunci!

Dragă Ghiţă, nu ştiu dacă voi ajunge la aniversarea pentru care te lupţi tu de vreo doi ani.

Cu Timişoara – Capitală Culturală Europeană e şi mai tentant şi mi-ar face plăcere, doar că viaţa ne poate impune şi alte comandamente.

Dacă nu ajung, am să te rog să-i saluţi pe cei ce vor veni din partea mea şi să le transmiţi urările mele de bine, bucurii şi împliniri frumoase.

Cu prietenie şi preţioase amintiri,

Mirel

Avea el o chestie cu *fatigarea* şi *fatigatul* şi orice interlocutor era degrabă gratulat cu *obositule* – salut, *obositule*! ce mai faci, *obositule*? De-astea...

SZÉKELY RECE EMERIC

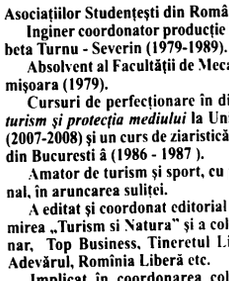

Născut în 1954, locuieşte în Caransebeş.

Director de programe la Fundaţia *Banatul* din Caransebeş (din 2007).

Asistent tehnic la Primăria Caransebeş, în cadrul unui proiect IPA (în perioada 2011-2012).

Director general la S.C. PARTIROM SRL (2003-2004) şi la S.C. Eurosysteme Trading SRL (2004-2007).

Redactor şi, ulterior, director general adjunct la publicaţiile Scânteia tineretului şi Tineretul Liber (1983-2003).

Instructor central la Uniunea Asociaţiilor Studenţeşti din România (1980-1983).

Inginer coordonator producţie la Intreprinderea Mecanică din Drobeta Turnu - Severin (1979-1989).

Absolvent al Facultăţii de Mecanică a Institutului Politehnic din Timişoara (1979).

Cursuri de perfecţionare în diverse domenii, un masterat în *Ecoturism şi protecţia mediului* la Universitatea ECOLOGICĂ Bucureşti (2007-2008) şi un curs de ziaristică la Academia de Studii Social Politice din Bucuresti â (1986 - 1987).

Amator de turism şi sport, cu performanţe notabile, la nivel naţional, în aruncarea suliţei.

A editat şi coordonat editorial 10 almanahuri de turism, sub denumirea „Turism si Natura" şi a colaborat la AMPress, Cartea de buzunar, Top Business, Tineretul Liber, Forum Studenţesc, Flagrant, Adevărul, Romînia Liberă etc.

Implicat în coordonarea colectivelor de implementare a unor proiecte internaţionale, inclusiv pentru organizaţii terţe precum Primăria Caransebeş – proiectul transfrontalier *ECO – Status of the Tamiš River*.

Autor al cărţii de reportaj *„Mereu acasa, nu numai când revin!"* (1982).

Roata vieţii

Vocea familiară a lui Ghiţă m-a smuls, pentru puţin, din tumultoasa agitaţie cotidiană şi m-a transpus, pentru o clipă, într-o lume demult apusă, cea a studenţiei şi tinereţii noastre.

Mai ales fiindcă mă ruga să scriu câteva rânduri despre perioada petrecută în redacţia *Forumului studenţesc*, revista care m-a lansat, într-un anume fel, pe lungul şi complicatul drum al gazetăriei.

Eram, pe atunci, un rebusist înfocat, concepeam aforisme, cugetări şi eram publicat în *Săptămâna lui* Barbu sau în revistele *Rebus*.

Perioadă în care eram subjugaţi cuvântului scris şi bătăliei pentru a face o revistă cât mai bună şi atrăgătoare, pe care reuşeam să o scoatem într-un tiraj de aproape 12.000 exemplare, depăşind *rivala* din Cluj, în competiţia studenţească naţională.

Iar entuziasmul nostru era uşor de dedus prin aceea că noi - vorbesc de mine şi de colegii pe care i-aş numi *"tripleta de aur"* a Forumului studenţesc, adică Vali Vişan, Băcălete şi subsemnatul - concepeam machetele revistei de multe ori direct în tipografie, stabileam conţinutul şi finalizam distribuţia revistei.

Ghiţă, pe-atunci redactor şef, a avut ideea inspirată a funcţionării unui responsabil de număr, încredinţându-ne realizarea, prin rotaţie, a unui număr, mie şi lui Vali Vişan, Băcălete şi subsemnatul - redactorul *principal* (asta era o denumire special inventată pentru el).

În acest fel, între noi s-a iscat o concurenţă tacită, fiecare vrând să aducă noutăţi - de la subiectele tratate, la modalitatea de abordare sau la aspectul grafic al paginilor.

Din această concurenţă, Ghiţă a fost, cu siguranţă, unul dintre beneficiari, fiindcă munca şi responsabilitatea sa se diminuau, rezumându-se doar la a veghea la buna apariţie a revistei.

Într-un fel, pentru viitorul meu jurnalistic şi pentru cariera mea în presa centrală, acest lucru a fost benefic, descoperindu-mi astfel calităţi manageriale şi conceptuale nebănuite.

Într-un fel, fără să ştie, Ghiţă realiza şi o reparaţie morală la adresa mea...

Căci, evident, el nu ştia că la plecarea lui Liviu Crişan din funcţia de redactor şef, fusesem luat în discuţie, pentru a-i fi înlocuitor.

Din varii motive (poate aceleaşi pentru care am şi fost propus), nu am fost agreat ca redactor şef, Ghiţă preluând ştafeta în familie, moment marcat sărbătoreşte chiar acasă la cei doi fraţi, în Bihor, după o excursie de pomină prin Ardeal şi prin Maramureş (pe la Borşa).

Momentul crucial pentru mine a fost, însă, când am obţinut confirmarea capacităţilor mele jurnalistice, respectiv când, cu un amplu reportaj despre Nedeia-Măceşu, am obţinut locul I pe ţară la categoria Reportaj, în competiţia studenţească de profil (monitorizată permanent, pe vremea aceea, de Cornel Nistorescu şi de Ion Cristoiu).

La finalul facultăţii mi-am luat zborul spre Capitală, dar drumurile vieţii ne-au readus împreună, pe mine şi pe Ghiţă Crişan, la ziarul *Scânteia Tineretului* (ulterior *Tineretul Liber*) - unul la Bucureşti, celălalt la Timişoara...

Ca un făcut, însă, am ajuns, totuşi, într-un final, şeful lui Ghiţă, fiind pentru o perioadă director general adjunct al Tineretului Liber, unde Ghiţă era corespondent pentru zona de vest...

Dar toate astea nu au contat, căci ceva nu s-a schimbat, indiferent de traiectoria profesională - prietenia noastră.

Motiv pentru care, ori de câte ori a fost nevoie, ne-am bazat, unul pe altul, cu sfaturi şi cu ajutor...

Inclusiv la întâlnirea de-acum 20 de ani în urmă când - prosperi oameni de afaceri fiind - cu şi Vali Vişan am sponsorizat mare parte din cheltuieli, după voinţa şi nevoia "şefului"...

Iar faptul că la primul meu pas în viaţa de familie, mi-au fost părtaşi, ca nuntaşi, mai mulţi colegi forumişti, ce mi-au dăruit un televizor, e doar un un semn material al acestei prietenii (istoria însă se repetă, căci Ghiţă a primit ca dividend, în mandatul meu de manager la Tineretul liber, un...televizor Sansumg)...

Astfel că putem spune, fără teama de a greşi, că roata vieţii se învârte continuu, ducându-ne mereu pe drumuri nebănuite...

Emeric Szekely

DRUMURI DESCHISE

Încorsetată de statutul de revistă generalistă, care trebuia să acopere tot spectrul de probleme acoperite de activitatea editorului, Forumul studenţesc a reuşit astfel să se detaşeze - nu doar în acest fel - de eticheta de publicaţie de nişă...

Cu toate acestea, în încercarea de a-şi lărgi sfera de interes, revista a fost, dintotdeauna, un sprijin pentru acele domenii (unele de frontieră) care au atras, treptat-treptat, tot mai mulţi studenţi, asta şi graţie spaţiului acordat, revista devenind, la rândul ei, un nume tot mai cunoscut.

Nu o să mă repet prea mult spunând că - prin rubrica permanentă şi prin suplimentul Paradox - revista a pus literatura şi arta SF pe harta fandomului românesc.

La fel, rubrica şi mişcarea de jazz promovată de Casa de Cultură şi de Forum studenţesc au anunţat, într-un fel, dezvoltarea unui gen care - şi în prezent - aduce la Timişoara şi la Gărâna un public numeros şi vedetele genului.

Cercul de antropologie a dat multe bătăi securităţii, mai ales când nu s-a limitat la simple întâlniri, ci a început să publice texte.

Modă sau nu, limba esperanto a fost promovată cu insistenţă, ducând la creşterea numărului de utilizatori, într-un timp în care nevoia unei limbi universale poate nu era atât de actuală ca şi în prezent...

Rebusul, desenul satiric şi caricatura au fost nelipsite din paginile revistei, inclusiv sub formă de benzi desenate, cultivând creatori studenţi, astăzi nume consacrate...

Şi Stefan Popa este doar un exemplu, ca şi Nick Lengher, Horia Crişan, Horia Santău, Radu Cleţiu sau cum sunt mulţi dintre semnatarii de careuri de cuvinte încrucişate din publicaţiile de profil...

Exemplele de drumuri deschise spre consacrare dar şi spre domenii de interes special sunt numeroase...

Depăşindu-şi condiţia de publicaţia de nişă pe care o promovau mai mari vremii, Forum studenţesc a creat, în schimb, tot atâtea nişe de afirmare, apărând astfel, ca punct de plecare, în biografia multor specialişti, într-o perioadă în care numărul mâinilor întinse pentru ajutor era foarte mic...

Ceea ce mulţi, poate, au uitat...

BUPT

DAVIDEAN DORIN

Născut la 8 decembrie 1856 în Lugoj, județul Timiș

Studii: Institutul Politehnic „Traian Vuia" (actualmente Universitatea Politehnica) din Timișoara (1977-1982)

Inginer constructor (șantier – serv- tehnic – proiectare) între 1982-1997, apoi redactor/tehnoredactor la Editura Marineasa (1997-2007), Editura Eurostampa (2007-2017), Editura Universității de Vest (2017-prezent).

Preocupări literare - prozator, traducător, redactor de reviste în domeniul literaturii science-fiction.

Membru al cenaclului H.G. Wells din Timișoara (1973-prezent!).

Lucrări publicate în Forum studențesc, Paradox, Almahul Anticipația, culegeri și antologii. Realizator, alături de Viorel Marineasa, al mai multor fanzine Paradox apărute, între 1978-1989, ca suplimente ale Forum studențesc.

Abilități de lucru cu computerul - InDesign, Word, PhotoShop, internet

Hobby - literatura science-fiction

Paradox - supliment Forum studențesc!

Povestea cenaclului *H.G. Wells* s-a împletit mereu cu aceea a fanzinului *Paradox*, iar acesta, la rândul lui, a străbătut una din cele mai bune perioade ale sale alături de revista *Forum studențesc*.

În cenaclu, accentul s-a pus, de la bun început, pe creație (literară și de artă plastică).

Nu este de mirare, așadar, că în anul următor înființării (după ce *Colecția „Povestiri științifico-fantastice"* a dedicat numărul 396, în întregime, autorilor de la *H.G. Wells*) s-a lansat ideea unei publicații care să cuprindă cele mai bune lucrări prezentate în cenaclu.

Abia în 1972 planurile vor fi concretizate prin culegerea *Povestiri științifico-fantastice*, tipărită sub egida Casei de Cultură a Studenților.

A fost un prim succes, dar se dorea un fanzin – o revistă făcută de fani, care, pe lângă proze, să conțină eseuri, cronică de carte, să aibă ilustrații interioare.

Acest prim fanzin are și el o poveste a sa (care, de-acum, face parte din folclorul fandomului românesc).

Primul său număr a apărut în 1972.

Era tipărit, avea 20 de pagini (format A4).

Repetarea „performanței", însă, nu a mai fost posibilă.

În anii următori au apărut încă un *Paradox* și mai multe suplimente, însă acestea erau șapirografiate, aveau tiraje care, la rândul lor, nu puteau depăși 99 de exemplare și purtau coperte detașate de pe exemplare ale primului număr (căruia i s-a îngăduit un tiraj oficial de 5.000, dar apoi i s-a limitat difuzarea la județul Timiș...).

A apărut, atunci, soluția salvatoare.

La sfârșitul anilor '70, Viorel Marineasa era instructorul-metodist (= referentul) Casei de Cultură a Studenților care „se ocupa" de cenaclurile literare.

Aflându-se în căutarea unei formule pentru a înlesni, din punct de vedere administrativ, apariția revistei și a continua, astfel, „povestea" *Paradox*-ului, s-a îndreptat spre revista *Forum studențesc*, revistă a CUASC din Centrul universitar Timișoara.

Aici a existat înțelegere, chiar simpatie față de cenacliștii de la *H.G. Wells* și astfel a început o lungă și fructuoasă colaborare.

Mai bine zis „a continuat", căci *Forum studențesc* găzduia, de ceva vreme, o rubrică de science-fiction, „alimentată" de cenaclul *H.G. Wells*!

Până atunci, lupta cu „organele" trebuia dusă pentru fiecare număr în parte.

Denumirea de *fanzin* deranja și ea!

Acum, fanzinul devine „supliment al revistei *Forum studențesc*, editat în colaborare cu cenaclul de literatură științifico-fantastică «H.G. Wells» al Casei de Cultură a Studenților din Centrul Universitar Timișoara", formulă menționată pe frontispiciul fiecărei noi ediții.

Revista despre care vorbim avea apariția asigurată din punct de vedere al „aprobărilor", tirajul era de cca 10.000 de exemplare, chiar dacă majoritatea se distribuiau în căminele din Complexul studențesc, dar și, prin mijlocirea aceluiași Viorel Marineasa și a colegilor săi, în colectivele cenaclurilor și cluburilor studențești .

Din punct de vedere practic, cenaclul *H.G. Wells* realiza, integral, una din cele zece apariții anuale ale *Forum*-ului (sau, uneori, jumătate dintr-un număr dublu al revistei).

Se impune să precizez că, pe întreaga perioadă a acestei simbioze (1978-1989), colaborarea dintre revista *Forum studențesc* și cenaclul *H.G. Wells*/fanzinul *Paradox* a fost fără fisură!

Nu au existat imixtiuni din partea redacției *Forum* în ceea ce privește conținutul publicației, realizat de cenacliști, ba mai mult, aceștia din urmă au beneficiat de ajutorul și sfaturile forumiștilor în privința unor aspecte tehnice sau ținând de relația cu tipografia.

A existat o colaborare excelentă cu redactorii-șefi Gheorghe Crișan și, apoi, Radu Ciobotea. iar Ioan Băcălete și Marcel Sămânță ne-au sprijinit cu tehnoredactarea.

În plus, Dan Pampu, secretar de redacție la *Forum*, era și membru al *H.G. Wells*!

Ca o notă personală, adaug că „lecțiile" de tehnoredactare primite atunci mi-au fost de mare folos în viață, atunci când, la mijlocul anilor '90, am abandonat ingineria în favoarea meseriei de tehnoredactor (inițial, la... Editura Marineasa!), pe care, apoi, am practicat-o vreme de 30 de ani!

Tot forumiștii au fost cei care ne-au dezvăluit câteva din „secretele" bunei colaborări cu tipografii, ale corecturii pe șpalt etc.

În vocabularul nostru au intrat termeni ca *linotip, Andruck, Ludlow; calandru* și multe altele.

Mai presus de toate, am primit (patru-cinci dintre noi) legitimații de acces în tipografie!

A fost un moment aproape magic acela când am intrat prima oară (cu un vag sentiment de vinovăție!) în clădirea I.P. „Banat" de pe Calea Aradului...

Alt moment de neuitat a fost când, într-o noapte (se apropiau zorile), am văzut ieșind din rotativă cel dintâi număr al *suplimentului* nostru!

Revenim la revistă: așadar, fără probleme cu „aprobările", cu „cota de hârtie" ș.a.m.d., formula a funcționat din 1978 până în 1989, cu mici variațiuni, cum vom vedea în continuare.

Paradox nr. 3 este un număr „de tranziție": păstrează formatul A4 al numerelor 1 și 2 și coperta cartonată, pe fond roșu. Antetul este același, dar titlul este *PARADOX / Supliment „Forum studențesc", revistă a U.A.S.C. din C.U. Timișoara, editat în colaborare cu Cenaclul de literatură științifico-fantastică „H.G. Wells" al Casei de cultură a studenților*.

Începând cu nr. 4 (precizăm, revistele *nu* erau numerotate) și continuând până la nr. 14, *Paradox* preia formatul *Forum*-ului (adică A3), având 8-12-16-24 pagini și, în general, apariție anuală.

Frontispiciul revistei (creat de Sergiu Nicola) ocupa, de obicei, cam 2/3 din prima pagină și reprezenta inițialele SF, „scrise" cu *bandă perforată*, folosită de computerele din epocă.

De jur împrejur, pe un „inel", textul: *Supliment „Forum studențesc", editat în colaborare cu Cenaclul de literatură științifico-fantastică „H.G. Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul universitar Timișoara*.

În „colțul" din dreapta-jos apărea denumirea, revistei și anul apariției (de pildă, *PARADOX '80*).

Anul apariției și culoarea copertei suplineau, așadar, lipsa numerotării!

Aparițiile perioadei au fost:

Nr. 4 – *Paradox '80*, negru/portocaliu, 24 pagini.

Nr. 5 – *Paradox '80*, negru/albastru, 8 pagini. În 1980 au apărut 2 numere.

Nr. 6 – *Paradox '81*, alb pe portocaliu, 16 + 4 pagini.

Nr. 7 – *Paradox '81*, 3 sigle, variante grena și vernil, 8 pagini. În 1981 au apărut 2 numere.

Nr. 8 – *Paradox '82*, alb/indigo, 16 pagini.

Nr. 9 – *Paradox '83*, alb/portocaliu, cu „inelul" negru, 16 pagini. În 1994, fanzinul nu a apărut.

Nr. 10 – *Paradox '85*, 4 sigle, portocaliu, 16 pagini. Începând cu nr. 10 (din 1985), intervine o mică „șicană": *Paradox* nu mai este supliment *Forum studențesc*, ci, pur și simplu, un număr (sau o parte dintr-un număr) al *Forum studențesc*. A se vedea și numerotarea „ciudată" a paginilor revistei: pe pagina 1 scrie *Forum studențesc – 9*, iar pe pagina 16, *Forum studențesc - 24*! Explicația: *Paradox* făcea parte dintr-un număr dublu, de 32 de pagini, al *Forum*-ului. Din punct de vedere practic, nu a însemnat absolut nicio schimbare pentru *Paradox* în ce privește realizarea sa, conținutul sau relația cu revista-gazdă. Mai mult, anul următor, în febra tipăririi revistei, nu am găsit „zincul" (matrița) din anul precedent și l-am folosit pe cel vechi, cu *Supliment „Forum studențesc"*. Nimeni nu a observat și nu s-a obosit să verifice!

Nr. 11 – *Paradox '86*, alb/violet, 12 pagini. Paginile sunt numerotate *Forum studențesc, 1-XII*.

Nr. 12 – *Paradox '87*, albastru, 12 pagini. La nr. 12, 13 și 14, pentru a suplini, cât de cât, numărul de numai 12 pagini, am folosit un frontispiciu mai mic, păstrând, totuși, sigla SF din bandă perforată și anul apariției – '87, '88, '89.

Nr. 13 – *Paradox '88*, albastru, 12 pagini.

Nr. 14 – *Paradox '89*, mov, 12 pagini. Ultimul număr apărut înainte de Revoluție.

Așadar, colaborarea dintre cenaclul *H.G. Wells*, fanzinul *Paradox* și revista *Forum studențesc*, care a durat mai bine de un deceniu, și-a pus amprenta asupra unei perioade faste din punct de vedere publicistic, concretizată în 12 reviste valoroase, care alcătuiesc, azi, o colecție remarcabilă.

Ioan T. Morar

Născut în 13 aprilie 1956, la Șeitin, județul Arad).

A absolvit în 1981, ca șef de promoție, Facultatea de Filologie a Universității din Timișoara, secția română-franceză.

Din 1987 a fost redactor la *Viața studențească* și *Amfiteatru*.

După 1989 a lucrat la *Cuvântul* și la *Alianța Civică*. (În 1990-1991 a fost redactor-șef la „Varietăți", TVR.

Este membru fondator al *Academiei Cațavencu*.

Între 2004 și 2009 a fost senior editor la *Cotidianul*.

A realizat emisiuni de televiziune, activând, până în 1996, în grupul Divertis.

În perioada 2010-2012 a fost consul general la Marsilia.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

A publicat volumele de versuri *Vară indiană* (1984; Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor), *Fumul și spada* (1989), *Șovăiala* (2000; Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor), *Neruşinarea* (2003), *Paloarea* (2010) și *Când plouă mă numesc altfel* (2021; nominalizat la Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor).

Poeziile sale au fost traduse în engleză, franceză, poloneză, spaniolă, catalană și maghiară, în antologii și reviste culturale.

La Editura Polirom a mai publicat *Lindenfeld* (2005, 2006, 2013; Premiul Național de Proză al *Ziarului de Iași*), *Negru și Roșu* (2013; nominalizat la Premiul „Cartea anului 2013" al *României literare*), *Cartea de la capătul lumii* (2007, 2015), *Sărbătoarea Corturilor* (2016, 2018; Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România), *Șapte ani în Provence* (2018; Premiul Special al Uniunii Scriitorilor din România) *Fake news în Epoca de Aur. Amintiri și povestiri despre cenzura comunistă* (2020; Premiul Special al Uniunii Scriitorilor) și *Provence, ținutul secret*, 2023.

S-a stabilit în localitatea provensală La Ciotat.

Mulțumesc, mulțumesc, dragă Forum studențesc

Tot încerc să-mi amintesc prima mea ședință de redacție de la *Forum Studențesc* și nu reușesc.

Nu, nu mă lasă memoria, dar cred că în noianul de amintiri de acolo prima mea ședință nu e demnă de reținut...

Cred că am fost un pic intimidat să văd redacția „în persoane", prima redacție în care voiam să intru și să rămân.

Îmi amintesc, în schimb, o discuție cu Vali Vișan (era redactor șef adjunct atunci) cînd i-am spus, mai mult ca să îmi dau importanță, *„e cam slabă revista"*.

Iar el mi-a dat un răspuns care m-a descumpănit: *„vino și tu să o facem mai bună"*.

Cred că de aici a început totul.

Mi-am dat seama că nu statul pe margine e soluția, așa că am ajuns la ședințele de la Casa Studenților.

Vali ca Vali, era redactor șef adjunct, dar Ghiță Crișan, el însuși, redactorul șef, m-a acceptat, la grămadă cu alți noi veniți.

Cu toate limitările epocii, cred că noi, generația mea, am făcut o presă onestă, curată, care nu ne face să roșim privind înapoi.

Apoi a început viața de redacție, mersul în tipografie, unde Băcălete era un maestru al rotativei, excursiile de documentare, ieșirile la bere, Crivaia, Trei Ape iar, spre finalul studenției mele, o excursie până la mare cu microbuzul centrului universitar.

Ehe, ce vremuri!

Și, încet, încet am prins rădăcini în redacție, iar Ghiță Crișan mi-a propus postul de redactor șef adjunct (în același timp cu Marcel Sămânță), cea mai înaltă poziție ocupată de mine în „nomenclatura" studențească!

Dintre toate documentările îmi amintesc cu drag de cea făcută la fabrica de ciocolată Kandia...

Și nu cred că trebuie să intru în amănunte.

Pentru mine, *Forum Studențesc* a fost Facultatea de Jurnalism pe care, absolvind-o, am avut acces, după cinci ani de profesorat la Lugoj, în redacția Vieții Studențești.

Acolo unde nu era decît un singur absolvent de Ștefan Gheorghiu și selecția redactorilor se făcea printre cei care au lucrat la revistele studențești din centrele Universitare.

Și aici trebuie să reamintesc faptul că *Forum Studențesc* avea un nume de care nu ne era rușine.

La București revista Centrului se numea Convingeri Comuniste (cei de acolo o alintau CoCo).

Alte nume, Mesaj Comunist, Universitatea comunistă, de pildă, sunau mult, mult, mult prea angajat.

Cu toate limitările epocii, cred că noi, generația mea, am făcut o presă onestă, curată, care nu ne face să roșim privind înapoi.

Era, pe vremuri, o melodie *Rock and Roll I Gave You the Best Years of My Life*.

Aș adapta titlul ăsta în două sensuri: *Forum studențesc, ți-am dat și mi-ai dat cei mai frumoși ani ai vieții mele*.

Mulțumesc!

Ioan T. Morar

BUPT

Marcel Sămânță (Marcel-Petre Sămânță)

S-a născut la 27 iunie 1955, în satul Olaru, județul Călărași, din părinți bănățeni deportați.

Poet, scriitor, jurnalist.

Studii gimnaziale la Școala generală Ferendia, județul Timiș, liceale la Grupul Școlar de pe lângă Întreprinderea Mecanică Timișoara (1975), superioare la Facultatea de Mecanică din cadrul Institutului Politehnic „TraianVuia" din Timișoara (1981).

A fost inginer la Întreprinderea de Utilaj Minier Petroșani (1981-1982) și Întreprinderea de Autoturisme Timișoara (1982-1990); jurnalist la cotidianele „Timișoara" (1990-1992) și „Renașterea bănățeană" (din 1994).

Redactor la revista „Universul tehnic" (1970-1975), redactor (1976-1978) și redactor-șef adjunct (1978-1981) la revista „Forum studențesc", secretar general de redacție (1990-1991) și președinte-director general al editorului cotidianului „Timișoara", SC Timișoara SA (1991-1992), editor împuternicit al revistei „Reporter plus" (1993), redactor (1994-1998) și șef secție la cotidianul „Renașterea bănățeană" (1998-2020).

A colaborat la volume colective și antologii: *Excelsior '70* (1970), *Excelsior '72* (1972), *Ritmuri solare* (1973), *Argonauții II* (1988), *Zona - prozatori și poeți timișoreni din anii '80-'90* (1997), *Atentat împotriva revoluției române* (2010), *Piper, scorțișoară, dafin, vanilie* (2013), *Cuprins sau Un fel de Imperiu* (2014), *Societatea și ziarul „Timișoara" Noi cei de acum, despre noi cei de atunci...*(2015).

A scris la publicațiile *„Amfiteatru", „Anabasis", „Banat", „Drapelul roșu", „Forum studențesc",„Luceafărul", „Medeea", „Orizont", „Renașterea bănățeană", „Reporter plus", „Scânteia tinereului", „Scutul patriei", „Suflet nou", „Suplimentul de cultură al «Renașterii bănățene», „Suplimentul literar-artistic al «Scânteii tineretului»", „Szabad Szó", „Timișoara", „Viața studențească".*

A debutat publicistic cu versuri în revista „Forum" (1970), iar *editorial* cu volumul *Planeta destin*, poezii (1995).

Cărți publicate: *Planeta destin*, poezii, 1995, *Fum peste un ev de fum*, poezii, 2013, *domino sentimental*, poezii, 2014; *Cubul cu șapte fețe*, poezii, 2015, *Bărăgăniștii. Destine în valurile istoriei*, publicistică, 2015, *Bordelul Rozelor*, poezii, 2016, *Desculți printre ciulini. Mărturii despre deportarea în Bărăgan*, publicistică, 2016, *Un loc cu multă verdeață*, proză, 2019, *Transbordarea*, eseuri, 2020.

A obținut Premiul revistei "Orizont" a Asociației Scriitorilor din Timișoara la Concursul Național de Poezie Contemporană "Nichita Stănescu", ediția I, 1985, Premiul de debut în poezie al Editurii "Facla", 1988, Premiul pentru publicistică al Asociației Presei Timișorene, 1997 și 1998, Premiul Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor din România pentru poezie, anul editorial 2016, (ex aequo) - *Bordelul rozelor*, 2016 și Premiul Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor din România Cartea anului pentru proză (ex aequo) - *Un loc cu multă verdeață*, 2019.

Dacă „Forum studențesc" nu era, nimic nu ar fi fost cum a fost

La redacția revistei „Forum studențesc" am ajuns într-o seară de octombrie a anului 1976.

Eram un student boboc la Facultatea de mecanică, entuziast și dornic de afirmare.

Am descoperit un spațiu foarte animat, gălăgios, în sediul acesteia de la parterul Căminului 15 din Complex, al fetelor de la Politehnică.

a fost o întâmplare că am ajuns aici, ci un răspuns la invitația pe care mi-a transmis-o, nu mai știu prin cine, Ghiță Crișan, viitor redactor-șef.

Nu am venit chiar cu mâna goală, aveam deja un bagaj publicistic lăsat în urmă (vreo 20 de ediții ale revistei liceului, câteva materiale publicate în Pagina elevului de la „Scânteia tineretului", alte ediții ocazionale ale unor foii volante editate de comitetele județean și municipal ale Uniunii Tineretului Comunist, participări la ședințele Cenaclului elevilor „Plaiuri bănățene", la tabere ale revistelor școlare și cu profil literar).

În atmosfera efervescentă din redacția studențească i-am remarcat pe Liviu Crișan (redactor-șef), Liviu Nadiș, Marius Bocereanu, Ofelia Ghenciu, Mirel Lazăr, Radu Tudoran, Mircea Bârsilă.

Am venit și am rămas cinci ani, până am devenit inginer.

După prima întâlnire cu publicistica studențească am scris un articol intitulat *„Vacanța ca o turtă dulce"*, care a plăcut și a fost publicat în primul număr al revistei din acel început de an universitar.

Ulterior, redacția a primit și un al doilea sediu la subsolul Casei de Cultură a Studenților, vizavi de laboratorul Cercului foto.

Era deja redactor-șef Gheorghe Crișan, care și-a așezat micul său birou la înălțime, la capătul a vreo șapte trepte care se terminau brusc în zid.

Deasupra capului său nu era portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu, cum vedeai mai peste tot în încăperi, ci, în mod ironic, un țintar în care redactorii puteau arunca cu săgeți cu ventuză.

Dacă era luni, eram în sediul din Complex, iar dacă era joi la cel din Bulevardul Tinereții, de la Casa de Cultură.

Periodic se schimba garnitura, în funcție de cum anii de studenție se întretăiau.

În al doilea an de la venirea mea, l-au secondat la cârma redacției pe Ghiță Crișan, Valentin Vișan și Emeric Szekely.

În al treilea an am devenit, la rându-mi, redactor șef-adjunct.

Marțea frecventam Cercul de presă, unde printre altele, datorită lui Teodor Bulza, redactor-șef la ziarul local, am participat la două documentări-model.

Toate acestea activități se desfășurau de obicei de la ora 20.30 și țineau uneori până la unu din noapte.

Duminică de la ora 11 luam parte la ședințele Cenaclului „Pavel Dan" și de câteva ori și la cele ale Cenaclului „H.G. Wells".

În altă zi, tot seara, erau ședințele Cercului de antropologie, la care îmi făcea plăcere să particip.

Anii au trecut pe nesimțite, am publicat diverse articole și poezii, astfel încât pot spune (fără falsă mândrie) că am lăsat o părticică din mine în vreo 50 de numere de revistă plus suplimentele care au apărut în cei cinci ani de studenție.

În toată această perioadă trebuie spus că, dacă n-am fost în redacție, în tipografie, în excursii, la concursuri și festivaluri studențești, atunci sigur m-am aflat în amfiteatru și nu-mi lua altcineva cursurile la indigo.

Una peste alta, nu există ceva mai frumos ca tinerețea, în general, și studenția, în special.

În legătură cu *„Forum studențesc"* trebuie să remarc contextul în care a apărut - ca revistă a Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști (CASC) din Centrul Universitar Timișoara.

Prin urmare, nici o altă egidă nefiind posibilă atunci, trebuia să reflecte rezonabil... viața de organizație (în vreo două pagini) și întreaga arie de preocupări și activități studențești (în vreo 14).

Cele mai dificil de realizat, se înțelege, erau primele și la fiecare număr câțiva dintre redactorii studenți trebuiau să le scrie.

Nu era greu să realizezi paginile de literatură, inclusiv cele în limba laureatei Premiului Nobel de peste ani, Herta Muller, ori reportajele din cămine în care cuvântul de ordine era autogospodărirea.

Nu era greu să scrii despre „modă și moduri" ori să ții o rubrică de jazz.

Cu adevărat greu era însă să strecori eseuri despre Cioran, Eliade sau Ionesco ori grafica erotică a unui Adrian Kelemen.

Apoi ar trebui să vorbim nițel despre cenzură, despre care remarcabili colegi de ai noștri au scris pagini fără număr în ultimii 30 de ani, deși nu prea au dat de multe ori nas în nas cu cenzorii.

Un moment-cheie în schimbarea relației noastre cu cenzura a fost o întâlnire cu un reprezentat al ei, căruia i-am cerut... *„șabloane de articole pe care noi doar să le semnăm"*.

Există, de asemenea, un mod exagerat de a prezenta contribuțiile de atunci la realizarea *„Forumului studențesc"* prin prisma devenirii profesionale ulterioare a unora dintre redactori.

Pentru că revista studențească din acei ani ('70-'80 din secolul trecut) să apară cum a apărut, în special cu deschiderea și articolele de cultură, remarcate pe bună dreptate de cei care i-au analizat conținutul, merite demne de menționat au avut Petru Andea și Liviu Anton, cei care s-au aflat atunci în fruntea UASC.

Un alt aspect ar trebui lămurit, respectiv cât de comunistă a fost revista și cât de „tovarăși" redactorii ei.

Eu nu știu prea mulți dintre aceștia care să fi făcut politică (doar câteva notabile excepții post-revoluționare, aflate pe baricada anticomunistă, forumiști care au înființat ziarul „Timișoara" și Societatea Timișoara).

Pentru mine revista „Forum studențesc" a fost, înainte de toate, o școală de presă care a contribuit semnificativ la cariera mea ulterioară de jurnalist și scriitor.

A fost extraordinar că am avut șansa să-mi alătur numele celor ale unor colegi cenacliști și forumiști de talia unor Viorel Marineasa (care a fost metodist în acea vreme la Casa de Cultură a Studenților), Daniel Vighi, Ioan T. Morar, Ștefan Popa Popa's, Marcel Tolcea, Constantin Mărăscu, Viorel I. Boldureanu, Simona-Grazia Dima, Lia Lucia Petric (Epure), Mihai Juncea, Ioan Băcâlete și numeroși alții.

MARCEL SĂMÂNȚĂ

Josef Berwanger

Născut în 1955 la Darova, Județul Timiș.

Din 1974 este absolvent al clasei speciale de fizică la Liceul Nikolaus Lenau, Timișoara, iar între anii 1975 – 1980 a fost student la Institutul Politehnic Timișoara, Facultatea de Electrotehnică, Secția Electronică și Telecomunicații, fiind absolvent cu diplomă de Inginer.

Din toamna 1975 membru la cercul Foto la Casa de Cultură a Studenților.

Din 1976 îi apar fotografii în Forum Studențesc, Drapelul Roșu, Neue Banater Zeitung, Tribuna României.

Obține diferite premii și diplome pentru fotografii și serii de diapozitive, obținue în Timișoara și pe plan național (Cântarea României).

Între 1980 – 1986 este angajat ca Inginer de Electronică la Electrometal Timișoara, iar din octombrie 1986 emigrează în Germania.

Aici, între 1987 – 1997 este angajat ca inginer la Thyssen Transrapid in München.

Lucrează în proiectarea de diferite sisteme electronice pentru Transrapid.

Printre altele și la trenul cu levitație magnetică, fără roți și fără contact cu traseul, dat în folosință la Shanghai (China), în 2002, cu o viteză maximă de 430 km/h.

Între 1997 – 2021 este angajat ca ingier la BMW München.

Face proiectare pentru diferite sisteme electronice pentru airbag, drive by wire, sisteme de transmitere de date cu 10 Mbit/s în automobile, electronică pentru reflectoare cu LE-Duri și laser. Detinator a mai multori patente pentru transmisie de date în automobile.

Din octombrie 2021, pensionar.

Trăiește la Poing, un orășel aproape de München.

Strălucirea jazzului

Iubiri estompate...

BUPT

Horia Dulvac

Este eseist, prozator, poet şi dramaturg.

În perioada studiilor universitare timişorene (1979-1984), a fost redactor al revistei *"Forum Studenţesc"* şi membru al cenaclului *"Pavel Dan"* al Universităţii din Timişoara.

A debutat cu poezie în revista *Forum Studenţesc* (1985).

După absolvirea studiilor universitare, a lucrat în cercetare, chimie şi administraţie.

A fost director al Direcţiei pentru Cultură Dolj.

Studii în drept administrativ şi postuniversitare de drept la Universitatea din Timişoara.

Doctor în filosofie al Universităţii din Timişoara.

A publicat trei volume de proză, cinci cărţi de eseuri şi patru de poezie.

În perioada studiilor universitare, a primit numeroase distincţii la Festivalul Artei şi Creaţiei Studenţeşti, iar după anul 1990, a fost laureatul mai multor premii literare naţionale, printre care Premiul revistei Ramuri pentru eseu (1992), Premiul Revistei Mozaicul şi al Fundaţiei Gheorghe Ţiţeica pentru eseu, (2005), Premiul Revistei Scrisul Românesc pentru eseu (2007), premiul filialei Craiova a Uniunii Scriitorilor pentru proză (2010), premiul întâi pentru dramaturgie la Festivalul de Teatru Botoşani (2017) etc.

Este prezent în mai multe antologii literare, printre care *"Zona . Prozatori şi poeţi timişoreni din anii 80 şi 90"*, 1997, *"Scriitori români din anii 80-90"*, autor I.B. Lefter, anul 2000, *"Profiluri şi structuri literare «* (Florea Firan, 2003), ş.a.

Tradus în limba maghiară (volumul de poezie *Nimeni nu-mi spunea*, 2019), engleză (volumul de proze, *Efect Doppler*, 2015).

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al grupării ASPRO – care a reunit principalele voci optzeciste ale literaturii române, etc.

În prezent locuieşte în Alsacia - Franţa, scrie în limba română.

Cum am devenit redactor (premisele unui deja-vu)

Cum am ajuns redactor la Forum Studenţesc?

Circuitul (cumva uzual) era prin Cenaclul Pavel Dan.

Timişoara, 1979, Casa Studenţilor.

Proaspăt student, m-am prezentat la Viorel Marineasa cu un caiet de poezii. (Strecurasem cu mândrie câteva file dactilografiate - pe atunci, a avea acces la o maşină de scris era îndrăzneţ, periculos.

Iar a poseda una era un vis aproape dizident.

De altfel, prima mea maşină de scris a fost una oferită, după 89, de Florian Mihalcea – când Societatea Timişoara îşi reînnoia stocul de birotică- o port cu mine ca pe o piesă rară şi stă pe birou.

Viorel Marineasa s-a uitat la mine peste ochelari, apoi peste poezii şi îmi spune că voi citi la cenaclul Pavel Dan.

Ce simplă şi luminoasă poate fi viaţa!

Zilele următoare, Complexul Studenţesc era plin cu anunţuri vestind deschiderea stagiunii cenaclului Pavel Dan numele meu era pe afiş.

Eram deja absorbit, cu uluitoarea generozitate şi apetitul multicultural al Timişoarei - ceea ce m-a cucerit.

Şi îndrăgostit am rămas până astăzi.

De la Pavel Dan la Forum Studenţesc, aşa cum îi mărturiseam şi lui Robert Şerban într-un interviu pentru al său *Raid al poeţilor*, a fost un pas .

O alunecare atât de firească încât chiar nu îmi mai amintesc cum s-a produs.

Revista avea în frunte celebra generaţie a lui Gheorghe Crişan, Marcel Sămânţă, Daniel Vighi, Marcel Tolcea, Ioan T Morar, Helmuth Frauendorfer (mândreţea noastră de pagină în germană), ş.a.

Veşnic adolescentul Viorel Marineasa, care era şi instructor metodist al Casei Studenţilor, făcea cumva un exerciţiu de intermediere providenţială, discretă.

(De pildă, la un concurs de poezie, unde fusesem premiat, cumpărase cu mâna lui cărţile. M-a chemat deoparte : *Uite, asta e de-al tău.* Era *Teatru* de ID Sîrbu – care la vremea aceea nu îmi spunea prea mult. Mi se părea blagian şi pe deasupra eram geloşi pe dizidenţa lui, devreme ce oricare dintre noi – indiferent la ce facultate eram – ne-am fi tăiat o mână să ajungem redactori la o revistă adevărată, darămite secretari literari? Ulterior, după lectura *Jurnalului unui jurnalist fără jurnal*, am descoperit un ID Sîrbu fascinant – şi admiraţia mea a devenit necondiţionată, şi totală, rămânând peste vremuri la fel.).

Revenind la presa studenţească.

Vreme de câţiva ani, am făcut parte din vechea echipă dar oarecum în siajul ei, căci în studenţie, ca şi în armată, ciclul unu cere întotdeauna respect de la ciclul doi.

Devenisem de-al casei (Studenţilor).

Mergeam la băut (nu se ştia care erau de-ai *Paveldaniştilor* sau *Forumiştilor*).

Cred că totuşi poeţii erau mai dotaţi în treaba asta.

După ce epuizam barul din colţ cu Ioan Monoran şi trupa lui, mergeam la următorul stabiliment – auzisem că uneori se continua până la epuizarea nu doar a mărunţişului din toate buzunarele, dar şi a ultimei sticle de votcă subversivă, printr-un cimitir.

Eu nu făceam faţă la aşa ceva.

Serile furam nişte ştrudele de la patiseria de *vis-a-vis de Casa Studenţilor*, printr-un grilaj în care băgam mâna şi înhăţam nişte baghete lungi de peste un metru, netăiate, fierbinţi.

Dar la un moment dat, ca în armată, se schimba ciclul.

Întotdeauna, ciclul unul era la cote de neatins de către pifanii din ciclul doi.

Eu eram un exemplar de trecere.

Aşa se face că am ajuns (cred că tot Viorel Marineasa m-a trimis) la o întâlnire legată de schimbarea garniturii redacţionale.

Locul: o sală de şedinţe a editurii Facla - în curte cu temuta Judeţeana de Partid.

La prezidiu erau câţiva universitari, care îşi jucau rolul de proteguitori ai presei studenţeşti, Nicolaus Berwangher (el însuşi luminat nomenclaturist), alte figuri care nu îmi spuneu nimic, nu îi cunoşteam.

În public, printre alţii, un mic grup cvasi-gălăgios: eu, Florian Mihalcea, Daniel Kenst (genial tehnoredactor care avea misiunea imposibilă să îl egaleze pe Băcălete), Radu Ciobotea–viitorul redactor şef...nu mai ştiu.

Îmi amintesc mai degrabă sentimentele.

De exemplu, că era bine pe margine, de unde puteai să comentezi în surdină relativ fără riscuri, anonim.

Jucam ca într-o piesă de Havel, fără să ştim de el, o scenetă demnă de socialismul ceh.

Contrar naturii mele, m-am ridicat şi – cu sentimentul că sunt abil şi machiavelic – am servit un discurs cu propriile lor argumente: că la Festivalul Artei şi Creaţiei Studenţeşti, echipa vechiului Forum Studenţesc fusese clasată invariabil pe primul loc.

Apoi am profeţit profesional că Iaşiul va detrona Timişoara - am văzut pe feţele lor cum avea efect. (Miza era să ne opunem nu ştiu căruia pe care îl voiau ei redactor şef) .

Una peste alta, Radu Ciobotea a fost acceptat ca soluţie care mulţumea pe toţi.

Grupul de nomenclaturişti a devenit brusc timid şi a acceptat.

În fond nu era chiar atât de rău.

Mi-a rămas în memorie un dialog pe care nu l-am uitat nici azi:

Bine şi care va fi echipa redacţională? (un reprezentant al Universităţii diriguitor comuniste)

Cum cine, cei care sunt în sală şi au vorbit (Nicolaus Berwanger).

Şi a dat citire celor care vorbiseră din sală, printre care şi eu.

Atunci am înţeles că niciodată revoluţiile nu sunt gratuite şi că, oricât de inocenţi, participanţii vor fi având întotdeauna un predestinat şi binemeritat de la Patrie, profit.

La urma urmei, câştigătorul e câştigător (Iată de ce la Revoluţia de la 1989, am avut o tresărire de *deja vu*).

Post scriptum:

Profitul nostru a fost imediat.

Nu faptul că am devenit redactori cu legitimaţie, care putea impresiona un chelner mai slab de înger la vreun restaurant.

Cel mai mare succes a fost însă că am obţinut o cameră-spălătorie de cămin în Complexul studenţesc, unde minţisem că ne amenajăm un fel de subredacţie.

De fapt, destinaţia ei s-a dovedit providenţială, căci o ladă de bere zăcea întotdeauna înapoia perdelelor de pânză înflorată voioasă şi socialistă, iar când am trecut odată cu prietena, am scos propria mea cheie din buzunar şi am intrat liberi înăuntru, ca într-un familiar & providenţial alcov ori birou.

CIPRIAN OCTAVIAN ALIC

A venit de pe meleagurile hunedorene la Timişoara, pentru ca în anii '80 să urmeze Institutul Politehnic Traian Vuia.

Încă din liceu şi ulterior, pe parcursul stagiului militar, Ciprian ALIC a început o carieră alternativă în presa vremii.

Ajuns la Timisoara a luat contact şi a fost cooptat, între anii 1981-1986, în colectivul redacţional al revistei Forum Studenţesc.

Produs dezvoltat al şcolii de presă studenţească din Timişoara, Ciprian a colaborat la reviste de profil şi la Viata Studenţească.

Dupa Revoluţia de la Timişoara, din decembrie 1989, a continuat să colaboreze o perioadă la ziarele vremii şi a fost pentru o perioadă membru al UZPR.

Ciprian ALIC a obtinut Certificări postuniversitare multiple (în management, comunicare şi managementul proiectelor cu finanţare europeană şi guvernamentală), pe arii de competenţă plurivalente.

Cu o experienta managerială şi expertiză sectorială de peste 30 de ani în administraţia publică localaă(Prefectură şi Consiliul Judeţean Hunedoara), în functii de top management sau consilier a 3 miniştri la nivelul administraţiei centrale (Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, Agenţia de Plăţi pentru Dezvoltare Rurală şi Pescuit, Ministerul Dezvoltarii Regionale şi Administraţiei Publice) şi la nivel European (policy officer la Comisia Europeană, DG AGRI), Ciprian a fost reprezentat şi sustinut parcursul României în structurile Europene prin formele asociative Adunarea Regiunilor Europei, Gas Infrastructure Europe, Asociaţia Europeană a Instituţiilor de Garantare.

În sectorul energetic, pentru mai mult de 5 ani în cariera sa profesională, în TRANSGAZ, a contribuit la atragerea a peste 236 milioane euro, fonduri nerambursabile, pentru proiectele de dezvoltare ale companiei fiind şi primul preşedinte al Consiliului Societăţii VESTMOLD TRANSGAZ din Republica Moldova, odată cu preluarea intreprinderii de stat, prin privatizare, de către Transgaz.

În anii universitari 2017-2019 Ciprian ALIC a fost cooptat în echipa de profesori asociaţi ai ASE Bucuresti (FABIZ-Departamentul UNESCO), în Programul MBA Energy unde a susţinut, în faţa masteranzilor, cursurile în limba englezş de "Piaţa de energie", conducând şi lucrîri de dizertaţie.

Ca lector al Institutului Bancar Roman, Ciprian ALIC activează, cu rezultate pozitive, în domeniul adaptării sectorului bancar şi a instituţiilor financiare nebancare la proiectele cu finanţare din Fonduri Structurale şi de Coeziune, prin Programele Operaţionale Sectoriale si cele subsecvente Politicii Agricole Comune.

În prezent este şef de unitate administrare garanţii şi ajutor de stat la Fondul Naţional de Garantare a Creditelor pentru IMM şi unde, în calitate de reprezentant al instituţiei FNGCIMM S.A-IFN, a susţinut prelegeri, ca speaker sau moderator, în multiple conferinte şi seminarii interne sau internaţionale, în colaborare cu bancile partenere, ministere sau Camerele de Comerţ şi Industrie judeţene, promovând produsele de garantare şi programele guvernamentale şi cu finanţare europeană.

În acelaşi domeniu de expertiză (instrumente de creditare şi garantare) colaborează, în plan internaţional, cu AECM (Asociaţia Europeană a Instituţiilor de Garantare, cu sediul la Bruxelles), în cadrul sedinţelor Consiliului Director şi a seminariilor specifice organizaţiei. Fiind şi supleant al Vicepreşedintelui organizaţiei şi membru în Board of Directors.

Mărturie peste timp

Au trecut anii dar parcă a fost ieri când am intrat, cu emoţie, în redacţia Forumului Studenţesc din Timişoara, cu redactori şefi Ghiţă Crişan şi regretatul Radu Ciobotea. Alături de un colectiv entuziast şi profesionist de tineri studenţi şi excepţionali colaboratori, am scris pentru Forum Studenţesc cu dedicaţie şi extraordinară plăcere.

50 de ani de presă studenţească şi de la prima apariţie a Forumului Studenţesc sunt practic un jubileu formidabil care aduce din memoria afectivă multe întâmplări şi o activitate constantă dedicate laborios vieţii studenţeşti din frumoasa urbe de pe malurile Begăi.

Păstrez un pios omagiu colegilor şi prietenilor mei Forumişti, care au plecat dintre noi, nemeritat de repede.

Transmit actualei generaţii de student jurnalişti un gând bun şi multe impliniri, cu amintirea nopţilor nedormite în redacţia Forumului Studentesc din anii '80 sau în tipografie, când împărţeam, alături de tipografi şi de colegi, o franzelă caldă şi un iaurt.

La Festivalul Artei şi Creaţiei Studenţeşti, în toate ediţiile la care am participat ca şi corespondent, am trăit clipe minunate scriind în Foaia Festivalului. Şi pentru că ne plictiseam de moarte fără a scrie, între perioadele de elaborare a unei noi ediţii de revistă, a fost "inventată" Gazeta de Luni, o formă volantă de afişaj în clădirile facultăţilor timişorene, la cantinele studenţeşti sau la cămine.

Practic, ce a fost revista Urzica de atunci sau Caţavencu după anii '90 noi, colectivul Forumului Studenţesc am anticipat, scriind cu mult umor şi vitriol în condei, despre nevoile, grijile şi problemele mai puţin conforme politic, cu care se confrunta comunitatea studenţească din Timişoara acelor vremuri. Şi nu pot uita când am fost chemat la partid să dau cu subsemnatul când în Gazeta de Luni făceam băşcălie despre restricţiile evidente din viaţa studenţească, în urma unei emisiuni de la Europa Liberă care cita poantele noastre din Gazetă.

Ciprian Alic

PREŢURILE PLĂTITE

Pentru presa care a apărut înainte de 1989, se pune problema concesiilor pe care a trebuit să le facă regimului pentru a supravieţui şi a apare.

Ori, în privinţa asta, de regulă, sunt mulţi viteji care se-arată doar după război...

Respectiv că ei nu ar fi făcut şi nici nu au făcut vreun compromis...

De parcă, într-o lume controlată de un sistem, aveai şanse să mergi mai departe fără a face compromisuri...

Problema - ca şi la spusul adevărului - este de procent, de măsură, de cât şi de ce, pentru ce şi pentru cine s-au făcut...

Şi foarte important - care erau alternativele?

Evident, atunci, ca şi (mai ales) acum, redacţiile trebuie să respecte cerinţele impuse de editor, cel care îşi justifică, în acest mod, investiţiile financiare făcute pentru apariţia publicaţiei.

Ori, în cazul *Forumului studenţesc*, editorul era uniunea asociaţiilor studenţilor din Timişoara, gândită ca o prelungire în mediul universitar a partidului *unic*.

Cu tot ce implica acest lucru!

Inclusiv cu nevoia de a reflecta, în paginile revistei, implementarea politicii partidului în mediul universitar...

A făcut *Forumul* acest lucru?

Fără îndoială, altfel n-ar mai fi apărut şi existat!

Dar, pentru a sesiza mai bine intensitatea şi amploarea îndeplinirii acestei cerinţe majore, analizaţi, comparativ, o publicaţie timişoreană a vremii şi *Forumul Studenţesc*...

Diferenţele sunt mari...

Ca atare, în afara unor editoriale - semnate, de regulă, cu *Redacţia* sau cu *Forum studenţesc* (chipurile, ca să se vadă angajamentul întregii redacţii) -, a publicării Programelor de activităţi ale editorului pentru anumite perioade (în fond, un lucru util pentru studenţi), a pomenirii (în contexte mai puţin credibile) a unor nume obligatorii sau a rătăcirii unor texte sau creaţii literare dedicate *epocii*, nu au existat multe dovezi ale angajării revistei în corul lăudătorilor vremii...

Se putea altfel ?

Evident, cum spuneam anterior, că NU!

Ba nu, se putea şi ALTFEL!

Dar în sens contrar, prin încercări de a atenua acea senzaţie de preaplin politic, pe care populaţia o trăia prin implicarea partidului în toate (cele ce sunt şi cele ce mîine vor râde la soare, cum spunea *poetul*)...

Cel puţin 3 exemple sunt edificatoare pentru modul în care studenţii încercau să *fenteze* sau să atenueze punerea în aplicare a indicaţiilor de la diverse nivele.

Bunăoară, apariţia revistei după un important congres impunea ca fotografia tovarăşului şi un text despre acel *moment crucial* să apară, *în prim plan*, pe pagina întâi...

În loc să respecte această cerinţă, pe prima pagină a apărut o fotografie cu o tânără care ţinea în mână (chipurile pentru a fi citit), *în planul doi*, un *Forum* cu poza tovarăşului şi, evident, cu un text despre congres...

O astfel de copertă a generat mai întâi refuzul de a da drumul revistei, dar explicaţia redacţiei cum că, în acest fel, se arăta adeziunea tineretului la congres a schimbat brusc decizia, declanşând, ulterior, şi o adevărată bulversare a presei timişorene, obligată să găsească soluţii pentru a reflecta adeziunea cititorilor ei la politica partidului...

Sau apariţia, tot la o aniversare de partid, în locul unui număr mai " angajat", a unui supliment SF, sub pretextul că numărul în cauză era planificat să apară cu mult înainte, dar, din cauza întârzierii majore a precedentului (voit provocată) nu mai putea fi replanificat...

Ca să nu mai vorbim de grafica revoluţionară şi nonconformistă - pentru acea vreme - care a ilustrat suplimentul dedicat celor două decenii de existenţă a cenaclului *Pavel Dan*, apărut fără nici măcar o trimitere la perioada respectivă...

Nu e vorba de disidenţă sau de revoltă împotriva sistemului, ci, mai ales, de încercări - adesea ingenioase - pentru a depăşi zidul propagandistic care încercuia presa, căutând ca revista să fie cât mai diversificată, să arate ALTFEL, să fie cât mai modernă, să propună subiecte incitante, chiar din domenii de graniţă, scrise sprinţar, să fie, în fond, o revistă specială, anume pentru studenţi, plină de spirit tânăr...

Iar dacă am lega - desigur, fortuit - *Forumul Studenţesc* de sintagma *presă de partid* şi l-am compara cu ceea ce înseamnă astăzi aşa ceva, comparaţia ar fi net în avantajul lui...

Pe de altă parte, influenţa actuală a economicului asupra existenţei presei transformă majoritate din apariţiile media în trâmbiţele unor grupuri de interese (ce funcţionează adesea la limitele legalului), care întinează adesea nobilele idealuri ale libertăţii de expresie, unul din marile bunuri câştigate după Revoluţie...

BUPT

Gabriela Bocănete

Gabriela Bocănete s-a născut la Ciacova, într-o familie în care femeile erau poliglote.

A absolvit liceul la actualul Colegiu Bănățean și Filologia la Universitatea de Vest, în Timișoara.

La sfârșitul anului 1987 a emigrat cu tânăra sa familie în Columbia, unde a locuit până în 2007, când s-a mutat în Anglia.

În Bogota a lucrat în aviație, la Ambasada Britanică, ca traducător autorizat și interpret de conferință (cu spaniolă, engleză și română).

În Londra a făcut parte din conducerea diviziei de interpretariat la Chartered Institute of Linguists, a fost lector la Masteratul în interpretariat de la London Metropolitan University și și-a dezvoltat, în paralel, oferta de coaching pentru sănătate.

Din 2012 este trainer specializat pe cauzele și consecințele stresului, iar mai recent pe sănătatea creierului și pe sănătatea auditivă a interpreților afectați de sunetul de proastă calitate din platformele de interpretariat la distanță.

Combină cu succes terapia nutrițională, Yoga, meditație yoga nidra și terapia cu sunete.

Este orator invitat la conferințele asociațiilor de interpreți și traducători din Marea Britanie, Europa, SUA și America Latină.

Pe pagina web https://gabrielabocanete.com si pe https://www.linkedin.com/in/gabriela-bocanete/ mai multe detalii.

Amintiri din anii mei la Forum Studențesc

Am fost crescută de bunica mea paternă, Șarlota Bocănete (născută la Banloc) la Ciacova și în Timișoara (începând cu anii de liceu).

Atât Șarlota cât și strabunica, Iudita, erau poliglote.

De la ele am moștenit dorința de a mă înțelege cei din jur, chiar dacă nu vorbeau limba română.

În familie se vorbea și germana, bunicii mi-au angajat profesor particular de limba franceză de la 6 ani și, mai tîrziu, urma să câștig olimpiadele de limba francezî la toate etapele, până la cea pe țară.

Când am ajuns la liceul de filologie-istorie (actual Colegiul Bănățean), aș fi vrut să pot studia engleza ca a doua limba străină dar, cum făcusem rusa în Ciacova, nu mi s-a permis.

Începusem deja să învăț engleza singură, apoi seara, la cursuri pentru adulți, și cu o profesoară particulară.

Îmi plăcea atât de mult limba engleza că nivelul de cunoștințe dobândit în doi ani îmi permitea să le fac temele la engleză colegelor care o studiaseră timp de 5-6 ani.

Astfel am ajuns să studiez Filologia la Universitatea din Timișoara, engleză - franceză.

Bunica era croitoreasă talentată și primea cataloagele unor magazine din Germania, Hertie, Qwelle și alte similare, din care își luau inspirație clientele ei, dar și eu când urma să-mi confecționeze câte ceva pentru vreo ocazie.

Țin minte că i-a făcut unei tinere prima pereche de jeans, când în Romania erau încă o raritate.

De la ea am moștenit gustul pentru confecții personalizate și aprecierea textilelor fine, ca batiste-ul de bumbac și diferitele tesături din mătase, cu care m-am delectat, mulți ani mai târziu, în Thailanda.

La Forum Studențesc am scris un timp rubrica modei, la începutul anilor '80, și am publicat traducerea din engleză a unei schițe de Jerome K. Jerome, Letters from a Young Lady of Leisure.

Am amintiri frumoase de la reuniunile când lucram la revistă.

În special îmi amintesc când domnul Marineasa mi-a spus că rubrica de modă era scrisă foarte bine.

Cât de valoroasă validare!

De aceea, încurajez pe tinerii universitari să se implice în acest tip de proiecte care dezvoltă munca în echipă, abilitățile lingvistice și narative 'analoage' și, în plus, pot construi o vedere în ansamblu a unei întregi generații.

Gabriela Bocănete

Cora Saurer Chioreanu

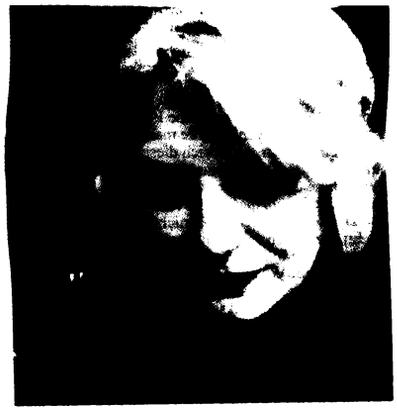

Absolventă, în1982 , a Liceului de filologie – istorie, Timișoara.

Între 1982 – 1984 are contribuții jurnalistice pentru *Forum studențesc*.

Ulterior, în 1986, este absolventă a Facultății de filologie din UVT.

Din 1989 se stabilește în Elveția unde reface studii de magistru în pedagogie la Universitatea din Berna și, paralel, frecventează Școala internațională de semiotică de la Urbino, clasa prof. Umberto Eco.

După un parcurs internațional în Maroc, Italia, Franța, USA, Cora Chioreanu, acum cunoscută pe numele de Cora Saurer, trăiește, scrie, traduce și predă în Elveția, unde împreună cu soțul ei, actorul timișorean Dorin Dragoș, conduce o platformă pentru promovarea limbii și a culturii românești, RO-CHance.

Carieră didactică, de traducător și interpret multilingv, precum și de cercetare în domeniul multilingvismului pentru Confederația elvețiană, dar și în cadrul universităților Paris IV, Sorbonne, University of Cambridge.

Doctorat în istorie culturală obținut la Universitatea Babes-Bolyai, Cluj (*Summa cum laude*).

Participă la nenumărate conferințe internaționale pe probleme de multilingvism, antropologie, educație interculturală.

Se ocupă de coaching lingvistic pentru oamenii politici și manageri plurilingvi în Elveția.

Personalitate publică, cu intervenții regulate în mass-media elvețiană și românească.

În Timișoara a organizat anul acesta, la Smart Diaspora, un workshop despre *Brain-drain v/s brain gain* și a susținut prezentări în diferite alte secțiuni ale întâlnirii.

Revine des în România, cu un curs despre perspectiva antropologică a plurilingvismului, la Universitatea Babes-Bolyai, Cluj, cu titlul " Un Babel util și bine temperat".

Se revendică la educația plurilingvă și multiculturală a Timișorii, la spiritul ei de toleranță și înțelegere reciprocă a comunităților locale.

Forum studențesc (1982 – 1984) sau lecția "e bun, dar ce e bun, nu e întotdeauna de bine"

Unul din primii pași nesiguri și foarte alunecoși pentru o studentă din anul I la Filologie din anul 1982 era să încerce să scrie jurnalistic.

Dacă liceul (pe atunci *Fil-ist*, acum Colegiul bănățean) ne-a învățat să scriem relativ academic "compuneri", analize de text și pe unii dintre noi, discursuri politice, nimeni nu ne învățase să scriem jurnalistic.

Ținea de harul fiecăruia, de purul talent nativ și de jocul cu dicționarul... de cum știai să îți alegi cuvintele.

Din prima zi de facultate s-au creat taberele, bisericuțele.

Găști nu prea erau, pentru că băieții nu erau mulți și domnișoarele dominau suveran situația în facultate.

(Aici sugestia unui studiu de *gender* se impune – *poziția de forță a studentelor de la filo in anii comunismului*).

Două teme imediat au apărut pe firmamentul imposibilității de a alege: cum să scapi de armată în studenție și cum să scapi de practica la struguri sau la porumb.

Din vorbă în vorbă s-a aflat, cum se aflau toate pe vremea aia, pentru că fetele din anul III și IV erau atotștiutoare și generoase.

Împărțeau cu noi tot ce știau.

De armată am vrut să scap, de practica la struguri nu, pentru că era ambianță bună.

Deși munca era grea, atmosfera era de socializare cu anii cei mari de la Filo, dar și cu băieții de la Poli care făceau practica peste deal și nu ezitau să îl treacă și să vină seara pe la ferma noastră și să ne organizeze un dans.

Printre cei de la Poli era un student care a venit să ne vadă și să ne ia un interviu pentru *Forum studențesc*, pe atunci un turn de fildeș al intelectualilor timișoreni unde greu intrai.

Da, la *Forum studențesc* erau mai mult studenți de la Poli decât de la U, poate pentru că erau mai puțin visători și cu siguranță erau din categoria *"știm tot, am citit tot și vă spunem și vouă"*.

Pentru anul I și primele săptămâni de școală, nu era nimic mai fantastic decât să te cheme cineva la *Forum studențesc*.

Cum întâlnirile erau la Casa studenților, loc cunoscut în cel mai mic detaliu și cotlon de elevii liceului cu care făcea zid și ușă comună, nu mi-a fost greu să găsesc sala.

Și da, am venit la *Forum studențesc* pentru studentul de la Poli care ne-a luat interviu la ferma de struguri.

El ne-a convins că era loc și pentru noi, bobocii, dacă suntem deschiși la minte, avem condei și vrem să ne angajăm într-o activitate nu tocmai simplă.

Studentul era brici de deștept, nu era de la U, era fin, atent, fără să facă curte fetelor, ci pur și simplu arhetipul prietenului bun, pe viață. Harald Zimmermann.

El era cel care ne-a convins.

Și dacă pentru memoria istorică a Timișoarei el rămâne legat de Revoluție, de Proclamația de la Timișoara, de un angajament public serios și major, pentru noi, cei din anul I de la Filo 1982 era îngerul păzitor.

Și așa, alături de lectura lui atentă am învățat să scriem jurnalistic, să revedem genul pamfletului și al criticii de film și artistice, iar eu, să scriu despre ce vreau, cum vreau și să treacă cenzura.

Azi, la zi aniversară a jurnalului îi dedic lui Harry acest rânduri.

Erau mai mulți, mai buni, mai poeți și mai "pe linie", dar Harry era cel atent la noi, la cei ce stăteam ca puii de cioară cu ciocul deschis să primim hrana scripturală de care atât de multă nevoie aveam.

Cum să scriem ca să fim publicați?

Editorialele erau in sarcina comunicatorilor politici, ei se aranjau să aibă un frontispiciu acceptabil.

Rândul nostru era pe la paginile din urmă, scriam clar doar ceea ce ne plăcea, despre ce doream și acum învățasem să scriem "cum trebuie" și mai ales să fim mândri, că deși în plină dictatură, spiritul Timișoarei studențești era cât se poate de prezent in paginile revistei.

Acest gen de scriitură, cu meandre foarte mari, e și azi într-o lume *nouă*, unde din nou ni se sugerează să gândim la fel, un exercițiu foarte bun de supraviețuire.

"Nu poți să spui așa ceva, nu poți să scrii așa ceva."

E o frază pe care atunci am învățat-o, dar am învățat să pot face și altfel.

Unul din articolele mele de "scandal" a fost cel in care imi spuneam pasul că noi, studenții nu avem nici club de film, nici cinema studențesc, iar cei de la Constructorul au.

Azi când mă gândesc, articolul meu era bun, dar nu era de bine.

Pasiunea oamenilor de la Constructorul era fără seamăn, făceau eforturi imense să ne dea filme rare, bune, pe care numai ei știau cum le obțineam, iar eu in entuziasmul meu de anul I, mi-am spus pasul.

Și *Forum studențesc* mi l-a publicat...

Articolele le dădeam scrise și de mână, și de mașină, pentru că aveam una în familie, pe care deși nu era voie, o foloseam toate verișoarele cu rândul...

Dar numai una se ducea să dea o dată pe an specimen de scris de mașină (aici îmi permit puțină pedagogie pentru generațiile de azi: mașinile de scris, spre deosebire de imprimantele de azi, aveau fiecare un fel de amprentă personală, nu fiecare, dar fiecare gen... vechi, din anii (19) 20, Remington, Hermes, Olivetti; a noastră era din anii 60, Olivetti, verde pal, merge și acum).

Dădeam articolele la cules, la tipografie, unde cei mai savanți grămătici și asta o spun cu cel mai mare respect, nu lăsau nici urmă de *greșeală* de tipar, de stil sau de limbă în general să treacă de capul lor limpede.

-aș trimite urgent pe redactorii de burtiere să facă un stagiu la tipografia anilor 80, unde te făceai de râsul lumii dacă nu corectai cu lama și cu un pic de aracet sau cu culoare de guașă albă șopârlițele din manuscris.

"Mai bine îmi dai textul de mână, decât de mașină și cu greșeli de tipar"...

Bucuria pentru mine a ținut puțin, dar a fost intensă.

La sfârșitul anului II am refuzat să intru in partid.

Ceea ce mi-a adus puțină considerație dar și foarte puțin oprobriu.

Aici din nou, gândul de recunoștință merge spre mulți din jurul revistei, care ne prețuiau pentru ceea ce eram, *"fete faine și de comitet"* și nu pentru că eram sau nu intrate in partid.

Tranziția până la etiolarea mea totală a fost "smooth", fină, pentru că Harry era foarte fin.

Dar în anul III de facultate, când era clar că depusesem actele pentru plecare definitivă, inclusiv el a trebuit să plece capul.

"Basta, nu mai scapi de practică, tre să mergi... nu mai poți sta pe baricadele revistei luptătoare pentru socialismul multilateral dezvoltat... și aici nu mai e pe merit. E pe bune. Sau pe rele..."

Și așa s-a închis cariera mea jurnalistică, ce timid începuse.

Am învățat însă să scriu cum trebuie și ce trebuie, la solicitarea celor mai cu mai multă știință de carte de carte decât mine.

Am rămas cu acest fler în toate scrierile mele academice, și, deși nu am mai scris apoi aproape nimic jurnalistic, de multe ori, în *peer-review* pentru articolele mele științifice reproșul ce mi se aduce, este că scriitura mea e prea jurnalistică, nu suficient de academică.

La care, răspunsul meu în gând e cel pe care l-am învățat în 1982 de la Harry: *"Tie îți place ceea ce ai scris? Dacă te recitești îți place? Atunci e bun. Chiar dacă nu e de bine."*

Cora Saurer Chioreanu

BUPT

Helmuth Frauendorfer

Geboren am 05.06.1959 in Wojteg/Banat/Rumänien als Angehöriger der deutschen Minderheit, deutschsprachig aufgewachsen.

1984 Abschluss des Germanistik-, Anglistik- und Pädagogik-Studiums an der Philologischen Fakultät der Temeswarer Universität. Schauspielausbildung.

Seit 1979 regelmäßige Veröffentlichungen in den deutschsprachigen Publikationen des Landes. Während des Studiums verantwortlicher Redakteur der deutschsprachigen Literaturbeilage der Studentenzeitschrift „Forum studenţesc", Leiter einer Studenten-Theatergruppe, Mitglied eines Literaturkreises.

1984 fünf Tage Verhör und Prügel von Offizieren des rumänischen Sicherheitsdienstes wegen "staatsfeindlicher Tätigkeit", Veröffentlichungsverbot

1987 erzwungener Ausreiseantrag.

Seit Dezember 1987 in [West]-Berlin. Freier Schriftsteller und Dokumentarfilmer. Seit 1998 in Berlin und Dresden, seit 2000 in Berlin und Leipzig lebend. Seit 2020 in Fürth bei Nürnberg, Redakteur und Regisseur der Münchner Produktionsfirma Preview Production.

Letzte Veröffentlichung: Abendweg. Roman. Pop Verlag, Ludwigsburg 2022

Der Anruf kam von Florian Mihalcea. Sonntag, 10. September 2023, 09:55 Uhr.

Die Temeswarer Zeitschrift „Forum studenţesc" bringt demnächst eine Jubiläumsausgabe heraus zu ihrem 50-jährigen Bestehen. Und Florian sagte, er habe dem ehemaligen Chefredakteur Ghiţă Cri an gegenüber geäußert, dann müsse die deutsche Literaturbeilage auch drin sein. Diese Beilage habe ich Anfang der 1980er Jahre als Redakteur betreut. Und Florian fragte mich, ob ich innerhalb von zwei Wochen etwas dazu beitragen könnte für die Jubiläumsausgabe.

Ich war aus meinem bayerischen oder fränkischen Alltag herausgerissen. Neben meinem Frühstücksteller stand mein Notebook mit dem Outlook-Kalender für meine nächsten Drehplanungen. Ich arbeite für eine Münchner Filmproduktionsfirma. Brot im Mund, Blick auf den Kalender, hielt ich kurz inne. Florian sprach zu mir. Ich schwieg, weil ich es hasse, wenn Menschen mit vollem Mund telefonieren. Als ich alles runtergekaut hatte, sagte ich: Ja. Und stellte mir vor, Statements zu bekommen von vielen Autoren, die in der „Forum studenţesc" veröffentlicht haben. Einen Packen Kopien dieser Beilage habe ich in meinem Arbeitszimmer gefunden. Ich habe immer viel gesammelt und dann auch nach Deutschland mitgenommen. Ein stattliches Archiv, das aber derzeit zerstreut ist in verschiedenen Orten – wie mein ganzes Leben.

Ein Bild ging mir nicht aus dem Kopf! Das Bild der deutschen Literaturbeilage, zerschunden vom Stift des Zensors, als ich 1981 eine ganze Seite Herta Müller machen wollte, noch vor dem Erscheinen ihres ersten Buches in Rumänien, „Niederungen" – ein Interview mit ihr und ihr Text „Das schwäbische Bad". Ein wüstes Bild mit den Streichungen des Zensors. Seine Wut dabei erkennt man an seiner Federführung. Ich fand das Original nicht unter den Unterlagen. Wiewohl ich wusste, dass ich als Sammler und Archivar solcher Sachen das Blatt aus der Druckerei geklaut habe und mit all meinen anderen Unterlagen, bevor ich ausreisen musste, auf dem Dachboden des Kulturattachés der Bundesrepublik Deutschland deponiert und nach dem Sturz Ceausescus mitgenommen habe. Meine Kisten standen auf dem Dachboden des Attachés, voller Mörtel und Staub darauf. Denn das Haus ist während der Sturzaktionen beschossen worden. Er wohnte im Diplomatenviertel. Das Dach hatte viele Schusslöcher. Bei mir zu Hause fand ich jetzt nur die Variante nach der Zensur, die aber auch für rumänische Verhältnisse noch vertretbar, sogar sehr stark in ihrer Aussage ist.

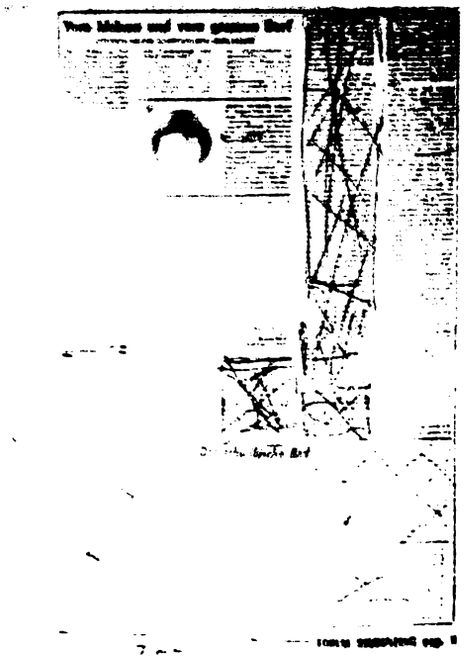

Ich blätterte tagelang durch, was ich in meinem hiesigen Papier-Archiv fand. Und schrieb mir die Namen derer auf, die dort veröffentlicht wurden. Einige schrieb ich an. Von anderen hatte ich keine Kontaktdaten mehr.

Mit Entsetzen stellte ich fest, wie viele tot sind. Ihrer sei hier auch gedacht: Nikolaus Berwanger, Rolf Bossert, Roland Kirsch, Werner Söllner, Richard Wagner.

Für Roland Kirsch war die deutsche Literaturbeilage der „Forum studenţesc" sein literarisches Debüt. Er war Fotograf und Schriftsteller. Herta Müller schrieb mal über ihn: „Er hat photographiert mit dem irritierten, nachdenklichen Blick auf die Ränder der Dinge." Roland Kirsch wurde im Mai 1989 aufgehängt in seinem Badezimmer in Temeswar aufgefunden. Mysteriöse Umstände, die nie aufgeklärt wurden. Die Securitate hatte ihn im Visier.

12. September 2023: Während ich die Zeitschriften so durchblättere, stelle ich fest: Auch Verräter wurden dort veröffentlicht. Mitarbeiter der Securitate:

Franz Thomas Schleich

Werner Söllner

Ich sitze da und schreibe Menschen an und fühle mich plötzlich versetzt in jene Zeit Anfang der 1980er Jahre. Eine Zeit, die mich einholt. Unwirklich. Unvorstellbar ist mir jetzt, was wir damals gemacht haben. Mit welchen Tricks wir gearbeitet und die Bedrohung durch die Diktatur einfach nicht ernst genommen haben. Um die Zensur zu umgehen oder ihr keine Zeit zu lassen, habe ich die Texte für die deutsche Literaturbeilage erst am Tag der Drucklegung fertig gehabt. Manchmal gab ich sie Berwanger am Vormittag zu lesen, meistens behauptete ich, ich sei noch nicht fertig. Ging in die Druckerei und ließ sie setzen. Es war ja noch der Bleisatz. Ich hatte einen Kumpel, der nach Vereinbarung mit mir erst ganz spät meine Seiten zu setzen begann, so dass sie um 23 Uhr fertig war. Um 24 Uhr sollten die Rotationsmaschinen losgehen. Innerhalb einer Stunde – dachte ich mir – kann der Zensor, ich kenne seinen Namen nicht, der immer in einem hellbraunen Mantel erschien, nicht mehr viel machen. Für Notfälle hatte ich immer noch andere, aber auch nicht staatsfreundliche Texte in der Tasche. Oder Tristesse-Fotos von Roland Kirsch. Ein Mal ist eine Seite gar mit drei Fotos erschienen, weil so viele Texte rausgeflogen sind. Ich dachte oft, zu Stalins Zeiten hat man zensierte Texte als Lücken stehen lassen.

Herta Müller

Copyrights © Laurence Chaperon

All das jetzt: Recherche und Korrespondenzversuche, die mich aufwühlen. Mich irgendwie zurückwerfen in jene Zeit, als wir, meine Freunde und ich, nur gemacht haben, was wir für vertretbar hielten, ohne zu ahnen, unter welchen Bedrohungen wir standen. Wir wissen das jetzt aus den Akten. Aber ich denke, auch wenn ich jetzt bedrückt bin, ich hätte es sowieso nicht anders gemacht. Ich kann nicht anders.

20. September 2023, 09:26 Uhr: Ich schreibe Florian Mihalcea, dass mein Enthusiasmus, etwas zu liefern, eine Bauchlandung erlitten hat. Die Rückmeldungen der von mir angeschriebenen Menschen sind dürftig. Verreist. Krank. Ein anderer findet es sinnlos, daran zu erinnern. Lediglich Herta Müller hat reagiert. Ist einverstanden, dass ich Auszüge aus dem Interview nach der Zensur und den Text „Die Frösche" veröffentliche. Aber ich habe die zensierte Seite nicht. Die Streichungs-Orgie des Zensors im Interview mit Herta Müller geht mir nicht aus dem Kopf. Florian bittet mich, doch etwas zu schreiben aus meiner Erinnerung an Zensur usw.

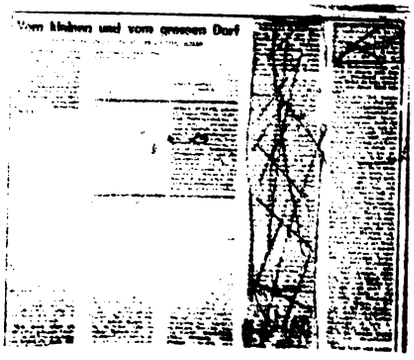

24. September 2023, 23:57 Uhr: Aus einem Hotel in Münster, wo ich wegen Dreharbeiten bin, schreibe ich Florian, dass ich die Seite mache, aber ich noch eine Woche brauche. In der Nacht davor habe ich all meine Dateien gründlich durchsucht und ENDLICH um 6 Uhr morgens die zerschundene Herta-Müller-Seite in einem Archiv-Verzeichnis gefunden. Aber um einen Beitrag zu machen, gehört dazu auch noch viel Recherche um das Drumherum. Auch Erinnerungsarbeit. Ich bekomme die Woche Aufschub. Die Erinnerungen machen mich fertig. Auch wenn ich mich über die damaligen „Heldentaten" wundere, über unsere Aufmüpfigkeit. Hiesige Freunde finden, ich sei irgendwie angeschlagen.

So war es im Juni 1981: Ich habe ein Interview mit Herta Müller geführt. Wir waren in ihrer Wohnung im Häuserblock gegenüber vom Stadtkrankenhaus. Sechste Etage, wenn ich mich richtig erinnere. Wir saßen im Wohnzimmer am Tisch. Nebenan die Couch. Auf der Couch lag ein Fuchsfell, mit dem ich gerne spaßeshalber spielte. Jahre später begann die Securitate in diese Wohnung mit Nachschlüsseln einzudringen und immer wieder ein Stuck des Pelzes abzuschneiden. Makabre Drohgebärden.

Aus meiner Securitate-Akte konnte ich erfahren, dass die Wohnung auch verwanzt war. Mikrofone steckten da drin. Ob das 1981 schon so war, weiß ich nicht. Meine Akte beginnt 1982.

Ich hatte das Interview mit Herta und den Text „Das schwäbische Bad" von meinem Kumpel in der Druckerei gegen 22 Uhr setzen lassen. Die Seite war fertig. „Das schwäbische Bad" war damals schon umstritten. Hat Proteste und Verleumdungen gegen Herta ausgelöst. Aber auch das Interview hatte es in sich. Nach 23 Uhr: Ich hatte mich schon gefreut, dass der Zensor dieses Mal nicht kommt. Hab mit meinem Kumpel schon einen Schluck mit Wasser verdünntem Alkohol getrunken, der eigentlich für die Reinigung der Bleisatzmaschinen bestimmt war. Das Rattern der Rotationsmaschinen im Kopf. Deren Geruch in der Nase. Die immer langsamer werdenden Bewegungen der Arbeiter an den Bleisatzmaschinen. Die schneller werdenden Bewegungen der Menschen, die die Rotationsmaschinen bedienten. Der Lärm. Aus der Stadt, die sowieso um die Uhrzeit tot war, drang kein Laut in die Druckerei. Dann tauchte der Zensor auf. Er sah die Seite, las, wurde immer grimmiger. Dann zückte er den Stift. „So geht das nicht!" Die Rotationsmaschinen wurden gestoppt. Sein Stift wütete über dem Blatt.

Ein Auszug dessen, was er aus dem Interview gestrichen hat: „Behandelst du auch Probleme, die für eine Frau spezifisch sind? Oder aber: Kann man das Problem der Frau überhaupt schon verallgemeinern, solange die Emanzipation jeder Frau hierzulande nur von ihrem persönlichen Wollen bedingt ist? Ich behandle keine für eine Frau spezifischen Probleme. Was ist die Frau bei uns?

Sie flüchtet in den Haushalt, geht zur Arbeit, von der Arbeit einkaufen und dann schnurstracks nach Hause. Andererseits frage ich mich: Wie könnte sich eine Frau sozial engagieren? Eine Organisation gründen? Würde man ihr das erlauben? Mit Bestimmtheit nur dann, wenn sich diese Organisation des allgemein in der Öffentlichkeit gesprochenen Jargons bedienen würde, was diese Organisation von vornherein überflüssig machen würde. Die Emanzipation der Frau findet nicht statt, weil die Emanzipation des Menschen nicht stattfindet. Wie kann man von Emanzipation sprechen, wenn die Abtreibung verboten ist, wenn es die Pille nicht gibt. Die Frau soll Kinder liefern. Wenn sie kein Verhütungsmittel hat, kann man da noch von körperlicher Freiheit reden? Was ist ihre Emanzipation also? Ist sie emanzipiert, weil sie VKJ-Sekretärin ist, oder Bürgermeisterin oder Betriebsdirektor? Das verhindert ja ihre Emanzipation, weil sie in dieser Funktion ein musterhaftes, also verkorkstes Benehmen an den Tag legen muss. Wie soll eine Frau sich emanzipieren, wenn sie als Lehrerin in der Schule nicht in Hose, sondern nur im Rock vor die Schüler treten darf? Wenn sie Formulare ausfüllt, schreibt sie immer auch den Namen ihres Mannes in die Rubrik „Capul familiei". Also ein öffentliches Zugeständnis zum Patriarchat. Weshalb muss der Mann als „Kopf der Familie" fungieren? Weshalb steht auf allen Wohnungstüren „Familie" und dahinter der Name des Mannes?

Unterscheiden sich die existenziellen Probleme einer Frau von denen eines Mannes?

Die Frau hat mit den Vorurteilen der Umwelt zu kämpfen: im Lokal, im Kino wird sie belästigt. In einem gewissen Alter muss sie verheiratet sein. Ist sie es nicht, wird sie verdächtigt, dass das bestimmte Gründe hat, die an ihr liegen: Hässlichkeit, Dummheit, usw. Sie wird geliebt, wird geheiratet".

Auch „Das schwäbische Bad" und einen Text des Kollegen Jakob Mihailescu, der über einen kafkaesken Besuch (des Geheimdienstes) schrieb, hat er gestrichen. Das Material ist dünn geworden. Wenig ist von der ganzen Seite übriggeblieben. Die Menschen an den Rotationsmaschinen wurden unruhig. Es musste schnell gehen. Man konnte die Seite doch nicht mit Lücken wie zu Stalins Zeiten erscheinen lassen. Dann zog ich Hertas Text „Die Frösche" aus der Tasche. Den hat er nur überflogen. Mein Kumpel an der Bleidruckmaschine setzte sich ran und tippte den Text in Blei. Ein Text, der es genau so in sich hat, wie „Das schwäbische Bad".

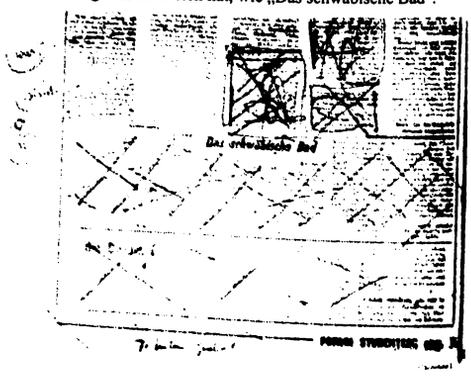

BUPT

Auch in dieser zensierten Form konnte Herta Müller im Interview viel sagen, zum Beispiel über ihr Buch, das sich in Vorbereitung fand:

„Im Kriterion-Verlag soll noch in diesem Jahr dein erster Prosa-Band erscheinen. Willst du kurz umreissen, was dieser Band enthält?

Nach dem Tod meines Vaters habe ich über mich und die Dorfgemeinschaft, in der ich aufgewachsen bin, nachzudenken begonnen. Ich musste durch die Sprache erfahren, wer ich bin, wer meine Eltern sind, was das Dorf, „diese Kiste aus Zäunen und Wänden", wie es in einem der Texte heißt, aus mir gemacht hat. Die Texte sind in der Ich-Form geschrieben, aus der Sicht eines Kindes, das in allem, was ihm durch den Kopf geht, das Verbotene sieht. Die Texte handeln von den von der Gemeinschaft an den Rand Gedrängten: Irre, Geh- und Sprechbehinderte. Zu diesen Personen fühlt die Ich-Person eine Zugehörigkeit, die sich aber vor den anderen versteckt. Die Verstörungen, die ich aus meiner Kindheit mitgebracht habe, haben sich natürlich hier in der Stadt fortgesetzt. Auch in diesem großen urbanisierten Dorf bin ich denselben Verletzungen und Irritationen ausgesetzt, die mich zum Schreiben drängen. Auch hier muss ich täglich meine Person von neuem bestimmen. Ganz gleich, wo ich mich befinde, in der Wohnung, bei Bekannten, auf der Straße, in Geschäften, auf dem Arbeitsplatz rücken die Gesichter, die Gespräche, die Verhaltensweisen so nahe an mich heran, dass ich sie durch die Sprache von mir wegschreiben muss.

Meine Texte sind additiv aufgebaut, ein Bild ergibt das andere. Ich habe den Eindruck, nur durch Bildhaftigkeit die Dinge, die mich bedrängen, zwar nicht ändern, aber doch berühren zu können. Während ich schreibe, such ich immer nach jenen Wörtern, die das scheinbar Normale, Geregelte, Geordnete um mich herum umstülpen und es als verzerrt, grotesk und pervers ausweisen".

Zweiundvierzig Jahre nach dem Einschreiten des schmierigen Zensors, ist es doch erfreulich, die Passagen veröffentlichen zu können, die für das Nichts bestimmt waren.

Helmuth Frauendorfer,
ehemaliger Redakteur der deutschen Literaturseite
der Zeitschrift „Forum studenţesc"
Copyright zum Foto Frauendorfer
© Rainer Wrede, Galerie FOTURA Fürth

DIE FRÖSCHE

FORUM STUDENŢESC pag. 11

Vom kleinen und vom grossen Dorf

Cuvinte despre cuvinte

Întotdeauna mi-am dorit să fiu profesor de limba română.

Nu am reuşit pentru că tata a vrut ca şi eu şi sora mea să devenim ingineri şi aşa s-a întâmplat.

Numai că în timpul facultăţii refugiul meu a fost în presă - „Radio Student" şi „Forum Studenţesc".

Am învăţat, îndrumată de jurnalişti şi scriitori cu experienţă, să aştern pe hârtie cuvinte pe care ulterior să le transpun şi în emisiuni.

Uneori am reuşit, alteori – gândesc eu acum – mai puţin.

Dar cel mai important a fost că am izbutit ca după articolele din ziar şi emisiunile de la radio – multe dintre ele premiate la nivel national – să transform ceea ce la început a fost un hobby, în meserie (sau job cum spun tinerii astăzi).

După colaborarea din timpul studenţiei cu Radio Timişoara, am participat în 22 decembrie 1989, imediat după ora 14, la reluarea transmisiei, de astă dată în direct (până atunci emisiunile erau doar înregistrate şi înţelegeţi de ce).

În luna ianuarie 1990 am fost angajată şi preţ de treizeci de ani am fost, pe rând, reporter, redactor de ştiri, redactor de emisiuni, editor şi producător.

Au fost câteva borne importante în activitatea mea: în anul 1996 am transmis în premieră în direct, împreună cu câţiva colegi, din subteranul Minei Anina de la minus o mie de metri adâncime, adică de la „orizontul 10" aşa cum spun minerii.

Am coborât în adâncul pământului pe semnătură, pentru că pericolul era evident.

Câţiva ani mai târziu am realizat tot în direct „Ambasade Radio", o serie de emisiuni cu jurnalişti de la posturi din străinătate care emiteau în limba română; o punte menită să lege comunităţile româneşti de pe toate meridianele lumii.

Am transmis mii de emisiuni în direct, pe teme de interes general, dar şi câteva zeci de reportaje radio, înregistrate în partea de vest a ţării, promovând astfel tradiţiile regionale.

În paralel am publicat două volume pe teme politice: unul de interviuri – „Ambasade Radio" şi altul de eseuri – „Amintiri din cotidian"

A fost puţin?

Nu ştiu, dar cu siguranţă aş fi vrut să fie mai mult!

Anii trec însă peste orice om, la vârsta potrivită „am pus ghetele în cui" şi pentru că timpul mi-a permis din nou, am revenit la cuvintele scrise.

Am publicat romanul „Domiciliu obligatoriu" în memoria bunicilor şi a tatălui meu, dar şi a altor peste patruzeci şi patru de mii de bănăţeni deportaţi în Bărăgan din sate şi oraşe situate la 25 de kilometri de graniţa cu Yugoslavia lui Tito, pe atunci duşmanul unei României obediente faţă de Stalin.

Dar pentru că, în continuare, cuvintele trebuiau rostite, am fost cooptată ca şi ghid în echipa Ariergarda, asociaţie culturală care are ca obiectiv promovarea patrimoniului cultural din Banat şi Transilvania prin literatură şi turism.

Îmi place să cred că excursiile în care noi îmbinăm istoria cu literatura şi muzica sunt oportunităţi prin care turiştii noştri învaţă lucruri noi despre bisericile de lemn din Ţara Făgetului, bisericile de piatră din Ţara Haţegului, conacele şi castelele de pe Valea Mureşului şi din Hunedoara, colonizarea şvabilor în Banat, bisericile fortificate din Transilvania şi lista ar putea continua, desigur.

În loc de concluzie: desi mi-am practicat meseria pentru care m-am pregătit în facultate doar trei ani, îmi place să cred că ceea ce am realizat după aceea nu au fost doar cuvinte duse de vânt.

O altfel de facultate sau când pasiunea se transformă în meserie!

O mare parte a studenţiei mele s-a petrecut la Casa de Cultură a Stdenţilor din Timişoara.

Acolo am găsit tot ceea ce căutam: îndrumători devotaţi, prieteni admirabili, atmosferă – cum altfel – tinerească.

Eram studentă la Facultatea de Construcţii a Institutului Politehnic (aşa se numea atunci) şi vroiam şi altceva în afară de proiecte, cifre, socoteli.

Într-una din zile am răsfoit un număr al revistei „Forum Studenţesc" şi imediat mi-a atras atenţia un articol semnat de Mihai Junea, ulterior prieten şi coleg la Radio Timişoara.

Era un text cu subiect sportiv, care însă nu conţinea descrierea unor faze fotbalistice gen „minutul şi scorul", ci era o înşiruire de metafore excelent ticluite care scoteau în evidenţă calităţile tehnice ale lui Miodrag Giuchici (vă mai amintiţi de el?).

Am ştiut imediat că şi eu vreau să scriu aşa ceva, mai ales că de puţină vreme renunţasem la atletism şi îmi lipsea tumultul tribunelor.

Am trecut pragul Casei de Cultură a Studenţilor şi cineva m-a îndemnat să o caut pe Dana Dinu (ulterior Dana Anghel).

Ea m-a chemat imediat la şedinţele de redacţie ale revistei „Forum Studenţesc" dar şi la „Cercul de Presă" a cărui activitate o coordona.

Am fost întrebată ce doresc să scriu şi am răspuns hotărâtă – sport.

Primul meu articol a apărut în numărul din luna noiembrie 1980 al revistei studenţilor şi a fost un interviu cu Alexandru Buligan, portarul echipei de handbal Politehnica Timişoara şi al naţionalei României.

De atunci am redactat vreme de mai mulţi ani o rubrică permanentă, „150 de secunde pe teren" în care scriam despre activitatea sportivilor importanţi din Timişoara dar şi din întraga ţară: handbaliştii Alexandru Folker şi Radu Voina, voleibaliştii Sorin Grădinaru, Nicu Groza şi Nicu Pop, baschetbalistele Csila Grădinaru şi Magdalena Pall.

În paralel, am publicat şi în revista „Fotbal 84" interviuri cu Costică Ştefănescu şi Liţă Dumitru.

Pe lângă sport am scris în „Forum Studenţesc" şi alte articole referitoare la viaţa de student şi nu numai: „Caratele false ale cinstei" – despre câţiva studenţi de la agronomie care au furat animale din ferma facultăţii, bani şi bijuterii de la studenţii străini, „Pe urmele argilei albastre" – un reportaj realizat în ianuarie 1981 la Întreprinderea Ceramică Jimbolia cea care a continuat activitatea Societăţii Bohn, „Tineret în adidaşi şi blugi, restaţieri la conduită", „Al şaptelea as", „Locuri şi vârste", „Dincolo de premii" şi desigur că lista ar putea continua.

Toate aceste articole apărute în diverse publicaţii au fost posibile numai datorită participării mele la „Cercul de Presă" al Casei de Cultură a Studenţilor.

În acea perioadă în România nu exista o facultate de jurnalism, doar „Ştefan Gheorghiu", universitate la care studiau viitoarele cadre ale securităţii, avea o secţie de presă.

Aşa se face că toţi cei care scriam pe vremea aceea la „Forum Studenţesc" eram viitori ingineri, medici sau agronomi.

Cu toţii am învăţat jurnalism de la Dana Dinu şi de la ziariştii consacraţi care erau invitaţi la şedinţele noastre.

Şi tot atunci am deprins cum se scrie o ştire, cum se face un interviu, un reportaj, o anchetă şi cum se realizează o emisiunc radio.

De altfel toate aceste „cursuri" au făcut ca revista „Forum Studenţesc" şi emisiunile „Radio Student" să fie multiple câştigătoare ale concursurilor naţionale de jurnalism din prima jumătate a anilor 80.

Important pentru mine, un tânăr boboc la construcţii, a fost că la o şedinţă a „Cercului de Presă" a fost invitat şi George Dinu, atunci redactor la Radio Timişoara, care m-a „convocat" la o întâlnire a redacţiei de actualităţi.

Astfel a început colaborarea mea cu unicul post de radio existent în oraş în acei ani, desfăşurată pe întreaga perioadă a studenţiei.

După absolvire şi terminarea stagiaturii, în luna ianuarie 1990, împreună cu foştii mei colegi de la „Forum Studenţesc", Mihai Junea şi Mihai Anghel, am fost angajată la Radio Timişoara, unde vreme de treizeci de ani am făcut ceea ce am învăţat la „Cercul de Presă"!

Din fericire, pentru mine şi cei doi colegi amintiţi pasiunea s-a transformat în meserie!

Teodora Idvorean

Ilie Lăudat

În armată am învăţat două lucruri: fumatul şi gazetăria.

De fumat m-am lăsat mai usor, de presă m-am lăsat greu.

Era prin anii 80-81 iar eu, viitor TCM –ist timişorean, făceam stagiul militar la Radna.

Acolo s-a înjghebat rapid o redacţie menită să ducă mai departe tradiţia revistei ostăşeşti „Detaşamentul Pauliş".

Până la finalul armatei am făcut parte din această redacţie.

Nouă luni mai tarziu am primit, cred că la repartizarea în căminul studenţesc, o broşură numită „Manual de zbor" (o păstrez şi acum!), editată de redacţia „Forum studenţesc". Cuprindea, în mare, sfaturi pentru boboci.

Pe mine m-a interesat… „Forum studenţesc"!

Motiv pentru care, nu după mult timp, i-am trecut pragul.

Mai întâi pentru tatonare (reciprocă!), apoi în calitate de membru al cercului de presă şi colaborator la revistă.

Din 1983, am devenit purtătorul Legitimaţiei de presă cu numărul 100, seria B.

Am fost redactor până în anul 1986, când am încheiat studiile universitare şi am primit repartiţie la Uzina Mecanică Sadu, o fabrică de armament din Gorjul natal despre care nu ştiam decât că se află într-o comună (azi oral!) numită Bumbeşti Jiu, la intrarea în Defileu.

Ultimul contact cu presa studenţească l-am avut în vara aceluiaşi an.

În vremea când ceilalţi absolvenţi de facultate erau preocupati să-şi ia în primire postul repartizat, eu participam, în calitate de invitat, la tabara de instruire a gazetarilor studenţi, organizată la Slănic Moldova!

În 1990, inginer fiind la fabrica de armament, am convins conducerea de atunci să facem o revistă.

Printre arme şi cartuşe.

Nimic spectaculos până aici, apăreau ziarele ca ciupercile după ploaie.

Am luat aprobările necesare şi am trecut la treabă.

Revista a fost tiparită în uzină, de către tipografii noştri, culegerea literelor fiind manuală, iar multiplicarea realizându-se pe o maşina de tipărit plan. Probabil, caz unic pe mapamond!

Munca de sisif, totul voluntar, în timpul liber.

Ca-n anii 40, la doi paşi, pe şantierul Bumbeşti-Livezeni!

Am rezistat câteva apariţii, după care ne-am mutat cu revista în ograda primăriei.

Evident, şi la o altă tipografie!

Am fost, peste zece ani, fără a-mi abandona profesia de inginer, redactor la mai multe publicaţii judeţene: „Mesager", " Opinia", „Obiectiv" şi, cam tot atâţia ani, coordonatorul postului local de televiziune „Everest".

M-am oprit când am constatat că presa nu mai este presă.

Ca inginer, am rămas să lucrez la acelaşi angajator.

au adunat 37 de ani, dintre care, în ultimii 23, cu două scurte perioade în care am fost director general, m-am ocupat de protecţia muncii, protecţia mediului şi situaţii de urgenţă.

Acum sunt pensionar în acte, dar îmi continui activitatea.

O fac şi în privat.

De 16 ani desfăşor servicii de SSM pentru terţi.

Nu exagerez, dar în activitatea profesională experienţa din presă m-a ajutat enorm.

Poate mai mult decât studiile universitare.

Logica şi coerenţa în redactarea documentelor, comunicarea cu salariaţii sau colaboratorii, ierarhizarea justă a priorităţilor le consider rodul acumulărilor din perioada în care am cochetat cu presa.

Ca situaţie familialp, sunt căsătorit încă din facultate, cu o studentă medicinistă, am doi copii (încă tot din facultate), iar nepoţi am mai mulţi – patru.

BUPT

Florian Mihalcea (RĂZVAN-MIHALCEA, FLORIAN)

Jurnalist, preşedinte al Societăţii Timişoara.

1981-1984 - redactor şi redactor şef-adjunct al revistei "Forum studenţesc" (Timişoara), preşedintele Cercului de presă de pe lângă Casa Studenţilor Timişoara, colaborator la Radio Student (Timişoara), la Viaţa studenţească şi Orizont.

1990-2010 - jurnalist, redactor (în diferite perioade), şef secţie, redactor şef adjunct, redactor şef al ziarului "Timişoara", redactor şef al revistei "Timişoara internaţional".

1990-2008 - corespondent permanent Radio BBC - World Service, redacţia în limba română pentru zona de vest a României, Ungaria şi Serbia; corespondent BBC la Tribunalul Penal Internaţional pentru Rwanda (Arusha, Tanzania).

Din 1990, colaborări radio la "Europa Liberă", Radio Romania Actualităţi, Radio Timişoara, Radio Europa Nova Timişoara; "Baricada", "Gazeta de Mureş", "Ziarul Financiar", "România liberă", "22", "Dilema", "Dilema veche", "Orizont", "Evenimentul zilei ".

1991 -1997 - corespondent al revistei "Diagonales Est-Ouest" - Lyon (Franta), redactor coordonator pentru România al revistei "Via Europa", publicată simultan în şase ţări şi sase limbi; corespondent acreditat pe lângă Consiliul Europei (Strasbourg), corespondent la agenţiile Reuters, Mediafax, corespondent Radio France Internaţional

Din 2019, invitat permanent editorialist "ziare.com".

Din 1990, membru fondator al Societăţii "Timişoara" şi preşedinte al Societăţii "Timişoara"(din 1994), dar şi iniţiator al Legii lustraţiei (2010).

2009-2010 - Avocatul Educaţiei în cadrul proiectului Coaliţiei pentru Universităţi Curate;

A publicat, în 1985, "Gustul livezii", volum colectiv de proză scurtă (Editura Facla, Timişoara) şi, în 1993, "Vieţi separate", volum de proză (Editura Helicon, Timisoara).

A fost distins cu Ordinul Artelor şi Literelor al Republicii Franceze, în grad de cavaler (2012) şi cu Ordinul Victoria Revolutiei Romane din Decembrie 1989 (2019).

Bun de tipar

În anii studenţiei (1980-1985) am stat mai mult în tipografie şi la Casa studenţilor decât în amfiteatre.

Eram tineri şi credeam că încă putem promova valori în care începeam să credem, că încă ne putem juca cu cenzura, cu neatenţia celor care ne aveau în grijă, că şcoala de presă pe care o făceam ne va folosi cândva (şi s-a dovedit cu prisosinţă că aveam dreptate), că încă ne putem asocia în grupuri fără aviz din partea ASC-ului (Băcălete, veşnicul secretar de redacţie, înfiinţase un Club de Jazz – aveam chiar şi tricouri la fel, prin care ne diferenţiam de ceilalţi studenţi, care nu găsiseră calea asociativă independentă).

Dormeam pe scaune la Casa studenţilor – după ce ultimul tramvai plecase, iar a te întoarce pe jos în complex, în miez de noapte, nu era o opţiune.

Redacţia o vedeam ca pe o oază colorată, într-o lume din ce în ce mai lipsită de culoare.

Peste drum de Casa studenţilor era o brutărie.

Noaptea primeam covrigi de la brutari, sau îi şterpeleam din lăzi, covrigi pe care, uneori, Băcălete îi arunca spre public în sala de spectacole de la Casa studenţilor, în care concertele de jazz continuau mult după ora stingerii, cu uşile încuiate şi cu complicitatea portarului.

Îmi amintesc că, odată, scufundaţi adânc în noapte, cu porţile zăvorâte şi păzite de portarul Casei, pe scenă cânta un pianist solitar.

Pe pian avea o sticlă de bere.

Din când în când, se oprea din cântat şi bea o gură de bere din sticla ce trona pe pian, ca un simbol al libertăţii absolute.

Ioan Marta - îl mai ţineţi minte? - aşa îl chema pe portarul de la Casa studenţilor, cel care citise chiar şi acel prim număr al Forumului Studenţesc, cu 10 ani înainte de a intra şi noi, generaţia optzecistă a Forumului, în această aventură...

Aventură care a început firesc.

Era un schimb de generaţii.

Noilor ziarişti ai Forumului le-a arătat tot portarul Ioan Marta uşa încăperii unde funcţiona redacţia, care era un fel de portal spre o lume a libertăţii, uşa pe care generaţii întregi au deschis-o, la un moment dat, pentru prima oară.

Pentru a o putea deschide şi pentru a doua oară - nu eram membri de partid, nu activam la ASC şi nu aveam figuri în care sa aibă încredere cei a căror părere conta atunci - am apelat la Nikolaus Berwanger, membru in CC al PCR, ca reprezentant al comunităţii germane, şi peste care, datorită funcţiei sale, nu se putea trece.

Acelaşi Berwanger care spusese într-un interviu că vede comunismul ca pe un amestec de bizantinism, fascism şi naţionalism.

Nikolaus Berwanger trebuia să medieze conflictul între noua conducere a Forumului - susţinută de redactorul şef, Radu Ciobotea - cu Harald Zimmerman şi Mihai Minea (ambii foştii mei colegi de clasă la liceul din Caransebeş), cu Horia Dulvac, Helmuth Frauendorfer, Daniel Kenst, cu mine... - şi editorul ziarului (un amestec, neclar mie, între ASC, judeţeana de partid şi conducerile ziarelor locale, dintre care se detaşa Drapelul roşu si redactorul său şef - Teodor Bulza).

Lui Berwanger i se părea firesc ca redactorul şef al Forumului să-şi facă echipa.

Compromisul cerut de gruparea activiştilor a fost ca şi ei să aibă omul lor în conducere.

a rostit un singur nume.

Şi l-am dus după noi prin ani...

...Dar, să intrăm din nou pe poarta tipografiei...

Despre asta am vrut să vorbesc...

Despre mirosul de cerneală tipografică şi hârtie de ziar, despre rândurile măsurate în *cicero* şi turnate în plumb în pântecele unei maşini numite linotip şi la care se mai scria o dată tot ceea ce dactilografiasem noi în redacţie, rânduri care puteau fi citite doar *în oglindă*...

Citeam şpalturile, introduceam corecturile...

O dată, de două ori, de trei ori, până când Laza sau Tripon refuzau să mai continue jocul care ne ţinea pe toţi (studenţi si tipografi) lipiţi de maşinile ce miroseau a ulei ars, a cerneală şi a plumb (daca ceea ce credeam eu că era miros de plumb, chiar era), adânc în noapte.

Şi apoi, momentul pentru care merita să nu te prezinţi la examenul de a doua zi.

Bunul de tipar.

Scriam pe şpaltul primei pagini, după ce se inseraseră şi *zincurile* imaginilor din ziar, B.T..

Şi semnam.

Miloş Georgevici, şeful secţiei Ziare, împacheta cu grijă şpaltul ce conţinea *bunul de tipar* semnat de... mine (un simplu student în anul 2, la Mecanică), şi îl depozita într-un dulap metalic, închis cu un lacăt mic.

Peste bunul de tipar nu se mai putea întâmpla nimic.

Întreaga responsabilitate era a mea.

Semnam şi pe primul număr ieşit la rotativă.

Stranie senzaţie...

Ce sa mai faci după asta?

Mai erau câteva ore până începeau să circule tramvaiele.

Ne culcam într-un fel de coşuri de gunoi enorme, din plasă de sârmă, şi ne acopeream cu hârtie de ziar rebutată...

...Cinci ani am stat departe de tipografia din Calea Aradului.

În ianuarie 1990, împreună cu alţi foşti forumişti, am început să edităm unul dintre primele ziare noi din România, pe care l-am numit *TIMIŞOARA*

.

Cei care ne-am regăsit în noua redacţie ne cunoşteam între noi, făcusem presă studenţească, şi aveam încredere unii în alţii.

Toţi trecusem prin redacţia Forum, toţi făcusem şcoala de la cercul de presă de la Casa studenţilor şi toţi mâncasem covrigi de la brutăria de peste drum, în lungile nopţi din preajma editării ziarului studenţesc. Daniel Vighi, Harald Zimmerman, Doina Pasca Harsanyi, Vasile Popovici, Viorel Marineasa, Marcel Tolcea, Dan Popovici, George Lână, Ioan Crăciun, Daniel Kenst, Marcel Sămânţă...

Am intrat, aşadar, din nou pe poarta tipografiei, cu manuscrisele primului număr al ziarului *TIMIŞOARA* sub braţ.

Tipografia m-a întâmpinat, ca şi cum nu trecuseră cinci ani, cu acelaşi miros amestecat de ulei ars, cerneală tipografică, hârtie de ziar şi plumb (nici acum nu ştiam dacă ceea ce credeam eu că e miros de plumb, chiar era).

Tipografii m-au întâmpinat şi ei, ca şi cum ne despărţisem cu o zi în urmă.

Aceleaşi strigăte, aceleaşi nemulţumiri, aceeaşi răchie adusă într-un pet de coca-cola, împărţită între noi, foşti studenţi, şi tipografi, pe linotipul ce tremura uşor când mai scuipa câte un rând de plumb, măsurabil în *cicero,* posibil de citit într-un ciob de oglindă.

Tripon ajunsese şef de secţie, iar Farcaş se pensionase.

Dar mai erau acolo, înjurând fără o ţintă anume, Laza, Crişan, Doicioiu...

Am scris pe şpalt şi pe exemplarul de ziar cu cerneala neuscată, pe care riscai să alunece mina pixului, B.T., şi am semnat.

Gheorghe Tripon (aşa cum spuneam, acum şef de secţie) a împăturit şpaltul şi l-a aşezat cu grijă în acelaşi dulap de fier, printre multe alte şpalturi, printre multe alte semnături, printre care, poate, undeva mai în adâncul raftului, zăcea şi vechea mea semnătură, dată înaintea unui examen, la care nu aveam să mă prezint...

Ce sa mai faci după asta?

Mai erau câteva ore până începeau să circule tramvaiele.

Ne-am culcat în aceleaşi pseudo-coşuri enorme de gunoi, din plasă de sârmă, şi ne-am acoperit cu hârtie de ziar rebutată.

Dimineaţa, am urcat în primul tramvai, cu un exemplar de ziar sub braţ.

În tramvai, toti cei asezaţi pe scaune citeau deja ziarul, pentru care garantasem cu semnătura mea, cu numele meu, cu doar câteva ore mai înainte.

Mă întorsesem acasă...

Florian Mihalcea

Mihai Minea

Absolvent Liceul de matematică-fizică (Traian Doda) din Caransebeş şi al Institutului Politehnic Traian Vuia din Timişoara – Facultatea de electrotehnică.

Locuri de muncă: IEELIF Caraş Severin – inginer, Beramin Prodexim SRL – director, Consiliul judeţean Caraş Severin – şef serviciu, SC Transal Urbis SRL Caransebeş – director tehnic, manager, SISE Banat – inginer - director general, Primăria Caransebeş – consilier primar.

A fost Consilier local la Caransebeş şi Consilier judeţean la nivelul judeţului Caraş-Severin.

Este căsătorit şi are 3 copii, respectiv 3 nepoţi.

Pasionat de literatură (are 2 romane în lucru, "Nevasta pădurarului" şi "Răspântii" – probabil niciodată terminate), sport, nepoţi şi...pensie.

FORUMUL STUDENŢESC DE ALTĂDATĂ

La început a fost prietenia, de dincolo de timpuri, cu Florian.

Apoi au fost numele, ideea şi... cuvântul.

Şi eram noi cei care încercam să dăm formă şi conţinut unui lucru pe care doar îl intuiam şi să creăm, împreună, un ceva care, efemer ca toate celelalte, se naştea, trăia şi devenea amintire.

Erau întrunirile noastre cu felurite idei, cafea şi, bineînţeles, mult fum în care planurile cu materialele care urmau să umple paginile se făceau şi desfăceau succesiv până când, într-un târziu, ştiam fiecare ce avem de făcut (mai mult sau mai puţin).

Apoi era pagina albă (o... ce vremuri!) ce uneori mai uşor, alteori aproape chinuitor, se umplea de cuvintele care, printre semne, ştersături şi reveniri se închegau în materialul care urma să plece către nicăieri şi pretutindeni.

Urma "înfruntarea" cu Daniel, profesionistul paginării, regele neîncoronat al machetelor care transforma cuvintele în inexplicabilele lui *cicero,* cerându-ne să tăiem sau să adăugăm text, după cum îi dictau calculele care nu aveau nimic de a face cu spiritul textului scris.

Orice împotrivire era inutilă... cicero câştigau.

Erau nopţile de la Casa tuturor studenţilor din Timişoara care începeau în prag de seară şi se sfârşeau când negura era alungată de mirosul tulburător al pâinii proaspăt coapte în brutăria de peste drum.

Nopţile în care *ceva-ul* nostru începea să prindă formă, să se închege din frânturile pe care, fiecare dintre noi, le aduceam de peste tot.

Schimbam apoi mirosul pâinii cu al cernelii, forfota dimineţii cu ţăcăniţul, la început insuportabil, al linotipurilor.

Întâlnirea cu calandrul, plăcile tipografice, falţul sau rotativa.

Cititul de-andoaselea al materialelor culese, eventualele corecturi din plumb şi tipărirea paginilor, în alb-negru, pentru corectura finală.

Aşteptarea, cu ceva emoţie a *bt*-ului care îi dădea dreptul ziarului la viaţă.

Uneori BT (Teodor Bulza) îl dădea fără probleme, alteori era nevoie de pumnul în masă (simbolic) al lui Nikolaus Berwanger pentru păstrarea spiritului rebel care ne însufleţea adeseori.

Pregătirea culorii (foarte rar 2 - era vorba de fapt despre nuanţe de magenta şi cian), potrivirea bobinei de hârtie şi aşteptarea.

Momentul fascinant în care rotativa se urnea şi, după câteva clipe de aparentă ezitare, apărea, în deplinătatea frumuseţii sale, creaţia noastră.

Primele priviri, mângâieri şi apoi iluzoria odihnă pe teancul de retururi până la încheierea travaliului.

Apoi nu mai era nimic de făcut.

Ziarul nu mai era al lui Florian, Horia, Radu, Daniel sau Harry.

Era el însuşi şi crea emoţie, crea admiraţie sau dezaprobare, revoltă sau resemnare.

Era viu şi doar uitarea putea să îl facă pieritor.

Dincolo de toate astea ziarul era un miracol, era un pretext pentru legarea şi întărirea prieteniilor, pentru înseninarea unor vremuri predominant mohorâte.

Ce altceva puteau fi deplasările pentru culegerea materialelor sau pentru înfiinţarea subredacţiilor de la Reşiţa şi Baia Mare, de exemplu.

Meciurile de fotbal şi micile petreceri, taberele de la Izvorul Mureşului sau de oriunde.

Întâlnirile cu colegi din alte redacţii şi întrecerile în care ne angrenam.

Iar dacă vremurile au decis că am fost, ani la rând, cei mai buni, probabil că aşa a fost.

Şi, indiferent ce nume apăreau în caseta de redacţie, noi eram, simplu, FORUM STUDENŢESC.

Mihai Minea

CENZURA - O PERMANENTĂ LUPTĂ

Mitul cel mai vehiculat pentru presa din acea perioadă era cel al cenzurii, instituţie care a dăinuit până prin 1977.

Am prins-o şi noi, într-o încăprtr situată undeva în apropierea judeţenei de partid.

Ca să-i faci faţă, important era să-i cunoşti regulile şi cuvintele cheie.

Cenzura nu emitea judecăţi, ci aplica strict reguli clare, deşi uneori absurde sau de neînţeles.

Bunăoară, Secretar General era doar unul.

Cu atât mai puţin într-o redacţie...

Aşa au fost "degradaţi" Boldureanu sau Vintilescu şi tot aşa s-a inventat pentru Băcălete titlul de redactor principal.

Nu-mi vin în minte exemple, dar, într-un fel, puteai să anticipi ce texte vor fi în pericol.

Iar deciziile erau nenegociabile.

Apoi viza a trecut, vizavi, la Secţia de propagandă a judeţenei de partid, unde era punctul final al lanţului de aprobări (UASC, secretarul de partid pe centru universitar, activistul de la judeţ etc.).

Din fericire, acolo am dat peste nişte ziarişti, trecuţi la munca de partid.

Dar, în fond, nişte profesionişti...

Nu puteai să nu ţii cont de opiniile lor...

În fond, în particular, mulţi le-au fost învăţăcei...

De aceea, şi pentru ei, şi pentru noi, relaţia a fost un permanent exerciţiu de echilibristică.

Mai ales că şi ei, foşti ziarişti, făceau parte dintr-un complicat sistem relaţional, ce interfera, adesea, cu subiecţii articolelor noastre.

De obicei, însă, problemele apăreau la textele literare...

Ori dacă pentru maghiari, sârbi şi germani girau nişte consacraţi (Vajda, Muncian sau Berwanger), la români greutatea apăsa mai ales pe umerii redactorului cultural, mizându-se pe puterea lui de convingere...

În aceste condiţii, Marineasa, Bârsilă şi Vighi au adus, adesea, lupte grele, mai ales în perioada când viza venea de la un activist cu pretenţii de scriitor consacrat...

Paradoxal şi chiar cu preţul pierderii unor texte de valoare, pierderile erau minime ca şi cantitate atunxi când negociatorul era Băcălete, ...

Nu mai pomenesc de numărul dublu (44-45 din 1979) dedicat aniversării cenaclului Pavel Dan, când, în premieră, cuiul lui Pepelea pentru cenzură era chiar grafica ce ilustra pubicaţia, semnată de nonconformistul Adrian Chelemen, adus pe lângă redacţie de Nicu Oană...

Emblematic pentru încrederea dobândită, în timp, în relaţia cu cenzorii vremii este un număr de Paradox, apărut (ce "coincidenţă" de planificare) în preajma unei sărbători de partid, la care aprobarea s-a dat în câteva minute, prin telefon, fiecare verigă inferioară anunţându-şi veriga superioară că totul este în regulă în urma parcurgerii textelor, când, în realitate, singurul care citise totul era Viorel Marineasa, coordonatorul suplimentului...

Nu mică le-a fost mirarea colegilor din ţară când la Suceava, unde erau adunate toate redacţiile studenţeşti, în locul unui Forum dedicat partidului, a apărut un număr fantastic, la propriu şi la figurat...

BUPT

Marius T. MORARIU

M-am născut la Timişoara, în 17 ianuarie 1957, din părinţii Gheorghe (născut la Cernăuţi, în Bucovina de Nord, România, şi refugiat de sub ocupaţia ucraineano-sovietică, în copilărie, la Timişoara) şi Marioara (născută la Timişoara).

În 1977, am absolvit Secţia de Arhitectură şi Sistematizare a unui liceu de construcţii.

În perioada 1977-79, am lucrat ca desenator la Centrul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Maşini de Ridicat şi Transport Uzinal din Timişoara.

În 1983, am absolvit Secţia „Economia Industriei, Construcţiilor şi Transporturilor" a Facultăţii de Ştiinţe Economice din cadrul Universităţii din Timişoara.

În perioada studenţiei, am avut următoarele realizări extracurriculare: redactor al periodicului „Forum studenţesc" şi al Studioului de Radio al Cercului de Presă al Casei de Cultură a Studenţilor Timişoara.

De asemenea, am fost membru în colectivul de redacţie al Suplimentului de Literatură şi Artă SF „Paradox" al Cenaclului „H.G. Wells" şi al Cenaclului „Pavel Dan" al Casei de Cultură a Studenţilor Timişoara.

Am publicat poeme în Suplimentul Literar-Artistic al revistei „Forum studenţesc", în revista „Orizont", în revista „Amfiteatru" şi în Suplimentul Literar-Artistic al ziarului „Scânteia Tineretului".

În 1982, la Festivalul Artei şi Creaţiei Studenţeşti, un juriu de universitari din care au făcut parte reputaţii dascăli, critici literari şi scriitori Livius Ciocârlie şi Cornel Ungureanu, mi-a acordat două premii întâi pentru „Cel mai bun student jurnalist" şi „Cel mai bun student poet".

În 1984, pentru onestitatea (naivă, aş adăuga acum...) şi incisivitatea (nepermisă unui ne-membru de partid...) unor opinii critice exprimate în cronicile teatrale la două spectacole ale Teatrului Naţional din Timişoara - piesele „Studiu osteologic asupra scheletului unui cal dintr-un mormânt avar din Transilvania" de Dumitru Radu Popescu şi „Concurs de frumuseţe" de Tudor Popescu - un grup de tovarăşi de la Secţia de Propagandă a Comitetului Judeţean PCR, condus de jurnaliştii-activişti Teodor Bulza şi Mihail Glăja, mi-au interzis dreptul de semnătură în presa culturală din Timiş...

După absolvirea Facultăţii, am publicat în Suplimentul Literar-Artistic al ziarului „Scânteia Tineretului" un grupaj de poeme selecţionate de criticul Alex Ştefănescu şi prezentate de criticul Livius Ciocârlie.

În perioada 1985-1989, am funcţionat ca economist.

După decembrie '89, am publicat grupaje de poeme în culegerile *„Zona - prozatori şi poeţi timişoreni din anii '80-'90"* (1997), *„Cuprins sau un fel de Imperiu"* - Antologie de poezie a Cenaclului „Pavel Dan" realizată de Eugen Bunaru (2014) şi *„Peisaj în devenire" - O panoramă a poeziei din Banat,* de Marian Oprea (2017).

Din martie 1990, am revenit în presă.

În perioada 1990-92 am fost, consecutiv, redactor la cotidianul „Renaşterea bănăţeană" şi la Radio Timişoara, iar în perioada 1993-2001 la săptămânalul „Tinerama" şi cotidianele „Curierul naţional" şi „Cronica română".

Între 2002-2003, am manageriat editarea periodicului „Noul Observator", finanţat de o firmă italiană din Timişoara.

În anii '90, prin Agenţia de Presă şi Publicitate HARD STIL SRL, am editat o serie de suplimente publicitare de promovare a firmelor timişorene la principalele manifestări expoziţionale organizate de ROMEXPO SA Bucureşti şi de Camera de Comerţ, Industrie şi Agricultură Timiş.

În 2004, am înfiinţat Agenţiile OFENSIV SRL, prin care edităm periodicul regional promoţional-publicitar de informare, dezbatere şi atitudine OFENSIVA ECONOMICO-FINANCIARĂ şi suplimentele sale OFENSIVA PROTECŢIEI CETĂŢEANULUI (în colaborare cu Inspectoratul Teritorial de Muncă Timiş), OFENSIVA EDUCAŢIONALĂ (în colaborare cu universităţile de stat şi private din Timişoara), OFENSIVA EXCELENŢEI (în colaborare cu camerele de comerţ din judeţele Timiş, Arad şi Caraş-Severin), OFENSIVA EXPOZIŢIONALĂ (sub genericul „Fabricat în Banat") şi OFENSIVA CULTURALĂ BĂNĂŢEANĂ".

În 2001, în calitate de redactor şef al săptămânalului „Noul Obsevator", am primit Diploma de Onoare a Consiliului Judeţean Timiş „pentru modul profesionist de reflectare a activităţii instituţiei".

În 2002, Asociaţia Presei Timişorene mi-a acordat Premiul pentru presa scrisă.

În 2008, în calitate de director-redactor şef al periodicului regional OFENSIVA ECONOMICO-FINANCIARĂ, am primit Diploma de Merit a Camerei de Comerţ, Industrie şi Agricultură Timiş „pentru profesionalism, echidistanţă şi disponibilitate în mediatizarea şi reflectarea activităţii mediului de afaceri timişean".

În 2001, am organizat - la Casa Tineretului - Expoziţia „Fotografia între reportaj şi anecdotică politică", pentru care Fundaţia „Prietenii lui Hercules" mi-a acordat Trofeul Hercules „pentru foto-reportaj politic".

În 2015, am organizat - la Filarmonica „Banatul" şi la Galeria „Calpe" - Expoziţia umanitară „Foto-reportajul între cronică şi... tandreţe" cu imagini din stagiunile Filarmonicii, un proiect de suflet ce s-a integrat în Campania Asociaţiei „Pro Philharmonia" de strângere de fonduri pentru finalizarea Clinicii „Nera", primul sanatoriu de recuperare oncologică din România.

„Forum studenţesc" - o şcoală de jurnalism neacreditată de Partid, dar tolerată...

În anii '70-'80 ai secolului trecut, căile de accedere în „secta" privilegiată a jurnaliştilor acreditaţi de specialiştii într-ale manipulării din Securitate şi cu drept de semnătură confirmat de secţiile de propagandă şi de cenzură ale judeţenelor de Partid erau labirintice / incerte / nesigure / riscante...

Oficial, aspirantul se angaja în cîmpul muncii, unde presta cu abnegaţie şi devotament faţă de comandamentele de Partid şi de Stat, apoi devenea neapărat membru al Partidului unic (ca să-l parafrazăm pe poetul Curţii, Mihai Beniuc, „Partidul e-n toate, e-n cele ce sunt şi-n cele ce mâine vor răde sub soare").

După cinci ani de maturizare în gândire şi simţire, sub supraveghere competentă cu „ochi albaştri" primea o caracterizare din partea Organizaţiei de Partid a Întreprinderii, cu care se prezenta la Facultatea de Ziaristică a Academiei de Ştiinţe Politice „Ştefan Gheorghiu"...

Cum nu aveam „faţă de activist" disciplinat şi vigilent, care să semnalizeze celor în drept orice deviere a colegilor de generaţie de la linia Partidului, am căutat o cale mai ocolită.

Astfel, în 1979, am devenit student la Facultatea de Ştiinţe Economice a Universităţii Timişoara.

Şi nu oricum - neştiind să învăţ papagaliceşte, n-am ales Geografia la proba opţională, ci Fizica.

Pentru că ştiam că pot...

La capitolul activităţi extracurriculare - derulate la Casa de Cultură a Studenţilor - m-am înscris la Cercul de Presă (care emitea, împreună cu Radio Student, prin difuzoarele din miile de camere ale căminelor), redacţia „Forum studenţesc" (o publicaţie ce apărea lunar în 12.000 exemplare distribuite gratuit prin cămine), Cenaclul de poezie „Pavel Dan" şi Cenaclul SF „H.G. Wells".

Primul imbold în activitatea mea de proaspăt jurnalist-student a fost aprecierea rostită într-o şedinţă de redacţie de analiză a ultimului număr apărut de către secretarul de Partid de la Facultatea de Filologie, unul dintre cenzorii „Forumului studenţesc".

Referindu-se la portretul pe care l-am făcut corespondentului cotidianului naţional „România liberă", prof.dr. Stela Mirel a spus: *„Mi-a atras atenţia articolul semnat de M.T.M., care mi-a dovedit că un subiect menit a fi anost poate fi tratat într-un mod care să-l facă extrem de interesant"* ...

Şi trebuie să precizez că, în 1980, nu eram (după cum n-am fost nici ulterior şi nu sunt nici acum) membru de Partid...

Pe parcursul primului an de studenţie, am început să scriu cronici la spectacole de la Teatrul Mic.

De ce tocmai la un teatru din Bucureşti?

Pentru că statutul politic al directorului Dinu Săraru (membru al CC al Partidului) era un „scut" în faţa exceselor Cenzurii, permiţând regizorilor şi actorilor să atingă în munca lor creativă cote valorice internaţionale.

Legitimaţia de presă cu copertă roşie, inscripţionată cu litere aurii - care includea paragraful „Organele de Partid şi de Stat vor acorda sprijin deplin şi necondiţional în documentarea titularului prezentei." - a constituit un binevenit avantaj pentru iubitorul pauper de teatru care eram, deoarece a transformat-o pe Gilda Teodorescu, organizatorul Teatrului Mic, în protectoarea mea, care-mi oferea bilete gratuite la orice spectacol.

În plus, când Teatrul Mic a prezentat la Festivalul Dramaturgiei Contemporane de la Timişoara spectacolul „Nişte ţărani", l-am convins pe Dinu Săraru să mai aducă un spectacol muzical, avându-l în prim plan pe Nicu Alifantis, pe scena Casei de Cultură a Studenţilor.

Ulterior, am avut şansa de a lua interviuri uriaşelor actriţe care au fost Leopoldina Bălănuţă şi Valeria Seciu.

Publicarea acestor interviuri în „Forum studenţesc" şi preluarea lor în paginile primului Supliment de Teatru al revistei „Orizont" a Filialei Timişoara a Uniunii Scriitorilor din România mi-au adus, în 1982, Premiul I pentru Publicistică la Festivalul Artei şi Creaţiei Studenţeşti din Centrul Universitar Timişoara, din juriu făcând parte şi eminenţii dascăli universitari, eseişti şi critici literari Cornel Ungureanu şi Livius Ciocârlie.

Preocupările mele în legătură cu evenimente din lumea Teatrului mi-au adus o acreditare de presă la Festivalul de Teatru Scurt de la Oradea, unde şeful juriului era Valentin Silvestru.

Aflându-mă în proximitatea unei personalităţi atât de complexe (teatrolog, profesor de estetică la Institutul de Teatru Bucureşti, director artistic al Studioului Cinematografic Bucureşti, şef al Secţiei de Artă şi cronicar dramatic la „Contemporanul", titularul cronicii dramatice la „România literară", ..., preşedintele Juriului pentru Teatru al Festivalului „Cântarea României", ..., membru al Asociaţiei Internaţionale a Criticilor de Teatru...) ce alta am avut a face decât să pornesc reportofonul.

Am dus amplul interviu la redactorul şef al revistei „Orizont", care tocmai primise un interviu similar de la un scriitor profesionist din Arad.

Într-un moment deontologic extrem de onorant, Ion Arieşeanu a trimis cele două interviuri la V.S., care a decis în favoarea mea...

Această „victorie" mi-a dat aripi, făcându-mă să visez la o carieră în presa culturală, cere credeam că este mai puţin afectată de Cenzură.

Eroare fatală!...

Fiind primit, în câteva rânduri, la masa vedetelor de la Teatrul Naţional, alături de regizorul Emil Reus şi actorii Ion Haiduc, Mircea Belu şi Miriam Cuibus, am intrat în posesia unui dosar cu textul piesei „Studiu osteologic asupra scheletului unui cal dintr-un mormânt avar din Transilvania" de Dumitru Radu Popescu.

Infatuat ca orice adolescent, m-am considerat în măsură nu să fac o cronică a spectacolului, ci să scriu un articol de atitudine despre cenzurarea deşănţată a textului - şi aceasta în condiţiile în care autorul era deopotrivă o somitate a literaturii române şi membru al CC al Partidului.

În delirul lor, cenzorii tăiaseră zeci de pagini, lăsând spre montare scenică doar vreo 90...

Au fost eliminate toate pasajele care cuprindeau cuvinte ca moarte, sinucidere, depresie, groapă, întuneric, cenuşiu, bătaie, ameninţare...

În aceeaşi perioadă, pe scena Naţionalului s-a jucat spectacolul „Concurs de frumuseţe" de Tudor Popescu (rector al Academiei de Studii Politice).

Întrucât mi-am simţit inteligenţa jignită de precaritatea anecdoticii politice ce amprenta piesa, am simţit nevoia imperioasă de a-mi exprima dezacordul faţă de asemenea metode propagandistice facile...

Cele două texte de atitudine pe care mi le-am permis în 1984 au uşurat sarcina unor tovarăşi de la Propaganda Judeţenei de Partid, în frunte cu Teodor Bulza, chitiţi să-mi interzică dreptul de semnătură în presă...

Cu puţin timp înainte, Cercul de Presă al Casei de Cultură a Studenţilor l-a avut oaspete pe Cornel Nistorescu.

Când m-a văzut, T.B. s-a adresat invitatului: *„Cornele, permite-mi să-ţi prezint o tânără speranţă a ziaristicii timişorene. Scrie atât de bine că, în curând, va avea un singur cititor - pe mine..."*

Marius-Titus MORARIU

Dan Pârvulescu

Născut la 25 mai 1954 în Oradea, judeţul Bihor

Absolvent al Institutului de Medicină Timişoara, Facultatea de Medicină Generală şi Pediatrie.

Membru în colectivul de redacţie "Forum Studenţesc" & Radio Medicină, realizator la foaia volantă "Scalpelu" a IMT şi colaborator al ziarului judeţean "Drapelul roşu" (Timiş).

Participant la cupele "dr.Iuliu Haţieganu" - competiţii între Institutele de medicină din ţară şi la Festivalurile Artei şi Creaţiei Studenţeşti

Deplasări de documentare în judeţul Timiş şi schimburi de experienţă cu publicaţii din alte centre universitare.

A participat la 32 tabere de odihnă, de instruire sau tematice, cât şi în comandamentele acestora, fiind şi iniţiatorul primei tabere de vară de la Mamaia organizatp de Centrul universitar Timişoara.

De asemenea, a participat la excursii de documentare şi schimburi de experienţă organizate în Germania, China, Japonia şi S.U.A.

Medic stagiar în judeţul Mehedinţi, ulterior medic sportiv la echipa de fotbal F.C. UTA Arad (Divizia A şi B), al echipei de baschet feminin BC Arad şi a AS Romvest Arad (campioană naţională la juniori).

A absolvit cursuri de traumatologie sportivă, organizate de FRF la Centrul de Medicină sportivă Bucureşti şi a făcut parte din echipa medicală a FRF (medic la loturile naţionale de fotbal - juniori I-II-III ale României).

A fost prezent în China, la Shanghai, ca medic al delegaţiei sportive a Aradului la Jocurile Mondiale Special Olympics (fiind şi unul din organizatorii, la Arad, al Jocurilor Sportive "Special Olympics", pentru persoane cu disabilităţi).

Din 1990 este medic specialist.

Co/Fondator şi redactor al Studioului de Televiziune Arad (TVA), unde a realizat şi prima emisiune "Forum Studenţesc" pentru studenţii facultăţilor din Arad dar şi redactor al ziarului "ŞTIREA".

Are doi copii Cosmin-Alexandru (28 aprilie 1989) şi Delia-Meda (22 mai 2007).

Absolvent de masterat în domeniu, devine şef centru DGASPC Arad, pentru copii cu disabilităţi severe.

Preşedinte al Comisiei de Evaluare pentru Persoane Adulte cu Handicap, autor al cărţii "Corpul omenesc" şi medic specialist la Centrele de permanenţă medicală Arad, Vladimirescu şi Sântana.

Hobby: sport, lecturi, călătorii

Forum studenţesc

De la locul meu de naştere, Oradea, am tranzitat Bistriţa-Năsăud şi Aradul pentru a ajunge în amfiteatrul Institutului de Medicină Timişoara.

A fost evenimentul care avea să-mi marcheze întreaga viaţă, atât în plan profesional, cât şi în cel al relaţiilor interumane.

Căminist fiind, am aflat rapid de "Forum Studenţesc", revista Centrului Universitar Timişoara, publicaţie în al cărei cuprins se regăsea fabulosul univers studenţesc la care tânjeam cu toţii.

Mi-a plăcut dintotdeauna fotografia şi încă din anii de liceu făcusem o pasiune în a imortaliza lumea în care trăiam.

Aşa că impactul cu Forumul s-a concretizat prin aderarea mea la familia studenţilor-scriitori.

Prima mea contribuţie s-a regăsit pe pagina I-a, cu uriaşul ceas floral dintre "Continental" şi "Bega".

Evident, am fost foarte mândru şi m-am implicat tot mai mult în viaţa redacţională a revistei, în care i-am cunoscut pe cei ce aveau să-mi devină o a doua familie.

Ghiţă Crişan era motorul care imprima viteza şi direcţia tematicilor şi atitudinea sa generală era absolut pozitivă din toate punctele de vedere, o adevărată invitaţie în redacţie pentru toţi studenţii pasionaţi de presă.

Medicina e lungă şi în cei 6 ani am gustat din plin din toate ofertele studenţiei, care mi s-au corticalizat pentru totdeauna în memorie.

Desigur, alături de întregul colectiv redacţional aflat într-o permanentă schimbare, dictată de structura anilor de studiu şi inerenta absolvire.

Cu teama şi scuzele de a nu-i menţiona pe toţi, îmi aduc aminte cu plăcere de Florian Mihalcea, Daniel Kenst, Radu Ciobotea, Harry Zimerman, Adrian Ioanaş, etc., dar şi de omul tipografiei, Pampu, cel cu corecturile şi viaţa de noapte a tehnoredactărilor.

Medicina, cu foaia volantă "Scalpelu", îi avea şi ea reprezentanţi la nivel universitar: Daniel Bumb, Corina Doţa, Nelu Musta, Gabi Baiulescu, etc.

Odată cu alegerea mea ca vicepre edinte al Consiliului ASC (Asociaţia Studenţilor Comunişti), am avut o tangenţă nelimitată cu tot ce a însemnat viaţa culturală a facultăţii.

Ansamblul folcloric, brigada artistică "Scalpelu", grupul country "Reuniens", formaţia de dans modern, trupa de teatru a lui Ghighi Preoţescu, etc., se dădeau în spectacol la Zilele Medicinii (eveniment anual) şi generau subiecte fierbinţi şi plăcute, ce se regăseau în presa studenţească, alături de evenimentele culturale generate de Festivalurile Artei şi Creaţiei Studenţeşti, organizate anual de către UASCR, pe secţiuni tematice şi rotire a centrelor universitare.

"Forum Studenţesc" avea o cotaţie supremă în presa studenţească, aproape de nivelul revistei profesioniste "Viaţa Studenţească".

Sportul se regăsea şi el abundent în presă.

Am participat la toate ediţiile (din studenţie) ale Cupei "Dr.Iulie Haţieganu" şi mi-a făcut o reală plăcere să promovez performanţele de vârf ale unor colegi de generaţie în diferite ramuri sportive.

Of, off... cum au trecut anii !

Cei mai frumoşi şi încărcaţi de evenimente şi emoţii fireşti ale vârstei şi statutului de student...

Deşi totul are un sfârşit, am încercat o resuscitare a pornirilor şi plăcerilor marcate de activitatea în redacţia "Forum Studenţesc".

Odată cu ianuarie 1990, am făcut parte din colectivul ce-a semnat actul de naştere a Televiziunii Arad, studiou care avea în grila de program şi emisiunea mea săptămânală *Forum Studenţesc*, în care s-au regăsit vieţile studenţilor din cele două universităţi arădene - Universitatea Aurel Vlaicu (UAV) şi Universitatea de Vest Vasile Goldiş (UVVG).

De asemenea, am activat în redacţia "Ştirea" din Arad şi am colaborat cu redacţiile "Adevărul" şi "Observator".

Nu mai eram student, dar studenţia şi "Forum Studenţesc" mi-au marcat pentru totdeauna plăcerea de implicare în cotidian, atât în categoria hobby cât şi în cea profesională.

Trenul vieţii m-a purtat ani la rând în activitatea medicală a clubului UTA (diviziile B şi A), a echipei feminine de baschet BC Arad, vicecampioană şi campioană naţională.

Peste 10 ani am făcut parte din echipa medicală a Federaţiei Române de Fotbal, participând cu selecţionatele de juniori ale României la turnee interne şi internaţionale, cu deschiderea unor orizonturi incredibile.

Deloc întâmplător, în calitate de preşedinte a Comisiei de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, am dat curs pornirilor fireşti de compasiune faţă de persoanele cu disabilităţi, organizând competiţii specifice atât în ţară, cât şi în străinătate.

Cum spuneam, trenul vieţii opreşte în staţia fiecăruia, cu oferte ce se doresc cântărite şi acceptate.

Apoi, pleacă şi te lasă cu sentimente dintre cele mai diverse şi profunde...

Studenţia e frumoasă, dar e incompletă fără implicare în minunile ei.

În curând voi schimba prefixul, dar vremea lui Gaudeamus e mereu vie şi m-a contaminat definitiv.

De aceea, mulţumesc Ghiţă Crişan pentru acceptarea în "Forum Studenţesc", dar şi preşedinţilor CUASC din CUT (Petru Andea şi Liviu Anton) pentru aprobarea tuturor referatelor de proiecte...

Şi nu în ultimul rând, îmi mulţumesc mie pentru inspiraţia de a mă implica total în viaţa de asociaţie, răspunsul regăsindu-se în cele 32 de tabere (odihnă, instruire, comandamente).

Dan Pârvulescu

BUPT

Rodica Alexandra Pogana

Imagine de coperta 1

Sunt profesoară de franceză – română, pensionară din decembrie 2021, divorțată, am o fiică născută în 1991, căsătorită, lucrează într-o multinațională.

Am terminat Facultatea de Filologie, secția Limba și Literatura Franceză – Limba și Literatura Română, a Universității Timișoara în anul 1983.

În anul 2002 am terminat studiile postuniversitare de Managementul Educațional Școlar.

Din 1983 am fost titulară la Scoala Gimnazială nr 2 din Lieşti, judeţul Galaţi, de unde am fost detaşată în diferite şcoli din judeţul Timiş, iar din 1993 am fost titulară timp de 28 de ani la Colegiul Naţional Pedagogic din Timisoara.

De-a lungul carierei mele didactice am predat limbile franceză, română, engleză, germană, latină, dar şi literatura universală, cultură şi civilizaţie franceză, geografie, desen, muzică.

Am urmat numeroase cursuri de formare naţionale şi internaţionale şi am fost metodist şi şef de cerc pe judeţ, am făcut parte din Consiliul judeţean de specialitate şi din cel pentru proiecte europene.

Am coordonat numeroase proiecte şcolare judeţene, naţionale şi europene.

Între 2007 şi 2015 am fost inspector şcolar de limbi romanice, formator în proiecte de formare POSDRU şi am predat cursuri de formare metodică pentru limba franceză.

Am facut parte din Comisia naţională de specialitate şi din Comisia Naţională pentru elaborarea programelor şcolare.

În 2012, am coordonat Olimpiada Naţională de Limbi Romanice (franceză, italiană, spaniolă, portugheză), am fost membru în comisiile naţionale ale olimpiadelor de limba franceză şi în comisia de corectare a olimpiadei internaţionale de limba franceză în 2015.

Am realizat multe materiale didactice, suporturi pentru cursuri opţionale şi pentru cursuri de formare.

În anul 2010 am fost decorată cu ordinul Cavaler al Palmelor Academice de către Ministerul Educaţiei Franceze pentru servicii aduse culturii franceze.

Din decembrie 2021 sunt pensionară.

Lia Semenea

Absolvent de Stomatologie, promoţia 1982.

În facultate a fost vicepreşedinta comisiei culturale la stomatologie, redactor în colectivul de redacţie al foii volante editată de cercul de presă al IMT-"Răspunderi studenţeşti", colaborator la Forumul studenţesc, membră a brigazii Scalpelu şi redactor la Radio Medicina.

Profesional, a fost medic stagiar stomatolog la Timişoara (1982-1985), medic specialist stomatolog la Sudriaş, Făget, Cenei (1985-1989) şi medic privat Cabinet stomatologic "Primadent", din 1990 până în 2023, când s-a pensionat.

Din 1999 până în prezent este preşedinta Asociaţiei Patricia Popa, înfiinţată pentru ajutorul copiilor bolnavi cu afecţiuni hemato-oncologice.

ÎNSEMNĂRI

Radio medicina

Miercuri după masă.

Emisiune la studioul de radio din complex.

Radio Medicina emite!

Atmosfera e nemaipomenită!

Fiecare ştie ce are de făcut la rubrica pe care o prezintă.

Veselie,voie bună şi multă muzică intre rubrici de care se îngrijea Sandu Popa.

Poantele curgeau una după alta.

Râdeam din te miri ce!!!

Bebe si Bubu Bumb cu căştile pe urechi învârteau la butoane.

Privirea îmi cade, şi mie şi Icăi Raţiu, pe capul lui Bubu.

Din căşti îi ieşeau, de o parte şi alta, două antene care, din spate, îi dădeau un aer comic de extraterestru.

Ica izbucneşte în râs, iar eu nu mă pot stăpâni, deşi eram în timpul înregistrării şi încep şi eu să râd.

Şi cum râsul este molipsitor, la un moment dat râdeam toţi.

- *Gata! Până aici! Pentru o oră de emisie, stăm trei ore să înregistrăm. Oprim mereu că nu sunteţi serioşi* -spune Bebe Bumb, redactorul şef...

Şi aduce un borcan.

- *De acum inainte, cine râde în timpul înregistrării, bagă un leu în borcan.*

Vreau să vă spun că am contribuit din plin la umplerea borcanului care, de la o emisiune la alta, mi se părea tot mai încăpător.

Ne-a trecut râsul??!!

Nuuu!!

Doar că acum râdeam pe bani!

Ziua medicinei

Condiţia să primim zece la sport a fost să dansăm pe un fragment din Rapsodia Română de George Enescu, la un spectacol de Ziua Medicinei.

Ce nu faci pentru o repartiţie mai bună ?!

Şi nota de la sport conta!

Strângi din dinţi, arborezi un zâmbet tâmp, uiţi pentru moment că nu ai nici graţia şi nici silueta unei balerine şi îţi spui în gând: *"Doamne , de s-ar termina odată !"* .

Când am ieşit de pe scenă, colegii de la Forum şi nu numai, au venit să ne felicite.

- *Aţi fost nemaipomenite! A fost cel mai grozav moment COMIC al spectacolului!.*

Cum să uiţi asa ceva?!

De vină pentru poză este Dan Pârvulescu.

Excursie

Excursia Forumului studenţesc la Cluj.

Nebunie, exuberanţă şi multă, multă veselie!!!

Scalpelu

"La noi la Medicină, primăvara e senină,
La porţile de soare alergăm.
Inimile sunt curate, căci viaţa iubim
Firul ierbii ce răsare-l ocrotim
Înălţăm spre lumină idealuri măreţe
Totul ştie să ne inveţe mai buni să fim."

Imnul Medicinei!

Îl cânt şi acum, uneori, cu aceeaşi emoţie şi bucurie ca la brigada Scalpelu'.

O parte din sufletul meu a rămas acolo!

Aşa era la Forum - scriam când apărea un număr nou al ziarului, cântam, dansam, făceam emisiuni la radio şi între timp învăţam.

Eram studenţi buni.

Nu am uitat nici o clipă că ne pregăteam să devenim medici.

Forumul era pentru sufletul nostru!

Şi a rămas aşa!

Şedinţa

La o adunare a Forumului studenţesc pe vremea când credeam că toată viaţa va fi doar zâmbet şi veselie!

BUNICUŢO, DE CE AI URECHILE AŞA DE MARI?

Desigur, mulţi se întreabă dacă redacţia studenţească a Forumului (şi, implicit, revista) au fost în atenţia Securităţii de-atunci.

Indiscutabil, DA!

Nu am făcut investigaţii în acest sens, dar cunoscând cazul grupului de creatori de limbă germană (William Totok fiind chiar unul din redactorii revistei), citind conţinutul unor dosare de urmărire care au răzbătut pe reţelele de socializare şi, mai ales, parcurgând paginile Continentului gri (remarcabilă apariţie editorială a lui Viorel Marineasa şi a regretatului Daniel Vighi) sunt ferm convins redacţiile şi membrii ei au reprezentat o ţintă predilectă a lucrătorilor de securitate şi a reţelelor de colaboratori ai acestora.

De altfel, fiind membru - în calitate de redactor şef al Forumului Studenţesc - al conducerii uniunii asociaţiilor studenţeşti pe centrul universitar, am şi avut prilejul de a-l cunoaşte pe ofiţerul desemnat să ţină legătura cu mediul universitar (un personaj celebru în zilele Revoluţiei de la Timişoara), realizând astfel importanţa pe care acest organ al statului comunist o acorda problematicii vieţii studenţeşti.

Remarcabil este că - în ciuda faptului că toţi eram conştienţi că suntem în atenţia organelor de securitate - nimeni nu s-a temut sau nu a avut reţineri să exprime ceea ce simţea şi gândea, să se manifeste deplin, să facă tot ce simţea că-i aduce plăcere.

Nu mai departe, talentul de imitator (care devenise destul de cunoscut) al lui Ceauşescu pe care îl avea Biju (Ioan T. Morar, redactor-şef adjunct) s-a cizelat şi în cadrul unor întîlniri redacţionale sau în ieşirile de weekend.

La fel cum şi bancurile politice, parodiile sau textele care circulau pe sub mână, în manuscris sau xeroxate (în spaţiul păstorit, discret, de Mircea Tonenchi) ce se făceau auzite sau citite între membrii redacţiei...

Sau ieşirile post-redacţionale, cu caracter bahic, pe care unii redactori le făceau prin împrejurimi sau chiar prin locurile tenebroase sau conspirative ale urbei, în care se spunea vrute şi, mai ales, nevrute despre regim şi despre oamenii lui...

Eu cred că toate acestea erau cunoscute în detaliu de oamenii securităţii, dar nepunând în pericol stabilitatea regimului, erau lăsate să se desfăşoare sub atenta lor supraveghere, beneficiind, în acest sens, şi de nişte "senzori" atent implantaţi în punctele cheie.

Cum se spunea, politica era de a lăsa lumea să fiarbă în suc propriu, mai ales că fiind vorba de studenţi, cărora li se permiteau tot felul de aşa-zise manifestări ale vârstei oarecum necoapte îndeajuns...

Un argument ar fi şi faptul că atunci când situaţia avea un oarecare potenţial de degenerare şi de scăpare de sub control (bunăoară de a fi cunoscute în exterior, cum a fost cazul grupului de creatori în limba germană), se intervenea în forţă...

În plus, cred că - la un anumit nivel şi între anumite limite - decidenţii politici ai vremii acceptau tacit ca Timişoara, care era şi a fost, tot timpul, un oraş mai apropiat, la propriu şi la figurat, de civilizaţia occidentală, să respire mai liber, pentru a nu genera explozii ale tensiunilor sociale, acumulate, inevitabil, de populaţia în ansamblul ei.

Ori, din păcate pentru regimul Ceauşescu, de ce i-a fost frică nu a scăpat...

Tot de la Timişoara i s-a tras...

Şi de la cei care (unii provenind chiar din mediul studenţesc) au fost, cu siguranţă, tot timpul monitorizaţi...

Aşa că, bunicuţo, de ce ai avut urechile aşa de mari, dacă n-ai auzit şi nu ai înţeles tot ce a trebuit?!...

BUPT

Anii candorii

Nu mai ştiu cât de intensă a fost colaborarea mea cu revista *Forum studenţesc*, a studenţilor din Centrul Universitar Timişoara.

Îmi amintesc doar că Radu Ciobotea, prietenul şi colegul meu de grupă, era foarte ataşat de ea şi înainte şi după ce a ajuns redactorul ei şef.

De multe ori mă punea să îl scuz la cursurile matinale pentru că îşi pierduse noaptea în tipografie...

În legătură cu revista am avut iniţial impresia de improvizaţie, de publicaţie făcută pe genunchi, cu mult entuziasm juvenil şi mai puţină rigoare profesională.

Impresia era în bună măsură formată din participarea mea la redactarea a tot felul de foi volante ale unor festivaluri şi tot felul de evenimente care se petreceau destul de frecvent şi la care prietenul meu mă invita negreşit.

Iar, dacă fac un efort de memorie, constat *Forum studenţesc* este singura publicaţie la care am colaborat vreodată, despre care nu ştiu să fi avut un sediu fix, în care la orice oră m-aş fi dus aş fi găsit vreo secretară sau pe cineva disponibil să îmi dea relaţii în legătură cu ceva.

E drept nu-mi amintesc nici ca eu să fi avut asemenea preocupări, dar reţin că veneam la Casa Studenţilor doar convocat în zile precise şi la ore anunţate cu stricteţe, iar acolo sălile erau repartizate în funcţie de disponibilitate, nu ne întâlneam mereu în aceeaşi încăpere.

Cel puţin aşa cred.

Fascinantă era atmosfera care însoţea redactarea acestor foi volante.

Erau acolo, oameni foarte tineri, boboci dispuşi să facă fără mofturi treaba de jos, să prindă dimensiunea cantitativă a evenimentului, să dea informaţiile anodine, seci, doar pentru bucuria vicioasă de a-şi vedea numele publicat într-un ziar.

O primă reuşită profesională care îi transforma în mici vedete ale familiei şi ale grupei lor de la facultate, pentru care merita să te apuci cu umilitate şi hărnicie, de munca de jos.

Dar mai erau acolo şi studenţii din anii terminali, care îşi făcuseră deja un nume şi un renume, ale căror intrări în sală erau însoţite întotdeauna de exclamaţii de admiraţie şi entuziasm.

Mici vedete, gata să vâneze greşelile din textele începătorilor şi să râdă de ele în gura mare (îmi imaginez ce ar fi putut să fie în sufletul victimelor lor), care povesteau cu aerul unor valori clasicizate eroice poveşti de vitejie cu superiori ierarhici sau profesori din facultatea lor pe care i-ar fi pus la punct cu inteligenţa şi îndrăzneala lor.

Dar ciclul vieţii universitare este fatalmente limitat şi, peste noapte, consacraţii dispăreau fără urmă, înghiţiţi de piaţa muncii mereu flămândă.

Unii nu au mai reapărut niciodată în paginile presei, pe care păreau să o aibă la degetul mic, iar locul lor şi comportamentul lor, au fost ocupate firesc de debutanţii inhibaţi de mai ieri.

Întâmplarea a făcut ca la sfârşitul lunii septembrie să răsfoiesc la Biblioteca Academiei Române (unde lucrez în prezent) colecţia revistei *Forum studenţesc*.

Ghiţă Crişan îmi spusese la telefon că îi lipseau nişte numere din colecţie şi mă rugase să le caut la Biblioteca Academiei Române.

De fapt colecţia lui era completă, dar nişte numere duble fuseseră înregistrate ca numere simple, fapt ce a dus la nişte hiatusuri în ordinea apariţiilor.

Întâmplarea este edificatoare pentru realitatea publicaţiei.

Se întâlneau acolo o impresionantă cantitate de informaţii (pagini întregi scrise cu corpuri de literă minuscule, greu de descifrat cu ochiul liber, doldora de ştiri despre Timişoara universitară, pagini literare, inclusiv în limba germană şi maghiară) şi un fel de zăpăceală administrativă care a putut duce la scurtcircuite în ordonarea numerelor publicaţiei.

Dar una peste alta, revista mi se pare neaşteptat de bună şi diversificată, mult mai aproape de gusturile şi interesul studenţilor decât revista *Viaţa studenţească*, de care am fost mai apropiat, săptămânalul oficial al studenţilor din România, cu o redacţie alcătuită din jurnalişti angajaţi, cu nume celebre în presă şi viaţa culturală.

Dacă se întâmpla să aibă loc vreun discurs al lui Ceauşescu, legat într-un fel sau altul de problematica studenţească, *Viaţa studenţească* avea obligaţia să îl reproducă integral, chiar dacă spaţiul ocupat era mai mare de jumătate de revistă.

Nimeni nu-şi punea problema cititorilor, iar redactorii erau, probabil, fericiţi, să se bucure de o mică vacanţă neprevăzută.

În ce mă priveşte, mi-am făcut ucenicia în presă la *Forum Studenţesc*.

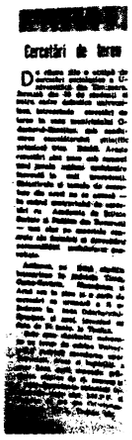

Cercetări de teren

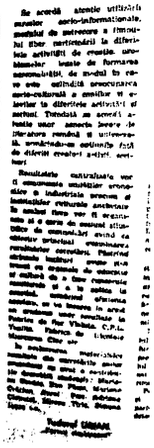

În primul an de facultate, oarecum cărat în spate de colegul meu Radu Ciobotea, am participat, cum spuneam, la redactarea a tot felul de foi studenţeşti şi chiar am publicat în paginile revistei.

Apoi în vacanţa de vară dintre anii I şi II de facultate s-a întâmplat ceva ce mi-a schimbat destinul în mod decisiv: am optat pentru sociologie pentru practica de vară, în detrimentul presei.

Motivul - cercetările sociologice de teren se făceau în judeţul Harghita, iar eu, care locuiam cu ai, mei mi-am dorit să plec cât mai departe de Timişoara.

Acolo s-a pus problema să facem cunoscută activitatea noastră de cercetare.

Am scris un articol, despre practica noastră.

A fost publicat în numărul din 24 iulie 1981 al revistei *Viaţa studenţească*.

La câteva zile după apariţie am primit un telefon din redacţie prin care, după ce au aflat că abia terminasem primul an de facultate, mi-au transmis că sunt în căutarea unui corespondent la Timişoara şi dacă mă interesează sunt binevenit. Eram copleşit de propunerea care mi se făcuse şi am dat răspunsul pe loc.

Au urmat cei mai buni ani din viaţa mea cu prietenii pe viaţă şi împliniri profesionale (mai ales în primii ani de după căderea comunismului, legate de munca în redacţia revistei *Cuvântul*), la care nu am visat niciodată.

Recent, lucrând la acest articol, am cerut de la Biblioteca Academiei colecţia revistei *Viaţa studenţească* pe anul 1981.

Mi-am regăsit cu emoţie articolul pe care îl consider debutul meu absolut, mai ales din perspectiva a tot ceea ce a urmat în viaţa mea.

Am observat un element pe care îl uitasem complet.

Sub semnătură trecusem, ca element de identificare, menţiunea *Forum studenţesc*.

Cum nu am vocaţia imposturii, asta însemna că doream să le atrag atenţia că aveam o oarecare experienţă redacţională, mai publicasem în mod sigur în revista studenţilor timişoreni, deci nu articolul din *Viaţa Studenţească* fusese debutul absolut.

La Mulţi Ani tuturor celor care au trecut de-a lungul anilor prin redacţia revistei *Forum Studenţesc*.

Tudorel Urian

Lucian Scurtu

Născut la 3 octombrie 1954, în localitatea Holbav, judeţul Braşov.

Absolvent al Universităţii de Vest din Timişoara, Facultatea de istorie-geografie, 1979.

Profesor în Oradea.

În perioada studenţiei frecventează cenaclul *Pavel Dan* şi publică poezie în *Forum studenţesc*, revista centrului universitar timişorean.

Laureat al Marelui Premiu la Festivalului internaţional de poezie *Lucian Blaga*, Sebeş, 1995.

Cărţi publicate: *Lucyan Mărturisitorul*, 1996, *Avatarii faraonului Gregor Samsa* – Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2001 (Marele premiu *George Coşbuc* şi al Uniunii Scriitorilor din România, Bistriţa, 2001 şi Premiul *M.G. Samarineanu*, acordat la Zilele Revistei Familia, Oradea, 2001), *Bestiarul de fontă* (Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2004 şi Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din România), filiala Arad, 2004, *Regnul ascuns* (Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2008, *Mâna siameză* (Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2012, Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Arad, 2012), *Exitus* (Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2017), *Amurgul din afara trupului (*Editura Brumar, Timişoara, 2020), *Ispita lacheilor(*Editura Brumar, Timişoara, 2022).

Publică poezie în majoritatea revistelor literare din ţară şi este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

A fost odată...

La sfârşitul anilor '70, Căminul16 al Complexului studenţesc timişorean era locuit de alumnii de la Universitate - filologi, matematicieni, economişti, fizicieni, sportivi etc., dar şi de cei cinci studenţi de la istorie-geografie (aflată în desfiinţare), printre care se număra şi autorul rândurilor de faţă.

Cu riscul de a mă repeta, Căminul era o adevărată Casă a Creaţiei, din moment ce aici erau cazaţi tineri cu vădite înclinaţii/aspiraţii literare, şi anume viitorii scriitori (unii de top) de mai târziu: Mircea Mihăieş, Mircea Bârsilă, Daniel Vighi, Ioan T. Morar, Marcel Tolcea, Lazăr Popescu, Nick Rădoi, şi, cu voia dumneavoastră, subsemnatul.

Treptat, aproape toţi s-au raliat în jurul carismaticei reviste *Forum Studenţesc* (*revistă a u. a.s. c. din centrul universitar timişoara*, după cum era prezentată pe frontispiciu), unde semnau paginile de poezie, proză, dramaturgie, cronică literară, eseu, istorie literară sau reportaj.

Nu era puţin lucru să fii publicat în *frumoasa* revistă studenţească (da, pe lângă conţinutul consistent, elaborat şi diversificat, dispunea şi de un aspect plăcut), iar cei ce semnau în paginile ei erau „vedetele" Căminului şi ale Universităţii, dar şi ale frumoaselor studente care nu se sfiau a-i admire, ba chiar a-i curta pe „forumişti".

Colaboratorea mea la revistă s-a produs graţie lui Mircea Bârsilă, care conducea, sub discreta coordonare a lui Viorel Marineasa, Cenaclul „Pavel Dan", de la Casa de Cultură a Studenţilor.

Autorul *Argintului galben*, auzind că scriu poezie, m-a invitat & somat să particip la şedinţele cenaclului, ceea ce am şi făcut.

Pentru mine a fost o veritabilă revelaţie, din moment ce luam contact cu o lume boemă, nonconformistă, citită, inteligentă, pitorească, complet opusă ideologizantei societăţi totalitare de atunci.

După ce am citit primele texte (din care am ieşit destul de *şifonat*), Bârsilă m-a debutat cu un grupaj de versuri în revistă (cred că era în primăvara anului 1978), şi nu pot uita fala condimentată cu o vagă infatuare, când fluturam, asemenea unui preţios trofeu, numărul respectiv prin faţa colegilor colegelor de facultate, dar şi a profesorilor mei, surprinşi plăcut ca un student de la istorie-geografie să aibă abilităţi literare.

Iar muza mea, Rodica (viitoarea soţie), studentă la Automatizări şi Calculatoare, îşi împodobise pereţii camerei de la noul Cămin 19, cu decupaje din revistă ale poeziilor mele, spre disperarea unei administratoare zeloase, care nu permitea asemenea extravaganţe.

Doar tabloul „genialului" era posibil.

Au urmat alte grupaje de versuri publicate, ba chiar şi un articol care se preta specialităţii mele şi care, cu siguranţă, trebuia inserat pentru a mai tempera vigilenţa cenzurii.

Era o rememorare, fadă şi neexpresivă, a falsului „erou" comunist... Filimon Sârbu!

De unde şi până unde, tocmai despre Filimon Sârbu, şi astăzi, după atâţia ani, mă întreb şi tot nu reuşesc să dezleg enigma.

Ultima mea apariţie în *Forum Studenţesc* s-a produs în toamna anului 1979, când, proaspăt profesor repartizat într-un sat din judeţul Bihor (Săldăbagiu de Barcău), am trimis redacţiei câteva gânduri încărcate de nostalgia anilor de studenţie, aureolate de amărăciunea exilului la care eram supus, departe de freamătul, tumultul şi efervescenţa Complexului studenţesc, a prietenilor, a iubitei şi a Timişoarei.

Articolul intitulat *Alchimie de toamnă*, a fost publicat la rubrica „Pe adresa redacţiei", însoţit de o scurtă notă empatică din partea colegilor, pe care o redau: *„Aceste rânduri sunt rupte dintr-un mic jurnal de provincie.*

Autorul lor, un obişnuit al Casei de cultură a studenţilor şi al cenaclului literar Pavel Dan, *a primit repartiţia, ca profesor de istorie, în satul Săldăbagiu, din Bihor. Rânduri pline de nostalgia anilor de studenţie"*

„Alchimia" mea, de o tristeţe sfâşietoare, se încheia cu câteva versuri al căror mesaj era îndubitabil: *Hingherul fugărit de cerbi/ pe sub sălcii,/ iată, iubito, fotografia/ acestei zile/ înrămată între pleoape/ pe palma mea. Aici în sat/ singurul fapt divers".*

Emoţia mea a fost amplificată de gestul de solidaritate şi de afecţiune deosebite al redacţiei, care consemna la sfârşitul „epistolei" mele: *„Rândurile lui Lucian sunt triste şi pline de melancolie. Aţi reţinut: Lucian e, încă, singur. Aşteptăm viitoarea scrisoare! (RED)*".

Scrisoare care n-a mai fost să fie, purtat fiind în vâltoarea preocupărilor cotidiene, livreşti şi mai apoi familiale.

Cu toate acestea, şi astăzi, după atâţia ani, port în suflet nostalgia revistei *noastre*, în inimă bucuria de a-i fi fost colaborator şi cititor fidel, în memorie amintirea unor ani de neuitat.

Ce mult mi-ar fi plăcut să-ţi urez *La Mulţi Ani*, dragă *FORUM STUDENŢESC* !

Lucian Scurtu

FOILE - CONSUMATE CA PE PÂINE

Sarea şi piperul vieţii de redacţie erau - cu excepţia excursiilor - nopţile trăite în agitaţia festivalurilor studenţeşti care aveau loc la Timişoara.

Practic, după terminarea serilor de concurs, redactorii se adunau într-una din sălile Casei de cultură (7, 102 sau 201) şi încercau să pună în pagină, în interviuri, instantanee, cronicuţe, pastile umoristice etc. tot ce s-a întâmplat mai interesant cu câteva ore înainte.

Totul asortat cu grafică sau fotografii, chiar cu texte scrise de mână sau la maşinile de dactilografiat.

Nu exista tipar, se lucra pe foi A4 sau A3, cu textele dactilografiate (sau nu) lipite alăyuti de graficile sau caricaturile lui Popa'S, Nick Lengher, Horia Crişan, Radu Cleţiu sau ale altor pricepuţi în ale desenului.

Truda se lungea, de regulă, până la primele ore ale dimineţii, când inspiraţia devenea invers proporţională cu oboseala, deşi nouă totul ni se părea deosebit.

Cum după miezul nopţii, foamea se-ngemăna cu somnul, soluţia salvatoare era să dăm iama la un atelier de făcut pâine de vizavi de Casa Studenţilor, unde găseam totdeauna bunăvoinţă şi câte un corn cald...

Pe vremea mea, cel puţin, omul care ne asigura supravieţuirea era Costi Duma, descurcăreţ ca-ntotdeauna...

Apoi, dimineaţa, cu ultimele resurse, şeful (adică unul din conducerea redacţiei), însoţit adesea de Dana, aştepta Verdictul, dat de cei de la Centrul universitar de partid sau de la judeţ...

Drumul continua la Litografia Universităţii, unde Mircea Tonenchi şi oamenii lui aşteptau foile ca pe pâinea caldă...

Seara, când reîncepea festivalul, foile erau distriubuite prin aruncare, astfel că pentru obţinerea unui exemplar să dădeau adevărate bătălii...

Şi asta zile la rând, cât dura manifestarea...

Aşteptate, cum spuneam, ca pâinea caldă, ele au rămas, dintotdeauna, sarea şi piperul serilor de festivaluri studenţeşti...

Însă acesta nu era singurul moment în care talentul, inspiraţia şi spontaneitatea gazetărească erau supuse unui text dificil...

Memorabile au rămas şi întâlnirile, din fiecare vară, din taberele de instruire ce se ţineau la Izvorul Mureşului...

Aici se-adunau - în veritabile schimburi de experienţă, la care erau invitaţi şi cei mai reprezentativi ziarişti ai vremii - redacţiile tuturor revistelor studenţeşti.

Cum tabăra se transforma şi într-un veritabil câmp de luptă între redacţii, fiecare revistă avea grijă să-şi trimită cei mai dotaţi exponenţi...

Era vorba nu doar de dezbateri despre presă, ci şi de serile culturale organizate de fiecare din centrele universitare, de competiţii sportive şi, înainte de toate, de înfruntarea între foile volante scoase de redactorii prezenţi (ce-şi găseau loc cât mai vizibil, la ore cât mai matinale, pe pereţii de sticlă ai cantinei studenţeşti, stârmind înghesuieli de nedescris când participanţii la tabără se-adunau pentru micul dejun)...

Mi-amintesc, de pildă, că într-una din acele veri de la Izvoru Mureşului, într-o noapte după ora 2, a avut loc, de altfel, şi singura mea ceartă cu Ştefan Popa - Popa'S, pentru simplul fapt că unul din noi, răpus de somn, îşi încălcase promisiunea că nu va moţăi mai mult de o jumătate de oră...

Atât de mare era frenezia şi ambiţia de a ne arăta mai buni ca alţii!

Ceea ce, adesea, ne-a şi reuşit!...

BUPT

Tânărul şi literatura

Eram, cu toţii, foarte tineri.

Exasperant de tineri şi frumoşi pentru că speram, croiam proiecte, ne eliberasem de interdicţii şi ştiam, da, ştiam cu nebunia vârstei, ştiam că totul devenise posibil.

Primii ani de după revoluţie erau şi primii noştri ani de maturitate, în care totul trebuia să ne fie la îndemână.

De ce "trebuia"?

Pentru că generaţia noastră crescuse cu interdicţii, cu neputinţe, cu uşi ferecate.

O generaţie adusă pe lume spre a spori forţa de muncă şi, nicidecum, spre a "parazita" clasa muncitoare cu rimele şi "filosofiile" noastre.

Nicidecum spre a ocoli şantierele patriei pentru a trudi în măruntaiele literaturii – pentru care, oricum, erau deja soldaţi crescuţi corect politic.

Nu oricine avea îngăduinţă de a trece pragul scrisului pentru că nu oricine avea conştiinţa temelor şi metaforelor potrivite.

Învăţaserăm anumiţi scriitori la orele de literatură română, doar o parte dintre ei intraseră în bibliografia bacalaureatului, deci a limitei de luminare controlată a maselor.

Istoria nu ne dăduse nici ea aripi să gândim, iar literatura comparată era, pentru mulţi profesori de liceu, un tărâm riscant.

Atunci când se încumetau să pronunţe nume sau titluri de lucrări clasice în epocile lor, înfăptuiau ceva din preajma sacrilegiului, pentru care tot noi aveam să plătim cu versuri patriotice de memorat şi cu celebrele fraze-tip de inserat în orice comentariu literar.

Ca urmare, istoria literaturii venea după noi cu pagini albe/iar de aici încolo – estetica, teoria literară, gândirea critică făceau parte numai din arsenalul celor cu părinţi curajoşi, cu bunici ilegalişti sau cu vecini cu trecut straniu.

Cum să gândeşti critic?

La vârsta şcolară sau chiar postuniversitară?

Critic faţă de cine?

Eventual auto-critic.

Şi, fără critică nu se poate?

Se poate orice, ştim, inclusiv "cancel culture" dar pentru noi tinereţea, libertatea erau de neconceput fără cultură.

Respiram concerte şi reviste literare pentru crâmpeiul de viaţă pe care îl confiscam pentru serile de solitudine şi neputinţă.

Ne împiedicam unii de alţii la vernisaje nu pentru a ne proba vestimentaţia de ultimă oră, ci pentru şansa de a mai "fura" un nume de critic, o nuanţă de gând, o metaforă.

Eram – şi suntem – generaţia crescută cultural, pe furiş.

Am confiscat, de la un regim potrivnic, toate fisurile din mantia ideologică spre a le popula cu limbajul nostru dublu şi cu bucuria de a forţa porţile ferecate.

Am crescut, mulţi, cu părinţi care s-au temut să ne vorbească despre tinereţea lor sau despre valorile în care credeau.

Alţii, poate, nici nu aveau ce povesti.

Şi a trebuit să atingem majoratul cu Eurile noastre rănite într-un buzunar şi cu doctrinele oficiale în celălalt pentru că doar astfel puteam avea, socialmente vorbind, buletin.

Revoluţia ca potop de scrituri

Revoluţia nu a fost, numai una politică.

Eram prea tineri să cuprindem cu înţelegerea noastră, metabolismul unui regim totalitar.

Pentru noi însemna libertatea, adică absolutul.

La 20 de ani, cam aşa se rezumă lucrurile.

În anii 91-93, preluasem toată energia străzii, a mitingurilor şi declaraţiilor şi credeam, cu un soi de candoare irepetabilă, credeam că noi eram cei ce urmau să rescrie totul, să reinventeze felul de a crea, de a transmite cultura, de a trăi în cultură şi pentru aceasta.

Un noian întreg de gânduri reprimate în caietele de amintiri exploda acum spre spaţiul public.

Rareori încercam să le stăpânim!

Nu mai aveam nici timp de selecţii, de nesfârşitele corecturi şi adnotări!

Verbul curgea în cascade şi totul , dar absolut totul, trebuia spus.

Repede, apăsat cu un sentiment al terorii timpului amintind de interbelici.

Dincolo de bibliografii, se pare că viaţa, instinctul, Eurile înfrigurate ştiu mai bine că ceasul istoriei are un ritm ameţitor şi nu înţelege niciodată să îl împace cu exigenţele reconstrucţiei.

Aveam o nevoie exasperantă să construim lumea, să o limpezim, să dăm la o parte molozul propagandei fie ea şi una mascată, rafinată.

Aveam nevoie de noi înşine în fiecare pagină şi în fiecare dialog.

Trebuie spus că elanul nostru era susţinut şi chiar însoţit de piaţa de carte şi de presă.

Se publica orice şi "totul", cu rare liste de priorităţi sau criterii valorice.

În acest sens, revoluţia a fost un moment al descătuşării, prin care, cu bune şi (multe) rele, au ieşit din lăzile de zestre, tot soiul de texte.

Nedeprinşi cu analiza riguroasă, neavând – majoritatea dintre noi – instrumentele muncii intelectuale bine consolidate şi, mai ales, neavând termeni de comparaţie, îngurgitam pe nerăsuflate crâmpeie din ceea ce ne fusese refuzat, din ceea ce nici nu ştiam că există dar şi – sau mai ales – crâmpeiele posibile din ceea ce descopeream cu nesaţ.

Ne credeam liberi dar, practic, ne oferisem prizonieri unei furtuni de provocări din varii domenii, stiluri, epoci.

Şi voiam să ne pronunţăm asupra tuturora, descoperind "şopârle", conexiuni malign sau nevinovate, un întreg limbaj şi, nu în ultimul rând, câmpul larg în care gândurile noastre se puteau desfăşura în voie.

Un amalgam de sentimente şi întrebări împreună cu şiruri nesfârşite de citate şi nume exotice, atunci, pentru noi, toate se cereau aşternute pe hârtie, declamate în gura mare, dezbătute precum în agora antică.

Primul număr din "Forum studenţesc" de după 89 a apărut sub aceste auspicii tulburi dar fascinante: un grup de tineri frenetici avea de povestit lumii despre o altă lume.

Cu naivităţi, cu stângăcii, cu sclipiri de talent sau doar cu efervescenţa vârstei; cu exuberanţă şi exasperare că, dintr-o dată, viaţa ameninţa să fie mult prea scurtă şi nu vom reuşi nici să trecem de primele ei capitole.

A fost un număr de început de lume, cum era, de altfel, cam toată presa vremii.

Un strigăt, un exerciţiu, ucenicia în libertate.

Capturarea dezertorilor

Precum canarul legendarei trupe Phoenix, credeam că zborul ne era, de acum, permis şi nu am luat în seamă norii care se roteau în jurul nostru.

Şi nu, nu e vorba despre terminarea facultăţii şi începutul grijilor.

Departe de acel moment, coagulam cenacluri formale şi, mai ales, informale, citeam pe rupte şi dezbăteam cu o fervoare de neimaginat cu numai câteva luni înainte.

Cu toate acestea, "duşmanul de clasă nu doarme"!

Dacă noi uitasem de existenţa lui, aveam mare nevoie să trăim dincolo de respiraţia-i urât mirositoare, el nu se abătea de la sarcina de a ne ţine sub control şi a pedepsi drastic, subiecţii neascultători.

Mai întâi, au fost cenaclurile.

Unde, treptat, naivii au fost puşi la punct, spunându-li-se că nu ştiu, că n-au citit, că n-au înţeles.

Chiar dacă referinţele erau (păreau a fi) altele, mecanismul era identic.

Arma descurajării, a tăierii aripilor, a deturnării cuvintelor sau proiectelor era deja pregătită.

Mulţi colegi au plecat din "joc": nu au mai scris, au renunţat la discuţii, au citit tot mai puţin, mai pe ascuns, mai în privat.

Poate mai deloc.

După absolvire, s-au retras din viaţa publică.

Oricum, nu mai era nevoie de ei, dacă fusese vreodată!

Treptat, am început să înţelegem că zările erau deschise doar în mintea noastră, lumea din jur nefiind deloc pregătită nici să recepteze literatură, nici să ne contrazică în cutare chestiune filosofică sau morală.

Lumea se întorsese la cele de fiecare zi, cu lipsuri şi necazuri tot mai mari, cu energii negative răbufnind din frustrările ce începeau să se acumuleze, cu nepăsarea mioritică sau chiar, cu dezgustul atent format înainte de 89 pentru tot ce ţinea de arte şi litere.

Treptat, redeveneam paraziţii care aşteptau de la clasa muncitoare cele necesare supravieţuirii pentru ca dumnealor să se dedice gândurilor şi simţămintelor.

Un soi de paria, chiar dacă mai la vedere.

Mai mulţi.

Mai vocali, unii, extrem de deprimaţi, alţii.

Modul brutal, complet desincronizat în care eram consideraţi incompetenţi nu avea, desigur, nicio legătură cu vremurile, nici cu etapa noastră de formare intelectuală.

Era doar un mod prin care lumea din care credeam că am evadat, ne aresta pentru plăcerile ei zilnice.

Apoi au venit provocările administrativ-financiare.

Hârtia care trebuia împărţită în mult mai multe cote, nu mai ajungea niciodată.

Banii erau puţini pentru că mecanismele de finanţare fuseseră aruncate în aer fără a se plasa, ceva, provizoriu, în loc.

Oamenii nu mai aveau loc unii de alţii.

Orgolii, ambiţii, deja menţionata lipsă de criterii în baza căreia, oricine şi toată lumea avea dreptate şi avea drepturi.

Tot ce nu fusese posibil până în 89 trebuia pus în practică acum, cu mare grabă şi cu totală lipsă de discernământ.

O gâlceavă zgomotoasă a celor care simţeau că pierd, ideologia nemaifiind o armă suficient de puternică, şi a celor ce îşi imaginau că întrupează noile exigenţe.

Studentul, omul tânăr, naiv şi sensibil nu mai avea loc de soldaţii obosiţi ai regimurilor alternative.

Forumul studenţesc nu mai era atractiv pentru cei – încă – plătiţi să-l păstorească pentru elementarul motiv că devenise un moft.

Dintr-o dată, mizele erau altele, materiale, ierarhice, extrem de pământene.

A fi frumos şi onest, deşi caracteristici perisabile prin natura lor, devenise un delict.

Nimeni nu putea fi frumos şi onest, cu siguranţă ascundea ceva – un eşec, o năzuinţă necurată, o ţintă politică.

Literatura redevenea monopolul celor care "ştiau", care erau "ştiuţi", care "aveau legătură cu domeniul".

Studenţii, cei care tocmai se formau la litere, filosofie, psihologie, comunicare erau cei mai detestaţi, criticaţi, repede înlăturaţi sau respinşi să nu prindă gustul sau cheagul în sfera pentru care învăţau.

Se intra astfel, în zodia în care fiecare trebuia aruncat în altceva decât ceea ce ştia sau avea şanse să ştie.

Degringolada unor meserii căutate în anii 80 a legitimat haosul valoric.

Oricine putea şi trebuia să se priceapă la orice, iar mersul în goană al societăţii avea să decidă care urma să fie locul potrivit fiecăruia.

Excepţiile nu intră sub lupă, întotdeauna au fost oameni care au avut de mers pe drumuri ocolite spre a se putea exprima după măsura cugetului lor, dar excepţiile nu confirmă regula.

Sau nu ar trebui!

Nu în ultimul rând, a intervenit Marele Maestru, *Timpul, cel care* păşeşte nepăsător peste speranţele noastre, *modificând relieful social* după reguli numai de el ştiute.

O societate crescută, decenii la rând, în cultură mediocră sau în lecturi superficiale ale unor texte consistente, nu putea acum, în libertate, să opteze în masă pentru cultura de calitate!

Laşitatea oricărei fiinţe umane poate fi controlată de minţile rafinate, pregătite să se protejeze de nisipuri.

Dar marea majoritate se lasă repede în seama kitsch-ului, a nonculturii precum şi a ironiilor amare la adresa celor care ţin ştacheta ridicată.

În felul acesta, presa, apoi piaţa de carte şi cea de spectacole de ţinută au fost retrase din agendele zilnice, lăsate să se scufunde în neajunsuri, în dezinteres şi chiar depresie.

Şcoala însăşi uită să pregătească tinerii pentru alimentaţia cu presă, fie ea de ştiri sau culturală.

Cu excepţiile care, şi aici, supravieţuiesc prin eforturi private considerabile, revistele studenţeşti şi-au pierdut chiar funcţia soteriologică cu care fuseseră investite în urmă cu câteva decenii!

Nu cred că internetul poate ţine loc de presă dată fiind structura lor radical diferită, durata de viaţă a unei ştiri/ postări/ publicaţii, rigoarea şi termenele care fac posibilă apariţia unei reviste şi, înainte de toate, acel ceva, filonul care uneşte o echipă redacţională.

Fie că este un crez, un manifest, o revoltă sau un spirit de libertate, acest mesaj ţine ideile împreună dincolo de stilul scriitoricesc sau de formatul publicaţiei.

Într-o epocă a postărilor cu viaţă extrem de scurtă, deseori needitate şi, oricum, redactate într-un limbaj care şi-a pierdut de multă vreme stofa aristocratică, însăşi ideea unei reviste studenţeşti croite nu pentru un examen, ci pentru nevoia de exprimare, este o idee exotică.

Am absolvit un liceu de informatică, dar profesoara de literatura română, doamna Dorina Mărgineanţu ne-a cerut, încă din clasa a IX-a dosar cu presa.

Se dădeau note, nu ştiu cât de bine corelate cu dosarul.

Dar ne-a deschis gustul şi ne-a format automatismul de a căuta presă, a citi, a comenta şi a tria.

Era înainte de 89.

În anul al IV-lea de Facultate de filologie, criticul Cornel Ungureanu a înţeles că seminariile nu erau suficiente şi, cumva, toată energia noastră trebuia să prindă contur.

Aşa a renăscut Forumul studenţesc.

Dar vremurile nu erau coapte, atunci.

Am mai crescut noi, individual, după cum s-a putut.

Pentru noi, cu siguranţă nu a fost un moft, nici o obligaţie corelativă examenului de final de an.

Era Lumea, cu majusculă, pentru că întrupa libertatea noastră de a avea o voce şi a ne strădui să o folosim articulat.

Puţini profesori îşi îndrumă azi, elevii sau studenţii spre reviste, fie ele academice sau literare.

Pentru că foarte puţini profesori citesc, la rândul lor.

Iar pe nepăsarea pe care o răspândesc în cetate, pe puţinătatea spiritului lor se năruie treptat, o întreagă cultură a presei de substanţă.

Noi eram atunci, în primii ani 90, tineri, extrem de vii şi de frumoşi pentru că nu ne mai interesa decât substanţa.

Aşa a reapărut Forumul studenţesc, aşa ne-am format.

Restul e ideologie.

Laura Gheorghiu

Laura Gheorghiu

Licenţă în filologie, română-engleză (1993), filosofie (1997) şi drept (2007), MA ştiinţe politice (2008) la Central European University Budapesta, MA studii europene (2009) Bucureşti, doctorand în drept public şi ştiinţe politice, Karl Franzens University, Graz, Austria (cu un an de mobilitate petrecut la Alma Mater Bologna, 2016).

Lector de ştiinţe politice la Universitatea din Timişoara (1999-2007) şi inspector relaţii publice la Muzeul de Artă din Timişoara (2018-2023).

După un scurt stagiu la ziarul Timişoara (1996), m-am dedicat activităţii academice şi am revenit în presă în 2017, pentru pagina de politică externă a săptămânalului Banatul Azi.

Până în prezent am publicat, aici, peste 300 de articole de analiză politică, dar şi de cronică a evenimentelor culturale.

Am mai colaborat cu Dilema Veche, Orizont, Steaua, Tribuna, Meridianul Timişoara, Lecturn.

Sunt secretar de redacţie al publicaţiei on-line Thymes (literatură) şi colaborez la site-ul Visegrad Insight cu articole de analiză politică.

Sunt membră a Uniunii Scriitorilor din România (din 1996).

Am obţinut două premii pentru poezie în cadrul Festivalului de literatură "Scoica de Aur", Palermo şi, respectiv, premiul Ion Monoran al Uniunii Scriitorilor pentru debut editorial.

Am publicat volumul de poezie "Antifetişism" (1995, Ed. Hestia, Timişoara), apoi *Political Institutions for An EU Federal Constitutional Treaty – The Commission*, Dr. Muller Verlag, Saarbrucken, 2008; *The Vertical Division of Powers in the European Union*, Scholars' Press, SIA Omniscriptum Publishing, Riga, Latvia, 2018, precum şi numeroase articole ştiinţifice în reviste de specialitate – studii politice, drept, filosofie.

Sunt membră NOMOS (Centrul internaţional de cercetări juridice, culturale şi politice), cu sediul la Universitatea Jagelonă din Cracovia, respectiv UACES (University Association for Contemporary European Studies), cu sediul la Londra.

BUPT

Simona-Grazia Dima

Poetă, eseistă, critic literar, traducătoare, Simona-Grazia Dima este membră a Uniunii Scriitorilor din România, a Filialei Bucureşti Poezie a acesteia, membră de onoare a PEN-Clubului Român, al cărui secretar general a fost vreme de peste două mandate (2006–2015).

A absolvit Facultatea de filologie a Universităţii de Vest din Timişoara, ca şefă de promoţie naţională.

Locuieşte la Bucureşti.

Colaborează la revistele majore din ţară şi la publicaţii literare din străinătate.

A publicat 29 de volume, dintre care13 volume independente de poezie : *Ecuaţie liniştită*, *Dimineţile gândului*, *Scara lui Iacob*, *Noaptea romană*, *Focul matematic*, *Confesor de tigri* (premiul pentru poezie al Filialei Timişoara a Uniunii Scriitorilor din România, 1999), *Ultimul etrusc*, *Călătorii apocrife*, *Dreptul rănii de a rămâne deschisă*, *La ora fulgerului*, *Interiorul lucrurilor*, *Pisica de lemn pictat* (premiul pentru poezie al Filialei Bucureşti Poezie a Uniunii Scriitorilor din România, 2019), *Havuz* şi şase antologii lirice, în ţară şi în străinătate (în limbile engleză, franceză, germană, maghiară şi sârbă).

De asemenea, Simona-Grazia Dima este autoarea a şase volume de critică literară şi eseistică şi a două de traduceri.

Participantă la manifestări literare naţionale şi internaţionale.

Selecţii din poeziile şi eseurile sale au fost traduse în limbile engleză, franceză, italiană, spaniolă, germană, maghiară, sârbă, slovacă, turcă, galeză scoţiană, albaneză.

A primit numeroase premii pentru creaţia sa, în ţara noastră şi peste hotare.

Autoare de prefeţe şi postfeţe, membră în jurii literare.

Un laborator al artei şi al vieţii

Formarea mea ca scriitor, petrecută în anii studenţiei, a fost strâns legată de Cenaclul „Pavel Dan" şi de revista „Forum studenţesc".

Strădania depusă în aceste două laboratoare ale scrisului a coincis cu intrarea pe care mi-am făcut-o în viaţa literară aşa cum este ea, abruptă şi stihială, plină de neprevăzut, aidoma vieţii obişnuite, dar în alt plan.

Desigur, am fost foarte ataşată şi de cenaclul „Hyperion" al Facultăţii de filologie unde studiam, precum şi de Cenaclul Scriitorilor, din jurul revistei „Orizont" – acolo am fost prezentată elogios de Marcel Pop-Corniş şi de Vasile Popovici.

Afilierea mea la cenaclul „Pavel Dan" avusese însă loc cu un an mai devreme.

Am perceput prezenţa acestei constelaţii de factori formativi ca pe un exemplu benefic de conlucrare – în sensul unor vase comunicante de un dinamism esenţial.

Momentul intrării mele în rândurile cenaclului studenţesc timişorean prin care trecuseră de-a lungul timpului scriitori autentici a sosit ca o surpriză - am fost invitată acolo în anul întâi de studiu universitar să citesc din versurile pe care tocmai le prezentasem la Cenaclul „Hyperion" al Facultăţii de filologie.

Doamna lector dr. Stela Mirel, responsabilă cu lucrările acestuia din urmă, mi-a comunicat dorinţa confraţilor de la „Pavel Dan" de a mă asculta, la rândul lor, după ce aflaseră de lectura mea de la facultate.

Asta demonstrează eficienţa zvonurilor- se auzea imediat despre un fapt nou, interesant, eram excluse blazarea, *spleen*-ul.

Intrarea mea fulger în rândurile paveldaniştilor a avut prospeţime, fragranţa unui eveniment pur, deschis, fără aranjamente speciale.

După lectură, doamna Stela Mirel a prefaţat, printr-o prezentare, grupajul liric publicat în revistă, prima contribuţie a mea din paginile ei („Forum studenţesc", an 8, nr. 3 (54), aprilie 1980).

Dintre confraţii de la „Pavel Dan" mi-au fost cei mai apropiaţi sufleteşte poeţii Eugen Bunaru, prieten fidel, ardent paveldanist, introvertitul Petru Ilieşu şi carismaticul Ion Monoran, o voce emblematică a grupării.

El a arătat *ab initio* încredere deplină în scrisul meu, mult respect şi prietenie nicicând diminuată, de aceea îi păstrez o amintire sacră.

Concentrarea lui la tot ce ţinea de activismul nostru literar, precum şi viziunea lirică, remarcabile, îi probau maturitatea, mai ales întrucât, experimentat fochist, plănuia să urmeze studii superioare, fără a-şi împlini vreodată visul.

Cu toate acestea, aborda textul scris cu o intuiţie inegalabilă, luările sale de cuvânt erau mereu judicioase, iar în ceea ce mă priveşte, mi-a intuit îndată, fără greş, nucleul preocupărilor.

a făcut să mă simt susţinută şi înţeleasă, mai mult decât era în stare orice cadru didactic universitar.

Purtam, în plimbări, lungi discuţii, i-am împrumutat cărţi, între care *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, pe care le-a citit grabnic.

Programul paveldanist, deşi neexplicit, manifestat însă elocvent prin acţiune, datora mult componentei culturale inerente, de aceea ofer cu nostalgie şi afecţiune detaliile de mai sus.

Se citea intens, se discuta pe marginea celor aflate de la autori prestigioşi.

A existat în gruparea noastră o tendinţă determinată de recuperare (chiar de reconstituire *in vivo*) a interbelicului, a filosofiilor dezvoltate atunci (şi nu numai), sau măcar a efervescenţei intelectuale specifice acelor timpuri.

De aceea, pot spune, noi am sărit decis peste fruntariile înguste ale realităţilor ideologice de tip socialist.

Trăiam într-un spaţiu imaginar şi imaginal vast, descătuşaţi.

Pe Mircea Eliade îl studiam nu numai în traducerile ce abia se editau, ci, deopotrivă, în original, în copii xerox trase în multe exemplare, de primii dintre noi cu acces la operele respective.

La fel, ne familiarizam cu universul lui Cioran, ne captivau şi Nichifor Crainic, cu *Nostalgia paradisului*, o operă mistică impresionantă, Pitagora sau Matila Ghyka.

Pe o altă filieră, destul de restrictivă şi ea, departe de populism, eu devoram scrieri teozofice şi texte clasice despre maeştrii Zen, stimulată de poetul Petru Ilieşu, posesor al unei impresionante colecţii.

Componenta *spirituală* (şi vizionară) a cenaclului trebuie luată în considerare negreşit, deşi ea a însemnat, cred, pentru fiecare, altceva.

O particularizate accentuată ne caracteriza, departe de orice lipsă de relief nivelatoare.

De reţinut era şi componenta *istorică*, prin care ne iniţiam într-o societate românească ideală, parlamentară, una cu Europa şi, totodată, pronunţat contemplativă, conform unei tradiţii pământene.

Aici impactul cărţilor lui Pompiliu Eliade (*Influenţa franceză asupra spiritului public în România*) şi Ion Bulei (*Lumea românească la 1900*) se cere mărturisită, căci volumele erau comentate furtunos.

Ne manifestam asemeni unor suavi utopişti, cu ochii spre viitor şi, totodată, spre înfloritorul trecut, nu ne raliam prezentului, fără a ne sustrage lui, ci depăşindu-l.

Totuşi, nu puteam fi traşi la răspundere, fiindcă topeam aceste meditaţii în imagini, în inefabil.

Nu eram declarativi, credinţele noastre imprimau semne literare, nu şi agitatorice.

Am făcut acest lung ocol din dorinţa expresă de a circumscrie cât mai exact climatul specific grupului nostru şi ulterior răsfrânt în paginile revistei „Forum studenţesc", care publica, regulat, în paginile sale, selecţii din creaţia tinerilor, comentate în cenaclu şi, astfel, într-un fel, legitimate adică prin lectura lor acolo.

Conducerea revistei nu greşea arătând atâta încredere - ştacheta era, la „Pavel Dan", înaltă, pentru că nu lipsea patronajul universitar empatic (în persoana distinsei doamne lector dr. Rodica Bărbat), în vreme ce mentorul oficial (metodistul) din partea Casei Studenţilor, prozatorul Viorel Marineasa, reuşise performanţa de a fuziona cu cenacliştii îndrumaţi, devenind „unul de-ai noştri".

Din primele zile petrecute între noii confraţi, i-am remarcat efortul neobosit de a găsi referenţi pentru lecturile proxime, un atu al grupării, indiciu al standardelor ei teoretice ridicate.

Oficiul acesta critic l-am făcut, de foarte multe ori, şi eu.

Citeam dinainte textele şi expuneam un referat scris.

Daniel Vighi, cap critic excelent, a jucat acelaşi rol în nenumărate rânduri, cu multă competenţă şi har narativ.

Prin atari detalii organizatorice ne încadram, victorioşi (conştientizez cu putere acum!), în lupta generală contra entropiei sociale.

Cenaclul (prin urmare şi scrisul, la ora sa tânără) nu era lăsat în seama forţelor destrămării, a lâncezelii în planul cugetării şi al acţiunii, întrunirile lui degajau o luminozitate aparte.

Ca preşedintă (în intervalul 1980–1983), preocupările mele vizau, primordial, calitatea lecturii, dar şi stabilirea unei atmosfere destinse, nobile, spre a se evita orice manifestare neproductivă, deviantă (din partea unor necunoscuţi).

Graţie lui Viorel Marineasa am început să scriu critică: el mi-a pus pur şi simplu în braţe cărţi şi m-a îndemnat să scriu despre ele.

Nutream, ce-i drept, o veche pasiune pentru critică, dar şi un soi de sfială faţă de responsabilitatea inerentă acestui gen literar.

Cronicile mele nu au fost lipsite de ecou - Traian T. Coşovei a apreciat la superlativ comentariul ce l-am dedicat volumului său cu titlul *1, 2, 3 sau...* (Editura Albatros, 1980) şi l-a inclus în bibliografia proprie, citând din el pe copertele unor volume publicate de el în anii 90.

Petre Stoica a cuprins cronica mea la volumul său de traduceri din Georg Trakl (*Tânguirea mierlei*, Timişoara, Editura Facla, 1981) în bibliografia traducerilor pe care le realizase din opera marelui poet austriac.

Menţionez, dintre comentariile literare publicate de mine în revista „Forum studenţesc", cele despre poezia lui Matei Vişniec, Emil Brumaru, Eugen Jebeleanu, Marin Lupşanu, Bogdan Negru.

Erau cronici ample, minuţioase.

Pe primul loc al colaborărilor mele a figurat însă, desigur, poezia.

Îmi amintesc starea de tensiune şi exaltare în care am scris despre *Călăuza* lui Tarkovski, reţinută intempestiv, într-un birou, de Marius Murariu, coleg de cenaclu şi publicist foarte activ.

El realiza atunci o anchetă despre impactul filmului şi îmi solicitase contribuţia pe loc („Forum studenţesc", an 10, supliment literar nr. 1/1982, p. 11).

Simpatice, dar şi pline de profesionalism erau şi zilele când am ajutat colectivul redacţional făcând, ore în şir, redactări şi corecturi pe textele pregătite pentru apariţie.

În acest timp, mereu alături de mine şi de Ioan T. Morar, colegi de travaliu revuistic, Ghiţă Crişan, redactorul-şef plin de modestie şi de colegialitate, rezolva eficient, pe lângă cizelarea altor articole, o sumedenie de chestiuni redacţionale ivite pe parcurs, apoi revista era înaintată victorios tipografiei.

Întorcându-mă la şedinţele cenaclere, le retrăiesc în desfăşurarea lor echilibrată şi riguroasă.

Voi rememora împrejurarea când am fost rugată de membrii de frunte ai cenaclului, între care, contopit, colegul şi îndrumătorul nostru Viorel Marineasa, să accept să fiu preşedintă.

Nu mi-o doream, aveam oroare de funcţii.

Dar au insistat, atât de încrezători, strânşi compact în jurul meu, formând un zid al solidarităţii frăţeşti, încât m-au convins.

Scena a devenit o celebrare a rodului spiritual al scrisului, maturat prin eforturile noastre comune.

O păstrez, mereu vie, în lăcriţa sufletului.

Mai precizez că am fost preşedintă cu limită de vârstă, ceea ce însemna că urma să conduc adunările vreme de încă un an universitar după absolvire – mandatul maxim.

am onorat într-adevăr până la capăt.

Ce timpuri dulci-amărui, când, şefă de promoţie naţională (şi locală, desigur), dar neputând activa în marile oraşe (nici în cel natal, Timişoara, unde absolvisem şi îmi aveam părinţii, locuinţa, amicii, bibliotecile!), deoarece ele erau *închise prin decizie politică*, soseam cu fidelitate, din comuna Variaş, ca profesoară de română şi engleză, prin decizia mea – putusem alege de pe lista guvernamentală, dar nu prea avusesem ce! –, în urbea mea de baştină, la fiecare două săptămâni, duminicile, spre a conduce şedinţele cenaclului.

Era o bucurie, dar şi o încordare, o jertfă aproape, fiindcă a doua zi dimineaţa trebuia să fiu la clasă (o navetă deloc comodă).

Duminica devenea astfel o zi sacrificială.

Am primit la finele mandatului meu două acte de mulţumire pentru activitatea de preşedintă a cenaclului, semnate de Viorel Marineasa şi de Valeriu Panasiu, directorul Casei de Cultură a Studenţilor, om fin, cu studii înalte la Universitatea din Bucureşti.

Mai evidenţiez câteva elemente tipice vieţii de cenaclu, aşa cum se oglindeau la întrunirile periodice.

Nu se chiulea, nu se ironiza excesiv, se citeau textele, răspândite în sală în mai multe exemplare dactilografiate de angajaţii Casei Studenţilor, apoi referatul şi se declanşau discuţiile.

Participanţii exprimau opinii şi observaţii pe marginea textelor parcurse atent.

Scopul, de fiecare dată pozitiv, ţintea realizarea estetică optimă.

a scris mult despre bogăţia manifestărilor cenacliere, aşa că, pe lângă schimburile noastre de experienţă cu alte grupări literare, voi reţine şi Tabăra de la Crivaia, la a cărei primă ediţie, din august 1980, am participat.

Am citit cu acel prilej ciclul poematic *Calea crinului*, care s-a bucurat de succes şi a fost publicat în întregime în suplimentul literar al revistei „Forum studenţesc" (an 9, nr. 2 (63), februarie 1981, p. 8).

Suplimentele literare, de bună factură publicistică şi intelectuală, reflectau mult din activitatea cenaclului şi erau aşteptate cu sufletul la gură de comunitatea studenţească.

Ele dădeau o idee despre altitudinea şi amplitudinea preocupărilor unor scriitori în formare (deja maturi, de fapt), vădite în tematica textelor publicate, deloc aleatorie, căci poate fi descoperită şi în ceea ce au scris mai târziu.

Revista „Forum studenţesc" a marcat, în chip firesc, o înscriere a noastră în circuitul literaturii tinere: era citită în centrele studenţeşti din ţară, contribuind aşadar la naşterea unei solidarităţi de generaţie şi de crez.

Substanţiale au fost, în acest sens, lectura noastră la cenaclul revistei „Amfiteatru" de la Bucureşti (1981) şi primirea la noi a „Cenaclului de luni" (1983).

Pitoreşti şi nelipsite erau continuările pasionate ale şedinţelor literare la restaurantele sau terasele din apropiere (cartierul Iozefin).

Acolo se cimentau prietenii, dar se şi puneau la cale strategii de promovare, inclusiv privind geneza unor proiecte ce urmau să se materializeze în scrieri curând tipărite în revistă.

Încrâncenarea nu lipsea, ştiindu-se că la noi e un *limes*, în vreme ce în alte părţi se petreceau evoluţii decisive.

Chiar dacă gruparea „Pavel Dan" nu a beneficiat de atuurile sinergice ale unui centru universitar cu tradiţie, încât comparaţia cu „Echinoxul" clujean, cu „Cenaclul de luni" sau cu cenaclul „Universitas", din Bucureşti, e grăitoare, cenaclul nostru, autentic în spirit şi degajat, făcea o figură absolut onorabilă în contextul scrisului tânăr al vremii, iar creaţia cuprinsă în „Forum studenţesc" a fost remarcată la nivel naţional prin înalta ei ţinută.

Desigur, nu idealizez circumstanţele - îmi aduc aminte de poziţia lui oarecum periferică.

Oficialităţile culturale ale urbei nu ne-au preţuit prea mult, eram lăsaţi în voia noastră, să creştem precum buruienile; un avantaj în cele din urmă, fiindcă nu lăsa loc imixtiunilor în treburile proprii.

Formam, astfel, fără ostentaţie, un excelent laborator de creaţie, unde, nerăbdători, abia aşteptam să ne îndreptăm producţiile tocmai ieşite la lumină spre confruntarea cu opinia amicilor literari.

Presiuni exterioare asupra scrisului nostru împărtăşit în şedinţele de cenaclu cutumiare nu s-au exercitat foarte drastic, iar cele, sporadice, înregistrate (ce vizau cu precădere textele apărute în „Forum studenţesc", după lectura de obşte) se rezolvau îndată prin abilitatea redactorilor revistei.

În plus, în Timişoara, la conducerea treburilor studenţeşti, trebuie spus, au existat şi intelectuali veritabili (unul dintre ei era Petre Andea), iar ei dovedeau o anume civilitate.

Predomina deci o atmosferă urbană – cred că am fost norocoşi.

Sintetizez, în final: cenaclul „Pavel Dan" şi fratele său de suflet, revista „Forum studenţesc", au constituit pentru mine, în pofida vremurilor tulburi, un loc al păcii, al sincerităţii şi al armoniei, al genezei prieteniilor durabile, esenţiale.

Un tărâm aproape neatins de urâtul epocii, unde am putut crea şi dobândi indispensabila ştiinţă a textului.

Simona-Grazia Dima

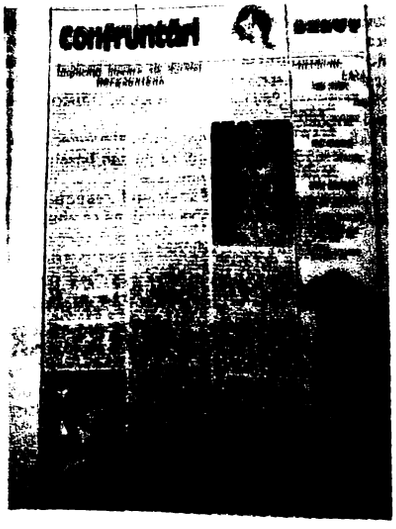

BUPT

Gabriel Baiulescu

De obârșie victoriană.

Bineînțeles, a Brașovului.

Mama, tata și copilăria m-au crescut spre a fi egalul tabieturilor și vocației de om de perspectivă, facultatea m-a adus cu picioarele pe pământ și cu jurământul lui Hipocrate în buzunar,

iar societatea m-a ajutat să-mi gospodăresc casa destinului.

În familia mea am exersat bucuria și bunul simț românesc, în egală măsură, am detaliat un limbaj medical pe patru voci - Vlad și Alexandra continuând tradiția profesională a părinților.

Adică a Mirelei și a mea.

Arta și interesul pentru gazetărie au fost roluri de compoziție, interpretate cu recuzita studențească, iar în meseria boemă de culegător de cuvinte am fost sfătuit de un prieten special, Maria .

Doi ani am figurat șef de redacție Forum Studențesc, restul vieții - și nu numai - îl petrec sub anonimatul unui nume de Facebook provincial - Baiulescu Gabriel.

Dar și mâine va fi o zi.

Cu mai mulți prieteni, speranțe și cititori.

AGORA ÎN ZI LUCRĂTOARE

Motto - Perechea de mănuși albe și lungi te convinge să fii moral, artist de salon sau să dirijezi viața pe stradă! Ia-le cu tine , niciodată nu sții ce surprize îți rezervă destinul.

Un Escu de Banat și totodată gânditor al zâmbetului, dar care, inevitabil, aparținea altor vârste – mereu natural, de un optimism robust și atent la detalii .

Știa să vorbească tuturor și cu masura intelegerii.

Confesiunea lui de credință?

"Când anii te fac om, trebuie să-ți pui întrebări, altfel nu înfrângi ispita mediocrității; însă dacă prietenul cel bun te face OM (Majuscule sociale, zic!), păstrezi o șansă de viitor – gândești!"

Îl consideram modelul hamangian al celui ce punea semn de egalitate între ființă și piatră, ca având rădacină comună PREZENTUL.

Purta în jocul vieții de student un mare atu – rămânea unul dintre noi, și nu doar de-al nostru, dar bine așezat și cu un pas înaintea tuturor.

Paradoxal, era omul soluțiilor, chiar daca nu se dorea un lider de opinie.

Socializa într-o știință provocatoare a nonconformismului - uneori brutal prin adevărurile rostite – *"școala vieții este rezervată celor ce nu au loc în amfiteatru "* sau *" studentul de elită nu este doar cel ce contabilizează fratricidul zece ".*

Alteori subtil prin peisajul profesional licitat – *" Hipocrat te vrea liber de prejudecăți și dedicat".*

Asculta cu nonșalanță emisiunile postului de radio Europa Liberă, lămurindu-ne – *" De ce să mă tem ? De ce să mă ascund ? Ca să-i pot critica* (Savuros aperitiv al minții!) *trebuie să aflu ce spun!"*

Atitudinea sa benevolă, pe alocuri patriarhală, părea să-mi sugereze în momente delicate ale dialogului de viață – *"Acum nu este ziua ta norocoasă, colega, dar îți va veni rândul. Răbdarea, să nu uiți, este oportunitate de soi balcanic! Și ai un motiv în plus să lupți și si crezi ân ziua de mâine".*

Ozonul presei timișorene de nișă, Forum Studențesc, i-a ascutit sensibilitățile, insistând pe latura autodepășirii - deopotrivă, exercitiu de empatie și perseverență și nevoia unor repere nenegociabile - limba română și cultura noului.

Desigu , limite sub care nu îndrăznea să coboare ("te depersonalizezi prin neștiință sau compromisuri").

Intuitiv de cursă lungă, fără a fi un carierist, își descărca sufletul în fața apropiaților – *" Stii cine sunt și ce simt. Suntem de aceeași parte a baricadei și suferim împreună. Nu avem dușmani, ci doar persoane care nu vor să ne înțeleagă și nici nu au aceasta curiozitate".*

Ideea era absolută, argumentativă prin praxisul emotional - *Nu mai ești același om când știi ce vrei !*

În sfârșit conștientizasem privilegiul prieteniei cu el – rațiunea vieții este viata însăși, veșnic experiment și cutumă, și care te învață să ceri, te ajută să greșești, te condamnă să-ți porți în spate crucea și umbra.

Cu o excepție - cei luminați nu trăiesc sentimentul umbrei...

...Ecou în retina minții - ne reîntâlnim undeva, pe culoarele Casei Studenților, după ce am transpirat jumătate de ceas în tramvaiul 1 roșu, supraaglomerat.

Poftim, preludiul unei alte ședințe redacționale de joi seara:

- Dane, a intrebat Toni de articol, ai și poze la el?

Gabriel Baiulescu

Dan Coclici

M-am născut în cartierul timișorean Iosefin, la solstițiul de vară al agitatului și complicatului an 1968.

În redacția Forumului am ajuns în toamna anului 1988, din postura de student al Facultății de Mecanică din cadrul Universității Tehnice din Timișoara, loc în care am avut șansa să studiez, neașteptat, după 1990, și Psihologia, cu profesori de la Universitatea de Vest, datorită unei colaborări inedite între cele două instituții de învățământ superior.

La Forum Studențesc am fost redactor între 1988 și 1991, apoi, după absolvire, am devenit redactor la Realitatea bănățeană (1995-1996), Realitatea (1997-1998), Prima oră (1999-2001). Redactor șef-adjunct (2001) și apoi redactor-șef (2002-2010) al săptămânalului Bănățeanul, aparținând diviziei de publishing a Publimedia.

Am scris în peste 20 de publicații din țară.

Printre altele, în ziarul Timișoara (1991-1993), Academia Cațavencu (1994-1995), revista Privirea (1997-1998), Ziarul Financiar (2001-2006).

În 1998 am primit Premiul Asociației Presei Timișorene pentru articolele din Realitatea, iar patru ani mai târziu aveam să împart același premiu cu prietenul și colegul Valentin Sâmință, pentru culegerea de reportaje Lucruri și ființe despre care nu știm nimic. Reportaj în derizoriu (2001, Editura Marineasa).

Dincolo de debutul în presă, la Forum am avut șansa să îi cunosc pe cei ce aveau să îmi devină prieteni de cursă lungă: Vali Sâmință - în 1988 - și Adina Bogoiu, viitoarea doamnă Sâmință - în 1990.

Cu Vali aveam să lucrez împreună în mass-media din 1988 până la azi, iar toți trei aveam să punem bazele primului ONG care își propunea să promoveze vinul românesc.

În 2009, săptămânalul Bănățeanul renunța la ediția tipărită pe hârtie la doar câteva zile după ce ajunsese lider de tiraj, în țară, pe nișa sa, din cauza crizei, așa că am profitat de o perioadă mai puțin aglomerată din punct de vedere profesional pentru a obține diploma de jurnalist de la MEDIAPRO București.

În perioada imediat următoare, a fost nevoie de o reinventare profesională, pe care am realizat-o chiar cu prietenii întâlniți la Forum, familia Sâmință.

Am devenit, astfel, unul dintre membrii fondatori al primului ONG din România care promovează vinul românesc (2010), care urma să pregătească terenul pentru apariția Clubului Degustătorilor de Vin Neautorizați (2012), primul club de acest gen din România, ce funcționează după modelul cluburilor private din Marea Britanie.

Clubul mi-a dat ocazia să creez diverse lucrări din dopuri de plută, în cadrul expoziției noastre de grup, cu tematică viticolă, „Podgoria artei" (2015), organizată la Arad, primul eveniment de acest fel din România.

În ultimii 14 ani, deși domeniul vinului este unul de nișă, am reușit să organizăm evenimente în premieră, care au devenit, în timp, repere în domeniu.

Grupul de Oenologie pe care-l administrăm pe Facebook va depăși, în scurt timp, zece mii de membri, fiind cel mai popular grup din România pe această nișă.

Vinul a dus grupul nostru de prieteni pasionați de jurnalism și de vin în 27 de țări și, chiar dacă nu mai suntem de mult timp studenți, putem jura pe (vinul) roșu că spiritul de la începuturi e încă acolo.

(foto: dan.coclici)

Primul meu paradox postrevoluționar

Mi-am dorit să ajung ziarist încă din școala generală, de la începutul anilor '80, însă nu mă vedeam absolvent al unei școli *de cadre*, pentru ca apoi să fiu condamnat să înșir clișee propagandistice în cine știe ce organ al partidului unic.

Am avut însă șansa să îl cunosc pe regretatul George Șerban, în 1982 - ne era prieten de familie - și, când am devenit student la Politehnică, în 1988, întâmplarea a făcut ca George, devenit între timp scriitor de succes și profesor de Filosofie chiar la facultatea mea, să fie numit coordonator la Forum.

Asta a fost conjunctura în care am debutat, cu câteva cronici de artă plastică, în ziarul studenților timișoreni.

Nu intenționam să fac din jurnalism o carieră, decât dacă, printr-o minune, situația politică s-ar fi schimbat.

În acei ani cenușii puțini credeau că e posibil acel lucru - și nici eu nu mă număram printre optimiști, așa că nu-mi făceam iluzii.

A venit apoi finalul anului 1989, iar generația noastră, a redactorilor-decreței, a avut șansa să trăiască și experiența tranziției unui ziar într-o cu totul altfel de lume.

În primele luni ale lui 1990, am înființat împreună cu colegii de la Forum, *Societatea „Europa" a Studenților Publiciști*, ce avea să fie a doua semnatară a *Proclamației de la Timișoara*, după *Societatea Timișoara*.

Îmi amintesc cum am discutat, într-o seară de început de martie, până târziu, în noapte, împreună cu George Șerban și cu colegii de redacție, despre cum ar trebui să arate forma finală a proclamației.

Întâmplarea a făcut ca exact în acea zi să primesc, de la niște prieteni din RFG, o cutie de carton plină cu banane și portocale, fructe pe care nu le mai văzusem de mulți ani.

Am vrut să le fac o surpriză colegilor, așa că am ascuns cutia în biroul principal al redacției aflată în rectoratul Universității Politehnice, din Piața Operei.

Când analiza pe textul proclamației se apropia de ceea ce avea să devină faimosul Punct 8, era deja trecut de ora zece seara; tuturor ne era foame, dar ne străduiam să rămânem concentrați pe textul citit rar, cu intonație adecvată momentului, de mentorul nostru.

Mi-am zis că e un moment bun să fac ce îmi propusesem: m-am strecurat în cealaltă cameră, și, după câteva secunde, eram în pragul ușii, cu o plasă plină de portocale într-o mână și cu un snop de banane în cealaltă.

La exclamațiile entuziaste ale colegilor, am răspuns începând să arunc spre ei portocalele, apoi, una câte una, bananele.

Agitația și fervoarea cu care reacționau toți la vederea bananelor erau perfect normale, însă l-a cam descumpănit pe George Șerban, care, deși amuzat, se străduia să ne readucă cu picioarele pe pământ.

Sigur, aveam să ne întoarcem cu toții la proclamație, însă nu imediat, ci doar după ce toate portocalele și bananele au dispărut.

Acesta a fost, pentru mine, primul paradox postrevoluționar - puteam fi considerați cetățeni ai unei țări bananiere, din cauză că niște simple fructe exotice ne-au distras de la editarea unui document ce avea toate șansele să devină unul istoric.

În același timp, era clar că nu trăiam într-o țară bananieră...

Dacă ar fi fost așa, n-am fi fost atât de impresionați la vederea unor banale banane!

Dan Coclici

PULSUL ORAȘULUI. ȘI AL CENTRULUI SĂU UNIVERSITAR...

Prin natura ei, revista - născută prin reunirea celor 4 publicații de institute - trebuia să fie ancorată în realitatea din întreg centrul universitar.

Apariția relativ lunară, cât și lipsa unei alternative, au făcut ca revista să fie mai mult o publicație de relatări, de reportaje, de analize, în general de materiale cu un grad sporit de acoperire, care abordau problematica studențească în desfășurarea ei, fără a pune accent pe latura informativă.

S-a încercat suplinirea acestor dezavantaje prin funcționarea - la nivel de centru universitar și de unele institute - a unor posturi studențești de radio, care beneficiau de o rețea ce permitea ascultarea lor, între anumite ore, în căminele studențești.

Din păcate, orele erau adesea improprii, fiind vorba de miezul zilei, când studenții erau la masă sau unii chiar aveau ore, mai ales în zilele de mijloc ale săptămânii.

În aceste condiții, redacția a găsit soluția unor rubrici care luau "pulsul" centrului universitar sau al orașului, prezentând informații despre diverse evenimente, realizări deosebite, oameni care au făcut ceva pentru comunitate.

Dar, în egală măsură, și aspecte critice, aduse cu insistență în atenția factorilor responsabili.

Nu știm dacă s-a reușit mult cu aceste insulițe de informații în oceanul mare de articole de altă factură, dar, cu siguranță, revista a devenit mai vizibilă, mai atent urmărită și de către autorități și, de ce nu, mai băgată în seamă.

În fond, orașul avea, el însuși, un mic orașel studențesc și alte câteva oaze de tinerețe, pe care trebuia să le integreze...

Cu bunele și relele lor, cu problemele tinerilor...

Astfel că Forumul Studențesc poate fi considerat, cu îndreptățit temei, nu doar o publicație a tinerilor studioși, ci ca una a cetății, un adevărat brand de Timișoara!

BUPT

Liliana Trocan (Brad)

Născută la 9 februarie 1966.

Redactor Şef, din 2014 până în prezent la https://arad24.net şi manager, iar din 2018 la /https://www.putereaapatra.ro (o publicaţie regională online care oferă informaţii pentru cititorii din regiunea Vest a României).

Corespondent de Arad, între 2013–2014, pentru AgroTV, dar şi la Transilvania Business (2012–2018) şi Glasul Aradului (2007–2009).

Având un traseu profesional similar cu al soţului, este redactor, între 2001–2009, la Cronica, Gyula (Ungaria).

A fost corespondent de Arad, între 1998–2004, la Studioul TVR Timişoara, între 1996–1998 la PRO TV şi între 1993–2014 la România Liberă.

A fost secretar general de redacţie la Ştirea Expres (1992–1994) şi Ştirea (1991–1994).

Între 1986–1988 a fost şef subredacţie Timişoara la Viaţa Studenţească, iar între 1984–1989 a fost redactor la Forum Studenţesc.

A terminat, în 1984, Colegiul Naţional „Moise Nicoară", Arad.

Este absolventă a Facultăţii de Mecanică, secţia Tehnologia Construcţiilor de Maşini (TCM), de la Institutul Politehnic „Traian Vuia" Timişoara, a cursului post universitar de Relaţii Economice Internaţionale la Universitatea „Aurel Vlaicu" din Arad (2001–2002) şi a Masterului de Mass-Media şi Comunicare, la Facultatea de Jurnalism, Comunicare şi Relaţii Publice de la Universitatea Spiru Haret, Bucureşti (2008–2010).

Publicaţii - Comunicarea pe internet în campania electorală.

Forum studenţesc - locul unde mi-am ales visul

Era toamnă, o toamnă lungă în anul 1984 şi eram studentă în anul întâi la TCM.

Am intrat pentru prima oară în redacţie la Forum studenţesc, la Casa studenţilor.

Prima persoană pe care am întâlnit-o a fost Dana Dinu, care mi-a povestit ce rol are această revistă în viaţa studenţilor din Timişoara.

Mi-a plăcut şi am decis să rămân.

Şedinţele de redacţie erau interesante, mai ales că aveam posibilitatea de a afla de la ziariştii adevăraţi ce înseamnă adevărata presă în România acelor vremuri.

Ne-am confruntat cu cenzura, dar am învăţat că există posibilitatea să prezinţi un adevăr sub diverse forme, care să fie acceptate inclusiv de cenzură.

Un an mai târziu, în redacţie au venit şi prietenii mei de-o viaţă, Daniel Ognean şi apoi, Mircea Mitruţiu.

Am încercat să abordăm teme actuale pentru anii respectivi, care erau apreciate de colegii noştri, studenţi.

Era greu să urmezi cursurile unei secţii cum a fost TCM-ul şi în acelaşi timp să ai timp şi pentru şedinţe de redacţie, documentare, scris, dar şi obţinerea vizelor sau mersul în tipografie.

Dar, în acelaşi timp, a fost frumos.

Recuperam laboratoare şi seminarii pentru a putea merge alături de echipele Centrului universitar la FACS-uri.

A fost de pomină în anul 1987, când am plecat la Braşov, la FACS, la secţiunea de muzică şi dans modern, să scriem despre echipele din Timişoara.

Două vagoane etajate, pline de studenţi au plecat pe o vreme frumoasă din Timişoara. S-a cântat, s-a dansat iar când am coborât în Braşov, zăpada dădea peste pantofi.

Frigul de-afară nu ne-a speriat, iar timişorenii au evoluat la adevărata lor valoare şi s-au întors cu o mulţime de premii.

La câteva zile după ce am plecat spre Timişoara, la Braşov a avut loc o revoltă împotriva regimului comunist.

Dar, greutăţile erau tot mai mari, cota de hârtie se împuţina, însă, forumiştii au încercat să le depăşească.

Nu o să uit cum Gabi Baiulescu, redactorul şef şi Sorin Trocan, redactorul şef adjunct, se zbăteau să treacă revista de vize şi Forumul să vadă lumina tiparului.

Participam la taberele de presă, care erau o adevărată provocare pentru noi şi totodată un real schimb de experienţă cu studenţii ziarişti din întreaga ţară.

Poate cea mai importantă provocare pentru forumişti era concurenţa permanentă cu revistele studenţeşti din celelalte centre universitare.

Însă, noi, cei de la Forum eram mereu în topul celor mai apreciate reviste studenţeşti din ţară.

Eram respectaţi şi eram consideraţi ziarişti foarte buni.

Şi desigur, cea mai importantă distincţie a fost premiul III pentru creaţie literar-artistică oferit Consiliul UASCR şi revista „Amfiteatru", care a fost o recunoaştere la nivel naţional a activităţii publicistice desfăşurate în acea perioadă, inclusiv la Forum studenţesc.

Am plecat din redacţie de la Forum în 1989, pentru că mi-am finalizat studiile universitare, dar gândul mi-a rămas tot la scris.

A venit 1990, iar presa a cunoscut cu adevărat libertatea.

Foştii forumişti au ajuns jurnalişti în diverse redacţii de ziare, radio, TV. Experienţa pe care au dobândit-o în presa studenţească şi-a pus amprenta pe viitorul lor.

Nu am rezistat nici eu prea mult şi am decis să-mi urmez visul.

Aşa că, am lăsat în urmă ingineria şi am devenit jurnalist.

La peste 15 ani de la plecarea din redacţia Forumului studenţesc, tot în calitate de jurnalist dar de această dată de corespondent al cunoscutului cotidian România liberă, am întâlnit un fost profesor de la Facultatea de mecanică, care urma să primească un titlu academic.

După festivitate, mi-a spus că era convins că voi fi jurnalist pentru că îi plăcea ceea ce scriam în Forum studenţesc.

A fost o adevărată surpriză pentru mine, mai ales că mi-a menţionat despre un articol pe care l-am scris în 1986, despre un concurs studenţesc care fusese câştigat de un grup de studenţi pe care l-a coordonat.

Ce a însemnat Forum studenţesc pentru mine? Locul în care mi-am descoperit pasiunea de a scrie, de a accede spre un alt mod de viaţă. A fost o şcoală a vieţii unde am învăţat că şi într-o perioadă grea poţi alege să-ţi urmezi visul.

Pot să spun că acolo, în redacţie la Forum studenţesc am făcut primii paşi spre o altă carieră decât cea de inginer pe care mi-am ales-o iniţial.

Am împletit ingineria cu scrisul, iar rezultatele au fost pe măsură. A fost locul unde mi-am cunoscut viitorul soţ, unde am învăţat că în această lume poţi cunoaşte succesul.

Viaţa mi-a demonstrat că nu am greşit, iar cariera ulterioară, că am tras de fapt lozul câştigător.

Liliana Trocan (Brad)

Titus Sorin Trocan

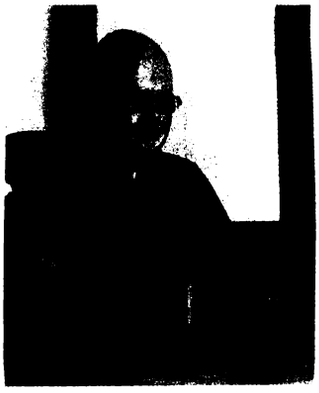

Născut la 5 august 1961.

Din 2014 până în prezent este senior editor la https://arad24.net, un demers publicistic menit să ofere o imagine online a vieţii sociale, politice, economice şi nu numai a Aradului.

Apoi, din 2018, lucrează la https://stiripebune.news, în calitate de manager, fiind vorba de o publicaţie online regională.

A fost, între 2012–2018, corespondent de Arad pentru revista Transilvania Business, iar din 2010 până în prezent este corespondent de Arad pentru Ziua de Vest.

A fost corespodent de Arad, între 2013–2014, la AgroTV, redactor, şef secţie politic între 2007–2009 la Glasul Aradului (cotidian din a cărei primă echipă de jurnalişti a făcut parte), corespondent de Arad la Analog TV (2007–2008), şi la Sette Giorni (2004–2015).

A fost redactor şi membru fondator, între 2001–2009, la revista periodică Cronica, ce a apărut la Gyula (Ungaria), editată în limba română, de către Autoguvernarea pe Ţară a Românilor din Ungaria.

Rând pe rând, a fost corespondent de Arad pentru Gardianul (2002–2004), TVR Timişoara (1998–2004), Pro TV (1996–1998), Mediafax (1996–1997), TVR 89 Timişoara (1994–1995), Expres Magazin (1993–1999), Evenimentul Zilei (1993–2007), Radio Timişoara (1992–2012).

Între 1992–1994 a fost redactor şef la „Ştirea Expres" (primul săptămânal de sport şi divertisment din Arad după anul 1989), apoi, între 1991–1994 la „Ştirea", săptămânal de opoziţie faţă de puterea din acea perioadă.

În presa studenţească a fost redactor, între 1984–1986, şi ulterior, între 1986–1987, redactor şef adjunct, la Forum studenţesc, colaborator la Radio Student Timişoara, între 1985–1987, şi la Viaţa Studenţească, între aceiaşi ani.

A terminat, în 1980, Colegiul Bănăţean din Timişoara şi este absolvent al Facultăţii de electrotehnică, secţia Energetică de la Institutul Politehnic „Traian Vuia" Timişoara (1982–1987), al unui Curs post universitar de Relaţii Economice Internaţionale la Universitatea „Aurel Vlaicu" din Arad (2001–2002) şi a unui Master în Mass-Media şi Comunicare, la Facultatea de Jurnalism, Comunicare şi Relaţii Publice de la Universitatea Spiru Haret, Bucureşti (2008–2010).

Publicaţii - Marketing politic în alegerile locale din 2008 la Arad.

O provocare şi un reper greu de neglijat

Este greu să rezumi în câteva cuvinte experienţa de viaţă care a însemnat „Forum studenţesc".

Am păşit în redacţie în toamna anului 1984, când se încerca o nouă relansare a revistei şi am încheiat aventura forumistică în vara anului 1987, odată cu finalizarea studiilor universitare.

Am început de jos, ca şi colaborator, am asistat la zbateri şi furtuni, pe măsura timpurilor de atunci şi am ieşit din redacţie în calitate de redactor şef adjunct.

A fost o perioadă grea pentru presa din România, care şi-a pus amprenta şi asupra „Forumului".

Dar alături de colegi minunaţi şi determinaţi am reuşit să depăşim momentele critice şi am păstrat vie moştenirea celor care, generaţie de generaţie, au făcut ca „Forum studenţesc" să reziste şi să se impună ca un reper nu doar pentru presa studenţească din România, ci chiar şi pentru presa mare.

O dovedesc cei care, ca şi mine, după ce situaţia din ţară a permis renaşterea presei libere, şi-au conturat cariere solide de jurnalişti, având la bază şcoala de presă studenţească le la „Forum studenţesc".

Au fost prea multe momente importante pe care le-am trăit în redacţie pentru a putea selecta acum unul anume.

Au fost celebrele şedinţe de redacţie din sediul din Căminul 16, de exemplu, unde ani de zile am pregătit şi lansat celebra „*Gazetă de Luni*", care apărea şi dispărea în fiecare zi de marţi de pe vitrina Cantinei 1 Complex.

În mod cu totul surprinzător pentru vremurile respective, era un demers publicistic nesupus nici unei cenzuri: pregăteam cartonul format A0, îl lipeam pe geamul cantinei şi a doua seară îl retrăgeam.

Ca fapt divers, la Europa Liberă a apărut ştirea că studenţii timişoreni postează mesaje prin care se plâng că stau în frig şi întuneric.

Era un ecou al unor postări ale noastre din „Gazeta de luni".

Ce a stat în spatele acesteia?

Încercarea noastră de a uni colectivul şi de a da posibilitatea celor care doreau să se manifeste fără oprelişti.

Cum de a fost posibil, ani de zile, să postăm acea gazetă?

Poate că alţii, la alt nivel, au un răspuns.

Sau sistemul oferea supape de siguranţă, pentru a nu izbucni alt gen de manifestări - acum e dificil de apreciat.

Am avut parte, la al doilea sediu, cel de la Casa de Cultură a Studenţilor, de o adevărată şcoală de presă, unde am avut şansa de a primi vizita unor jurnalişti celebri ai vremii.

Merită amintită o seară în care ne-a vorbit Cornel Nistorescu, de pildă. Şi azi rememorez acel moment.

Dar au fost cu mult mai mulţi iar discuţiile erau extrem de deschise şi instructive.

Nu ar fi fost posibile asemenea momente fără Dana Dinu, sau Constantin Mărăscu, „colegii" noştri mai mari din colectivul CCS.

Nu-l pot uita pe Viorel Marineasa, care a luptat pentru a păstra vie partea culturală şi alături de care am reuşit să salvăm un supliment SF, „Paradox", care a putut apărea în vara anului 1986 doar alături de „FS".

Şi a văzut lumina tiparului, chiar dacă era vacanţă, printr-un efort colectiv al forumiştilor şi „SF"-iştilor.

O enumerare a celor cu care am împărţit frumoasa postură de forumist în acei ani este o misiune dificilă acum.

Au trecut anii, societatea de azi este cu totul altfel decât a fost cu aproape patru decenii în urmă.

Nu pot să nu amintesc de Pompiliu Crăciunescu, redactor şef când am intrat în familia forumistă, Ilie Lăudat, Ciprian Alic, Sorina Sopa, Vasile Ancuţa, Lucian Ristea, inegalabilul Harald Zimmerman (Dumnezeu să în odihnească în pace!), dr. Dan Pârvulescu, Gabriel Baiulescu, alături de care am lucrat atât de bine, el redactor şef, cu redactor şef adjunct, Bogdan Popescu, Dan Blendea, Gyuri Gyorffy, Stelian Radu Cacuci, Daniel Ognean, Mircea Mitruţiu, Daniela Grosz, Ioan Faur, Ovidiu Guleş, Vasile Rusz, fotoreporterii Adrian Ioanăş (Dumnezeu să îl odihnească în pace!), Gheorghe Ohâi, Mircea Puşcaşu, Nicolae Lengher, şi el trecut în nemurire, care ne-a învăţat paginarea şi estetica ziarului şi, nu în ultimul rând, Liliana Brad, cu care ne-am cunoscut în redacţie şi alături de care, din 1988, formăm o familie de jurnalişti cu multă experienţă în spate.

Şi toţi ceilalţi, alături de care am dus mai departe, la vremea noastră, legenda „Forum studenţesc".

A fost „FS" o şcoală de presă utilă?

Cu siguranţă, da!

O dovedeşte faptul că microbul pe care l-am „primit" pentru prima dată în acea seară de toamnă din anul 1984 nu m-a mai părăsit.

Am continuat, după 1990, cariera jurnalistică şi continui şi azi să scriu, cu aceeaşi bucurie, deşi societatea, ţara şi presa s-au schimbat atât de mult în aceşti ani.

Am păstrat relaţiile cu mulţi foşti forumişti, gazetari de prestigiu, având la bază aceeaşi şcoală a presei studenţeşti.

Şi am relaţionat cu alţii pentru care „Forumul" a fost doar o etapă a vieţii, imposibil de uitat sau neglijat.

A vorbi astăzi despre condiţiile în care am lucrat noi, studenţi fiind, pentru a face gazetărie, este dificil.

Pentru că au trecut peste 30 de ani de la Revoluţia care a dezrobit cuvântul în România iar a spune celor care au crescut şi s-au format în democraţie cum a fost cu cenzura, osanalele obligatorii, nopţile pierdute pentru a pregăti ziarul pentru tipar pentru că a doua zi prezenţa la cursuri era obligatorie, frământările şi frustrările noastre, subiectele bombă care au rămas doar la stadiul de dorinţe sau vise, este greu.

Dar au fost vremuri pe care le-am trăit, am muncit şi am încercat să spargem barierele cenzurii... şi câteodată, este drept, destul de rar, am şi reuşit.

Au fost compromisuri?

Cu siguranţă, da.

Era spiritul vremurilor.

Dar important este că „Forumul studenţesc" a rezistat.

Şi pentru a încheia cu o amintire, la o tabără de presă din vara anului 1985, un tovarăş de la UASCR care ne instruia se chinuia să facă faţă asaltului nostru, al jurnaliştilor studenţi care căutam să înţelegem de ce nu putem scrie ce şi cum simţeam în ziarele noastre.

Era epoca în care regimul comunist închisese publicaţii, s-au oprit posturile de radio regionale şi cenzura reală devenea tot mai cruntă.

Spre mirarea noastră, omul a spus: „*Bucuraţi-vă că încă mai există presă studenţească în România. În condiţiile în care au dispărut sute de publicaţii, s-au închis radiourile teritoriale, probabil că undeva, acolo sus, le-a scăpat faptul că mai sunt şi revistele studenţeşti. Păstraţi ce aveţi şi bucuraţi-vă că mai puteţi exista şi în condiţiile astea!*".

Cineva, undeva, a făcut ca presa studenţească să fie ciuntită, încălecată, cenzurată dar să nu fie desfiinţată.

Şi ea a fost o şcoală pentru cei care şi-au putut demonstra abilităţile gazetăreşti în democraţie.

În rest, totul rămâne doar atât - o experienţă de viaţă şi un fragment de istorie trăită pe care rămânem tot mai puţini cei care o putem povesti, aşa cum a fost.

Sorin Trocan

BUPT

Autobiografie din cutia de jeleuri cu fructe trase în ciocolată

Valentin Sămînță, forumist între anii 1987 și 1990

Dacă-ți cere cineva o autobiografie, sigur te apuci să scotocești prin sertare în căutarea unor date sigure, de prin legitimații și acte îngălbenite care au fost cumva niște borne ale vieții tale.

Eu am găsit câteva zeci de astfel de borne, toate ținute în două cutii de carton într-un sertar al bibliotecii; pe una scrie *Lord* și vezi un melon și o umbrelă, iar pe cealaltă *Jeleuri cu fructe trase în ciocolată, Lei 11,50.*

Așadar, certificatul de naștere îmi amintește că am văzut lumina zilei în Republica Socialistă România, de felul meu *decrețel* fiind, de vreme ce la locul nașterii e trecută comuna Gătaia, raionul Deta, iar la dată, 3 noiembrie 1967.

Înțelepții birocrați care mi-au completat numele au avut grijă să mă numesc SĂMÎNȚĂ, nu tocmai ca și tatăl meu ori ca fratele meu, care se numeau SĂMĂNȚĂ, dar nu-i nimic, și biata Românie a suferit o mulțime de metamorfoze onomastice.

În primii ani, la Ferendia, satul care este în felul său Atlantida mea niciodată scufundată, Macondo-ul meu niciodată pierdut, am avut plăcerea să învăț bastonașele și buchiile, dar și faptul că *Ana are mere* în timp ce toate *Tractoarele ară.*

Eram premiant, dar și spărgător de geamuri ale bisericii, cu una dintre cele șase prăștii confecționate din gumele țiganilor de la Rugă și din limbile de pantofi ale tatei și ale tuturor bărbaților care au avut vreodată încălțări în casa de la numărul 242.

Pe urmă am luat cu toții drumul Timișoarei, șezând la curte comună în două mici apartamente de lângă Piața de Fân, în veselul și gudronatul cartier Fabric.

Școala se numea „21" și „Vincențiu Babeș", era la trei minute de mers pe jos, prilej de adulmecat aromele de plastic ars ale tuturor fabricilor din jur, printre care și legendara TEBA.

Mama croia rochii, tata regla ceasurile publice ale orașului și întreținea telespicherele de la IJTL, adică de la întreprinderea de tramvaie, iar în timpul liber mai făcea un ciubuc reparând televizoare alb-negru cu lămpi.

Eu continuam să fiu copil, elev la generală, cu cravată de pionier și posesor de premiul I, II sau III în fiecare an.

Prin 1982, la liceu, care se numea *Industrial* și *numărul 1*, am intrat primul din 5.000 de concurenți, cu media 9,43.

Bac-ul l-am luat cu media 9,93 și, chiar dacă nu asta s-a dovedit vocația mea, în '86 am intrat la Institutul Politehnic Traian Vuia, la Electro, al 121-lea din 150, ceea ce era foarte bine, căci puteam spera să prind pe urmă un loc în vreo fabrică timișoreană ori măcar bănățeană, și nu pe cine știe ce coclauri miniere ori moldovenești.

Decât că, după armata făcută la terești, la transmisiuni, în Someșeni, la Cluj, și după multe flotări pe Dealul Murăturii la porunca maiorului Moș Pericol, mi-am dat seama că politehnica nu e pentru mine.

Drept pentru care, în 1987, am ajuns în redacția *Forum studențesc*, călcând pe urmele multi mai marelui și mai celebrului meu frate Marcel, căruia îi spuneam (și îi spun și acum, firesc, ca pui de bănățean ce mi-s) *Ceacea.*

În decembrie '89 eram în anul trei, mi-au șuierat gloanțele pe la ureche la Maria, la Casa Studenților, la Băile Neptun.

George Șerban, noul redactor șef de la *Forum*, dedicase subtil un număr Revoluției Franceze, fapt incredibil în România ceaușistă.

Ca să apară, revista avea nevoie pe atunci de patru vize, și uite că totuși a apărut așa, vorbind despre o revoluție, nu despre congresul al paișpelea al pecere.

În 1990 aveam legitimație de *Golan de Timișoara*, m-am îndrăgostit de Adina și am devenit redactor-șef adjunct la *Forum studențesc*, revistă care avea să-și înceteze apariția regulată un an mai târziu.

Facultatea am terminat-o în 1992, dar nici nu mă gândeam să mă fac inginer când o să cresc mare.

Mare n-am crescut nici până azi, tot jurnalist am rămas.

De prin 1990 eram colaborator la unele suplimente ale ziarului *Timișoara*, în 1991 am ajuns să lucrez în redacție, iar din '92 chiar să am o carte de muncă acolo.

Au fost vreo cinci ani minunați, cu miros de șpalt, de poligrafie comunistă, cu paginări în cicero, cu telexuri străvechi, cu mineriade, cu mașini de scris automate, cu reportaje în sate dispărute.

În 1993 m-am căsătorit, la Arad, cu doamna doctor stomatolog Adina Bogolu, iar prin '95 am schimbat casa, redacția și am devenit și tătic.

Așa am ajuns de pe Lipovei pe Aradului, de la *Timișoara* la *Realitatea bănățeană* și tătic de Dănuț, născut de Bunavestire la „Odobescu", și în prezența mea.

În același an, împreună cu Viorel Marineasa și regretații Daniel Vighi și Silviu Sarafolean, președintele de atunci al Asociației Foștilor Deportați în Bărăgan, am făcut o documentare în mai multe locuri ale deportării, rezultând volumul *Deportarea în Bărăgan. Destine, documente, reportaje* publicat la Editura Mirton în 1996, volum al cărui coautor sunt și care conține între altele, și povestea deportării familiei mele, rostită de tatăl meu, Ioan Sămânță.

Am mai apărut, ca autor de poezie, în volumul colectiv *Zona. Prozatori și poeți timișoreni din anii '80 și '90*, Editura Marineasa, Timișoara, 1997.

În 1996, eram secretar general de redacție (SGR) la cotidianul *Realitatea bănățeană*, aceeași funcție având-o și în anii '97-'98 la noul ziar *Realitatea*, ambele conduse de George Boieru.

Din 1999, am fost SGR la un alt nou ziar, *Prima oră*, până în 2001, când am devenit salariat la Publimedia Internațional, ca redactor-șef adjunct la săptămânalul *Arădeanul*, care făcea parte din grupul de firme MediaPro deținut de Adrian Sârbu.

Mă făcusem arădean așadar, dar nici gazeta asta n-a avut viață lungă, ci una de doar 49 de numere, ulterior trecând la săptămânalul timișorean *Bănățeanul*, din același grup.

Asta însemna că făceam naveta Arad-Timișoara, și am făcut-o vreo patru ani în Dacia moștenită de la tata socru, până când am ajuns să conduc și eu o Toyota, dragostea auto a vieții mele.

În 2001, împreună cu prietenul meu și colegul meu de o viață Dan Coclici, am publicat cartea *Lucruri și ființe despre care nu știm nimic. Reportaj în derizoriu*, prilej să fim laureați cu Premiul Asociației Presei Timișorene, condusă de Ghiță Crișan, distincție pe care eu o mai primisem în 1997.

Bănățeanul a încetat să apară ca print la sfârșitul lui 2008, an în care a încetat și ultimul meu contract de muncă în presa tipărită.

A trebuit să mă reinventez și am făcut-o cu ajutorul blogului *Pivnicer*, creat în 2009.

Mă mutasem direct în presa de vin, urmând o pasiune reînviată la mijlocul anilor 2000, dar care avea legătură cu viile de la Ferendia și Goale, loc legendar – un no man's land uitat de cooperativizare - unde tata lucrase în plin comunism o parcelă de Tămâniță sau Tămâioasă, cum vreți să-i spuneți, și de pe care obținea, în copilăria mea, cel mai bun vin din lume.

Apoi am născocit site-urile *vestik.ro* și *cdvin.ro*, care sunt oglinzile virtuale ale *Asociației Vestik* - înființată în 2010, primul ONG din România având ca obiect de activitate promovarea vinului românesc, și ale *Clubului Degustătorilor de Vin Neautorizați din Arad*, fondat în 2012, entități create cu ajutorul soției, al lui Dan Coclici și al nepotului meu IT-ist Mihai Sămânță.

Cele două odăi ale clubului găzduiesc o mie de sticle de vin și aproape 600 de fotografii cu autografe originale din colecția prietenului meu Dan Coclici.

Pe blog și pe cele două site-uri de profil am publicat circa 1.200 de articole dedicate vinului și călătoriilor pe care le-am făcut, începând din 2009, prin 27 de țări ale Europei.

Cea mai recentă filă autobiografică se scrie așadar cu cerneală de Cabernet Sauvignon, cu tuș sau tușe de Merlot, cu penița muiată în Fetească Neagră, Novac și Negru de Drăgășani, sub deviza pasională *Vinum este bonum!*

Valentin Sămînță

Bildungs roman cu Forum studențesc și George Șerban

Țin în garaj și în pivniță câteva mii de ziare îngălbenite.

Sunt aproape toate numerele la care am fost părtaș, la care am contribuit cu articole și emoții de-a lungul câtorva decenii de presă tipărită, între anii 1987 și 2008. Gazete studențești, periodice de tot felul, cotidiene, săptămânale, suplimente culturale și de alt soi, foi diverse, pagini de magazin și almanah ș.a. Între ele, douăzeci de numere de revistă care mi-au marcat întreaga devenire profesională și personală, numite *Forum studențesc*.

Probabil că, dincolo de fotbal, de pescuit, de cărți și de film, scrisul a fost și a rămas pasiunea vieții mele. Oi fi învățat-o de la Ceacea, de la fratele mai mare Marcel. Oricum, aveam vreo șase ani pe când apăruse primul *Forum studențesc*, în mărețul și civilizatul oraș Timișoara.

De care nu aveam cunoștință în nici un fel, vorbesc atât de revistă, cât și de urbe, dat fiind că eram mic și eram copil într-un sat uitat de lume, Ferendia, din patria mea bănățeană. Toate legăturile fizice cu lumea urbană erau asigurate de trenurile care treceau destul de des prin gara pusă la doi kilometri de sat la îndemnul înțelepților așezării, să nu calce țugul copiii și animalele identitare. Niște motoare care mergeau cu viteză de melc și un tren de navetiști numit *Marinică*, legătură vitală cu fabricile din Cimișoara și Rășița, erau link-urile feringenilor cu civilizația.

Pe mine, minte de copil, znoaba bănățeană, pruncul decrețel zbuciumat și dificil, mă interesa mai puțin asta, plecarea în zodia urbană.

Oricum trebuia să învăț să înot într-un curent mult mai puternic decât toate vârtejurile Begăi, Mureșului și Dunării, și cu atât mai mult ale Vânei, cursul de apă precar și mocirlos care taie Ferendia în două.

Trebuia să înot în curentul comunismului, al industrializării, al tembelizării egalitare. Mă captiva însă biblioteca fratelui mai mare, a lui Ceacea meu, pe care el o proteja invocând un cerber înspăimântător și periculos numit *Stăpânul cărților*.

Cum știam, de la o vârstă prea fragedă, toate literele și toate legăturile care duc la magia cuvântului și prin urmare a poveștilor, cărțile mi se păreau un fel de delicatese cu miros și gust propriu, irezistibile atât prin conținut, cât și prin formă. Pășind pe urmele fratelui mai mare și mult mai serios, am avut parte de propriul și încă nescrisul bildungsroman bănățean de la finalul de secol XX: e-migrația la oraș, școala și supraviețuirea.

Băiețelul care avea șase ani pe când apărea primul număr din *Forum* a devenit colaborator al revistei studențești din Timișoara în 1987.

Monștrii sacri care creaseră gazeta erau de mult în câmpul muncii, și acest câmp nu prea cuprindea jurnaliști, fiindcă asta devenise o meserie distructivă și aproape interzisă în comunism. Erau profesori, ingineri, metodiști pe la Casa Tineretului și Casa Studenților ș.a.m.d.

Erau însă și scriitori de felul lor, publicați sau încă nepublicați, poeți, prozatori, autori de s.f., intelectuali formați prin cenacluri și prin redacția gazetei studențești. Nu știu cum am nimerit în redacție.

Cumva urmasem parcursul fratelui mai mare, Politehnica era însă insipidă, dascălii mult sub nivelul liceului, studenții - inteligenți, tăcuți și chiar tocilari, căutam maeștri și oameni cu care să am ce vorbi, de la care să învăț ceva mai mult decât aritmetica meschină a supraviețuirii.

N-aș putea spune că i-am găsit, în primă instanță, nici în redacția *Forumului studențesc* leat 1987, deși ei, redactorii, erau mult mai interesanți pentru mine decât colegii de la Politehnică. *Forumul* anilor '87 și '88 era parțial, în primele multe pagini, un cocteil grețos de texte dedicate conferințelor naționale ale PCR, cu titluri gen „Republica - triumful unui ideal", „Omagiu conducătorilor iubiți", „Telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu în numele întregii studențimi" etc. etc. , cu redactori entuziaști elaborând un Plugușor dedicat Partidului.

Redactorul-șef, un tip altminteri cumsecade, era de fațadă asecistă, nu le avea nicidecum cu scrisul, decât cu titlurile de mai sus.

Desigur, era greu de crezut că un ziar, de orice fel, ar fi putut apărea fără un asemenea tribut, însă tributul *Forumului* era cumva exagerat chiar și pentru epoca aia irespirabilă, de sfârșit de eră comunistă.

De prin numărul 3 al gazetei, din anul 1988, un interviu cu scriitorul George Șerban, realizat de Mircea Mitruțiu, avea să anunțe o mare schimbare, o ieșire din această plictiseală ideologică.

În ce mă privește, eram doar un student la Politehnică îndrăgostit de ideea că a fost publicat, că și-a văzut numele sub un articol ori dedesubtul unei poezii.

Și-acum mă întreb ce-o fi fost în capul meu de am dat titlul unui reportaj „ Ieftinește, Doamne, băutura!", ca o amintire a marilor vacanțe petrecute în Costinești de la finele anilor '80.

Chit că articolul a apărut așa, în loc să poarte denumiri mai ortodoxe precum „Patria", „Bucuria muncii împlinite", „Și ei l-au cunoscut pe Lenin", și asta cumva alături de „Cuvintarea tovarășului Nicolae Ceaușescu" și „Cuvintul tovarășului Ilie Matei"...

Desigur, nu le port pică în vreun fel colegilor mei de atunci, nici unei doamne tovarășe de sus care m-a beștelit fiindcă îmi irosesc talentul în direcții nepotrivite, încerc doar să oglindesc sincer ultimii ai unei epoci și implicit ai unei reviste în redacția căreia m-am născut ca jurnalist.

La sfârșitul anului 1988, devenisem deja redactor, cu loc în casetă, alături de George Șerban, de-acum redactor-șef adjunct.

Venirea lui George a schimbat totul!

Un scriitor talentat, cu două romane bestseller, cu carismă și stil, ne-a băgat pe toți în priză, ne-a dat o libertate pe care încă nu o înțelegeam, pe care încă nu îndrăzneam să o visăm.

Ședințele de redacție, petrecute în vreo cameră de cămin studențesc, erau animate, polemice, aprinse, discutam despre literatură, despre temele majore ale scriitorii, despre libertate și revoluții...

Din când în când, între două pachete de țigări fumate în viteză, George mai arunca cu scrumiera în direcția unui viitor pe care nimeni nu-l înțelega încă. Ultima apariție din 1988 (nr.7-8) a *Forumului* cuprindea deja un articol de ultimă pagină intitulat „Lucrețiu Pătrășcanu și Petre Pandrea despre fenomenul totalitar".

Începând cu primul număr din 1989, *Forumul studențesc* nu mai conținea nici măcar un titlu dedicat PCR, darămite vreo iotă asecistă ori proletcultistă.

George, deși redactor-șef adjunct, și-a impus personalitatea în redacție, instituind o libertate de expresie pe care nici noi, studenții, discipolii, poate că nu o înțelegeam pe deplin.

Au urmat numere dedicate culturii, civilizației, creativității, total depolitizate, editorialele vorbeau aniversar de Revoluția Franceză, devenisem liberi înlăuntrul unei închisori cu ziduri care nu ni se mai păreau impenetrabile.

Și nici nu mai erau, de vreme ce în decembrie s-au dus dracului și Ceaușescu, și societatea socialistă multilateral dezvoltată, și vizele de presă.

Ne-am mutat din Casa Studenților chiar în Palatul Lloyd, în sediul local al UASC (Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști), situat la etajul II al clădirii. Aici își făcuseră veacul tinerii țtabi comuniști care aveau să facă ulterior carieră în politica postrevoluționară.

Și o secretară destul de ofilită al cărei birou încă mai păstra urmele fruștucurilor de altădată, din care nu lipseau clisa, prazul și usturoiul.

Aveam vedere spre Piața Operei, puteam viziona și ațâța toate protestele anticomuniste și anti-Iliescu.

George Șerban devenise director de revistă pentru primele trei numere libere ale *Forumului*, iar apoi director onorific.

Pe la sfârșitul lunii ianuarie, cred, o întâmplare bizară avea să ne asigure pe toți că ne-am desprins de comunism, punând la încercare caracterul unui om pe care noi îl consideram maestrul nostru.

În odaia principală a redacției, cea mai expusă vederii demonstranților din piață, trona un portret al lui Nicolae Ceaușescu, din placaj, de doi pe trei metri probabil, țintuit de zidul din spate al camerei.

În toiul elanului anticomunist, timișorenii care demonstrau în piață pentru interzicerea PCR, democrație, alegeri libere etc. au observat chipul colorat al fostului dictator, care se lăfăia în mod nepotrivit în noua noastră redacție.

Ca urmare, au năvălit în sediu, cerând eliminarea uriașului portret.

Fără șovăire, deși noi, redactorii, eram puțin șocați de violența situației, George Șerban ne-a mobilizat, încercând desprinderea chipului odios.

Misiune deloc ușoară, dat fiind că opera cu pricina era adânc înfiptă, rigidizată în zidul palatului austro-ungar cu niște holțșuruburi de tărie sovietică. Mai cu ranga, mai cu picioarele, în vacarmul mulțimii dezlănțuite din Piața Operei și al reprezentanților săi pătrunși în redacție, am reușit să desprindem capodopera, George venind apoi cu ideea să aruncăm portretul pe geam, în mulțime, pentru mulțime.

Această desprindere fizică de Ceaușescu și de comunism s-a dovedit în scurt timp o iluzie. Atât pentru noi, forumiștii de modă veche și de modă nouă, în seara cu pricina, cât și pentru poporul român, în deceniile care au urmat.

Două obstacole stăteau în calea primenirii noastre, dovedite, chipurile, prin aruncarea simbolului în piață: 1 - dimensiunile operei, care erau atât de mari încât au dus la înțepenirea obiectului chiar pe diagonala ferestrei; 2 – femeia de serviciu care, după ce încuiase ușile Palatului UASC zis Lloyd ca să nu mai pătrundă în redacție derbedeii de afară, ne-a mai și amenințat cu mătura că nu avem voie să prăpădim bunătate de obiect de artă, dat fiind că e pe inventar... Cum-necum, ajutat de noi înșine, redactorii speriați de întâmplare și de tanti cu pricina, George Șerban a reușit să strecoare portretul lui Ceaușescu pe diagonala ferestrei chezaro-crăiești, aruncându-l mulțimii.

În treizeci de secunde, portretul dictatorului a fost făcut bucăți și, un minut mai târziu, un foc ardea vesel în Piața Operei din Timișoara.

George Șerban a coborât în mulțime, să fi fost vorba de o sută – două sute de oameni, rostind un discurs revelator și transformând întreagă tărășenie într-un adevărat avantaj politic.

Acolo se năștea de fapt omul politic George Șerban și tot acolo sfârșea mentorul nostru literar și jurnalistic din ultimii ani ai comunismului.

După incidentul purificator care viza portretul lui Ceaușescu, George a fost tot mai puțin implicat în viața redacției forumiste.

În prima jumătate a anului 1990, *Forumul* apărea în zeci de mii de exemplare, știu că am vândut într-o singură zi în Piața Operei vreo 5.000 de ziare!

Prilej să-l cunoaștem pe William McPherson, celebru jurnalistr și scriitor american, laureat al premiului Pulitzer, care se afla pe atunci în noua și libera noastră Timișoară.

Omul, scriitorul, americanul dintr-însul nu înțelegea de ce oamenii fac coadă pentru a cumpăra un ziar, a trebuit să-l lămurim, într-o engleză mai elevată sau mai precară, potrivit educației fiecăruia dintre noi.

Mi-a plăcut să cred că-i devenisem prieten lui George Șerban, o întâmplare de la începutul lunii martie 1990 întărind această credință.

Ne aflam în troleibuzul 16, fusesem la el acasă, în apartamentul din Soarelui, și călătoream spre redacția Forumului.

Ca autor unic al acestui act, îmi vorbea aprins, în legănarea troleului, de o Proclamație care avea să schimbe România și de un oarecare Punct 8 care avea să interzică accesul foștilor comuniști și securiști la funcțiile politice.

Pe mine mă interesau altele pe atunci, nu cred c-am înțeles prea bine anvergura acestei utopii, de factură haveliană, în care credea.

Jumătate de oră mai târziu, în redacție, convinsese, entuziasmase, fascinase deja pe toată lumea.

Revista noastră a mai apărut aproape lunar în tot cursul anului 1990, în tiraje colosale, cumpărându-se ca pâinea caldă în Timișoara și în alte orașe, redactorii înșiși transformându-se în vânzători de ziare.

Prin 1991 însă, unii dintre noi, forumiștii, deși nu terminasem facultatea, am devenit colaboratori și mai apoi redactori ai ziarului *Timișoara*, acolo unde George Șerban scria o nouă filă a presei timișorene.

La 17 ani de la prima apariție post-revoluționară, *Forum studențesc* avea să înceteze să mai existe ca periodic.

Cumva însă, acum, deși a trecut jumătate de secol de la primul tipar, inimile noastre, ale tuturor redactorilor și colaboratorilor F.S. de pe pământ și din ceruri, au rămas la fel de adolescentine, au rămas chiar de șaisprezece ani. Ele continuă să bată în fiecare cuvânt al acestui număr jubiliar, după un ritm specific, care poartă probabil nume latinesc în literatura de specialitate jurnalistică, derivat din numele revistei care ne-a crescut.

Valentin Sămînță

BUPT

Ana Puşcaşu

Ana Puşcaşu (n. 1988) a absolvit Facultatea de Litere, Istorie şi Teologie (secţia română-franceză) a Universităţii de Vest din Timişoara şi Masteratul de Comunicare Interculturală.

Din 2015 este doctor în filologie cu o teză despre fracturism.

În 2021 a finalizat un proiect de cercetare postdoctorală despre experimentele poetice digitale.

A debutat cu volumul *te aştept ca pe un glonte* (cdpl, 2012).

În prezent este lector de limba română la Universitatea Jagiellonă din Cracovia.

O revistă-martor

Fie-ţi deci binele
un frumos adevăr,
şi litera o bucurie ...
Ion Chichere

În contextul actual, uneori ameţitor de dinamic, în care tot mai multe reviste literare apar şi dispar extrem de repede sau migrează în atoatecuprinzătorul mediu online, cei 50 de ani de existenţă pe care îi împlineşte revista „Forum studenţesc" sunt dovada incontestabilă a tenacităţii unor oameni minunaţi.

Poate că eforturile lor au părut sau par quijoteşti.

Poate că încăpăţânarea de a continua această tradiţie a părut sau pare o dovadă de idealism.

Rezultatul însă este unul cu adevărat impresionant.

Vorbim nu doar despre una dintre cele mai longevive publicaţii studenţeşti, care ar trebui să îşi găsească locul în orice istorie literară ce îşi propune să radiografieze (şi) ultima jumătate de secol literar românesc, dar şi despre o revistă-martor.

Cu alte cuvinte, **„Forum studenţesc" este martorul şi arhivarul multor generaţii de tineri scriitori din Cenaclul Pavel Dan.**

Între paginile revistei se păstrează începuturile multora dintre cei care au devenit, între timp, scriitori apreciaţi şi recunoscuţi.

În ceea ce mă priveşte, am contribuit la realizarea „Forumului studenţesc" din 2009 până în 2012, adică în perioada studenţiei, când abia ce descopeream literatura contemporană.

Dacă experienţa din Cenaclul Pavel Dan a fost extrem de importantă pentru formarea mea ca poet, contribuţia la realizarea „Forumului studenţesc" mi-a oferit oportunitatea de a învăţa multe despre cum funcţionează o revistă.

Îmi aduc aminte cu drag de momentele când ne întâlneam (Moni Stănilă şi cu mine) cu domnul Bunaru în oraş pentru a schimba diferite variante ale manuscrisului revistei, pentru a discuta şi definitiva ultimele corecturi, cum alergam pentru a reuşi să facem ultimele modificări necesare.

Şi da, las aici ca motto fragmentul din scrisoarea lui Ion Chichere pentru Eugen Bunaru (pe care ne stresam să o introducem în revistă în 2009), în semn de preţuire şi recunoştinţă nu doar pentru „Forumul studenţesc", ci şi pentru domnul Eugen Bunaru, de la care am învăţat atât de multe şi a cărui pasiune pentru literatura tinerilor a ţinut în viaţă cenaclul şi revista mult timp.

Ana Puşcaşu

ADRIAN BĂDESCU

Fondator, asociat şi manager în Clinicile Medici's Timişoara (ArztHaus, Academica, Clinics&Baby, Dumbrăviţa, Iulius Town), în prezent parte a grupului MedLife, cel mai mare operator privat de servicii de sănătate din România.

Absolvent al Universităţii de Medicină şi Farmacie "Victor Babeş" din Timişoara promoţia 1992, deţinător a doua masterate în sănătate şi management (ULBS), un masterat de "Studii de securitate globală" (UVT), un certificat în management eliberat de The Open University (UK) şi a unui certificat EMPRETEC în antreprenoriat eliberat de UNCTAD (The United Nation).

Deţinător a multiple diplome de excelenţă şi apreciere în management şi antreprenoriat: Distincţia de Excelenţă în Antreprenoriat Diplomatic (2021), Distincţia de Excelenţă în Antreprenoriat (2019), Trofeul de Excelenţă "BRANDUL ANULUI" (2018), Distincţia de Integritate şi Performanţă Antreprenorială (2017), Diploma de Excelenţă în Management (2015), Premiul «Sever Bocu» pentru Implicare Civică şi Socială (2021) şi Diploma de excelenţă în responsabilitate socială (2021).

În zona socială activează în mişcarea rotariană, preşedinte al Rotary Club Timişoara 2017-2018, Consul Onorific al Statelor Unite Mexicane la Timişoara, fondator şi preşedinte al North American Economic Club Timişoara 2023-2024, preşedinte 2023 al Grupului Partenerilor Strategici al Universităţii de Vest din Timişoara, membru al Consiliului de Consultanţă Antreprenorială al UMF "Victor Babeş" Timişoara.

Născut şi educat în Banat, interesele şi pasiunile sale depăşesc domeniul sănătăţii spre zona de IT, online, media, tehnologie şi viitorologie.

În business crede în consecvenţă, în dedicaţie, în viziune, în parteneriat şi, mai ales, în respectarea angajamentelor asumate.

Geneza Proclamaţiei (de la Timişoara)

Seara zilei de 12 ianuarie 1990.

Aparent o seară rece de iarnă continentală, încărcată de evenimentele recente ale revoluţiei anticomuniste.

Într-un apartament normal, din cartierul Soarelui, în Timişoara, discutam acasă la scriitorul George Şerban, alături de alţi doi colegi din redacţia Forumului Studenţesc.

Îl apreciam pe George ca filozof şi scriitor.

Două romane ale sale au reuşit să vadă lumina tiparului înainte de 1989 - *Somnul* şi *Turnirul*.

În ultimii doi ani George a muncit cot la cot cu noi, în redacţia Forumului Studenţesc.

Chiar dacă el reprezenta *„ultima cenzură"* înainte ca ediţiile revistei să vadă lumina tiparului, George găsea căi pentru ca, pe lângă articolele sociale, cu iz politic antedecembrist, să strecurăm articole culturale, poezie sau pur jurnalistice.

În acea seară, la doar câteva săptămâni distanţă de la căderea dictatorului şi declararea Timişoarei ca primul oraş liber de comunism din România, în apartamentul lui George discutam lucruri „mărunte", despre poziţionarea revistei studenţeşti într-o nouă perspectivă de democraţie incipientă şi fragilă sau despre găsirea surselor de finanţare şi a noilor canale de distribuţie...

Pe postul televiziunii naţionale, într-una dintre pieţele Bucureştiului, urcaţi pe tancuri, într-o mare de oameni, Dimitru Mazilu şi Ion Iliescu se războiau într-o confruntare epică pentru preluarea puterii.

„Este ca la carte. Este o manipulare de mase, ca la carte", l-am auzit pe George spunând.

Mai târziu, am înţeles că George se referea la cartea lui Gustave le Bon, *„Manipularea maselor"*, scrisă cu 200 de ani în urmă, în timpul Revoluţiei Franceze din 1789.

George avea cartea şi ne-a împrumutat-o.

Citind-o, am rămas şocat despre cât de copy-paste era revoluţia noastră.

Aveam sentimentul că un regizor discret a pus cu măiestrie în scenă cartea lui le Bon.

„Acolo se scrie istorie adevărată, iar noi stăm şi pierdem timpul aici. Timişoara încă nu şi-a spus ultimul cuvânt. Şi nici noi", a completat George.

Atunci a apărut pentru prima dată ideea Proclamaţiei de la Timişoara.

Nu ştiu dacă tot atunci a apărut şi ideea punctului 8 sau în zilele care au urmat.

George a realizat însă că, singur, nu avea forţa de a impune ideea Proclamaţiei şi a mers către Societatea Timişoara pentru a obţine suport.

La 22 februarie, George Şerban propune redactarea unei Proclamaţii a Timişoarei către ţară, în cadrul unui miting de protest.

Textul Proclamaţiei propuse de George Şerban va fi aprobată de Societatea Timişoara la 27 februarie, iar la 11 martie Proclamaţia va fi citită de la balconul Operei din Timişoara în faţa a peste 15.000 de timişoreni.

„Pentru victoria Revoluţiei din Timişoara s-au jertfit, alături de români, şi maghiari, şi germani, şi sârbi şi membri ai altor grupări etnice care de secole convieţuiesc în oraşul nostru paşnic, în buna înţelegere. Timişoara este un oraş românesc şi european, în care na-ţionalităţile au refuzat şi refuză naţionalismul. Invităm pe toţi şovinii din România, indiferent că sunt români, maghiari sau germani, să vină la Timişoara, la un curs de reeducare în spiritul toleranţei şi al respectului reciproc, singurele principii care vor domni în viitoarea Casa a Europei" (Proclamaţia de la Timişoara, Punctul 4).

Doar câţiva dintre membrii reacţiei Forumului Studenţesc de atunci şi-au continuat cariera în mass media (Dan Raţiu, Vali Sămânţă, Dan Coclici, Mircea Mitruţiu).

Alţii, precum Florin Petolca şi cu mine, am hotărât să ne continuăm cariera pentru care ne-am format în facultate.

Vom duce cu noi însă, pentru totdeauna, dragostea pentru jurnalism şi pentru cuvântul scris.

Adrian Bădescu

DESTINE PARALELE

O şcoală de presă "Altfel" - „NAPOCA UNIVERSITARĂ"

Povestea poate începe în Clujul anilor '50 ai veacului trecut.

Un Cluj care, la fel ca întreaga Românie, trăia "în miezul unui ev aprins", în fapt un "ev" al răfuielilor politice de tot felul!

Răfuieli şi epurări!

Era şi vremea în care din universităţile clujene erau alungaţi mulţi dintre cei mai valoroşi dascăli!

A fost şi cazul lui Lucian Blaga, strălucitul profesor, academician, diplomat, filozof, eseist, poet, dramaturg, traducător şi jurnalist, care s-a retras în ultimii săi ani de viaţă, ca bibliotecar şi cercetător al Institutului Academiei, într-un ungher al Bibliotecii Centrale Universitare, "bârlogul", cum avea să-i spună poetul.

O perioadă neagră pentru omul - Om Blaga, dar fertilă şi strălucită pentru omul de cultură Blaga, pentru că acolo şi atunci, poetul, filozoful şi dramaturgul avea să creeze o parte însemnată a operei sale!

Şi pentru că paşii l-au purtat mai mereu pe străzile din apropierea "bârlogului" său, se prea poate ca Blaga să fi sădit o "mirabilă sămânţă", doar la câţiva paşi de Bibliotecă, unde, chiar înainte de "marea lui trecere", avea să răsară un alt lăcaş important de cultură al Clujului!...

Casa de Cultură a Studenţilor din Cluj îşi deschidea porţile la 22 august 1960, când tânărul ei director, Laurenţiu Hodorog, primea de la mai marii vremii, cheile a peste o sută de încăperi.

Ei bine, rând pe rând, Casa cea nouă, avea să devină "acasă" pentru tot mai mulţi dintre studenţii Clujului, fie reuniţi în felurite formaţii şi trupe, fie participanţi la spectacole ori la alte manifestări desfăşurate în generoasele sale încăperi!

"Omul sfinţeşte locul!"

La Casa de Cultură Clujeană, doi au fost purtătorii de steag, deschizătorii de drum - Dumitru Fărcaş şi Laurenţiu Hodorog!

Cu ei şi cu "Mărţişorul" lor s-au scris primele pagini ale istoriei Casei Clujene. "Mărţişorul", apoi celelalte ansambluri ale universităţilor clujene, "Mugurelul", "Românaşul", "Bărbuncul"... Au urmat corul "Intermezzo", sub bagheta magică a lui Gelu Furdui, trupele de teatru, de muzică uşoară ori de jazz, brigăzile artistice, şi câte şi mai câte!... Încetul cu încetul, Casa avea să devină gazdă bună şi pentru presa studenţească, pentru Studioul Studenţesc de Radio şi pentru revista "Napoca Universitară".

„Napoca Universitară".

Se poate spune că primul pas în presa studenţescă a fost posibil în urma uşorului dezgheţ politic din 1968. Aşa a apărut la Cluj-Napoca, în decembrie 1968, revista trilingvă (română, maghiară şi germană) de cultură a studenţilor din Universitatea Babeş- Bolyai, „Echinox". O revistă care-i avea la acea vreme în frunte pe Marian Papahagi şi pe Eugen Uricariu... Dar Clujul putea mai mult! Revista „Napoca Universitară" apărea în 1974, ca replică la „Echinox" şi cu un sprijin important al liderului studenţilor clujeni de la acea vreme, Andrei Marga... „Napoca Universitară" pornea la drum cu o echipă din care făceau parte Tudor Cătineanu (redactor şef), Dan Baciu şi Soo Istvan (redactori şefi adjuncţi), Augustin Cupşa şi Eugen Georgescu (secretari de redacţie), Mircea Pele, Cristina Bohaciu, Ioan Gavra, Adriana Iuhas, Iustin Lupu, Antoniu Malczanek, Adrian Moroianu, Dan Ioan Muntiu, Vasile Păcuraru, Monica Ropan, Wilhelm Schmits, Dan Ioan Vâcla, Mihai Zaharia (redactori), Ioan Cuciurcă (prezentare grafică), Alexandru Ţintişan (tehnoredactor) şi Varga Attila (fotoreporter). Ca organ al Consiliului Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din Centrul Universitar Cluj-Napoca, revista îşi propunea să devină, aşa cum reiese din editorialul primului număr, *„un for de dezbatere şi atitudine, un cadru de manifestare a libertăţii şi responsabilităţii studenţilor noştri, un amfitreatru pentru colocviul generaţiilor"*. Fireşte, "Napoca Universitară" nu avea cum să concureze cu "Echinoxul", chiar dacă în multe dintre paginile ei cultura era la ea acasă! Şi chiar dacă era o revistă multiculturală, cu pagini şi în limbile maghiară şi germană! "Napoca Universitară" era, mai degrabă, o "altfel" de şcoală de presă, prin care se perindau, an de an, "ucenici" de la mai toate universităţile şi institutele clujene. O şcoală cu un fel de "calificare la locul de muncă", în care, bobocilor din anii mici, le creşteau treptat penele, astfel că, la absolvire, cei mai mulţi îşi luau zborul, părăsind şi presa, şi Clujul! Peste o sută şi cincizeci de „napocişti" din 1974 şi până în 1989!...

Am intrat în redacţia „Napoca Universitară" în anul 1980. Tocmai „îşi luaseră zborul", între alţii, Andrei Marga, Ovidiu Mureşan, Radu Săplăcan, Ioan Iacob, Rodica Stânea, Tiberiu Alexa, Dan Chisăliţă, Georgel Gal, Marta Petreu Munteanu, Ion Mureşan, Andrei Rusu, Emil Dragoş Scrieciu, Lucia Strungariu, Katalin Szocs, Maria Teodor, Adriana Veriş, Dan Crecan, Cornel Crăciun, Loredana Pilof, Petru Munteanu, Liliana Balţei, Mircea Bulzan, Sorin Cociş, Romulus Ghişa, Gheorghe Olteanu, Hegeduş Alexandru... Echipa pe care am găsit-o îi cuprindea pe Constantin Hârlav, Dorin Serghie, Florian Ardelean, Dan Antonoaie Zepa, Constantin Hiriza, Ioan Lumperdean, Breda Ferenc, Ilie Urlea, Dana Iliescu, Eugen Bunea, Geo Constantinescu, Florin Chima, Ion Hotico, Marius Lazăr, Mihai Pascaru, Toth L. Şandor, echipă împrospătată cu Radu Clichici, Emil Creţu, Edmond Hîrlav, Mircea Radu Mureşan, Viorel Cacoveanu, Cornel Diţă, mai apoi cu Ovidiu Coriolan Pecican, Anton Florin Boţa, Felix Marin Costescu, Adrian Stăvariu, Elena Maria Şorban, Demostene Şofron, Ioan Viorel Bădică... Desigur, şi „epoca" noastră a avut luminile şi umbrele ei! Şi ce multe lumini, ce multe amintiri plăcute!

Şi una dintre experienţele memorabile a fost, neîndoielnic, activitatea din subredacţia revistei centrale, „Viaţa Studenţească", revistă săptămânală care apărea în capitală, şi care la Cluj-Napoca îşi avea sediul „în sânul" redacţiei „Napoca Universitară".

Din ea făceau parte, de obicei, doi sau trei redactori „napocişti".

Bucurie şi satisfacţie pentru că „Viaţa Studenţescă" era o revistă cu largă răspândire şi vizibilitate, şi, ce era iar important, plătea destul de binişor materialele publicate!

Mai mult, contactul cu oamenii din redacţia bucureşteană, multe nume grele din presa vremii, unele de referinţă şi astăzi, reprezenta un privilegiu pentru studentul ziarist de provincie!

Şi asta cu atât mai mult cu cât, printre redactori ori printre colaboratorii „Vieţii", am regăsit destui „clujeni" de prima linie: Ana Blandiana, Ion Cristoiu, Octavian Ştireanu, Cornel Nistorescu, Ioan Buduca, ori clujenii „Ars Amatoria" – Radu G. Ţeposu, Ioan Groşan, George Ţâra...

Fireşte, momentul de vârf al colaborării cu echipa „Viaţa Studenţească" l-a reprezentat participarea, în echipa lărgită a revistei, la editarea cotidianului Jocurilor Mondiale Universitare de la Bucureşti, „Universiada '81"! Ce echipă, ce experienţă, ce bucurie!

...Cum bucurie ne aducea şi fiecare număr „Napoca Universitară" ieşit de sub tipar!

În calitate de „cap limpede", printre redactorii de la cotidienele clujene, printre zeţarii şi linotipiştii pe care-i zoream să grăbească şpalturile pentru corectură, ne simţeam şi noi veritabili ziarişti!

Ne bucuram de momentul în care, la BT-ul (BT = bun de tipar) semnat de noi, se apăsa pe butonul rotativei!...

Dar, revista ca revista...

Succesul mare al echipei „Napoca Universitară" l-au reprezentat, de departe, suplimentele, „Foile", cum ne plăcea să le spunem, care aveau un regim aparte.

Astfel de suplimente se concepeau şi apăreau fie la începutul anului universitar (Ghidul Bobocului), fie la evenimente speciale, de obicei la festivalurile studenţeşti, locale ori naţionale, care se desfăşurau la Casa de Cultură a Studenţilor.

Ei bine, la astfel de ocazii, „cenzura", care, fireşte, funcţiona încă în epocă, era mai puţin vigilentă!

„Foile" se lucrau de obicei seara, după consumarea unui eveniment, se tipăreau în cursul nopţii, iar în ziua următoare erau aşteptate, realmente, ca pâinea caldă! Satisfacţia noastră era cu atât mai mare cu cât reuşeam, „din neatenţie", să promovăm mai multe "şopârle"!

„Şopârlele" erau, de obicei, desenele, caricaturile, uneori parodiile care doar în astfel de ocazii puteau să treacă de cenzură!

Să spunem că dintre foiştii activi au făcut adesea parte doi „napocişti" care aveau să devină primii eroi ai Revoluţiei clujene, artistul plastic Lucian Matiş, căzut sub gloanţe în acel decembrie '89, şi prietenul său şi al nostru, actorul Călin Nemeş, rănit grav, şi decedat la rândul lui, la puţină vreme.

Avea să se stingă şi revista!

Cum se va stinge şi revoluţionarul proiect „NU", de după decembrie 1989, al câtorva redactori napocişti...

Dar spiritul "Napoca Universitară" încă mai pâlpâie, încă trăieşte, încă rezistă!...

Prof. univ. dr. Emil A. LUCA
(Redactor „Napoca Universitară", 1980-1984)

BUPT

In memoriam

Daniel Vighi

Daniel Vighi (1956-2022) a fost prozator din generația literară a anilor "80, eseist și profesor universitar de literatură română contemporană la Universitatea de Vest din Timișoara.

Este laureat a numeroase premii naționale și internaționale.

A fost revoluționar fără diplomă și privilegii, membru fondator al Societății Timișoara în ianuarie 1990, al Alianței Civice și al Asociației Culturale Ariergarda, coinițiator al Proclamației de la Timișoara. Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

În noiembrie 2023 a primit titlul de Cetățean de Onoare al Orașului Timișoara.

A publicat romanele *Însemnare despre anii din urmă* (Cartea Românească, 1989), *Decembrie, ora 10* (Albatros, 1997), *Insula de vară* (Polirom, 1999), *Misterele Castelului Solitude sau despre singurătate la vreme de iarnă* (Polirom, 2004), *Trilogia Corso* (Cartea Românească, 2013), *Mort în Patagonia* (Polirom, 2017) și volumele de proză scurtă *Povestiri cu strada depozitului* (Cartea Românească, 1985), *Apocalipsa 9* (Paralela 45, 1999), *Cometa Hale-Bopp* (Polirom, 2007), *Comisia de împăciuire* (Institutul European, 2009), *Istoria din cutia de pantofi* (Cartea Românească, 2013).

Este autorul eseurilor *Valahia de mucava* (1999), *Tentația Orientului* (Paralela 45, 1998), *Sorin Titel* (Aula, 2000), *Onoarea și onorariul* (Cartea Românească, 2007), *Graffiti cu Țuțea. Eseu despre nesemnificativ* (Editura Universității de Vest, 2014).

A avut colaborări permanente cu revistele *Vatra, Dilema veche, Observatorl cultural, Orizont, 22, Familia.*

Esoteria în cerc

Apare Cercul, ca o modalitate mascată de a aprofunda Istoria Religiilor.

Eduard Pamfil, Florin Medeleț, Eugen Todoran, Vasile Crețu.

O ședință extraordinară, cu Walther Konschitzky, despre simbolistica ornamentală de tip "arborele vieții" pe frontonul caselor șvăbești.

Cineva de la Muzeul Banatului expune situația transhumanței gîștelor la Dunăre.

Încearcă să răspundă la întrebarea de ce n-au românii autostrăzi.

Și tot el dezvăluie faptul că au asfaltat vechile trasee ale oilor.

La un moment dat, răsare oficialitatea supremă a Casei de Cultură a Studenților.

În spatele lui, Metodistul.

Tocmai se vorbea despre Christos.

Înțepeneală totală.

Nicolae (Nicu) Stoia problematizează relația lui Iisus cu esenienii din perspectiva priramidelor.

Cercul se desființează, prin diligența securiștilor, stîrnită de scandalul meditației transcendentale din Capitală. Cercul pogoară în catacombe. (1)

Misterii grecești
- Scenariu inițiatic –

lui N.S., neo-pitagorician în viață

Neofitul - *M-am așezat, prea înțeleptule, cu coatele pe pervazul micului meu geam ca să urmăresc cu grijă foșnirile și chemările care-mi sosesc de peste tot. Întinderi noptatece acoperă veghea mea și somnul celorlalți; și veghea mea este o vale adîncă în care am pogorît și un rîu prăpăstios în care mi-am zdrobit fluierele cu pietre ca să nu aud înșelăciunea dulceagă și mi-am zgîriat cu ramurile rugului fața și ochii ca să văd rosturile drepte.*

- De trei ori bucurie pentru tine, îți rostesc, că drumul tău curge drept și se saltă cu folos dintre buruienile și glodurile rele. Cu îndreptățire se miră ochii de mâini și iată că-ți spun ție să te bucuri și să pricepi că ceea ce este în afara ta e înăuntrul tău, ceea ce este jos este și sus, și dreapta stă peste stânga. Fierul și sarea stau ascunse în trupul și mâinile tale și toate celelalte care sunt în tine sunt; că nu este nimic care afară fiind să nu fie înăuntru, iar portile au chei și munții, trecători și mările, corăbii, că toate lucrurile se cunosc de când una erau și astăzi, dacă-și vorbesc ție, de vorbele mele de acum firea lumii se va schimba pentru tine, că una sunt toate, îți zic, și pe dreptate să crezi, că peștii se cunosc cu fluturii și mieii cu lupii și ploaia cu sămânța.

Neofitul - *Cu adâncă bucurie mărturisesc că rostirea aceasta m-a umplut de întreită înțelepciune. Încrezător îți dezvălui că însuși sufletul meu a simțit, o, fericitule, frățietatea lumii și a tînjit după ea, pentru că și adâncurile lui răspund în cer și cîntă muzică auzită de unii și neauzită de alții. Pentru ce, atunci, unii aud și alții nu? Pentru ce atunci tarabele negustorilor cu marfă măsluită în larma arginților în locul muzicii celei prea înalte?*

Înțelepciunea este pentru înșelători, arginții pentru lacomi, crima pentru ucigași și larma pentru surzi. Ascultă adevărul, bucură-te și pricepe!

Neofitul - *Am cutreierat podișurile întinse și mi-am sângerat picioarele în mărăcini și-n pietrele pe care le pasc oile cele multe. Cu praf mi s-au acoperit sandalele și cu fâina de marmoră de pe treptele templelor. În muzica fecioarelor m-am închinat la pilaștrii semeți și m-au privegheat umbrele porților. Unde este intrarea, părinte, și care sunt ușile împărătești?*

Peste tot sînt presărate intrările. Întinde mâna și caută cheile cele mari și saltă-te pe scări până te va ajunge umbra zidurilor prea înalte. Închină-te la triunghiul de marmoră de deasupra porților și la stîlpii dungați care-i întind colțurile și-i înalță vîrful pînă către cerul alb al pustiei. Închină-te la taurul și la omul cu harfă din dreapta ta, la leul trufaș și la vulturul înfricoșat din stînga , căci toate stau sub soarele nisipurilor și orînduiesc urcușurile și coborîșurile lumii.

Neofitul - *Minunate sunt cărările acestea, preafericitule, și cutezător urcușul. Nu este oare prea mare îndrăzneala și primejdioasă? Oare cum poți privi, odată ajuns sub porți, pămîntul sărac de sub picioare decît semețindu-te trufaș? Din înălțimi, tufișurile țepoase care hrănesc turmele rătăcitorilor sînt ca pasările mărunte înălțate la mii de lăncii peste creștet. Cum poate privi, oare, elefantul furnica pe lîngă care trece? Dar soarele rîma scoasă de plug din sinul întunecat al glodului care o adăpostește?*

Pricepe și bucură-te că toate sînt una și fiecare răspunde celuilalt cu îndoită măsură. Bucură-te, alesule, că scările sînt înaintea ta și șerpii cei înaripați te priveghează. Nimic nu este în zadar, căci totul se închide în înțeleapta cumpănire a lumii. Dreptul vine după stîngul și mergătorul după înaintemergătorul său, altcumva mersul nu se poate întîmpla, după cum nu se întîmplă urcușul dacă nu urci treptele.

("Forum studențesc", IX, nr.9-10/1981, pp.8-9).

*

În subterana literară a anilor '80 s-a impus grădina poetului Bata din Mehala - buiezi, bozi, troscot, crăcane batrîne căzute din copaci interbelici pe care ne munceam să le tăiem cu un ferăstrău-joagăr fără mînere și cu dinții tociți, pentru a ne cîștiga o porție de căldură în odăile casei.

Pentru că era și o casă: una de pe vremea frontului din Galiția și Pomerania, cînd Kaiserul Franz Iosef își isprăvea amurgul lui și al Kakaniei.

Ceva din mirosul acelui început de veac și sfîrșit de lume rămăsese în pereții odăilor și în catifeaua groasă a unei perdele istovite de molii din casa lui Bata Konstantinovici.

Poetul de sub țevi.

Aici s-a refugiat sub vremi Cercul.

La o masă ovală, cu conserve de stavrid marinat, colțuri de pâine întărită, fîșii din "România literară", cu țuica Mureșană și vin de sfeclă, meditații despre transcendență, Unamuno și agonia creștinismului, simbologia numerelor, yang și ying, fericitul (pentru unii), sfântul (pentru alții) Augustin,episcopul din Hippo.

Fraza muzicală din **Missa Solemnis** cu **Benedictus in nomine Domini**.

Acolo am legumit din **De civitate Dei**, ne-am împărtășit din borîndăul lui Mono.

Pianul, înțepenit în frig.

Patul poetului, nu departe, cu cearșafuri gri.

Profil Nicu Stoia

Într-una din dimineți a intrat în cameră după ce bătuse la ușă.

Stăpânul locului, întrucât îl conducea, l-a întrebat mirat: *"La ce bați?"*

Camera era goală.

Nicu Stoia s-a întors, l-a fixat atent de după pletele puțintel unsuroase și i-a zis: *"Să invocăm, amice, larii, ca să avem o discuție cu miez".*

Altă dată, într-o după amiază de aprilie ploios, nu departe de treptele Catedralei, același Nicu Stoia, cu aceleași plete puțintel unsuroase, i-a spus aceluiași, cu inflexiuni de guru în voce: *"Ascultă, amice, la mine, și cînd mergi pe stradă să te gîndești la cultură, ca să nu pierzi timpul degeaba."*

Spre toamnă l-a ridicat Securitatea.

a spus tot ce vroiau, așa încît, într-un șpais, printre borcane cu murături și pătrunjel cu mărar în sare, și-a arătat palmele mirosind a oțet.

L-au bătut.

Daniel Vighi

În anii '80, la Casa de Cultură a Studenților din Timișoara a funcționat un cerc de antropologie, pretext pentru studii de istorie a religiilor și de esoterie. Unul dintre liderii spirituali a fost Nicolae Stoia, critic de artă și restaurator de carte veche. După desființarea cercului, Securitatea l-a arestat pe N.S., care, după cîțiva ani de șicane, a plecat în Germania. Acum locuiește pe Philosophen Alle, la Heidelberg.

Nota redacției:

Acest text al lui Daniel Vighi face o prezentare amărui-șugubață a activității cercului de antropologie de la Casa de Cultură a Studenților și a personalității cu alură de polihistor a lui Nicolae Stoia. Între cele două părți ale analizei a fost plasat textul "Misterii grecești", scris de același Daniel Vighi și apărut într-un *Forum studențesc* din 1981 (anul IX, nr.9-10), consacrat cercului în cauză. Integral materialul a apărut sub această formă în nr.1 din 1998 al publicației *Ariergarda*.

Nicolae Lengher

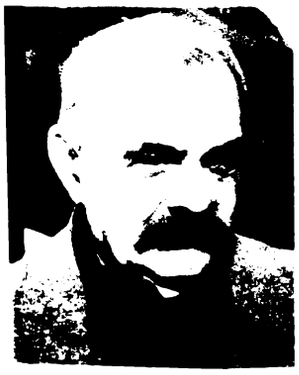

Nicolae Lengher, Nick pentru prieteni (n. 26 februarie 1944, d. 9 iunie 2023) a fost, după cum el însuși s-a caracterizat, în primul rând un jurnalist.

Asta în ciuda faptului că a excelat în desenul satiric, cu multiple premii la saloanele de profil naționale și internaționale.

A fost și cineast, mai întâi amator și apoi profesionist, cu peste 30 de scurtmetraje realizate.

La "Forum Studențesc" a făcut parte din prima generație de redactori, activând și ca grafician.

"Flamura Roșie" (cotidianul local din Reșița), "Urzica", "Orizont", "Timișoara", "Agenda", Tele "Europa Nova" și "Renașterea Bănățeană" au mai fost redacțiile în care a activat ani buni de zile.

Din activitatea sa extra-gazetărească și dincolo de caricatura în care a excelat, merită emintite fondarea, de către Nick, a cineclubului de amatori "Ecran 5", la Reșița, dar și coordonarea cineclubului "Gaudeamus" și a fotoclubului "Iris", ambele în cadrul Casei de Cultură a Studenților din Timișoara.

Druckerii lui Poli poate își mai amintesc și de programul de meci realizat de Nicolae Lengher, în anii '80.

Pe lângă clasament, avancronica etapei, un interviu și știri sportive, programul conținea obligatoriu un desen umoristic al lui Nick, la rubrica pe care și-a intitulat-o "Fotbalul văzut de soțiile noastre".

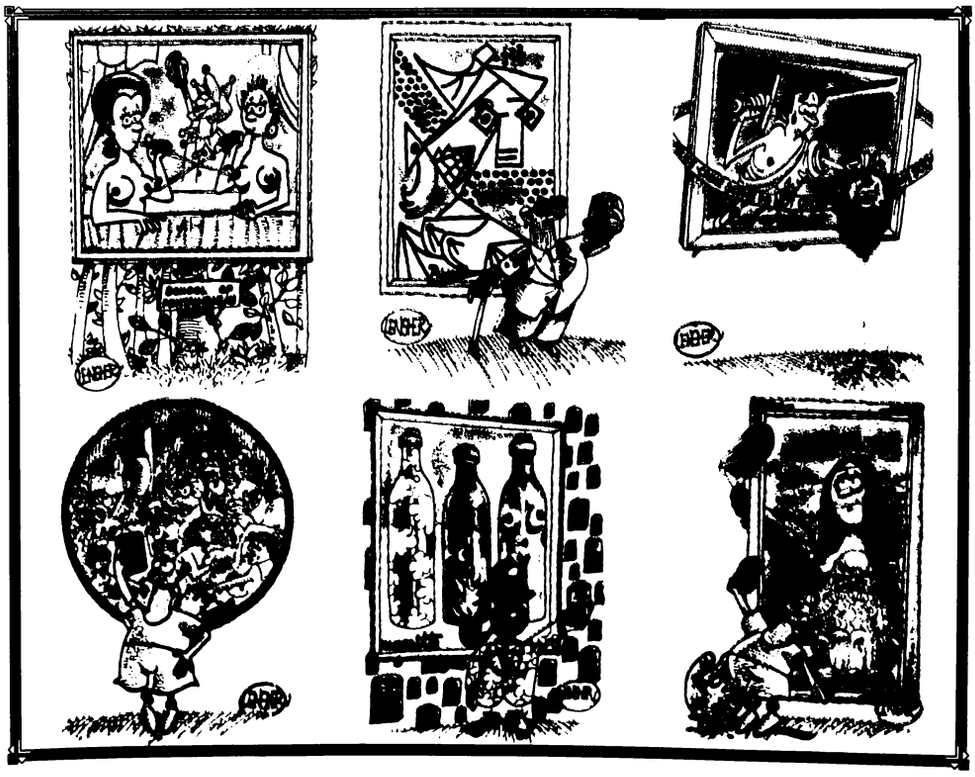

BUPT

MARCEL TOLCEA

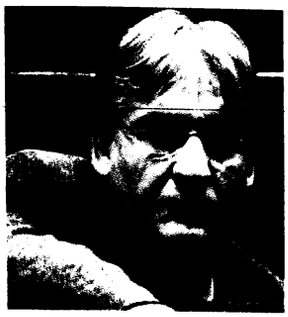

Născut în 1956, Marcel Tolcea este profesor universitar (pensionat din 2021), membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru fondator al Societății Timișoara, cetățean de onoare al orașului Jimbolia.

După un stagiu de profesor la Gătaia, a fost corector la „Drapelul roșu", redactor al Editurii Facla.

După 1989, redactor al revistei „Orizont", inspector al Inspectoratului de Cultură Timiș, universitar, director al Muzeului de Artă.

A publicat cărți și studii în limba română și franceză despre jurnalism, Mircea Eliade, ezoterism, artă plastică.

A colaborat cu articole și rubrici permanente la ziarul „Timișoara", revista „Orizont", TVR Timișoara, „Ziua de Vest", „Banatul azi", „TIM7", Radio Timișoara, „România literară". „Dilema".

A înființat și condus publicațiile „Sport", „Sport Vest", „Fotbal Vest", „Accent".

Libertatea pe care am scris-o cu tinerețea noastră curată

Cu onestitate, trebuie să spun că studența mea forumistă a fost, mai ales, a Cenaclului Pavel Dan.

Care, așa cum se știe, a fost pepiniera literară a „Forumului studențesc".

Iar primul paveldanist pe care l-am cunoscut în carne, oase și poezii a fost Mircea Bârsilă.

În Căminul 16, unde stăteau băieții de la Universitate, faima unui poet alearga destul de repede printre filologi, mai ales că eram atât de puțini.

Și, sincer să fiu, ce să fi căutat, prin anii aceia, la Filologie, dacă nu aș fi vrut să fiu scriitor?!

Așa că eram ca un burete uscat când venea vorba despre literatură, cenacluri, poeți.

Dar anul I a trecut fără ca eu să fi avut curajul să merg la cenaclu.

Între timp, aerul de Pavel Dan îmi devenea tot mai familiar datorită lui Petru Ilieșu cu care făceam teatru la Casa Studenților.

Nici lui nu aveam curajul să îi spun că mă visam scriitor.

În iarna lui '76 spre '77, am scris poeziile despre Bicicletă și Mircea Bârsilă m-a sfătuit să vin la Pavel Dan.

Unde aveam să citesc.

Atunci, la prima lectură a mea, l-am auzit vorbind pe Ion Monoran.

Era autoritar, tranșant, tobă de poezie, pletos, abrupt de sincer, fermecător. A fost o duminică lungă, cu discuții interminabile, începută dimineața, la 10, și terminată spre seară la restaurantul Sinaia sau la un birt dintr-o curte interioară.

Asemenea tuturor duminicilor care au urmat, în ani, la Pavel Dan.

Cu cei de mai sus și, într-o ordine aleatorie, cu Viorel Marineasa, Daniel Vighi, Eugen Bunaru, Lucian Petrescu, Gheorghe Secheșan, Ghiță Pruncuț, Ioan Crăciun, Adrian Derlea, Corina Vințan, Bata Konstantinovici, Corina Rujan, Gogu Lână ș.a.m.d.

Dar Cenaclul Pavel Dan a mai însemnat și taberele literare de la Crivaia, atât înainte de 1989 cât și după, când cei mai importanți poeți și prozatori ai generației mele au animat zile și nopți de literatură.

Evident, sărbătorirea a 50 de ani de revistă studențească la Timișoara este și un minunat prilej de a ne bucura de libertatea pe care am scris-o cu tinerețea noastră curată.

Marcel Tolcea

Robert Șerban

Tânăr și taliban

când eram tânăr și eram taliban
mi s-a pus pata pe un critic literar
și la o lansare de carte
m-am răstit la el
de ce tot lăudați poeții slabi?
chiar nu contează
care cum și ce scrie?
criticul a clipit năucit
s-a dat puțin înapoi
a încercat să zâmbească
și mi-a zis împăciuitor
cu o voce așa
de bunicuță
că poezia nu face rău nimănui
nici măcar poezia mai proastă
miraculos e că oamenii scriu
că au o preocupare care
într-un fel le rezolvă problemele
sau măcar o parte dintre ele
și că dacă n-ar scrie
s-ar ține de tâmpenii
ar face nerozii
și mi-a mai zis
așa
conspirativ
nu- i mai bate capul cu alții
tu scrie
că scrii bine
scriam prost
și mi-era rău
parcă mergeam cu avionul prin goluri și
nu mai știam pe unde am stomacul
fierea
inima
încât trebuia să stau ceasuri întregi întins în pat
ca să-mi revin cât de cât
credeam că o să crăp
mă scofâlcisem la față
nasul mi se lungise
iar ochii o luaseră spre fundul capului
eram ca o lumânare și
mă urâțeam de la o zi la alta
dar continuam să scriu și să sufăr
neștiind ce am
și de la ce mi se trage
până la urmă am înțeles
dar nu mă puteam opri
eram aproape sigur că la un moment dat
o să-mi iasă un vers ca lumea
două trei
poate chiar o poezie întreagă
și o să-mi revin
o să-mi fie OK
dar mi-era rău
tot mai rău
și eram rău
eram
taliban

REDACȚIA DIN CERURI

La 50 de ani de la scurgerea ireversibilă a istoriei, amintirile aduc în lumină fapte și oameni care i-au dat, pentru moment, viață și pe care nu trebuie să-i dăm uitării. Căci lor le datorăm nu doar mersul înainte, ci însăși devenirea noastră, ca indivizi și comunitate, ei fiind cei care ne-au dat, prin munca și sacrificiul lor, prilejul de a ne revedea și vorbi despre ceva special, în care, la rândul lor, au crezut cu tărie. Din păcate, în scurgerea grăbită și devoratoare a timpului, nu mai reușim să ținem pasul cu succesiunea trepidantă a informațiilor și, deși beneficiem acum de cele mai rapide și eficiente mijloace de comunicare, nu reușim să fim upgradați (cum le e drag unora să spunem) cu evoluțiile personale ale acestora. Astfel că tot timpul trăim cu teama de a nu greși, din păcate în tot mai multe cazuri, statutul de A FI cu cel de A NU FI al celor căror încercăm să le dăm de urmă, uneori chiar după decenii de uitare. Sentiment care m-a cuprins și în acest demers de a aduna, chiar și virtual, generațiile de forumiști...

Așa că, cu această teamă în suflet, m-am limitat, cel puțin în aceste rânduri, la a-mi mai aduce prin fața ochilor imaginea doar a câtiva din cei dispăruți. Respectiv a celor care au făcut parte, pentru anumite perioade ale vieții, din realitatea mea imediată, marcându-mi, într-un fel sau altul, mai mult sau doar tangențial, existența profesională și personală...

Poate, de Radu Ciobotea mă leagă cele mai multe fire, fiind cel pe care l-am susținut de la prima sa apariție și căruia i-am predat ștafeta de redactor șef, stricând, cu acest prilej, și regula nescrisă de a încredința acest statut unui student politehnist.

Într-un fel am fost nașul profesional al lui Radu, fiind chiar pe punctul de a-i fi naș și apropiat și în viața personală, după care, evident, drumurile noastre s-au despărțit, el decizând să fie mereu în prima linie, a gazetăriei, a dăscăliei sau chiar a diplomației...

Și Harald Zimermann, Harry, adjunctul și prietenul lui Radu, mi-a fost colaborator apropiat, trudind împreună - la Agenția de dezvoltare a județului - la nașterea primului ghid de afaceri al Timișului, insuficient pus în valoare de autorități, în ciuda efortului, mereu perfecționist, pe care l-am depus ani de zile.

Harry și soția, Geta, mi-au fost alături, chiar fără a fi prieteni apropiați, ori de câte ori a fost nevoie de un punct suplimentar de sprijin...

De frații Diana și Tavi Cazan, de Cătălin Isman, de Nelu Petriț, de Ofelia Ghenciu sau de Miki Junea, chiar de Nelu Crăciun (sau Sanda Priveghiu, gazda noastră de la redacția din Complex, de la căminul 15), mă leagă, de bună seamă, amintirile vieții de redacție, dar și multele și adesea fascinantele momente ale ieșirilor colective, în excursii sau tabere, ca răsplată pentru truda depusă la facerea revistei. Căci ei mi-au fost nu doar colegi de redacție, ci chiar prieteni, o prietenie zămislită și-n serile de redacție în care puneam țara la cale, dar, mai ales, în numeroasele prilejuri - pe care ni le ofeream singuri - de a ne petrece weekend-urile împreună, la Herculane, la 3 Ape, la Văliug, Moneasa sau în alte locații turistice, făcând toate năzbâtiile tinereții, de care, evident, nici noi, ziariștii (cum ne plăcea să fim numiți) nu eram străini...

Prietenie care aș extinde-o, chiar dacă nu cu aceeași intensitate, și spre Marius Bocereanu sau Valentin Saca, din echipa lui Liviu...

Sau Marcel Ilie, un agronom de referință, pe care l-am simțit, chiar fiind din generații diferite, cald și apropiat, oricând și, mai ales, la nevoie... Din păcate, echipa mea, pe care o consider (cum altfel!) cea mai bună, nu a suferit doar aceste pierderi ireparabile...

Primul a fost Monoran, eroul Revoluției timișorene, asimilat, fără rezerve, ca un forumist, al cărui statut profesional mai modest nu i-a afectat cu nimic poziția solidă în redacție și condiția de prieten (cu excepția unor deplasări în alte centre universitare, când rigorile financiare ne obligau să-l trecem sub acoperirea unui student)...

Un loc special îl ocupă, evident, Daniel Vighi, dispărut recent dintre noi, cel care, alături de Mircea Bârsilă (azi distins profesor universitar), a gestionat, cu spirit critic, dar și cu calm protector, scrierile literare ce au rămas, în paginile revistei (și ale suplimentelor sale), ca mărturie a talentului și a inspirației.

Un Daniel Vighi care a văzut lumea literară din jurul revistei ca pe o familie, de care trebuie să ai grijă și pentru care merita să lupte (memorabile au fost confruntările lui sau ale lui Mircea cu cenzura zilei, purtate pentru fiecare rând scris), așa cum a luptat, în ciuda grelelor sale încercări trupești, pentru Lia, pentru copiii și pentru studenții săi (alți copii de-ai săi)...

Dragi mi-au fost - bucurându-mă, la rându-mi, de un oarecare simț al umorului - clipele petrecute alături de Nick Lengher, caricaturist redutabil, dar și un inspirat secretar de redacție (tare m-am bucurat, și eu și Liviu, de sprijinul tehnic elegant și al lui Costică Vintilescu, dus și el prea devreme dintre noi)...

Nick era pus mereu pe șotii, neastâmpărul său creativ și intelectual făcând casă bună cu spiritul studențesc care-l inconjura în redacție, dar și la Cineclubul Gaudeamus sau Cercul foto Iris pe care le îndruma, ca instructor la Casa Studenților...

Fără îndoială, fiecăre din cei dispăruți merită măcar un moment de aducere aminte...

Nicolae Bădilescu - un stâlp al presei studențești de la Institutul Agronomic, Marcel Luca - un pionier și un talentat al literaturii s.f., Valeriu Drumeș, Ovidiu Guleș - un ziarist al anilor 90, Adrian Ioanăș - ziarist și tipograf al Aradului, delicata scriitoare Marie Jutea Bădescu - sunt tot atâtea alte personaje din istoria generoasă a *Forumului Studențesc*, pe care paginile scrise ale colecției ne vor ajuta să nu le trecem în uitare...

La fel cum istoria îl va păstra - ca și pe Monoran - și pe pe George Șerban, pe care Revoluția l-a prins în redacția *Forum Studențesc*, după ce ani de zile a păstorit lumea literară studențească din jurul *Dialogului* ieșean...

George a avut meritul unei încăpățânări și a unei perseverențe în urmărirea propriilor idei și idealuri, dovedite nu doar în facerea revistei, ci și în zămislirea *Proclamației de la Timișoara*, rod al voinței și strădaniei tinerilor intelectuali timișoreni, și în ale cărei aspirații continuă să creadă Societatea Timișoara (condusă acum de Florian Mihalcea) și alte organizații civice (ce îi au, la loc de cinste, și pe mulți dintre forumiști)...

Poate, cuprins de emoția acestor rânduri, am omis pe unii, știuți sau neștiuți, care s-au retras, mai liniștit sau mai agitat, din tumultul acestei vieți... Din păcate, după 50 de ani zbuciumați, și revista *Forum Studențesc* s-a retras, cu cele aproape 3 mii de pagini, să își mai tragă sufletul... Datoria noastră, a celor care mai viețuim, este să-i pomenim cât mai suntem în stare, să le mulțumim pentru tot și pentru privilegiul de a fi contemporani și pentru tot ce ne-au dat, din sufletul și din talentul lor... Și să o facem cu pioasă aducere aminte, cu regrete și nostalgii, dar și cu bucuria amintirilor pe care, doar și această scurtă rememorare, a declanșat-o... Mă consolez, totuși, că marile spirite reușesc, într-un final, așa cum se spune, să se adune, undeva, într-un punct anume... Nutresc speranța (care supraviețuiește tuturor) că așa se și întâmplă, fără să vrem, undeva în nemurire, și că poate, *Forumul Studențesc* mai trăiește prin sufletele celor duși, adunate într-o mare redacție, a talentului și pasiunii pentru cuvântul scris... De care ne mai amintesc și istoriile vii ale personajelor încă în viață sau lumea tot mai virtualizată a bibliotecilor...

Redacția din ceruri a *Forumului Studențesc*...

Gheorghe Crișan

ŞCOALA DE PRESĂ

Afirmam că cel puțin primele numere ale revistei au apărut ca fiind realizate preponderent de studenții politehniști, cei care se aflau și în fruntea redacției.

Ulterior au apărut și mediciniștii, pe ici, pe colo și câte-un agronom, iar treptat-treptat au apărut și umaniștii, în speță filologii...

Pregătindu-se pentru o viitoare meserie, "sufereau" cu toții un defect - nu aveau (și nici nu aveau cum) pregătire de specialitate în ale gazetăriei (ce se făcea doar la Stefan Gheorghiu).

Aveau, în schimb, dorință de afirmare, entuziasm, deschidere spre nou, spre cunoaștere, un spirit de prietenie și - în multe, multe cazuri, talent, cu carul, de a scrie...

Și, în multe cazuri, un dram de experiență, însemnând mici încercări prin revistele școlare care mai apăreau pe ici-pe colo (bunăoară, revista Pași a unui liceu orădean m-a trimis în redacție pe mine și pe Liviu, pe Rodica Stoie și pe Dudu Pețan).

Practic, aproape la toți, meseria s-a furat și s-a deprins văzând și făcând, urmând îndemnul scrieți băieți, numa'scrieți...

S-a furat și citind și urmărind presa românească, dar și urmând sfaturile pe care le primeam participând la ședințele săptămânale ale Cercului de presă de la Casa Studenților, unde erau prezenți gazetari din Timișoara sau din București...

Sau în schimburile de experiență inter-redacționale, în vizitele de documentare, dar și în taberele de instruire de la Izvoru Mureșului, unde avea loc și înfruntarea informală cu colegii de generație de la celelalte reviste studențești din țară, și unde începuse să-și ridice nasul (la purtare) micile vedete locale în ale gazetăriei...

Personal, cred că am învățat mai mult unii de la alții, în încercările și căutările continue de a face ALTFEL revista, vrând să ne surprindem întotdeauna cititorul, colegul nostru, cu ceva deosebit.

Și poate ne-a fortificat puțin și cenzura care, respingându-ne materiale, ne obliga să fim mai inventivi, să învățăm să strecurăm spre cititor mesaje și cuvinte interzise, să nu ne dăm bătuți și să găsim meru argumente puternice, pertinente și convingătoare...

Or, toate aceste învățături - mai mult ale vieții - au dăinuit peste ani și nu e de mirare că în fruntea multor redacții ale publicațiilor de după Revoluție, cât și în școlile de ziaristică printre dascăli s-au aflat mulți forumiști, care și-au deprins urmașii cu meseria pe care au purtat-o cu ei, ani de zile, ca pe o brățară de aur...

BUPT

Deasupra și, totuși, alături - EDITORII

O "fereastră" luminoasă

Primul contact cu presa studențească l-am avut în prima zi de student.

Era 1 octombrie 1967 și deschiderea festivă a cursurilor universitare a avut loc în sala cinematografului "Capitol" din Timișoara.

a impresionat, desigur, întreg ceremonialul de deschidere, dar cel mai mult m-a impresionat și m-a entuziasmat „omul sandwich", un student îmbrăcat în două pancarte prin care făcea reclamă revistei Scalpelu a studenților mediciniști.

am cunoscut mai târziu pe acest student în calitate de redactor-șef al revistei.

Numele lui: Lucian Negruțiu, care a făcut o prestigioasă carieră ca dascăl a Universității de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara.

În anul II de facultate eram și eu difuzor voluntar al revistei "Micron", revista studenților politehniști, condusă pe atunci de un student extrem de inteligent, Adrian Novac.

Desigur că și Universitatea de Vest din Timiș, ca și Universitatea de Științe Agricole a Banatului (am folosit denumirile actuale ale acestor universități) aveau propriile reviste studențești, foarte apreciate și îndrăgite de studenți.

În decembrie 1973, când președinte al Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști din Centrul Universitar Timiș era domnul Ion Boldea, astăzi reputat academician, revistele celor patru universități au fuzionat, rezultând revista "Forum studențesc".

În perioada 1975-1983, subsemnatul, în calitate de președinte al Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști din Centrul Universitar Timiș, am avut în răspundere directă editarea revistei Forum Studențesc, devenită un veritabil atelier de valorificare a potențialului publicistic al studenților.

Colectivele de redacție erau mereu în clocot.

Casa de cultură a studenților era și sediul revistei, loc în care aproape în fiecare seară se uneau "forumiștii".

O suită de redactori-șefi s-au forjat ca oameni de presă și manageri.

Îmi amintesc de Liviu Crișan, ce avea o capacitate extraordinară de a construi și conduce "presari" competenți, de fratele său, Gheorghe Crișan,, de Radu Ciobotea, de regretatul George Șerban, fost deputat și mulți alții.

Majoritatea celor care au scris în "Forum Studențesc" și-au confirmat valoarea prin cariere de excepție în mediul academic sau în mass-media.

Îmi amintesc cu plăcere de Adriana Babeti Simlovici, azi profesor universitar, de Lia Lucia Epure, pe atunci Petric, astăzi redactor-șef la "Ziua de Vest", de Marcel Sământă, Mariana Cermicova ș.a.

Atmosfera în redacție era destinsă, dar efervescentă prin emulație și creativitate.

Partea grafică a revistei era de cea mai bună calitate, ani în șir fiind susținută de un geniu al caricaturii cum a fost și este și astăzi renumitul Popa Ștefan "Popa's", intrat în Cartea Recordurilor ca cel mai rapid și talentat caricaturist al lumii.

Timp de 15 ani revista a apărut neîntrerupt, în 10-12 numere pe an și într-un tiraj de invidiat în acele vremuri: cca. 10.000 exemplare/număr.

Dacă în calitate de președinte aveam răspunderea privind conținutul revistei, difuzarea acesteia a fost admirabil organizată de Ștefan Kilyeni, secretarul Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști din Centrul Universitar Timiș timp de cca 8 ani.

Pare surprinzător, dar sistemul de abonamente a funcționat (1 leu/nr.), asigurând tot timpul autofinanțarea publicației.

Foarte căutate și apreciate erau suplimentele revistei, editate cu prilejul a diverse evenimente din mediul studențesc: festivalurile de artă, Concursuri profesionale, sesiuni de examene, competiții sportive ș.a.

Uneori se editau până la 10 suplimente pe an.

Revista avea profilul multietnic și multicultural specific Timișoarei.

Avea desigur pagini în limbile maghiară, germană, sârbă și o perioadă chiar în aromână.

Oglindea în mare măsură și activitățile Casei de Cultură a studenților, care aveau formații de teatru în toate limbile menționate anterior, precum și formații de dansuri populare ale minorităților.

Pot afirma că cenzura aplicată revistei era palidă, foarte rare fiind observațiile primite din partea Comitetului de partid al Centrului Universitar sau ale sectorului de presă al Comitetului județean de partid.

Explicația constă și în faptul că ocoleam sau expediam sumar subiectele politice, concentrându-se asupra evenimentelor din mediul academic.

Oarecare rivalitate se simțea între colectivul de redacție al revistei Forum Studențesc și subredacția revistei "Viața Studențească", organ de presă al Consiliului Național al Uniunii Asociației Studenților Comuniști din România.

Îmi amintesc cu nostalgie de întâlnirile cu George Boieru, mult timp șeful subredacției, talent de o inteligență incisivă, pe care îl respect și astăzi foarte mult.

Aveam desigur multă grijă de "ucenicia" noilor veniți în redacție.

Experiența se transmitea de la o generație de studenți la alta ca o ștafetă, într-o continuă alergare.

Redacția funcționa și ca o școală de presă, având numeroase contacte cu presa studențească din alte centre universitare, în special cu cea din Cluj, Iași și București.

Excursii de documentare, tabere de vară, întâlniri la festivalurile studențești de artă, îndeosebi la cele de umor, făceau deliciul "forumiștilor".

Funcționau ca o castă, dar una deschisă, zgomotoasă, curioasă și productivă.

Presa studențească a fost o "fereastră" luminoasă în viața studențească predecembristă făurind caractere, valorificând talente, sudând prietenii care durează de decenii.

Iată de ce consider lăudabilă inițiativa "presarilor" din Centrul Universitar Timiș de a rememora acest trecut, de a-l expune judecății generațiilor studențești de azi și nu numai lor, de a restabili adevărul despre cum arăta Alma Mater în anii comunismului.

Le mulțumesc tuturor "forumiștilor", vechi prieten din anii când susțineau împreună idealurile sincere ale gazetarilor studențiști, pentru invitația de a fi prezent la acest început de octombrie 2023 pentru a retrăi frumoase clipe din anii tinereții noastre așa cum au fost imortalizate și în paginile presei studențești.

Cu cele mai emoționante gânduri și amintiri,

Prof. dr. ing. Petru Andea
Secretar științific al
Academiei Oamenilor de Știință din România

Fuse, fuse și se duse...

Mă consider și eu unul din întemeietorii acestei reviste. Ne-a adus tuturor multe premii (în țară și peste hotare), dar și satisfacția de a lucra alături de tineri pentru care pasiunea devine o artă, un mod de a fi. Citesc mereu și alte reviste studențești din țară și caut, împreună cu toți colegii mei (tipografi sau studenți) să realizez o revistă foarte bună dacă se poate chiar cea mai bună

ION CRIȘAN — paginator — secția ziare a I.P. „Banat"

„Vreau, în primul rînd, să felicit colectivele de redacție ale revistei „Forum studențesc" cu ocazia aniversări a zece ani de la înființare. 10 ani în care întreg sectorul „gazetă" s-a străduit să realizeze fiecare număr al revistei în condiții tehnice cît mai bune, aducîndu-și, astfel contribuția, la educarea comunistă a tinerei generații. Remarc eforturile deosebite pe care studenții-gazetari ai celor patru „generații Forum" (Ioa Matală, Liviu Crișan, Gheorghe Crișan, Radu Ciobotea) le-au depus sau le depun pentru buna apariție a revistei, cu prețul multor zile și nopți de muncă alături de colegii și prietenii lor — tipografii. Vă dorim, vouă, „forumiștilor" din cei zece ani, multe succese și bucurii!

MILOȘ GEORGEVICI

șeful secției ziare în cadrul Întreprinderii poligrafice „Banat" Timișoara

Cînd spun „Forum", îmi vin în minte nopțile în care cîțiva studenți încăpățînați mă scot din sărite cu ultimele corecturi. Le explic totdeauna că nu eu sînt cel care trebuie să facă treaba asta, să se descurce. Pînă la urmă zic „fie, dar ăsta e ultimul număr la care îmi pierd noaptea pentru voi"; tot ultima noapte [illegible] zece ani. Cei care [illegible] se schimbă, am [illegible] de Ionel Matală, a venit Liviu [illegible] și de Liviu, iar a venit Gelu, [illegible] că am scăpat și de Gelu, dar îmi scoate peri albi Radu [illegible] mai e și filolog, până nu-l corectez tot nu scap de el; și [illegible] ce? Credeți că știu ce [illegible] la unu noaptea, [illegible] vă culeg pagina asta? Descurcați-vă. Adică [illegible]. Dar e ultima oară...

GH. TRIFON, linotipist, secția ziare — I.P.B. Timișoara

Forum? Pentru mine e mîndrie. [illegible] de la primul său număr, pînă la cel actual. „Forum" înseamnă, deci, și pentru mine, zece ani [illegible]. Și, de ce [illegible].

Au fost și [illegible]. Mai les la schimbarea [illegible]ților. Cu [illegible] învață roșurile [illegible] și lu... rurile merg [illegible]. Cel mai un și mai [illegible] colectiv este, pentru mine, cel actual.

VALKAN LAZA

paginator — secția ziare a I.P. „Banatul" Timișoara

POLIGONUL DE-NCERCARE - TIPOGRAFIA

Fără îndoială, aspectul și calitatea unei publicații ține, într-o proporție covârșitoare, și de condițiile tehnice în care se realizează tiparul ei.

Ori Intreprinderea Tipografică Banatul de la acea vreme, deși printre cele mai mari și mai moderne din țară, avea posibilități tehnice limitate, chiar extrem de limitate față de cele de-acum (cu atât mai mult, vechea și atât de uzata rotativă de la secția Ziare).

Și totuși, cu o redacție formată doar din studenți, fără facultate de artă și cu o tipografie relativ modestă, revista Forum Studențesc a fost - în perioada anilor 75-80 - singura publicație din România care a fost prezentată pe larg în revista Interpress Graphic a Organizației Internaționale a Jurnaliștilor.

Iar acest lucru se datorează, în mare măsură, și destoinicilor și neobosiților tipografi care - stârniți de entuziasmul și de tenacitatea studenților - și-au depășit mereu limitele, fizice și profesionale, preluând din mers orice idee îndrăzneață, fiindu-ne parteneri și susținători în toate năzbâtiile.

Obligați de rigorile vremii să se ocupe, înainte de toate, de apariția presei de partid din acea vreme, aceștia își lua timp, din timpul lor liber, să lucreze pentru studenți.

Stimulați cu mici atenții, bănești sau materiale (inclusiv sub formă lichidă), își umpleau zilele de muncă sau nopțile nedormite alături de studenți, deveniți buni prieteni și părtași la faptele de luptă.

O făceau cu plăcere, era chiar o dispută internă pentru a lucra cu studenții, aceștia văzând în revista studențească altceva decât o făceau în munca de rutină de la presa de partid.

La secția Ziare, Băcălete (redactorul nostru de legătură) era mai cunoscut și mai ascultat, poate, decât chiar directorul întreprinderii.

Multe ore, nemăsurate ore s-au consumat în zbaterea comună pentru editarea revistei...

Tipografia ne-a fost sprijin în toate, chiar atunci când criza de hirtie sau de materiale puneau în pericol apariția revistei.

Ea a fost poligonul de încercare pentru o presă care anunța viitorul publicațiilor la rotativă...

Pagină întoarsă, calendare, imprimări de texte pe fotografii, grafici îndrăznețe, culori diferite intercalate în același număr (ceea ce se făcea doar la tiparul plan) etc. - tot atâtea exemple de depășire a rutinei cotidiene și performanțe tehnice în care lucrătorii tipografiei și-au depășit condiția.

Ceea ce este mai remarcabil era faptul că o făceau benevol, neobligați de nimeni (pentru ei și chiar pentru tipografie, era un efort suplimentar), ambiționați de entuziasmul studenților, de energia lor nesecată.

Țin minte cum, într-un weekend, când nu se prea tipărea nimic, tipografii au rămas ore în jur în secție, luând revista de la zero și de la primul rând cules și ducând-o până la tipar într-un timp de care nu i-au crezut nimeni capabili (pentru a rezista, noaptea au fost golite și frigiderele câtorva dintre colegii de redacție care au avut neșansa de a locui aproape de tipografie).

Iar luni, când toată lumea aștepta să vadă în ce stadiu s-a ajuns, revista îi aștepta caldă, triumfătoare, pe mese...

Din păcate, Tipografia, ca și revista, au dispărut...

În locul ei a apărut un complex imobiliar extrem de scump...

În locul revistei va mai apare ceva ?

BUPT

„Am rămas de aceeași parte a baricadei..."

Oana Monoran: Cum ați ajuns să colaborați la „Forum studențesc"?

Eugen Bunaru: Grație prieteniei mele cu Viorel Marineasa, care, după câțiva ani de apostolat la țară, ca dascăl, a revenit la Timișoara, ocupând, prin concurs, un post de metodist la Casa Studenților. Asta se întâmpla, cred, prin '73 sau '74, pe vremea când eu îmi câștigam existența ca pedagog școlar la internatul Liceului de Construcții, a cărui clădire era „lipită" de Casa Studenților. Eram, cu alte cuvinte, vecini, iar el mi-a propus, în ideea de-a revigora activitatea „Pavel Dan"-ului, să redevin membru al acestui cenaclu pe care tocmai îl „îndruma" în noua sa calitate. Am zis „să redevin" paveldanist pentru că amândoi frecventaserăm această grupare și în perioada studenției noastre (eram, deci, amândoi, veterani), alături de Șerban Foartă, Cornel Ungureanu, Vasile Crețu, Marcel Turcu, Aurel Turcuș, Alexandru Ruja, Silviu Guga, Claudia Lăzărescu, Agneta Holczer, dar și de alții, unii deja scriitori consacrați, precum Livius, Ciocârlie, Anghel Dumbrăveanu, Sorin Titel, care... îmbogățeau, ca să zic așa, cu prezența lor, întâlnirile respective, constând în lecturi ale studenților cenaclești și dezbateri pe marginea textelor citite.

Așa că – spuneam – am „redevenit" paveldanist și, mai mult, am ajuns coleg de ... generație cu Ion Monoran, Mircea Bârsilă, Adrian Derlea, Gheorghe Pruncuț, Daniel Vighi, Simona-Grazia Dima, Lucian Petrecu, Petru Ilieșu, Corina Rujan, Marcel Sămânță, Ioan T. Morar, Gheorge Secheșan, Marius Morariu, Vasile Rodian, George Lână, Milodrag Konstantinovici, Marcel Tolcea, Dan Emilian Roșca... Dacă am uitat vreun nume, sper să mi se ierte. O reîntoarcere și o nouă colaborare paveldanistă de care îmi aduc aminte cu emoție și cu deosebită plăcere. Eu cred, chiar, că renumele câștigat, în timp, de **Forum studențesc** se datorează în mare măsură și acelor ***suplimente literare***, în care semnau – la vremea respectivă – tinerii paveldaniști amintiți mai sus, scriitorii și jurnaliștii de mai apoi. De astăzi...

O.M.: Ce înseamnă, pentru dumneavoastră, acei ani petrecuți în redacția revistei „Forum studențesc"? Cum îi apreciați astăzi?

E.B: Eu n-am făcut parte din redacție. Repet: am colaborat cu poezii în acele suplimente literare ale Forumului studențesc, depre care am vorbit. Firește că, într-un fel, destinul meu scriitoricesc a fost marcat de această colaborare. Mai exact, eu am debutat ca poet (cu o întârziere ce mi-a însoțit mereu existența...) în paginile unui astfel de supliment literar, unde mi s-au publicat trei poezii. E vorba de un număr de revistă, să-i zicem jubiliar, mai corect, festiv, numărul 1-2 pe 1979, dedicat celor 20 de ani (împliniți în 1978) de existență ai Cenaclului „Pavel Dan". „Invitația" mi-a lansat-o același Viorel Marineasa, care se face, iată, „vinovat", parțial, de ceea ce a urmat, adică de ceea ce numeam, mai sus, destinul meu întru ale scrisului, întru ale literaturii. Bineînțeles, nu pot să omit, din acest *remember*, prieteniile literare și umane înfiripate atunci între cei mai mulți dintre noi și care, iată, au dăinuit. Nu pot să uit „complicitățile" dintre noi, ce însoțeau toată odiseea apariției unuia sau altuia dintre numerele respective ale revistei ca și „strategiile" folosite pentru a deruta și înșela vigilența cenzorilor. Toate astea și multe altele sigur că ne-au marcat existența, că m-au *modelat* într-un anume mod, căruia și astăzi i-am rămas fidel. Și tot din acei ani mi se mai trage faptul că nici acum nu m-am vindecat... Am rămas, cum s-ar zice, în interior... De aceeași parte a baricadei.

O.M.: Simțiți că spiritul „Forumu-lui" anilor '80 se mai păstrează și astăzi?

E.B.: Cred că se păstrează sau, mai degrabă, s-a transmis un fel aparte de implicare confundabilă cu însăși tinerețea, cu energia și nonconformismul vârstei. Am în vedere, în primul rând, pe tinerii poeți și publiciști care se formează acum, în climatul de emulație creatoare al aceluiași cenaclu „Pavel Dan". Prin contribuția lor, „Forum studențesc" e, și astăzi, un fapt de cultură viu, ducând, în același timp, mai departe o tradiție frumoasă. Dă-mi, te rog, voie să-i numesc pe acești tineri „combatanți" într-o ordine pur aleatorie: Alex. Potcoavă, Cătălina George, Tudor Crețu, Bianca Stan, Adriana Tudor Gâtan, Sebastian Duică, Adriana Mateucă, Sorin Horotan, Codruța Bejenaru, Viorel Suciu ... Sunt convins că lor li se vor alătura și alții, dintre studenții de mâine și poimâine ...

O.M.: Majoritatea forumiștilor au intrat în presă după '89. Dumneavoastră nu. Care a fost motivul?

E.B.: Nu am intrat în presa de după '89, chiar dacă, țin să amintesc, fac parte dintre membrii (anonimi...) fondatori ai ziarului „Timișoara". Totul se pusese la cale, la puțin timp după căderea lui Ceaușescu, într-o săliță, de la etajul I, a(I) Casei Universitarilor de pe strada Paris. E o realitate pe care o pt confirma cei prezenți, cei direct implicați: Daniel Vighi, Viorel Marineasa, Mircea Pora, Lucian Vasile Szabo, Ioan Crăciun, Gigi Secheșan, Traian Popa, George Lână ... Din nefericire, Ion Monoran nu mai e printre noi, el fiind, pe atunci, spiritul poate cel mai angajat, desigur, împreună cu ceilalți, în acea întâmplare. Vreau să-ți spun că, după vreo două, trei articole, pe teme civice și morale, scrise de mine în acele momente fierbinți ce i-au urmat lui Decembrie '89, pe care însă nu le-am mai văzut publicate – erau considerate prea „pașnice" – am renunțat... Mi-am dat seama că, structural, eram o „natură" inaptă să judece oamenii și situațiile doar în două culori, în bine și rău. Așa cum, atunci, era nevoie: Eu mă complicam în relevarea unor nuanțe... Totuși, am publicat în ziarul „Timișoara", în suplimentul său cultural, coordonat de Adrian Bodnaru și am avut, de-a lungul timpului, câteva colaborări în același cotidian. În schimb, m-am axat pe publicistica literară în revista „Orizont", în care, de ani buni, am reușit, cred, să impun o rubrică, de fapt o pagină, „Exil interior", unde i-am avut ca partenei de dialog pe nu puțini dintre scriitorii și artiștii importanți ai Timișoarei.

O.M.: Ce separă ori apropie pe studenții gazetari de azi de cei din generația dumneavoastră?

E.B.: Cred că e vorba de o diferență ce provine din însăși diferența între două lumi total diferite: aceea de atunci și cea de acum. O diferență cu toate consecințele și implicațiile ei. Îi apropie elanul vârstei. De atunci...

O.M.: Câte dintre năzuințele dumneavoastră de atunci s-au împlinit? Mă refer în special la domeniul literar, la poezie.

E.B.: Împlinirea unor năzuințe, cum frumos le numești, lasă mereu loc la altele noi. Așa că împlinirile ca și neîmplinirile mele de până acum m-au făcut să nu renunț...

(**Forum studențesc** nr.1/2004, Supliment literar realizat de „Cenaclul Pavel Dan" al C.C.S.T., p.7-8)

Forum studențesc, „o veritabilă școală de presă", puțin înainte și puțin după '89

Motto: Șerban Foartă: *„Eu scriu un text pentru revista Forum..."* (28 iunie 1999, a.m.)

În cele ce urmează mă voi opri la ***Forum-ul studențesc***, încercând să punctez, din „goana condeiului", momente, aspecte și nume, *implicate*, nume de referință ale revistei care, prin rolul ei, acela de spațiu al exprimării paradoxal libere, cel mai adesea, într-o perioadă de neagră opresiune culturală, a scris o pagină de profesionalism, de curaj tineresc, de demnitate intelectuală și, nu mai puțin, de ... diplomație managerială în istoria presei timișorene și nu numai (...).

Până în 1989, pe lângă tematica specifică, privind *viața studențească*, ce i-a adus numeroase premii la concursurile naționale, revista *Forum studențesc* s-a remarcat, constant, prin **paginile de cultură/literatură** și, în mod deosebit, prin consistența valorică și tematică a **Suplimentelor** sale **literare** (unele realizate de Facultatea de Filologie, precum suplimentul de proză scurtă, altele, nu puține, datorate Cenaclului „Pavel Dan").

În acest context, trebuie semnalate câteva din preocupările consecvent promovate, de-a lungul anilor, de către colectivele redacționale.

Una dintre ele a fost, indubitabil, prezentarea, într-un spirit novator, pe un spațiu larg, a unei bogate tematici literar-culturale, care aduna, laolaltă, **semnăturile tinerilor autori paveldaniști** (studenți, elevi, dar și muncitori...), ale unor autori congeneri, deja *faimoși*, membri (cel mai adesea) ai reputatelor cenacluri studențești.

De asemenea, o preocupare constantă era acordată literaturii și creației în alte limbi, **un spațiu important fiind consacrat traducerilor** (din literatura americană și, în genere, din cea occidentală: Allen Ginsberg, bunăoară, în traducerea profesorului universitar Marcel Pop-Corniș și a lui Petru Ilieșu ș. a.), **dar și creației originale în limbile maghiară, germană și sârbă, reunite într-o pagină** special denumită **Universitas**, pagină în care au publicat tinerii scriitori germani, cei mai mulți dintre ei făcând parte din celebra **Aktionsgruppe Banat**: Herta Müller, laureată a Premiului Nobel, 2009, (dar și prietena membrilor – de atunci – din gruparea aamintită), Horst Samson, Richard Wagner, William Totok, Rolf Bossert, Johan Lippet, Werner Söllner, Helmut Britz, Helmuth Frauendorfer ș.a.

Ei promovau o literatură neconvențională, necosmetizată metaforic, scriau o poezie directă, autentic angajată, cultivau poemul de acțiune, cu priză concretă la realitate, la social și la politic, influențându-i benefic, în această direcție, și pe tinerii scriitori paveldaniști.

„O particularitate a revistei *Forum studențesc* opinează **Gheorghe Crișan**, redactor-șef al revistei între 1977-1981) ce o individualiza în spațiul cultural universitar era **promovarea permanentă a literaturii și artei SF**, pe lângă rubrica de profil fiind editat, perodic, și un supliment (fanzin) numit *Paradox*, cu contribuția membrilor Cenaclului studențesc *H. G. Wells*, sub îngrijirea lui Viorel Marineasa (metodistul cenaclului) și, respectiv, Cornel Secu.

Remarcabile au fost și strădaniile revistei *Forum studențesc* de a promova **zone de avangardă ale limbii și culturii**, aflate la limita acceptului de către autoritățile comuniste ale acelor ani, precum **muzica pop, rock** etc. (rubrica Sinteze) sau **susținerea limbii Esperanto**.

Nu în ultimul rând, revista *Forum studențesc* a fost – inclusiv prin **colaborarea cu cercul de profil al Casei de cultură a studenților** – o veritabilă **școală de presă** și de intelectuali de prestigiu, mulți dintre membrii colectivului redacțional devenind, în timp, reputați ziariști, oameni de cultură și litere, distinse cadre universitare."

În acest context, din multitudinea membrilor colectivelor redacționale și ai colaboratorilor revistei *Forum studențesc* (unii dintre ei, personalități de prim rang ale culturii și literaturii române) care, prin prestația lor profesională și creatoare, au adus, în perioada anilor '70 - '80 -'90, un plus de imagine revistei, Cenaclului „Pavel Dan" și, implicit, instituției tutelare, amintim, selectiv, (într-o enumerare aleatorie), cu accent pe contribuția lor în paginile literar-culturale, pe Eugen Todoran, Livius Ciocârlie, Nicolae Ciobanu, Marcel Pop-Corniș, Adriana Babeți, Șerban Foartă, Andrei Ujică, Cornel Ungureanu, Sorin Titel, Iosif Cheie-Pantea, Simion Mioc, Rodica Bărbat, Ileana Oancea, Ion Arieșanu, Dușan Petrovici, Marcel Turcu, Crișu Dascălu, Gheorghe Jurma, **Viorel Marineasa** (metodist, coordonatorul Cenaclului *Pavel Dan* până în 1989 și al mai multor suplimente literare ale revistei *Forum studențesc*, printre care excelentul *Forum* aniversar nr. 1-2, din 1979, marcând 20 de ani de la înființarea Cenaclului „Pavel Dan"), **Vasile T. Crețu, Alexandru Ruja, Silviu Guga, Cornel Secu, Dana Gheorghiu**, Ion Marin Almăjan, Traian Dorgoșan, Ioan Iovan, Aurel Turcuș, **Ioan Viorel Boldureanu**, Lucian Alexiu, **Marlen Heckmann, Gheorghe Crișan (redactor-șef), Lia Lucia Petric** (Epure), **Ioan Băcălete, Ștefan Popa-Popas, Nick Lengher,** Marian Odangiu, Carmen Odangiu, **Marcel Sămânță** (redactor-șef adjunct), Constantin Mărăscu, Valentin Vișan (redactor-șef adjunct), Mirel Lazăr, **Radu Matei Todoran**, Ovidiu Corduneanu, **Lucian Ionică**, C-tin Cozmiuc, **Mircea Bârsilă, Ion Monoran,** Adrian Derlea, Vasile Rodian, Cornelia Velțan, Gheorghe Pruncuț, Iona Dobocan, Corina Rujan, Lucian Scurtu, George Terziu, Marius Târziu, George Lână, Petru Dinu Marcel, **Marcel Luca, Dușan Baiski, Sergiu Nicola, Dorin Davideanu**, Mihai Alexandru, Voicu David, **Sabin Popescu, Silviu Genescu, Antuza Genescu, Petru Ilieșu, Daniel Vighi** (redactor-șef adjunct), **Ioan T. Morar** (redactor-șef adjunct), **Cornel Bogdan, Simona-Grazia Dima, Brândușa Armanca, Lucian P. Petrescu, Gheorghe Secheșan,** Marius Morariu, **Horia Dulvac, Florian Mihalcea (redactor-șef adjunct), Marcel Tolcea, Andreea Gheorghiu, Traian Pop Traian, Tudorel Urian, Ovidiu Pecican, Rodica Draghincescu, William Totok** (din cauza persecuției politice semnând și cu pseudonimul Otto Willek), **Helmuth Frauendorfer, Herta Müller, Richard Wagner, Johan Lippett, Mircea Mihăieș, Vasile Popovici, Andrei Bodiu, Pompiliu Crăciunescu (redactor-șef)**, Mihai Octavian Ioana, **Radu Pavel Gheo**, Gabriel Zănescu, **Radu Ciobotea (redactor-șef), Lucian Vasile Szabo, Otilia Hedeșan, Simona Constantinovici, Mircea Pora**, Eugen Bunaru, Ioan Crăciun, Valeriu Drumeș, Milodrag Konstantinovici, Vladimir Petrescu, **Mihai Corneliu Donici**, Nina Ceranu, Mariana Gherga, **Laura Gheorghiu**, Victor Neumann, **Rodica Borșa, George Șerban** (redactor-șef adjunct între 1988-1989), **Dan Rațiu (redactor-șef în aceeași perioadă), Gabriel Marineasa, Valentin Sămânță**.

Merită, de asemenea, subliniat aportul inimosului director al Casei de Cultură a Studenților din Timișoara, profesorul **Valeriu Panasiu**, (coleg de filologie, la București, cu Sorin Titel), care a sprijinit, într-o perioadă grea (anii 70'-'80), activitatea Cenaclului literar „Pavel Dan" și editarea *Forumul-ui studențesc*, precum și aportul Danei Dinu, (**Dana Gheorghiu Anghel**), coordonatoarea metodista cercului de presă.

Reiterez: nu trebuie uitat, când vorbim despre ***Forum studențesc***, despre suplimentele sale literare din anii '70 -'80, un fapt atestat de înseși paginile și semnăturile numerelor respective ale revistei (care s-au mai păstrat în diverse colecții particulare, precum cea a lui Gheorghe Crișan, dar și în Biblioteca „Eugen Todoran" a U.V.T. sau în alte biblioteci universitare), și anume **deschiderea revistei spre actualitatea literară, sincronizarea și conectarea, încă de la început, cu noua paradigmă literară, aceea a a postmodernismului optzecist**, anticipând-o chiar prin ***mișcarea monodersilistă***, inițiată de trio-ul poetic format din Ion Monoran, Adrian Derlea și Mircea Bârsilă și cultivată la Cenaclul „Pavel Dan", la mijlocul anilor '70 și începutul anilor '80.

Mișcare depre care amintesc în diverse articole, relevând importanța sa, de pionierat în domeniu, Cornel Ungureanu, Viorel Marineasa, Daniel Vighi, subsemnatul, dar și Gheorghe Secheșan și Mircea Bârsilă în recentele lor cărți despre optzecism. Opinii ferme, curajoase și pertinente despre shimbarea paradigmei estetice în poezia tânără și despre o „ evidentă insurgență a gestului poetic" întâlnim în articolul lui Mircea Bârsilă, ***Ambianță și tendință***, Forum studențesc nr.1-2/1979, dar și în articolul „Poezia tânără timișoreană în context național" din Forum studențesc, nr. 4 (55), mai 1980/an VIII, în opiniile formulate de Petru Ilieșu, scriind despre „dinamismul și implicațiile poeziei Beat", despre „poezia dezlănțuită de un Allen Ginsberg, de un Jack Kerouak, de un W. Borroughs..." ; de menționat, totodată, în același același articol din Forum studențesc, nr.4/1980, ideile similare exprimate de Ion Monoran („ruptura s-a produs") și E. B. („o realitate poetică ce se afirmă cu obstinație", „o nouă poezie ... contestatară față de poezia de până în acest moment").

De remarcat, tot la acest capitol, un pasaj, semnificativ, pe tema optzecismului românesc și a rolului jucat de **cenaclurile și revistele studențești** în contextul respectiv, pasaj dintr-un articol semnat, în 2010, de **Livu Ioan Stoiciu**: *„lar în țară, **în același timp**, vorbim de cenaclurile formate în jurul revistelor Echinox la Cluj, **Forum studențesc** la **Timișoara** și Dialog și Opinia studențească la Iași, unde funcționa și cenaclul Junimea Nouă (...)"*.

De subliniat, de asemenea, că ***Forumul studențesc***, **suplimentele** sale **literare**, **prin conținutul tematic bogat, prin notorietatea colaboratorilor, prin calitatea materialelor publicate, prin curajul și nonconformismul tematicii abordate** (în proză, poezie, eseu, teatru), prin refuzul **în confruntarea cu cenzura comunistă** cedărilor, al compromisurilor (de factură politico-ideologică), **și-a dobândit un prestigiu și o notorietate naționale**, alături de mai galonatele revistele studențești din țară, mai sus amintite: *Echinox*, *Opinia studențească*, *Dialog*, *Convingeri comuniste* (COCO), *Amfiteatru*.

Elocvente în acest sens sunt și mărturisirile lui Viorel Marineasa dintr-un recent interviu: *„În ce mă privește, am fost promotorul câtorva suplimente Pavel Dan Forum studențesc, numărul de 32 de pagini din 1979 prevestind și dinspre Timișoara optzecismul. A fost o luptă cumplită cu cenzura atunci, pornind de la nivelul Asociației, cu liderii oarecum înțelegători, trecând la comitetul de partid pe centru universitar și sfârșind la secția de propagandă a comitetului județean PCR."*

Referitor la același aspect, al confruntării cu cerberii locali ai cenzurii (numele lor, evasiuitate astăzi, le mai rețin, probabil, doar tinerii forumiști de atunci, direct implicați...), aș aminti, aici, un mic detaliu care, astăzi, la aproape 50 de ani distanță, dacă nu ar fi fost, la vremea aceea, jalnic și dureros, ar putea să pară, pentru unii dintre tinerii de azi, cel mult comic (un comic absurd, negru, desigur), poate chiar un caz banal, nesemnificativ.

Despre ce anume e vorba?

Printre alte scripte din „arhiva" personală, cred că mai posed *spaltul* unui supliment cultural din acei ani, supus unui astfel de tratament al cenzurii, hașurat și „pigmentat" cu tot felul de tăieturi și observații aberante, gen: *in-co-he-rent; ne-an-ga-jat* ș.a., purtând semnătura unui *stab* cultural din epocă...

- continuare în pagina 34 -

BUPT

Forum studențesc, „o veritabilă școală de presă", puțin înainte și puțin după '89

- *urmare din pagina 33* -

Interesant este, însă, că uneori scăpau vigilenței personajelor cu pricina (cu misiunea, adică...) tocmai unele texte, poezii mai ales,(semnate de Petru Ilieșu, Ion Monoran, Mircea Bârsilă, Adrian Derlea, Gheorghe Pruncuț, Vasile Rodian, dar nu numai ...), cu pronunțate nuanțe subversive, aspect remarcat – acesta al substratului subversiv! – într-un interviu și de regretatul poet și critic literar Gheorghe Mocuța, în cartea semnată de Dumitru Augustin Doman: „Generația 80 văzută din interior, vol. I", Tracus Arte, 2010.

Nu mai puțin interesant/important, demn de o reevaluare (istorico-literară) și de republicare este **serialul de portrete** și comentarii **„Poeți de la Pavel Dan", inițiat și semnat de Daniel Vighi în mai multe numere ale revistei**, relevând calitățile autentice (ale prozatorului cu același nume) de subtil exeget literar, dintre portrete amintindu-le pe cele ale lui Ion Monoran, Petru Ilieșu, Adrian Derlea, Mircea Bârsilă, Eugen Bunaru.

Posibil și altele, de căutat în arhive!

Dar, despre prestigiul revistei **Forum studențesc**, în epocă și nu numai, la capitolul jurnalisiticii studențești, întâlnim **trimiteri concrete** într-o carte de referință, relativ recentă, **„O Istorie a Cenaclului de Luni"**, de **Daniel Puia-Dumitrescu**, publicată în 2015, la Editura Cartea Românească.

În nu puține pagini ale cărții apar astfel de trimiteri cu accent pe relațiile colegiale, prietenești între membrii, „afiliați" noii generații '80, ai Cenaclului „Pavel Dan" și „celebrii" lor colegi lunedești și echinoxiști - Elena Ștefoi, Radu G. Țeposu, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei, Florin Iaru, Ion Stratan, Mariana Marin, Magdalena Ghica (Magda Cârneci), Romulus Bucur, Călin Vlasie, I. B. Lefter, Matei Vișniec, Bogdan Ghiu, Marta Petreu, Radu G. Țeposu, dar și ieșeanul Sorin Antohi, orădeanul Traian Ștef, arădenii Vasile Dan, Gheorghe Schwartz, Gheorghe Mocuța, dar și alții, publicați și comentați în suplimentele și în paginile literare ale *Forumului studențesc*, începând cu anul 1977.

Același autor menționează „**o masă rotundă** (amintită mai sus, n.m. E.B.) la care participă Rodica Bărbat, Viorel Boldureanu, Eugen Bunaru, Valeriu Drumeș, Petru Ilieșu, C-tin Mărăscu, Ion Monoran, Marius Morariu și Daniel Vighi" **pe tema noii sensibilității, a noului val poetic**, în context timișorean și național, ce tocmai se conturau, deveneau tot mai pregnante, dezbatere publicată în **Forum studențesc nr.4 (55)/1980**, autoarea acestei mese rotunde fiind regretata jurnalistă Florina Gâldău de la Radio Timișoara.

Sunt amintite în cartea lui Daniel Puia Dumitrescu și alte materiale (articole, cronici, poezii) publicate în multe alte numere ale Forumului studențesc, semnate de Mircea Mihăieș, Vasile Popovici, Mircea Bârsilă, Simona-Grazia Dima, Marcel Tolcea.

După Revoluție, au apărut sporadic, până prin 1997, (poate și în 1998 ?) numere ale *Forumului studențesc*, axate pe o tematică diversă, cu precădere social-politică-economică, dar și cu abordarea unor teme culturale de actualitate postdecembristă, sub îngrijirea lui Viorel Marineasa, Marcel Tolcea, Dana Gheorghiu, cu colaborarea studenților de la Facultatea de Jurnalistică a Universității de Vest și de la Universitatea Banatul, dar și cu participarea unor *forumiști* din seriile anterioare (George Șerban, Dan Rațiu, Simona Constantinovici, Rodica Borșa, Laura Gheorghiu ș.a.), nelipsind nici numele unor personalități sau ale unor scriitori ai generației '80 - Eugen Todoran, Livius Ciocârlie, Cornel Ungureanu, Adriana Babeți, Viorel Marineasa, Daniel Vighi, Dana Gheorgiu, Mircea Pora, Eugen B.

Apar și nume noi: Adrian Bodnaru, Robert Șerban, Marian Oprea.

După o pauză de aproximativ doi ani, **editarea revistei *Forum studențesc*, ca supliment literar, s-a reluat începând cu anul 1999, aparițiile având o oarecare periodicitate,** în funcție, însă, de tot mai modestele mijloace de finanțare din partea instituției, respectiv din partea ministerului de resort.

Revista redevine, totuși, până în anul 2012, un spațiu important de exprimare a tinerilor scriitori ai Cenaclului literar-studențesc „Pavel Dan", unii dintre ei debutând (publicistic) în paginile ei.

În fapt, numărul din decembrie 2012, de altfel, unul dintre cele mai consistente (valoric și tematic – cu o secțiune excelentă „Dosar Aktionsgruppe Banat"), încheie, din pricini financiare, seria Forumurilor studențești (suplimente culturale) postdecembriste.

Trebuie menționat că **aceste noi numere, de după Revoluție, au apărut în format de caiet/carte, (copertate)**, cu un aspect grafic atractiv, **având, în noile condiții ale libertății de exprimare, un sumar bogat și diversificat, preponderant literar-cultural**, cu informații, din domeniu, la zi, cu ilustrații grafice purtând semnăturile unor plasticieni consacrați (Silviu Oravitzan, Suzana Fântânariu, Gheorghe Văleanu (+), dar și ale mai tinerilor artiști experimentaliști: Aurel Gheorghiu-Cogealac, Szilárd Banga ș.a.), atrăgând colaboratori valoroși, îndeosebi din generația tânără (deopotrivă contestată și în vogă), **generația 2000, dar și din mai noua serie post-douămiistă**, reprezentând toate centrele culturale/studențești, importante ale țării: Radu Vancu, Răzvan Țupa, Bogdan Perdivară, Claudiu Komartin, Dan Coman, Ștefan Manasia, Teodor Dună, Elena Vlădăreanu, Ruxandra Novac, Oana Cătălina Ninu, Un Cristian, Ionuț Chiva, Șerban Axinte, Cristina Ispas, Miruna Vlada, Stoian G. Bogdan, Florin Caragiu, V. Leac, T. S. Khasis, Cătălin Lazurcă, Dumitru Crudu, Alexandru Vakulovski, Mihai Vakulovski, Andra Rotaru, Olga Ștefan, Naomi Ionică, Mihaela Alecu (Brașov, Universitatea „Transilvania", redactor la revista Corpul T), Ramona Hârșan (Brașov, Corpul T), Corina Bernic, Andrei Mocuța, Teodora Coman, Paul Gorban, Marius Surleac, Gabriel Nedelea, Cătălina Cadinoiu, Aida Hancer, Vlad Pojoga (Cenaclul Zona Nouă, Sibiu), Vlad Drăgoi, Ion Buzu (Chișinău), Matei Hutopilă, Ilinca Pop.

Cei mai mulți dintre acești tineri scriitori, cărora li se adaugă, de drept, membrii Cenaclului Vlad Ioviță și ai Cenaclului Republica din Chișinău sub coordonarea poetei Moni Stănilă, s-au numărat, printre invitații Cenaclului „Pavel Dan", cu diverse prilejuri: la întâlniri de lectură și dezbateri, lansări de carte, festivaluri și *maraton* de poezie în cadrul ***Studentfestului timișorean***, la festivitățile de acordare a premiilor laureaților la **Concursul Național de Creație Studențească „Pavel Dan"**, în cadrul parteneriatului Interferențe culturale Timișoara – Chișinău ș.a.

Regăsim, desigur, și pagini semnate de scriitori consacrați, din Timișoara dar nu numai, unii de prim-plan, aparținând generațiilor anterioare (60', '70, '80, '90): Petre Stoica (+), Marin Mincu (+), Nora Iuga, Cornel Ungureanu, Adriana Babeți, Șerban Foarță, Octavian Soviany, Liviu Ioan Stoiciu, Gellu Dorian, Paul Vinicius, Andrei Bodiu (+), Daniel Vighi, Marcel Tolcea, Viorel Marineasa, Mircea Pora, Rodica Bărbat, Ioan Viorel Boldureanu, Radu Pavel Gheo, Mircea Bârsilă, Simona-Grazia Dima, Petru Ilieșu, Gheorghe Secheșan, Corina Rujan, Nina Ceranu, Gheorghe Mocuța, Vasile Dan, Ion Chichere (+), Simona Constantinovici, Grațiela Benga, Robert Șerban, Adrian Bodnaru, Adrian Suciu, Daniela Rațiu, Adela Dragomir, Gheorghe Miron, Daniel-Silvian Petre, Costel Stancu, Ioan Matiuț, Liana Sabău, Marian Oprea, Maria Nițu, Mariana Pop ș.a.

Un spațiu aparte, în mai multe numere de revistă, a fost dedicat poeților timișoreni, **paveldaniști**, *plecați* (mult prea devreme) - Ion Monoran, Gheorghe Pruncuț, Adrian Derlea, Ioan Crăciun, Valeriu Drumeș.

Se publică, în aceste suplimente culturale, poezie, proză, critică literară, interviu, anchetă, dar și eseu, traduceri.

Amintim câteva rubrici: „Editorial" „Dialoguri", „Remember", „Interferențe lirice", „Vin prozatorii", „Eseuri", „Generații despre generații", „Generații Pavel Dan", „(Im)pulsuri critice", „Traduceri".

Iată și numele celor care au îngrijit și coordonat, în acest interval de timp, *postdecembrist*, noile numere ale *Forumu*-lui *studențesc* (supliment literar): Dana Gheorghiu Anghel (referent cultural, prozatoare), Eugen Bunaru (îndrumător al Cenaclului „Pavel Dan", poet și publicist), Moni Stănilă, Aleksandar Stoicovici (referenți culturali), Ana Pușcașu.

Contribuții (în echipă) au mai avut: Marius Aldea și Bogdan Muntenu.

Au publicat poezii, proză, eseu, anchete, interviuri, cronici literare, traduceri tinerii scriitori timișoreni, studenți sau absolvenți universitari, membri ai Cenaclului „Pavel Dan", exponenți ai douămiismului și postdouămiismului: Tudor Crețu, Alexandru Potcoavă, Cătălina George, Adriana Tudor Gâtan, Andra Matcucă, Adrian Petru Stepan, Daniel Luca, Violina Luca, Sorin Horotan, Anemarie Sorescu, Codruța Bejenaru, Sebastian Duică, Viorel Suciu, Oana Monoran, Gabriel Marincasa, Alexandru Colțan, Moni Stănilă, Ana Pușcașu, Dafina David, Alex. Condrache, Ionuț Ionescu, Aleksandar Stoicovici, Marius Ștefan Aldea, Bogdan Munteanu, Borko Ilin, Goran Mrakici, Liubinca Perinaț Stancov, Oana Doboși, Beatrice Serediuc, Nicoleta Papp, Ioana Duță, Octavia Sandu, Alexandra Coman, Eliana Popeți, Mariana Gunță, Ariana Perhald ș. a.

Nu trebuie omisă, aici, din aceste evocări, nici cartea-dialog între Un Cristian & Eugen Bunaru, **„O istorie de buzunar (dar nu numai...) a Cenaclului Pavel Dan"**, Casa de Pariuri Literare, București, 2022, cuprinzând timiteri substanțiale la relația dintre cenaclu și revista **Forum studențesc.**

Absolut meritorie și remarcabilă este menționarea ***Forumului studențesc*** și într-un articol consistent, la litera F (având, inerent, și unele lacune), în **Dicționarul General al Literaturii Române, ediția a II-a**, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2017, **pag. 733-735**, articol semnat de cercetătorul și criticul clujean Doru Burlacu.

În final, vizavi de inerentele omisiuni, de nume, momente și întâmplări *forumiste*, din acest articol-evocare, dincolo de sincerele scuze ...de rigoare, îmi rămâne doar să lansez, pentru cei doritori de mai mult și mai bine, gândul, sau **sugestia, sau visul, sau provocarea scrierii unei monografii *Forum studențesc**.**

De ce nu?...

Cât despre relația mea directă, concretă cu **Forum**-ul **studențesc**, din anii '70-'80, sigur, nu îmi lipsesc amintirile, mai puține, firește, decât ale celor din redacția revistei, eu fiind, deja, „veteran", absolvent al Facultății de Filologie, dar esențiale, unele ușor pigmentate anecdotic, din perioada de până în 1989, în virtutea faptului că, frecventând, cu asiduitate Cenaclul „Pavel Dan", în perioadă sa fastă (în plan creativ-literar!), a anilor '70-'80, legasem prietenii frumoase (și de durată!!) cu membrii emblematici ai cenaclului din diverse promoții, cei mai mulți dintre ei fiind implicați, la modul direct, în activitatea redacțională sau de publicistică & publicare în cadrul revistei (...).

Bineînțeles, un rol major în această relație a mea cu membrii echipelor redacționale l-a avut prietenul și colegul meu de-o viață, Viorel Marineasa, metodistul cenaclului și membru în Colegiul de conducere al revistei!

Cu unii dintre ei – Viorel Marineasa, Daniel Vighi, Mircea Pora, Ioan V. Boldureanu ș.a. – am fost la tipografie, în faza de „ieșire"/de „scoatere", la cald, a unor numere, am participat și la faza de corectură la unele suplimente literare (...).

Dar, iată, era să „sar" *peste un moment esențial al biografiei personale: debutul meu ca poet s-a petrecut prin publicarea a 3 poezii, la invitația aceluiași Viorel Marineasa, în Forumul studențesc aniversar nr. 1-2 (44-45), 1979, de 32 de pagini, marcând 20 de ani de la înființarea Cenaclului „Pavel Dan".*

În perioada de după Revoluție, începând cu anul 1996, am devenit (în virtutea unei cutume cenaclere paveldaniste din anii '80) îndrumător al Cenaclului „Pavel Dan", la propunerea doamnei Dana Gheorgiu, în calitatea ei de referent cultural, (după plecarea lui Viorel Marineasa, devenit proaspăt cadru universitar la noua Facultate de Jurnalistică a U.V.T), dar și cu acordul tânărului și regretatului director, de atunci, al C.C.S.T., Antonie Vlad.

Cu Dana Gheorgiu, am format, câțiva ani, o echipă, un dublet de literați, care ne-am popus relansarea în forță a cenaclului, intrat, în anii imediat postdecembriști, într-o fază de declin, de amorțire.

Cred că am reușit.

Tot împreună cu Dana Gheorghiu, apoi, după ieșirea dânsei la pensie, împreună cu Moni Stanilă și cu Aleksandar Stoicovici, noii referenți culturali ai cenaclului, am relansat **noul *Forum studențesc***, în format de caiet/plachetă, cu apariții bianuale, (mai rar de trei ori pe an), apoi doar o dată pe an, numărul, de excepție, din decembrie 2012 (despre care deja am amintit) încheind practic șirul acestor apariții (cu o anumită periodicitate consacrată oficial-instituțional), ale revistei, aspect relatat în pasajele de mai sus.

Eugen Bunaru

Articolul a fost publicat , revizuit și adăugit a fost publicat *în săptămânalul „Banatul azi" nr. 60, 20 iulie 2017 și ulterior, integral, în 30 iunie 2017, pe blogul cenaclului „Pavel Dan".*

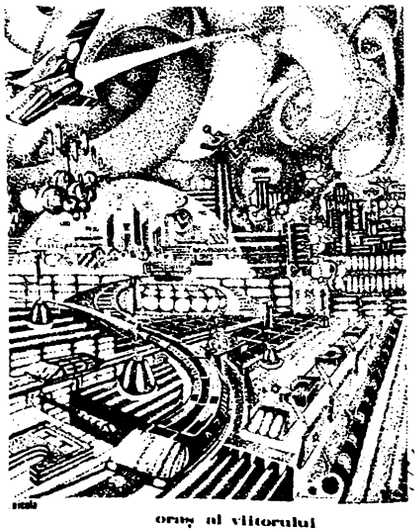

oraș al viitorului

Sergiu Nicola
Spre viitor...

Eu nu prea le am cu textele...

Totuși pot simți încă bucuria publicării unui desen de-al meu în Forum Studențesc... ca fiind prima mea tipăritură într-o publicație din Timisoara, fiind membru al cenaclului de anticipație „H.G.Wells".

A fost, bineînțeles, un desen sf intitulat *Orașul viitorului*...

Desen pe care ți-l trimit separat.

Apoi am mai găsit ceva care cred că s-ar potrivi cu aniversarea....

Am avut într-un Paradox, publicată ca și afiș, o grafică numită *„Mașina timpului..."*

Poate îi găsești „rostul" chiar și pe o pagina întreagă....

Așa cum, de fapt, a fost gândit...

Îți mai trimit câteva picturi... dar color...

Mă gândesc că ai mai putea avea un spațiu în revistă...

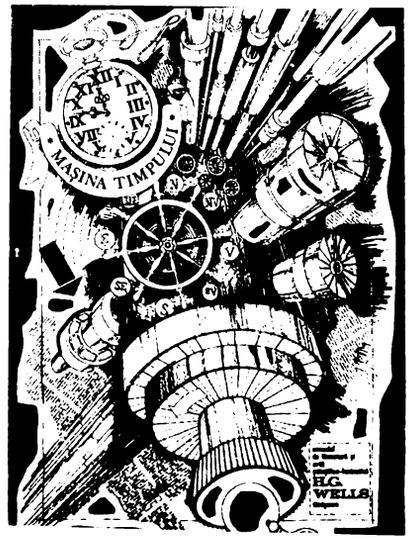

BUPT

Constantin Duma

Martorul tăcut uneori al întâlnirilor noastre, alteori mai puțin, ma bucur de reîntâlnirea cu vechii și mai noii prieteni care-mi sunteți cu toții. Încă din poziția de fotoreporter al Agenției Naționale de Presă AGERPRES vă aștept cu tot dragul.

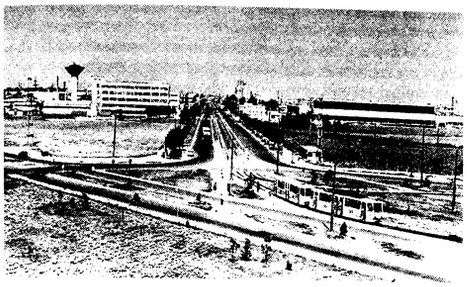

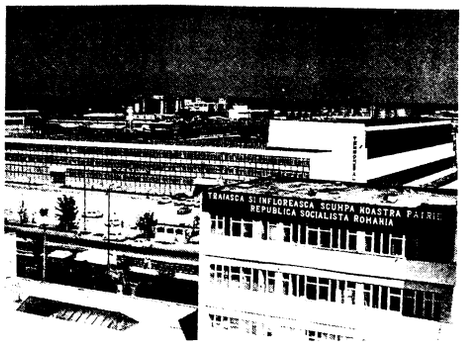

FOTOGRAFIA SAU LINIȘTEA GAZETARULUI

Fotografia reprezintă, fără îndoială, nu doar vedeta, ci și șansa unei publicații...

Căci deja celebra expresie o fotografie face cât o mie de cuvinte este atât de adevărată încât mulți o folosesc în suplinirea unor texte mai mult sau mai puțin inspirate, dar și pentru a da o altă față (înfățișare) publicațiilor, care capătă astfel culoare și viață.

Poate de aceea, dintru început, fotografii talentați au fost căutați și integrați revistelor studențești, realizările lor beneficiind de spații mari, atât pentru ilustrarea unor texte, cât și, de sine stătătoare, asemenea unor veritabile opere de artă.

Ori, bunăoară, pentru generațiile redacționale din care am făcut parte, a fost o șansă să lucreze alături de Costi Duma, Iosef Berwanger sau de Gheorghe Tărțan, fotografi talentați și animați de dorința de a pune-n valoare lucrurile frumoase ale vieții...

Nu o să vorbesc mult despre prezența fotografiilor în pagină (câteva din reproducerile din acest număr spun multe de la sine!), ci despre faptul că, fiecare în parte, a fost și va rămâne o prezență de neuitat în viața redacției (dar, din fericire, de uitat, pentru aspectul vizual al revistei!).

Iosef Berwanger a fost, de bună seamă, prototipul fotografului sobru, tehnic, atent la detalii, cu înclinații spre artistic (la fel ca inginerul neamț care a ajuns mai târziu).

Foarte greu, doar dacă ideea îl atrăgea, era prins în aventurile noastre fotografice...

A fost un susținător și un laureat al concursurilor de diapozitive (diaporame), fiind autorul unui remarcabil grupaj despre basoreliefurile și opere de artă pe care le prezintă (încă) multe din clădirile timișorene...

Gheorghe Tărțan, care s-a luptat ani mulți cu fotografia în detrimentul facultății de zootehnie, era un om al instantaneelor, care ne propunea subiecte (la care avea deja făcute fotografiile) și care se zbătea apoi pentru a fi cât mai prezent în revistă (în caz de refuz gratulându-ne cu o expresie cu bip!)...

Subiect al micilor noastre farse studențești, Ghiță, deși se supăra în prima fază, revenea repede la bunele sentimente și la lupta lui pentru fiecare fotografie...

De altfel, el a fost și subiectul unor farse tipografice la care s-au prins și cei din tipografie care au lăsat literele de plumb cu numele lui sub fotografia unui bombardier B - 52, au tipărit câteva exemplare (pe care am avut grijă să le presărăm pe traseele lui cotidiene), după care, evident, literele au fost rase și revista a fost tipărită în întregul tiraj...

Tot Ghiță a generat și retipărirea unui tiraj pentru o fantezie colegială scrisă de mine despre imaginara repartiție pe lună a zootehnistului Tărțan (cu studii aprofundate de 6 ani, în loc de 5), despre cariera care-l aștepta în față, despre câștigurile pe care le-r fi obținut din detașarea lui acolo, dar și, mai ales, despre noile rase de vaci și boi care o sa-i poarte numele...

Ulterior, după retragerea tirajului, pagina a fost înlocuită cu una realizată de Popa'S, eu regretând, în schimb, toată viața că am realizat (fără nici o intenție) un text atât de inspirat, riscând însă să pierd, de dragul reușitei jurnalistice, prietenia unui coleg...

Cât despre Costi Duma, el a fost și rămâne necondiționat prietenul meu, cel care este, încă, nelipsit din locurile unde se scrie istoria (așa cum a fost și la Revoluția din Timișoara) și, în cazul lui, rămâne imortalizată...

Nu știu unde, când și cât mai păstrează Costi milioanele de poze făcute peste tot și tuturor...

Căci este atât de cunoscut și de solicitat de toată lumea, neputând să refuze nimic, chiar dacă, teoretic, asta ar însemna dedublarea lui...

Poate, pentru a reda istoriei măcar o parte din ceea ce a fotografiat, ar trebui să se oprească acum din activitate și să răscolească arhiva, pentru necesarele reconstituiri...

Dar Costi este un om care se hrănește din actualitate și de aceea îl găsești, încă, peste tot...

De aceea, cuvântul care îl definește este chiar cel cu care el îi apelează pe cei din jur (și în special pe junele gazetărese) - TINERETE!

Cu astfel de oameni, nu întâmplător am putut să afirm, atunci și acum, că fotografia și oamenii ei au dat siguranță și liniște nu doar istoricilor, dar și nouă, colegii lor, celor împătimiți în ale scrisului...

Așa că, dacă n-ai fotografi într-o redacție, trebuie să îi cumperi...

BUPT

Listă selectivă a semnatarilor din "Forum studențesc"

Tudor Petan 2. Marian Odangiu 3. Gheorghe Crișan 4. Emeric Szekely 5. Marcel Sămânță 6. Lia Lucia Epure 7. Constantin Duma 8. Stelian Radu Cucuci 9. Constantin Mărăscu 10. Dan Pârvulescu 11. George Lână 12. Radu Matei Todoran 13. Ioan T. Morar 14. Marcel Tolcea 15. Marius Morariu 16. Cornel Bogdan 17 Nicolae Lengher 18. Dușan Baiski 19. Florian Mihalcea 20. Sorin Trocan 21. Tudorel Urian 22. Mircea Mitruțiu 23. Dan Rațiu 24. Teodora Idvorean 25. Liliana Brad 26. Laura Gheorghiu 27. Mihai Anghel 28. Lucian Ionică 29. Valentin Sămânță 30. Mariana Cernicova 31. Stelian Radu Cucuci 32. Dan Coclici 33. Laurean Ieremiov 34. Lucian Vasile Szabo 35. Lucian Ristea 36. William Totok 37. Adrian Bodnaru 38. Helmuth Fraundorfer 39. Cristian Tabără 40. Otilia Ghițescu 41. Daniela Rațiu 42. Cristian Pătrășconiu 43. Mihai Junea 44. George Șerban 45. Daniel Vighi 46. Ioan Crăciun 47. Cătălin Isman 48. Radu Ciobotea 49. Harald Zimermann 50. Adrian Ioanăș 51. Ovidiu Guleș 52. Felician Scorobete 53. Flavius Băican 54. Ramona Bălușescu 55. Doru Branea 56. Tinu Pârvulescu 57. Dan Pârvulescu 58. Georgeta Petrovici 59. Smaranda Puiu - Marcu 60. Luciana Friedman 61. Andreea Medinschi

*

1. Viorel Marineasa 2. Mircea Bîrsilă 3. Marian Odangiu 4. Puiu Ilieșu 5. Aurel Turcuș 6. Adrian Bodnaru 7. Marcel Luca 8. Petru Novac Dolângă 9. Petru Dinu Marcel 10. Lucian Alexiu 11. Veronica Balaj 12. Vasile Bogdan 13. Gheorghe Jurma 14. Ion Căliman 15. Carmen Alexiu Pădure 16. Hertha Muller 17. Gheorghe Secheșan 18. Dana Anghel Gheorghiu 19. Tudor Crețu 20. Mircea Pora 21. Tudorel Urian 22. Lucian Scurtu 23. Constantin Vintilescu 24. Eugen Bunaru 25. Ioan T. Morar 26. Nina Ceranu-Chelariu 27. Șerban Foartă 28. William Totok 29. Horst Samson 30. Johann Lippet 31.Simona Grazia-Dima 32. Corina Rujan 33. Traian Pop Traian 34. Horia Dulvac 35. Richard Wagner 36. Silviu Genescu 37. Marie Jutea Bădescu 38. Helmuth Fraundorfer 39. Doru Branea 40. Andras Visky 41. Elena Ștefoi 42. Marta Petreu 43. Dușan Petrovici 44. Petru M. Haș 45. Ioan Monoran 46. Adrian Derlea 47. Ovidiu Pecican 48. Vasile Dan 49.Sorin Titel 50. Gheorghe Schwartz 51. Gheorghe Crăciun 52. Nicolae Ciobanu 53. Traian Ștef 54. Sever Avram 55. Valeriu Drumeș 56. Radu G. Țeposu 57. Sorin Antohi 58. Bogdan Ghiu 59. Mircea Cărtărescu 60. Gheorghe Pruncuț 61. Vasile Rodian 62. Traian Dorgoșan 63. Teodor Bulza 64. Rodica Drăghicescu 65. Radu Pavel Gheo 66. Moni Stănilă 67. Ion Arieșanu 68. Marcel Turcu 69. Borko Ilin 70. Goran Mrakici 71. Cristian Pătrășconiu 72. Mihai Corneliu Donici 73. Alexandru Potcoavă 74. Robert Șerban 75. Daniela Rațiu 76. Pavel Ilica 77. Stefan Popa PopaS 78. Sergiu Nicola 79. Nicolae Lengher 80. Horia Santău 81. Horia Crișan 82. Traian Abruda 83. Radu Clețiu

*

Dan Dubină 2. Ioan Romoșan 3. Ioan Iovan 4. Viorel Boldureanu 5. Lucian Petrescu 6. Andrei Bodiu 7. Vasile Popovici 8. Otilia Hedeșan 9. Simona Constantinovici 10.Cornelia Chioreanu-Saurer 11. Andreea Gheorghiu 12. Pompiliu Crăciunescu 13. Gabriel Zănescu 14. Laura Gheorghiu 15. Eugen Todoran 16. Partenie Murariu 17. Vasile Crețu 18. Ileana Oancea 19. Pia Brânzeu 20. Livius Ciocârlie 21. Marcel Pop Corniș 22. Rodica Bărbat 23. Iosif Cheie Pantea 24. Simion Mioc 25. Alexandru Ruja 26. Crișu Dascălu 27. Daniel Vighi 28. Mariana Gherga 29. Doina Pașca-Harsany 30. 31. Adriana Simlovici-Babeți 32. Victor Neumann 33. Cornel Ungureanu 34. Marcel Tolcea

*

Marlen Heckman-Negrescu 2. Mihai Octavian Ioana 3. Cornel Secu 4. Ionel Matală 5. Elena Parpală 6. Dorin Davideanu 7. Sabin Popescu 8. Valentin Laurențiu Vișan 9. Emeric Szekely 10. Mirel Lazăr 11. Dorina Rotar 12. Iuliu Koteles 13. Alina Pârvu 14. Josef Berwanger 15. Daniel Bumb 16. Nicolae Oană 17. Gabriel Marineasa 18. Emil Vancu 19. Gyorgy Gyorffi 20. Marie Jeanne Popovici 21. Rodica Stoie-Costin 22. Gabriela Țintaru-Rădoi 23. Rodica Borșa-Iota 24. Gabriela Bocănete 25. Mirela Iacob 26. Marian Rădulescu 27. Ioan Faur 28. Dusita Bainschi 29. Laura Trif 30. Daniel Ursache 31. Ioana Copil-Popovici 32. Luciana Friedman 33. Emilia Ciubotaru 34. Ioan Șerban 35. Mihaela Bugariu 36. Tudor Dragomir 37. Dorina Rotar 38. Eva Behring 39. Alexandru Onete 40. Adrian Mioc 41. Sorin Popeți42. Gabriela Oszterman 43. Adrian Suciu 44. Marian Oprea 45. Marian Drăghici 46. Alex Orheg 47. Cornelia Velțan 48. Marius Terziu 49. Mihai Alexandru 50. Andra Mateucă 51. Aleksandar Stoicovici 52. Ana Puișcașu 53. Cristian Bădiliță 54. Diana Cazan 55. Anitte Mateescu - Ionescu 56. Octavian Cazan 57. Nicolae Oană 58. Mircea Baba 59. Ilie Lăudat 60. Cristian Jianu 61. Mircea Pop 62. Gabriel Baiulescu 63. Ioan Albert Băcălete 64. Adrian Bădescu 65. Olimpiu Porumb 66. Liviu Crișan 67. Liviu Nadiș 68. Petru Cooș 69. Ovidiu Corduneanu 70. Nicolae Cora 71. Titel Tetileanu 72. Ana Berca 73. Constanța Niță 74. Sandu Puiu 75. Traian Băcilă 76. Dorel Marian 77. Octavian Țintaru 78. Elena Niculescu 79. Gyorgy Lorincz 80. Victor Stănciulescu 81. Adrian Bețiu 82. Vasilica Cotofleac 83. Delia Poenaru 84. Ioana Robu 85. Alexandru Berceanu 88. Maria Man 89. Stelian Armean 90. Marius Bocereanu 91. Nelu Petriț 92. Valentin Saca 93. Marcel Ilie 94. Traian Marcu 95. Nicolae Bădilescu 96. Octavian Tobescu 97. Dan Gârleșteanu 98. Nicolae Rolea 99. Rodica Timircan-Mihăescu 100. Luminița Marina-Potângă 101. Traian Ianeș 102. Ioan Bontău 103. Nicolae Pătruț 104. Dan Pampu 105. Sorin Tomescu 106. Gavril Tarcza 107. Monica Milivoi-Papp 108. Lucia Stoica 109. Mircea Moldovan 110. Gheorghe Tărțan 111. Gheorghe Mircescu 112. Ionel Nicola 113. Ileana Tofan 114. 270. Dumitru Basu 115. Virgil Bolcu 116. Lăcrămioara Șovar 117. Nelu Musta 118. Alexandra Pogana 119. Doina Iliescu 200. Naussica Șerban 201. Geta Mogoșanu-Brânzan 202. Gigi Ohai 203. Lia Semenea-Popa 204. Ciprian Alic 205. Smaranda Puiu-Marcu 206. Bogdan Popescu 207. Mihai Minea 208. Daniela Miheț 209. Ilie Găină 210. Dan Blendea 211. Rodica Țărțău-Nicoară 212. Gabriela Glatchi 213. Nicu Țîrbu 214. Vasilica Ancuța 215. Andrei Csek 216. Adrian Lupuț 217. Daniel Ognean 218. Rodica Moldovan-Berinde 219. Sorin Mailat 220. Marcel Bumb 221. Bogdan Nădăștean 222. Florin Ferchiu 223. Daniel Lucaciu 224. Mihaela Pârvănescu 225. Gerlinde Polen 226. Sorina Sopa 227. Anca Adalgem 228. Daniel Luca 229. Lucian Bejan 230. Livian Hotico 231. Cătălina George 232. Adriana Tudor Gătan 233. Adriana Stepa 234. Sebastian Duică 235. Alexandru Colțan 236. Ionuț Ionescu 237. Marius Stefan Aldea 238. Bogdan Munteanu 239. Beatrice Serediuc 240. Nicoleta Papp 241. Ioana Duță 242. Octavian Sandu 243. Eliana Popeți 244. Mariana Gunță 245. Angi Timofte 246. Ofelia Ghenciu-Lugojan 247. Nelu Drăgan 248. Sanda Zghimbea 249. Daniel Kenst 250. Stefan Florea 251. Adrian Curelaru 252. Tudorel Ilie 253. Liliana Borlovan 254. Dan Păsat 255. Iustin Bușe 256. Dan Popovici 257. Zeno Goian 258. Cristina Belciug 259. Raluca Cibu-Buzac 260. Mugur Ciumăgeanu 261. Daniel Kozac 262. Valentina Olariu

Gheorghe CRIȘAN

Născut în 1955 în Tulca - Bihor, absolvent al Liceului nr. 2 din Oradea, al Facultății de Electrotehnică a Universității Politehnica și al Facultății de Științe Economice a Universității de Vest Timișoara.

Doctor în Management public, cu teza *Reforma administrației locale - o provocare pentru managementul public.*

Consilier al Agenției de dezvoltare Timiș ((1995-2001), Consilier personal al prefectului de Timiș (2001-2004), consilier superior în Ministerul Cercetării (2007-2020) și monitor al proiectelor de cercetare-dezvoltare-inovare finanțate din fonduri europene în Regiunea Vest.

Lector universitar la Facultatea de Ziaristică a Universității Banatul (1994-2004) și la Facultatea de Științe Economice a Universității Tibiscus din Timișoara (2004-2015).

Membru în Colegiul Director al Sindicatului Ziariștilor din România (1994-1998), Președinte al Asociației Presei Timișorene (*1995-1997, 1999 – 2001*), membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (2018 - prezent).

Monitor de proiecte în cadrul programului *Timișoara 2023 - Capitală Europeană a Culturii* și bursier *Energie* al aceluiași program pentru jurnalism cultural.

Relativ la activitatea ziaristică, debutul are loc în 1973, în revista școlară *Pași*, la Liceul Nr. 2 din Oradea.

Redactor din 1974 la revista *Forum studențesc*, apoi, din 1976, redactor șef-adjunct și, ulterior, între 1977 - 1981, redactor șef.

Colaborări la *Drapelul Roșu, Viața studențească, Flacăra, Tribuna României* și *Rebus*.

Între 1983-1993, corespondent local pentru Timiș, Arad și Caraș-Severin al ziarele *Scânteia tineretului* și *Tineretul Liber* și redactor, între 1993-1994, la *Zig-Zag*.

Publicist, între 1994-1995, la ziarul *Economistul*, iar între anii 1995-2001, redactor șef al revistei *Viața Economică Bănățeană - VEB*.

Redactor șef al revistei și Editurii *Orizonturi Universitare*, începând din 1997.

Din 2022, publicist la *România Pitorească*.

Autor / co-autor, coordonator și consilier editorial la 15 cărți, monografii și ghiduri din domeniile afacerilor, administrației publice, dezvoltării locale.

Activitatea editorială cuprinde participarea - în calitate de autor, coordonator, co-autor sau consilier editorial la diverse următoarele cărți, monografii, ghiduri sau manuale, dintre care amintim, *Ghidul antreprenorului privat*, 2011, coautor, *Decalogul reformei administrației publice locale* și *Managementul public în contextul reformei administrației*, 2007,-autor, *Ghidul aleșilor locali*, 2005, autor, *Promotorul local - agent de dezvoltare locală*, 2004, *Ghidul consilierului local* și *Ghidul primarului*, 2000, autor, *Ghid practic pentru dezvoltarea economică locală*, 2000, coautor, *Ghidul Investitorului '98 – Să investim în regiunea VEST și Strategia de dezvoltare economică a județului Timiș*, 1996 și 1999, coautor , *Regiunea economică VEST – Concept de dezvoltare regională*, 1998, coautor, *Monografia SC ELBA* SA, 1997, autor, *Monografia SC PLAPAF SA BETA*, 1995, autor.

Numerose implicări în proiecte cu finanțare internă și internațională, în calitate de consultant, expert sau lector.

Din noiembrie 2013 a fost Punct Național de Contact – NCP pentru domeniul *"Știința cu și pentru Societate"* din cadrul Programului Cadru European *"Orizont 2020"*, iar din 2012 membru în Comitetul Regional de elaborare a Planului de Dezvoltare Regională, Regiunea Vest, 2014-2020

Tot în aceeași perioadă a fost membru în Comitetul Consultativ Local al proiectului FARINN – Facilitarea Inovării Responsabile, proiect finanțat prin Programul SEE și membru al echipei de consultanți pentru realizarea unui studiu al Băncii Mondiale în cadrul proiectului „Servicii pentru creșterea competitivității și Specializare Inteligentă în Regiunea Vest".

A fost și membru în Colectivul de experți pentru Elaborarea și monitorizarea Strategiei Regionale de Inovare a Regiunii Vest 2009-20013, elaborată de Agenția de Dezvoltare Regională V Vest,, iar între 2009-2010 a fost expert pe termen scurt la Agenția Națională – ACPART, la proiectul *Dezvoltarea unui sistem operațional al calificărilor în învățământul superior din România"* (specializarea *Managementul dezvoltării rurale).*

FORUM... REBUSIST

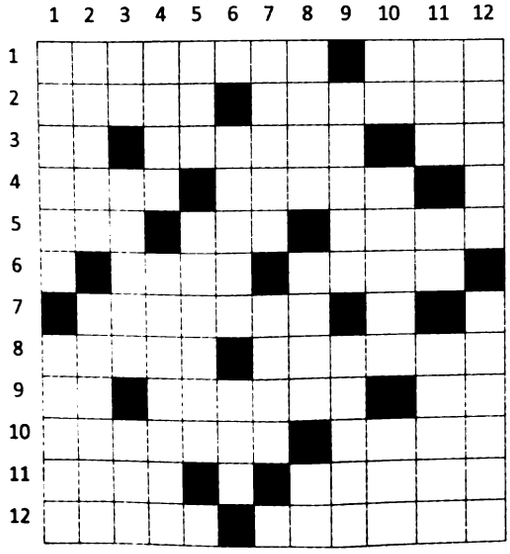

ORIZONTAL: 1) Redactor șef al revistei Forum Studențesc între anii 1981-1983, scriitor, ziarist, cadru didactic și diplomat, coleg de generație, printre alții, cu Florian Mihalcea, Horia Dulvac sau Harald Zimermann (Radu) – Absolvent de Politehnică, ultimul dintre redactorii șefi studenți ai revistei (Mircea). 2) Realizator de televiziune și cadru didactic, redactor șef al Forumului studențesc apărut în 1990 în editarea Societății Europa a studenților publiciști, ce a făcut echipă cu Adrian Bădescu, Olimpiu Porumb sau George Șerban (Dan) – Monitor de televizor. 3) Plin de zinc! – O panteră ... printre mașini – Adus de spate! 4) Fost instructor al Casei Studenților, promotor în revista Forum Studențesc, al literaturii și artei SF, ulterior editor al Paginilor Galbene apărute la Timișoara (Cornel) – Critic literar și ziarist cultural născut în Timișoara, colaborator la Forum Studențesc și Viața Studențească, stabilit la București (Tudorel). 5) Indicator de execuție...în pasaj! – Plecat pe jumătate! – Mod de apelare al fostului realizator al rubricilor Fonograme și Sinteze și redactor principal al Forumului Studențesc (spaima tipografilor timișoreni) și animator al Clubului de jazz. 6) Ținute ca să tragă greu – Poetă timișoreancă, prezentă constantă în paginile revistei Forum Studențesc (Simona Grazia). 7) Poet, realizator TV și autor al unor cărți despre rezistența bănățeană, prezentă constantă în paginile Forumului anilor 80 (Constantin). 8) Picat la pământ în ploaia ca de plumb – Cu gust neplăcut. 9) Caietul lui Mitruțiu! – Fotograful primelor generații ale Forumului Studențesc, unul din reprezentanții Institutului Agronomic timișorean în cadrul redacției studențești (Gheorghe) – Ognean așezat pe margini! 10) Scriitor și ziarist de talent (Marcel), și fratele său, mare amator de vinuri (Valentin), membri ai redacției Forum Studențesc în perioada distincte de existența acesteia – Plină criță. 11) Ce iese la călit! - Redactor al Forumului Studențesc ca și student la Mecanică Agricolă, cu preocupări literare încă din studenție, ajuns după Revoluție demnitar guvernamental (Mirel). 12) Reputat agronom, stabilit în Pecica, județul Arad, unul dintre puțin colaboratori ai Agraria ce a lucrat și la Forum studențesc, chiar în calitate de redactor șef -adjunct (Liviu) – Poetă timișoreană, prezentă valoroasă în paginile Forumului Studențesc, coordonatoare a publicație Orient Latin (Nina).

VERTICAL: 1) Cei doi frați care au gestionat, în calitate de redactori șefi ai revistei, destinele Forumului Studențesc în două din cele mai prolifice perioade, 1975 - 1977 și 1977-1981 (Liviu și Gheorghe) – Absolvent de filologie, redactor șef-adjunct al Forumului Studențesc înainte de 1980 (împreună cu Emeric Szekely), ulterior ajuns, în Germania, în lumea fascinantă a IT (Valentin). 2) Medic veterinar cu afaceri în mediul privat, unul din puținii reprezentanți ai Institutului Agronomic în redacția Forum Studențesc (Traian) – Primul redactor șef student al revistei Forum Studențesc, apărută în 1973 (Ionel). 3) Notă medie...de la Koteleș! – Numele a doi frați ingineri , redactori forumiști care au dispărut prematur dintre noi (Diana și Octavian) – Amidă uitată afară! 4) Porecla unui scriitor și umorist arădean, stabilit acum în Franța, redactor șef-adjunct al Forumului Studențesc, alături de Marcel Sămânță – Prezentați lumii. 5) Apare unde-i pui (pl.) – Disc folosit la cântare. 6) Regretat redactor al Forumului Studențesc, unul din promotorii revistei Gazeta de Vest, care a reunit în anii 90 o parte din forumiștii de dinainte de 89 (Ovidiu) – Curte...la parter! 7) Șef de publicații și cadru didactic, creatorul rubricii de modă a revistei Forum Studențesc (fostă Petric).– Apelativ pentru Isman, fost forumist și unul din din promotorii presei cu conținut erotic (apărută după 1990 la Timișoara). 8) Suită în spatele celor mari – Fotograf al Agenției Naționale de Presă, unul din cei mai longevivi colaboratori și redactori ai Forumului Studențesc (Constantin). 9) Cuceresc lumea cu tancurile lor – Șervețel pe care chelnerii nu-l pun pe masă – Lecție deschisă!.... 10) La final, pe scurt, Popa Ștefan! – Oraș belgian – A se consuma de tot. 11) Un vârf în comun! – Nelipsit din aprecieri – Critic de artă și cadru didactic, redactor șef al Forumului înainte de transformarea revistei, în 1973, în Forum Studențesc (Ioan). 12) Profesor universitar la Central Michigan University, fost redactor la Forum Studențesc în primii ani de la apariție (Doina – Harsanyi) – Poet, animator al Cenaclului Pavel Dan, autor al unor culegeri de texte literare și coordonatorii revistelor Forum Studențesc apărute după 1993 (Eugen).

Dicționar: PLE, ALIT, MID, RTE, ANCAR, NAMUR

Ediție specială coordonată de Gheorghe CRIȘAN

BUPT